

Bibliothèque numérique

medic@

**Fabre, Pierre Jean. Palladium
Spagyricum. Petri Joannis Fabri,
Doctoris Medici, Monspeliensis
philochymici castronovodarensis.
Editio secunda.**

*Argentorati. Sumptibus heredum Lazari Zetzneri.
Anno M. DC. XXXII., 1632.*

Cote : BIU Santé Pharmacie RES 11092(2)

PALLADIUM ⁽²⁾ SPAGYRICUM.

PETRI JOANNIS FABRI,
DOCTORIS MEDICI, MONSPELIEN-
SIS PHILOCHYMICI CASTRO-
NOVODARENSIS.

Editio Secunda.

ARGENTORATI.

Sumptibus Heredum LAZARI ZETZNERI.

ANNO M. DC. XXXII.

LECTORI.

ἐὺ δίδαν.

Pollicitis dives, ut Salmonensis vates loquitur, quilibet esse potest : sed præstare fidem, plus difficultatis habet. Quoniam igitur in evulgatione priorum Fabri tractatum, promissimus, siquidem Lectoribus grati fuerint, & accepti, uti merito omnibus Medicis, Philosophis, Chymicis non gratissimum esse haut possunt, Nos Palladium quoque spagyricum, secretiora Chrysopæiæ adyta recludens, prioribus annecturos. En philo-chimice, non Charetis pollicitationes, sed aureum ipsum Palladium, seu auriferum Palladis ramum; qui utinam in hortulo tuo, ingenii vivacis radius titillatus, & lucubrationum pluviis irrigatus, nec non laborum fervore coctus, Jovæ benedictione, crescat, vigeat, vireat, fructumque uberrimum, poma scilicet Atalanta, ferat. Quod si subtilissimus noster Petrus Joannes porro quid Fabri-caverit, in Galliis, Tibi certe Germane quamprimum illud germanè communicabimus : qui studiis tuis promovendis, sumus studiosissimi. Iterum Vale.

I. H. D.

PALLADIUM
SPAGYRICUM
PETRI JOANNIS FABRI
DOCTORIS MEDICI MONSPE-
liensis Philochymici ex Tectosagum
provincia nati.
LUDOVICO XIII. GAL-
LORUM ET NAVARRÆO-
RUM REGI, P. P.

Pio, Felici, Christianissimo.

ELICITATIS publica, hoc
hoc est tua, LUDOVICE REX,
insigne, eximiumq; bonum est,
ut rectè factorum vel uberri-
mus sit fructus, benefecisse. Si
quod ergo in hoc opere arduū,
si quod invidiosum erit negotium, satis hoc unum
erit, quòd in tuo Regno sum natus, in quo parere,
est libertas; bene loqui, laus; fortiter facere, gloria.
Enimverò quidquid feci, feci oppidò ex more opti-
mo & patrio amore, ut quàm maximè possem
prodessem pluribus: Imò ut tibi Principi rerum
magnarum cupidissimo natus, obsequelam cupide
facerem. Quidni enim facerem vel meritò tuo,
A 2 mei,

EPISTOLA

mei, magnique Regis? In hoc igitur me recondidi,
 in hoc me multitudini eduxi, in hoc elaboravi u-
 num, in hoc scripsi, magnum ut aliquid & notabi-
 le, majusque quàm dici, fieri aut credi posset, exi-
 ret. Sed quantum quantum id omne demum es-
 set, id re ipsa utibile tuis, tibi que, teque maximè
 dignum esset. Quid id verò? Nunquid opes &
 divitiæ? Sanè quidem ingentes, adeoque opes il-
 le, ac divitiæ, quas tui haberent justè, quibus etsi
 haberentur, tamen haberentur inculpatè. Atque
 ut tuo commodo, crescunt tuorum commoda, sic in
 te unum hac omnia commodissimo incremento
 redundarent. Quamobrem isto operæ meæ pretio,
 spero factum salubriter, ac feliciter, ut quo orna-
 mento nullum principis fastigium pulchrius est,
 aut ornatius, mei Regis corona splendescat ob ci-
 ves servatos. Sicquè continuat à in me felicitate
 publicâ, possim ego labore hoc quantulumquè, ali-
 quando mereri civicam. Etenim quo meliori ju-
 re, & quâ ampliore laude? Certè summorum Re-
 gum opera & si quid supra Reges est, sacra arca-
 naque divinorum ingeniorum mysteria, & labo-
 riosa documenta, densa caligine circumfusa, atq;
 ambagibus, de industria quàm plurimis intrinca-
 ta, non sum passus, haud dicam in oblivionem ire,
 ne quis postea sciret: sed ne diutius quidem ferre
 potui, ut in obscuritate versarentur. Ad tam sub-
 limia adspirare, & proximè attingere, ne dicam
 obtinere, Aegyptiorum, Arabum, aliarumquè
 gentium,

DEDICATORIA.

*gentium magni Reges. Hinc notus Hermes ter
maximus, hinc Geber inclytus, hinc Mithridates
innumerique alii, quos oblitum fuligine os, &
decorata carbonibus nostris manus, fecere adepol,
utibili hac in genus humanum scientia gloriosio-
res; illis siquidem flamma Prometheo authore de-
orsum è cælo derepta, sursum altiùs se tollens, de-
dit iter ad aternitatem. Regibus sanè apud Reges
purissimo honestissimoque hospitio divertitur: Is
ego ducibus obsequor, quin sequor in regiam ad te
toto si quis unquam, eoque optimo in te adfectu.
Sic enim me facere decet: & verò omnia quæ di-
vina, quæ humana sic me facere jubent. Atq. uti-
nam, Rex optime, vel impendio vitæ in bonas ar-
tes meæ, tibi vitam adstruam, instruamque; imò
ut majus aliquid, verè ex animi mei sententia di-
cam, nò etatem modò tue artuam, & tuorum, his
salutaribus, sed ævum etiam, ita me Deus amet,
tuo si possim adiuciam: & ut sublimius quid elo-
quar, rationem excogitatam peruelim, extenden-
de tibi mortalitatis, & quantum plurimum po-
test, in immortalitatem intendenda. Ergo si quis
tibi (& verò est multus) si quis inquam tibi bo-
narum artium amor, & si placet conquiescat in
tuo numine, ac fide, quæ nulla esse potest sanctior,
hoc opus, quod quaecunque est, totum est tuum.
In eo propalàm exit vitalis verè vita, & vera
vivendi scientia, Votum saluti Regis. Sed quo-
niam mirantium magnus, invidentium major*

EPIST. DEDICATORIA.

jor populus est, illos non moror : at hos contrà, si
merui, aut si quando mereri fas erit tute Rex
maxime, quem boni omnes tam supra se, quàm
pro se, esse sciunt, presidium inquam mihi prima
in fronte occupare propera : servare siquidem &
tueri bonos, ne qua obrectatio, neve quis livor
subrepat, proprium est eximia sanè, & excellentis
Regiaque penitus, hoc est tua fortuna. Sic proa-
vorum annos, fatalemque gloriam vincas, ut
nulla ex transverso fors incurrat, nihilq; quam-
diu inter mortales regnas, in te tuosque, mortale
esse sentias. Vale. Castronovarrio ad Calendas
Aprilis, anni M. DC. XXIII.

Tuo N. M. Q. Devotus
PETRUS JOANNES FABER
Medicus Philochymi-
cus.

CAN.

CANDIDO LECTORI
SALUTEM P. D.

MAIOR (& ut verum fatear) maxima major pars mortalium, Lector, de Alchymia conqueritur, quòd ambiguus verborum ambagibus, rerumque novis nominibus, & nusquam gentium auditis doceatur: Quòd aureos promittat montes, & tandem nihil præter fumos, & labores habeat: quòd vitæ verè vitalis & longæ, arcanis suis abundè sit, & tamen artifices omnes, in ipso met chymico vitæ apparatu vita destituat: nec huic communi Chymicis omnibus ut opinatur malo, turbatum & imprudens vulgus ingemuit, clarorumque virorum, hic affectus querelas evocavit: inde illa maximi Pontificis Joannis exclamatio est: *Spondent quas non exhibent divitias pauperes Alchymistæ.* Non artis hæ sunt, sed artificis culpæ; nec sæpe artificis, huic siquidem etsi magno, & errandi inest potestas, non quia manca est ars, sed quia id in quo exercetur aut inutile, aut inobsequens arti est. Alchymix divitiarum affatim est, & satis virium, ad maximarum rerum cōsum-

A 4 matio-

mationem obeundam si tota bene exerceatur. Sed ubi per incuriam, negligentiam, vel potius inscitiam aliquid elicitur, quod votis non respondet; quid inde est, aut esse potest dedecori Alchymiae? Alchimia non manca est, nec fallax, sed mancam & fallacem facimus: gladii, enses, & ignes, stultis si credantur momento nocent; si sapienti, & sibi & aliis sunt utilitati: Ita Alchymia prudenti & docto, plurimi est, & pluris quam credi potest. Si scribendi characteres, chymicaeque illae loquendi sartagine omnium teneris non arrideant auriculis, nobis non licet esse disertis, qui Musas colimus severiores: ludibrio tamen haberi nequeunt: sunt enim rerum mysteria, & hieroglyphica, veritatem involucris obtegunt densis, ut mel apes tuguriolis concludunt duris. Frange nucem si nucleum cupis: hominum fictae species, panniculi attriti, & laeri, & similes aliae festucae contis & palis sursum elevatae, & ventis agitatae, ab avium incursibus semina custodiunt agricolis. Alchymia profanum odit vulgus & arcet, & illi similibus metum incutit umbris; prudentibus vero & hermeticis filiis grana custodit uberrima. Quibus quidem tu quoque, Amice Lector, frui poteris, modo vulgi veritatis pessimi interpretis non sequaris opinionem. Veritatis solum inquisitioni
totus,

AD LECTOREM.

totus indulge, & opera chymica, in illa tantum castiga trutina, tunc nec his ridebis, nec ingemines tremulos naso crispante cachinnos. Abrupta invii speciem referentia, & illa omnia abscissa, & connexa præcipitia, quæ ex opinione vulgi, in unam vastam congestas abyssam, paulatim adaperientur, & erit tibi montis chymilene fastigium, quod cum arduum sit, & confragosum esse oportet, nihil enim plano aditur excelsum: omnia tamen saxa, rupesque omnes, quo potui ingenio, in gratiam tui ipsius averruncavi, & egressi, ne tibi iter facienti ad supremæ scientiæ verticem sint exitio. Gratus sit tibi quæso labor; si non satis sit ingenii, & eloquentiæ, qua tibi placeam, saltem satis est erga te amoris, quo æqui bonique consulere valeas. Vale, ad Calendas Aprilis, anni M. DC. XXIII.

PETR. JOAN. FABER, *Doctor
Medicus Philochymicus omnibus natus.*

A S TO.

AD HUIUS AUTHORIS OPERA
ET LABORES,

EPIGRAMMA.

PRIMA Amphitriten Pallas imbuis cursu,
Delecta ducens corda pubis Argivæ,
Quæ vellus aureum interverteret Colchis,
Sed quot morata portubus, ac vadis Argo?
Langore quanto, regna Phasidos postquam
Petita, Minyas lenta vota fallebant?
At nunc secundis aureum decus votis
Latura Pallas, nil moratur, aut cœli,
Salive casus. Illicet per abrupta
Aviaque passim Virgo Diva perrumpit.
Non ulla currit Argo: nil juventutis
Opus est Pelasgæ. Quippe solus & solers
Animi expeditam Palladem FABER promit
Quam ne quid unquam demoretur in cursu
Præpetibus alas addidit FABER pennis.

Hoc apposuit veluti benevolentiaæ suæ fir-
mum & stabile monumentum D. D.
IOAN. D. Regius Consiliarius.

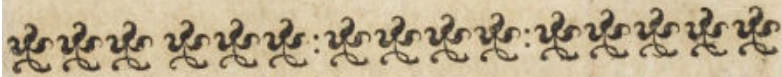
ALIUD

Chymica Palladij cernens miracula FABRI
Mors timet & Medica nunc putat arte mori.
Numina sunt homines, nequeunt tolerare labores
Cum fatum Gebrica conterat arte FABER.
Fama negat tantis cur FABRO præmia factis?
Digna quod in terris præmia nulla videt,

Chymica

*Chymia nota tibi dignos persolvat honores,
Sicque tuæ sortis Dædalus alter eris.*

Amoris & honoris ergo apposuit IOANNIS
BERTRANDVS COMPTE Tolosanae Aca-
demie celeberrimus Doctor Medicus, nec-
non Chymicus acutissimus.

AD HUIUS OPERIS AUTHOREM,
& Doctorem Medicum Monspe-
liensem,

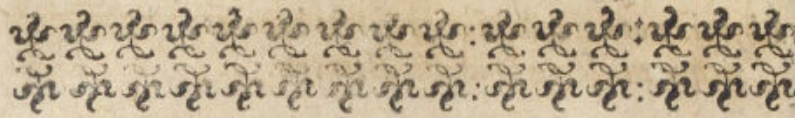
EPIGRAMMA.

ALIUD

Dic tecum, *Anea*, per tot maris æquora, *Pallas*
Romani venit pignus ad Imperij?
Dic, tibi de medijs quondam est erepta, *Metelle*,
Fatalis flammis *Pallados* effigies.
Par tibi laus, cui ab arcanis *FABER* ignibus, undisque
Exijt arcani gloria *Palladij*.

Hoc apposuit in perpetuum amicitie
μνημόσυνον I. SCARG. Juris utrius-
que Doctor.

TOTIUS

TOTIUS OPERIS ARGUMENTUM.

Oto hoc volumine nihil aliud coërcetur, quam infandum illud Philosophorum antiquorum Arcanum, antiquitus celeberrimum, in presentiarum verò apud vulgus ridiculum, quod propter ejus meram ignorantiam impossibile credatur: hos questus non moror. Quod erat inter Ægyptios, Arabes & Hebræos vere scientie patres sacrum & notissimum trigesimis Capitulis complector, & amota cortice dura totius enigmatis in gratiam filiorum artis pando. Trina persequor arcana, animalium, vegetantium & mineralium: Sed hæc tria unum sunt, & in unum convertuntur, qui unum capiet, capiet & alterum. Hæc simul miscuimus, & turbatim scripsimus, propter eorum affinitatem, ut hinc clarissime percipiant chymicæ alumni, quo naturæ nexu & vinculo animalia, vegetalia & mineralia, inter se convertantur, unum alteri sit alimento & medicamento: hinc in animalium arcanis tradendis, quicquid est in animalibus sacrum & occultum chymice tracto. Undenam mors, morbi, & senectus prodeant: quo fonte scaturiat vita, qualis sit vitæ fomes, qualis sit ejus perennis fetus, quo mors, morbus, & senectus, si non pereant, saltem adeo demulceantur, ut aureis seculis vivant animalia, fotu tali circumsepta. Cur corvus, cervus, Serpens, & Elephante perenniori durent vita ceteris animantibus: cur equus, canis, Mustela, muscæ, papilioes, multa que alia animalia, brevissima vita vivant: Cur ipsius hominis vita præsens, præterita sit brevior, & in posterum brevior fiat: undenam tanta homi-

hominum diversitas, moribus & ingenio: monstra unde prodeant, & surgat eadem scaturigine formosa hominum species. Quid est illud naturæ mirum, unum & idem, quod in uno fere perpetuari, in alio verò citò extingui cupiat; in uno pulchras in alio deformes sequatur formas: unde nam ejus in se ipso diversum studium, & varius amor.

In vegetantium arcanis depingendis, & monstrandis, sacra eorum vitæ mysteria pando, unde nam eorum viriditas, & præalta eorum siatura; cur Vere tantum nonnulla eorum fructus producant: æstate alia: Autumno quamplurima, hyeme verò nonnulla. Et cur non in omni tempore promiscuè omnia fructus ferant; non sicut ac Pinus & nonnulla vineæ species, quæ perenni fructu, flore, & germine, quocumque tempore onusta est: cur foliis hyeme, quamplurima denudentur, nonnulla verò ut Laurus, Pinus, Cupressus, Abies viridantibus semper foliis, in mediis ipsis nivibus caput extollant. Quid est illud, quod eorum vitam ab hyemis rigore defendat, & cur cætera vegetantia ab eodem & simili non tueantur, in similes cœli impetus. Arcana hinc pandimus; ad multiplicandas eorum omnium vegetandi, germinandi, & fructus producendi facultates, in singulis anni mutationibus; adeo ut ter in anno nonnulla fructus perfectè maturos producere queant: hinc perquiritur vegetantium fertilitas & sterilitas: morbi, langores, & ipsorum vitæ vigor notantur. Mineraliū verò familiam, genus, & sobolem omnibus palam faciendo, terræ totius supellectilem variam & magnificam commonstro. Quid aurum, quid argentum, quid cætera metalla sint, & quo occulto naturæ igne coquantur, & durecant: Quid lapides preciosos ab aliis separet: quid eorum nitorem & splendorem, quid radios, quid eorum ignes, firmitatem & duritiem foveat, multiplicet, & producat. Hinc metalla quæ vocantur imperfecta, cruda & incocta, lapidesque communes & vitrum, quo occulto naturæ genio perfici queant perducetur. Hinc lapidem Phyl-
sicum

ficum seu tincturam Philosophorum, & Elixir Arabicum certum esse, & non fabulosum rationibus quàm multis experientia comprobatis veritatis penicillo depingitur. Quid valeant chymicorum humeri, & quid ferre recusent, omnibus palam est in tradendis scientiarum naturalium arcanis. Magia naturalis perquiritur, pseudomagia præstigia damnantur: hinc quid cœlum, quid stellæ, quid Planetæ, & astrorum omnium cœlique influxus profint hominibus & scientiis: qualis eorum omnium sit materia & essentia, qualisque sit harmonia inter superiora & inferiora, mirabilium omnium effectrix, oculari experimento præmonstratur. Meteora omnia, nix, pluvia, grando, tonitru, ventus, fulmen, Ros, & pruina indagantur, quaque sagaci mentis & manuum industria arte mira excitari possint facili eloquio ediscitur. Vndenam fontes, flumina, Aquarumque scaturigines omnes prodeant, quidque mirabiles & occultos æquoris æstus faciat, foveat, augeat, & deprimat. Nihil tandem sub luna concavo reperitur mirabile & cognitu dignum sive igne, aëre, aqua, & mediis terræ visceribus procreetur, cujus causas Anatomica chymia non investigemus, illibata semper Eudoxorum omnium authorum conservata doctrina: Heroicum sanè onus, & conatus forsàn Phaëtontæus & Icarus, ni Lectorum benevolentia imbecillitas ingenii mei sublevetur. Si ad scopum perfectissimè non attigerim & collimarim, sufficit mihi, in magnis voluisse sat est.

CAP. I.

Denominis Alchymia etymologia, definitione, ac etiam illius inventione.

Alchymia quid. **A**LCHYMIA quam alii Spagyricā artem aptiùs dixere, nihil aliud est quàm puri ab impuro separa-

paratio, quod faciliè hæc vocabula præmonstrant: *σπαω* enim nihil aliud est quàm separo & evello: hæc enim ars dum rerum omnium Physicarum anatomem tractat, & ostendit, quicquid est mali succi, à bono, intemperati à temperato, & contra naturam à naturali abstrahit & evellit. Alchymia verò nomen antiquius multò, suo cortice & Etymologia, symbolum hujusce separationis etiam præ se fert, siue enim *ἀπὸ τῆς ἀλφ, καὶ χυμῆς* derivemus, quod est salis succus, & condimentum, tali nempe succo ritè præparato constat secretum totius Alchymia; salis puta Physi- ci & mineralis non communis & vulgaris. Sive dicamus Alchammia, quasi Sal Ægypti, vel Sal Chammi: Ægyptus enim Chammia dicta est à Chamo rege, ut est in sacris litteris, quòd Chamus hujus artis peritissimus, hujus Salis inventor, & author fuerit, Ægyptiisq; ut ingenio potentissimis tradidit, hincque artium eos omnium inventores, scientiarumque omnium scrinia vocat Aristoteles. Hac arte potentiores tum armistum ingenio facti, præ divitiis adeò in viros inexpugnabiles, Romanorum etiam copiis evaserunt, ut quos Diocletianus circa annum Christi 294. bello, fame, siti & igne vinci non potuerat, pace tandem ingenii sui stratagemate debellarit; libros omnes artis Alchymia, & artifices quos inter Ægyptios invenit igni tradèdo, ut bellorum nervos omnes à tali populo subtraheret: exhaustis, quinimo extinctis protinus inexhaustis auri & argenti Ægyptiorum mineris & focis. Sive dicamus. Euchymiam loco Alchymia, quasi boni succi elaborationem quæ elaboratio per separationem puri ab impuro propriè & aptè intelligitur: ut enim in ventriculo cæterisque vasis coctioni dicatis, Euchymia & Caco-chymia fit secundum debitos & indebitos coctionis gradus. Sic in operationibus Chymicis, in vascu-

*Spagyria
unde dicta.*

*Alchymia
unde dicta.*

*Alchymia
quis inven-
tor.*

Pf. 77. v. 51.

*Alia Al-
chymia E-
tymologia.*

*Hermes
floruit an-
no mundi
2434.*

*Democri-
tus floruit
anno mun-
di 3537.*

*Expedicio
Argonau-
tica anno
2714.*

*Forma quo
in subiecto
facilius a-
gat.*

vasculis ad eas comparatis, secundum eandem co-
ctionem rectam & perversam, puri ab impuri fit
separatio, quam Euchymiam & Cacochymiam di-
cere possumus. Unde non sunt alii hujusce artis
primarii authores & inventores, quàm ipsamet na-
tura; quicquid alii dicant authores: Fuit quidem in-
ter Hebræos Chamus, inter Ægyptios & Chal-
dæos Mizraïmus Chami filius, & Hermes Trisme-
gistus, Thebit & Haly. Inter Arabes Geber; Avi-
cenna, Mesue, & Albohaly Avicennæ filius. Inter
Græcos Democritus, Jason, & Argonautæ omnes,
inter Romanos Morienus; inter Gallos Dionysius
Zacharius, & Nicolaus Flamellus Parisiensis; inter
Hispanos Lullius; inter Anglos Rogerius Bac-
chon. Inter Germanos Wilhelmus Hohonhemius
Paracelsi pater, & alii multi infiniti; inter easdem
diversasque populorum nationes, totiusque terræ
plagas, quorum nomina abolevit antiquitas, primi
fuerunt, qui hanc separationem, ut naturæ innatam
& primigeniam cognoverunt, cognitamque
arte perfecerunt, primasque obtinuerunt in disqui-
rendis hac prædicta separatione naturæ arcanis:
Referendis, hac prædicta separatione naturæ cu-
juscumque facultatibus, quæ sæpissimè ob mate-
riæ elementaris crassitiem sopitæ manent, nec un-
quam in actum reduci possunt. Inter quas recense-
ri debent, quæ insunt mineralibus quibusdam, me-
tallis omnibus, lapidibusque pretiosis, & aliis mul-
tis, quorum proprietates & energias, apertè mani-
festari posse minimè crediderim, quin eorum ma-
teria attenuetur. Alchymia verò eorum omnium
materiam digerendo diversis suis præparationibus
lævigat & attenuat. Sicque facultates faciliùs in lu-
cem sese produnt: quò enim puriori subtiliorique
materiæ sinu, forma includitur, eò facilius agit, &
poten-

potentius, ut videre est in corpore humano, intrinsecus quò purius nutritur, eò melius anima suis fruitur actionibus: modò nutritrix facultas (totius corporis verus Alchymista) attrahat alimentum, attractum retineat, retentum coquat & assimilet, deinde ultimo expellat faciem & amurcam alimenti, *παντὰ καλῶς* fient *ὃ ἐνδορῶς* fin minùs *κακῶς*. Homogenea enim heterogeneis, indigesta confusè mixta manebunt, languente, marcescente, & tandem moriente corpore, partibus homogeneo alimento privatis, eo namque solo, puro putoque nutriuntur: itaque si heterogenea non separentur (quæ maxima sunt, imò majora maximis, ut excreta quotidiana testantur, nam sumptis præponderant) ut inevitabilis excrementorum proventus, ex quotidiano victu, ita etiam morborum omnium inexhausti prodibunt fontes, nascentesque moriemur finisque pendebit ab origine, nisi etiam ab origine, & à primo generationis ortu, imo & principio, & in ipso utero, natura Spagyricam exerceat artem, vasorum suorum, ignisque perennis sui facultate & robore: anadosi per venas, arteriasque tanquam per tubos, & aquæductus partibus singulis totius corporis dispersa, distributaque, quæ peculiare propriumque alimentum eo tempore sugunt, reliquumque secernunt. Massa enim sanguinis, ut neque tota alimentis, ita etiam quod hinc inest alimenti, singulis & omnibus convenit partibus; ex quolibet ligno non fit Mercurius, neque etiam ex quolibet alimento partes omnes & singulæ & nutriuntur & confirmantur. Pulmones siquidem extenuiori, ossa ex crassiori, cerebrum ex aquasiori materia si generentur, sic etiam nutriuntur: iisdem enim nutrimur quibus constamus, quod omnine Alchymia fieri necesse est, attracticis, reten-

*Fernelius
in Physic.
Mundus
4. a. 1.*

*Alimentum
qualecumque
sit, non
ex toto ali-
mentum est.*

*Pulmones
ossa & cere-
brum ex qua
materia
fiunt.
Similiter
de Alchy-*

B

tri-

*ma, & natura in ta-
ti ne ali-
menti.*

*Coctiones
alimenti
varia for-
tiantur no-
mina : ta-
men omnes
coones
sunt.*

*Omne ani-
m in natu-
ra sua Al-
chymista
est.*

tricus, coëtricus, assimilatricis & ultimò expultri-
cis facultatis ope & auxilio, quæ omnes naturæ al-
tricus facultates in omnibus etiam modò veris, non
sophisticis Alchymix operibus clarissimè nitent:
coquuntur enim arcana chymica, & inter coquen-
dum, attrahitur homogeneous, attractum retine-
tur, retentum melius fortiusque coquitur, co-
ctum assimilatur, & ab assimilato segregantur o-
mnia heterogenea operationibus chymicis: quæ
quamvis varia fortiantur nomina: tamen omnes
coctionis nomine insigniri possunt: ut in homine
chylolis ventriculo: hæmatosis hepatis; Anado-
sis singulis deinde partibus ingenita operatio, ni-
hil aliud sunt, quàm coctiones, & alimenti puri-
ficationes: sic calcinatio, solutio, putrefactio, di-
stillatio, & sublimatio, unio & coagulatio, ni-
hil aliud sunt, quàm puri ab impuro separationes,
quæ sola coctione peraguntur, & in optatum tan-
dem finem perducuntur. Zoile tu quisquis sis,
qui more canum luporumque in chymicos allatras
& ululas, chymicum te esse nescis, etiam invitum:
nisi enim natura tua indefinente foco, res tuas,
ut vidisti spagyricè tractaret, qualis tu quæso? to-
tus morbus & mors ipsa, & tamen inscitè chy-
miam artem naturalem, à naturaque inventam,
nafo repando suspendis, chymicos fumivendulos,
ciniffones, carbonarios, falsarios, circumforaneos,
ardeliones, & quod pejus est Pseudomedicos &
Empeiricos agyrtas passim dictitas. Cave in poste-
rum ne te ipsum inscium injuriis afficias, ne post-
quam rem intellexeris palinodiam canas, non est
prudentis dicere non putaram: de re incognita,
non potest ferri judicium, nisi perversum, ideo-
que apud antiquos fuit, jamque apud modernos
est, & apud futuros Physices professores erit digni-
tas

tas chymicæ artis, conyitiis omnibus nebulonum
 quorundam, rosarum instar, balsama inter spinas
 roratura: his tamen lætare quæso Alchymia, tan-
 quam invidiæ summæ symbolis, certisque argu-
 mentis. Magna quæque solum humanæ subja-
 cent invidiæ, horum splendor laus & honor, hu-
 manam nequitiam acerbè offendit & angit, quæ
 verò maligna nefariaque Rhamnufidis ira depref-
 fit, his tandem contemptim miserescit: non hæc
 ergo cura, fave tantum auspiciis nostris: tibi que
 lucem & splendorem operibus tuis & dabimus,
 seu potius umbram luminis tui fugabimus, obmu-
 tescente tandem (experientia ipsa) cavillatore, a-
 pud quem πόνος τῆς ἀρετῆς μὲν κρινεται. Cujus ju-
 dicii spreta lance, septenis operationibus, tan-
 quam circulis, mundi que Sphæris, arcana totius
 naturæ, complectemur, calcinatione, putrefactio-
 ne, solutione, distillatione, sublimatione, conjun-
 ctione, & fixatione, de quibus omnibus univer-
 saliter, & particulariter, capitulis inter se distin-
 ctis fari dignum putavimus, ut veri naturæ mundi-
 que interpretes passim simus, potius quam videamur,
 multis ignota, inaudita, rara, mirandaq; pro-
 ferre, nihil nobis ostentatione pejus.

Honor & gloria in-
 vicia mor-
 tuis sem-
 per subja-
 cent.

Labor vir-
 tutis ma-
 ni a judica-
 tur. Hypo-
 crates in
 epistolis.

De quibus
 chymicæ o-
 perationib.
 loquendū
 sit in hoc
 opusculo.

CAP. II.

*De Calcinatione in communi quid sit, &
 propter quid sit.*

Calcinatio totius Spagyricæ artis thesaurus, ac
 vera clavis, tantæ est necessitatis ut qui hujus
 secreta, non calluerit, totius etiam artis utilitates
 & emolumenta, non perceperit, omnia nempe quæ
 firmissimo durissimoque repagulo, obvallantur,
 refera-

B 2

refera-

referari (ut in lucem tandem prodeant) minimè absque ea possunt, principium veræ Physicæque separationis puri ab impuro ignoratur, & occultatur (homogeneorum ab heterogeneis separatione absque ea impossibili) Quid tandem ulterius? Calcinationis totius Spagyricæ artis principium, & fundamentum, ignoto principio maleque jactis fundamentis, ignorantur omnia, corrueantque funditus ædificia: Ideò ut omnibus innotescat Calcinationis, clarè & apertè definiemus cujuscumque rei in cinerem conversio, ab igne sive potenciali, sive actuali. Quod nomen ipsum, satis apertè indicat, demonstratque: Calcinationis siquidem nihil aliud sonat, quàm reductionem in calcem: Calx autem cinis est, cinis nihil aliud est, quàm corpus, circa quod ignis totaliter egit, nihilque superest comburendum aliud ustioni aptum. Superest tamen aliquid in ipsis cineribus, mirabile terreæ substantiæ, & igneæ. Terreæ substantia fortissimo igne abit in vitrum, separatione facta igneæ illius substantiæ sibi coëtaneæ, eaque tunc infertilis omnino redditur, & generationi impotens, igneam vero substantiam separatam etiam, (ut metallum) liquabilem, verum generationis fundamentum facile credunt, qui Æream substantiam, calcinatione evanescentem, olei seu aqueæ substantiæ propemodum, cum hac ipsa substantia ignea, expulsi heterogeneis omnibus figere norunt, velut auri argenti que fixationem, igne qualicumque permanentem. Quod inferius pluribus verbis, Chymicis omnibus chymicè monstrabitur Capite nono, ubi de sublimatione in communi agetur. Calcinationis nisi ad vitrum usque tendat, non extinguit virtutem illam generativam, & productricem, in centro cujuscumque mixti occultam, modò sal in cineribus ipsorum permaneat illa-

*Calcinationis
quid.*

*Calx & cinis
quid.*

*In cineribus
quid occultum
lateat.*

*Virtus generativa
quæ ratione non
extinguitur
ab igne.*

illæsum, cum homogeneis suis & similibus omnibus substantiis, quæ assiduè producendi, & generandi potentiam & propensionem habent, secundum applicationem agentium externorum, mox cœlestibus viribus fœcundata, prægnans ex se ipsa producet plantas, metallorum scintillulas, producet vermiculos, animalia alia imperfecta: producet & lapillos, lucidosque mineralium flosculos virtute spiritus invisibilis ac quasi vitalis, corpore salis inclusi, & coarctati, qui ignis est ille cœlestis, terræ mundoque toti immixtus, ad omnium mirabilium operationem, omnibus lucidus, simul & occultus incognitusque Promethei raptus, sola & unica totius naturæ custodia: ipso enim pereunte, peribit & tota natura, secundum generationes & corruptiones. Unde verissimum est, quod ajunt chymici, lapidem philosophorum ubique reperiri, & neminem sine eo vivere posse, quod ipse ignis præcipua pars sit ipsius lapidis, imò arte summa lapis ipse fieri debet, lapide ipso, qui quidem lapis à natura ipsa incœptus, copiosè in sinu suo, ventreque portat ignem illum, creatorem tamen ipsiusmet matris, & antiquiorem multis sæculis. Nam ipsa mater primitus producit, ab spiritu illo invisibili, qui terræ minerali simplici insinuatus, corpus terræ ipsius suscipit, & induit, ab eaque arte distillationis separatur in speciem fumi albi, qui pedetentim à terra sua separatus, vase receptorio vitreo firmiter clausus, intraque poros aquæ detentus abit in aquam ponderosam, vel potius in ipsis aquæ poris quiescit, nullo agente in ipsum calore externo, donec iterum in terram suam mūdā incidat, ibique fixetur coquendi continuitate, terramq; suam abundantis suo affluxu, nobilitet, & in astralem mutet substantiam: sic ut jam apertè videtur, ipse

*Lapis Philosophorū
qua ratione
ubique
reperitur.*

*Spiritus
mūdi qua
ratione
fiat aqua.*

spiritus producit terram ipsam, in qua ipse suas inchoat operationes minerales, & chymici terram ipsam accipientes, ex ea eliciunt spiritum illum, sicque ex terra ipsa producunt illum; & verum est nec contradictorium, istud chymicum axioma: mater me genuit & ego genui matrem antiquior matre ipsa, etiam si filius. Quia verè nunquam terra ipsa producit spiritum illum, sed è contra. Ipse enim creatus est à Deo solo, & deinde ipse producit ex se ipso, virtute sibi desuper indita, cum elementis omnia, cum tamen vi ignis nostri elementaris vasis ad hoc aptis, in lucem educitur, productio quædam metaphoricè dici potest,eductio potius quàm generatio. Facetè admodum Sendivogius noviluminis chymici author, chymiculos quosdam veræ artis ignaros, illudit, dum Mercurium vulgarem seniore matre lapide philosophorum asserit, debiliorem intelligit, non antiquiorem: nā certissimè debilior est, totismet ipsis viribus matre ipse sua, quæ est fortitudo ipsa, totiusque fortitudinis fortissima virtus; si quid est enim virtutis & energiæ in aliis, ab ipsa dependet, quò plus est lapidis, eo plus virtutis. Vnde omnia mixta seniores sunt, puta debiliora matre ipsa, spiritu nempe illo vivifico, qui antequam lapis fiat, lapidis nomine, etiam non inconcinne donari potest, cum terra ipsa mineralis spiritu illo imprægnata, lapidis speciem præ se ferat. Lapis etiam ipse dum coquitur (nam natura sua incoctus est & crudus valde) spiritu suo magis ac magis fœcundatur, juniorque fit, fortior putà & ita junior, ut reliqua omnia, respectu illius seniores sint (juventute ex ipsius copia, senectute ex penuria ipsius spiritus nascente.) In principio ortus cujuscunque mixti natura spontanea virtute, abundè spiritum illum in partes mixti,

tan-

*Mercurius
vulgaris
senior sit
senior Mer-
curio philo-
sophorum.*

tanquam in carcerem compingit, ut unà ipsis partibus connectet, quamdiuque durat illius nexus, tamdiu & esse illius mixti permanet: quia tamen nexus ille, in quibusdam fortissimus est, in aliis levissimus; in his etiam ævum longius & durabilius, in aliis autem brevius esse debet: perennitas enim ex fortitudine compaginis illius spiritus dependet; metalla omnia, lapidesque omnes ideo perennes, animalia verò, & viventia cuncta fluxa fugaciaque sunt, quia in humido volatili ligatum habent illum spiritum, ideoque nexus levissimus, corruptionique obnoxius, propter humiditatem, cujus ope, calorisque interni ipsius spiritus, & externi, illum internum sæpe sæpius suscitantis actione, corruptio advenit mixtis omnibus, donec humiditas illa superflua evanescat, spiritusque iterum uniat, cum partibus producatque novam formam, ex sinu materiæ, novumque mixtum, cujus nexus tamdiu durat, quamdiu humiditati extraneæ resistere potest, quæ superveniens totum mixtum dissolvit, iterum, & corrumpit, & rursus nova incipit generatio, ut prius, donec iterum calor internus, ignis cœlestis seu spiritus, consumat illam humiditatem, absumptaque uniat, cum partibus subjacentibus, & fiat unum cum illis, sicque in perpetuum fit generatio, & corruptio rerum omnium. Hinc apertè docetur veritas axiomatis Physici corruptio unius est generatio alterius, & vice versa. Corruptio autem hæc advenit mixtis ut colligere est ex dictis, penuria illius spiritus: spiritus autem cum forti nexu non uniat, cum partibus mixti evanescit pedetentim, & crescit humiditas superflua, unde senectus, & tandem mors ipsa in viventibus: Senectus enim est diminutio illius spiritus cœlestis quo vivimus: juvenus quid sit.

*Perennitas
vita unde.*

*Generatio
& corruptio
quo
patio fiat.*

*Senectus &
juvenus
quid sit.*

*Qua ratio-
ne metalla
imperfec-
ta & mon-
stra natu-
ra fiant.*

*Natura
velle ex
Deo est.*

*Natura fi-
nem ulti-
mum Deus
solus cogno-
scit.*

*Natura
sponte sua
ad peren-
nitatem
rendit.*

verò est copia ipsa ipsiusmet spiritus. Qui ergo arte spiritum illum, in principio copiosum, nexu forti, in mixto retinere potest, fortius durabiliusque mixtum illud, in ætatem longiorem, & tempus conservabit. Natura in omnibus id tentat, at debilis est in quibusdam, tum ratione loci, in quo fit generatio, & agentium externorum, tum excrementorum extraneorum, nimio affluxu, quo se expedire saepe sapius nequit, & horum omnium etiam ratione, aut quorundam ipsorum monstra parit, & frustratur suo scopo: sic metalla imperfecta generantur, sic lapides ignobiles, sic insecta, sic animalcula varia, ex semine specifico, principium ortumque nō habentia, quæ omnia principio sui motus, ad aliquid aliud nobilius tendebant, natura semper id spontaneo velle moliente, quod nobis omnibus imò & Angelis, & demonibus ignotum est, soli Deo id apertum: cum ipsius naturæ velle, ab ipsius voluntate suprema dependeat, & idem sit; hoc autem soli ipsi cognitum est, cū reliqua omnia, præter ipsum solum captus tanticapacia minimè sint. Quis homo, quis Dæmon, quisve Angelus scire potest & perfectè absolutèque dicere, ex hac materia, ex hoc semine hoc & tale producet: cum illud ipsum semen, in principio sui motus, & in medio, & juxta finem, possit aliter disponi, corrumpi, & in aliud degenerare, solus Deus qui intrinsecus velle naturæ regit, hæc dicere potest, alii verò ex Deo tantum (si quid tale absolutè pronuncient) per revelationem sciunt, & cognoscunt. Natura ergo ex se ipsa primigenio suo ad perennitatem quandam tendit, tanquam quid perfectum, cum tamen non possit in uno eodemque mixto, per generationes, & corruptiones tandem in eodem ipso mixto actas, aliquo modo pervenit, interim frustra-

tur

tur agentium externorum, locique & temporis dispositione. Unde frumentum mutatur in lolium, caro tauri in apes, anatis in ranas & bufones, Eruca transit in papilionem, Sisymbrium in mentham hortensem, accipiter in Upupam, & Upupa in accipitrem, in quibus omnibus & similibus corporibus natura suo fraudatur intento: nam similia producere tendit ex determinato & specifico semine, in similibus corporibus adhuc restitante: at agentia externa, aliter illud disponunt, sic etiam aliud generant, extra naturæ ipsius voluntatem. Si verò agentia externa quò natura tendit, vergant, similia semper ex similibus producant, ut singulis annis, singulis mensibus, diebus, horis, & momentis cernereliceret, in hac universa totius cœli matrice. Ranae quotannis in limum resolvuntur, & rursus ex illomet alia renascuntur: muscæ pereunt, moriunturque hyemis tempore; veris verò adventante calore iterum alia suscitantur; imò oculis cernereliceret quoquo tempore si muscarum corpora cineribus cooperiantur brevi tempore vivificari denudò, & abire in aërem rursus victum quiritantes. In cineribus ergo latet fomes vitæ muscarum, imò & reliquorum animalium, simili vita viventium: quin etiam plantarum arborumque omnium; his siquidem vegetius pullulant & germinant, quam fimo quovis: quia in cineribus plus est fixi vitæ spiritus, quàm in aliis omnibus: fixi, inquam: quia volatilis per aërem sparsus non confert ad vitam, nisi figatur, figitur autem cum à fixo trahitur vi magnetica, & unà cum eo fixatur, sicque esse in mixtis perpetuat: homo reliquaque animalia continuo pulmonum motu, & suctu, aërem trahunt, spiritumque illum aëri immissum eliciunt sanguiniq; miscent, ad maiorem fixationem, donec tandem co-

Varia natura mixta quo pacto inter se permiscetur.

Incineribus latet fomes vitæ.

Ad sterco-randū terras nihil cinere melius.

ctione continua, fixio perfecta & ad vitam idonea adimpleatur, adimpletur autem dum ultimum alimentum in partes transit, sicque indefinente motu, improboque labore natura ipsa res nostras spagyricè tractat, ut spiritum illum vitæ fomitem, tum ex alimentis, tum ex ipso aëre elicere, partibusquevincere possit, separatis interim (ut prius etiam dixi) omnibus quæ non sunt ex substantia ipsius spiritus, ut eo vinculo, & nexu perennitatem quandam sibi asciscat, quem nexum fortio-rem semper natura ipsa sibi vindicat, modo ab excrementis vindicetur omnibus; aut saltem majoribus: id in auro clarum est argento, lapidibusque pretiosis, qui omnes durabiliores sint plumbo, ferro, cupro, stanno, silicibus, crystallis, aliisque terreis concretionibus multis excrementis scatentibus corruptionem inducentibus, quæ humidum illud calidum impediunt, ne frigido sicco terræ perfectè & purè unia-
tur. Arbores omnes, cedri, pini, lauri, cupressi, aliæque multæ ejusmodi quæ nunquam viriditate denudantur edurant cæteris omnibus, quòd spiritum illum terreum fortissimum habeant, & ita fortissimum, ut frigore nunquam ullo condensari possit, idèò folia earum nunquam decidunt hyemis tempore: pori enim corporis earum manent semper aperti, caliditate summa illius spiritus, ita ut beneficio illius trahant semper tantum alimenti, quantum ad vitam sustentandam foliorumque suorum viriditatem & vigorem conservandum etiam in hyeme sufficit. Aliæ verò arbores, non ita sufficiens tempore hyemis è terra sugunt alimentum, quin earum partes multæ, vita priventur, & à trunco decidunt, quod & pori terræ, & arborum similium, frigore condensentur, ita alimentum impediatur aditus, & sic multæ senescunt citius,
aliæ.

*Cedri & pini & aliæ si-
miles arbores cur
eate & edu-
rent, & cur
folia hye-
me non pri-
ventur.*

*Hyeme cur
arboribus
decidant
folia.*

aliæque citius omnino moriuntur. Vere autem adventante calore terre solis, & cœlestis aperiuntur, tum terræ, tum arborum omnium pori, sic iterum juvenescunt, pullulant & germinant, pariuntque fructus: quod hyeme alimenti penuria perdunt, vere ejusdem copia & affluxu recuperant, & ita duplici ratione animalibus omnibus longiori edurant ævo: Prima quod nexum illum vitæ fortio-
 rem habeant majoribus excrementis conspurcatum: Secunda quod singulis annis copia illius spiritus quasi vitalis renoventur, quodque animalia per generationem in aliis subjectis externis filiis putant obtinent, arbores in se ipsis furculis de novo productis acquirunt. Inter homines melancholici longius vivunt, deinde sanguinei, sanguineos biliosi sequuntur, minus verò omnium pituitosi: unde pedestria omnia terræ animalia, aquaticis omnibus ævo sunt longiori, homines Meridionales Septentrionalibus: ratio ex dictis elici potest, ex nexu puta illius spiritus forti, & ab excrementis libero, fortitudo autem illius nexus ex fixatione, fixio autem in sicco fortior, quàm in humido est: hinc arcana vitam perpetuandi, longiusculeque producendi elicere debent, qui vitam hanc summum quasi existimant bonum, nihilque aliud quàm vivere dutescereque in votis habent; superiora enim dicta, ad hæc omnia via certa & infallibili quàm humanitùs fieri potest, tendunt. Idè enim huius spiritus ortus est sermo, ut quid in calcinatione considerandum sit, percipiant. Non enim extrarem sermo prædictus: fixus quidem spiritus ad vitam & divitias confert, habes autem illum in calcinati & perfectè coctis puris putis, sed ex his etiam educendum est purum putum, & in fixo volatiliq; jungendum, ut invicem juncti coagulentur, & astrale

*Melancholici
 vivunt longius
 sequuntur
 pituitosi.*

*Fixus vita
 spiritus ad
 quid con-
 ferat.*

*Punctum
quaternari-
um quid.*

*Calcinatio
cur fiat.*

*Ex calci-
natis qua
ratione vis
generati-
va extrahi
possit.*

*Flores qua
ratione in
phialis co-
servari
possit.*

astrale pariant mixtum in agendis potentissimum :
in calcinatis crede mihi latet illud purum punctum
qua ternarii, hoc est sperma elementorum perfecte
digestum, quod generationis, & renovationis vera
est medicina. Illud tamen est fixum & coagulatum,
& nisi simili spiritu volatili & soluto dissolvatur,
nullius fere est usus, quia in actum reduci non po-
test, nisi firmitas compaginis suæ rumpatur, ab spi-
ritu volatili in aquam reducta simili & homoge-
neo. Calcinamus autem mixta in genere, ut quic-
quid est volatile, & infixum, à fixo separetur, vola-
tile illud conservamus & purificamus, fixum iti-
dem, eaque simul pura & attenuata jungimus;
ut fixum soluto dissolvatur, solutumque fixo coa-
guletur, & figatur, sicque facultatem acquirat a-
gendi potentior, aucta mole ipsius spiritus, qui
agendi sola est facultas, & virtus. Id idem experien-
tia tentare poterit zoilus quivis, si ex calcinato ali-
quo mixto vegetanti, salem extrahat purum pu-
tum ab omni terrea fœculentia defœcatum lotio-
nibus filtrationibus, & evaporationibus idoneis,
donec in igne levissimo, velut cera lique scat, habet
enim peculiare istud sal omne, ut ad extremam &
absolutam purificationem cōductum, facile fluat,
quod dum evenerit terræ mandatur, sub dio, alio-
rum seminum instar, statim convocato spiritu
mundi, in aëre residente & terra & aquis ad gene-
rationem rerum omnium statim putrescit & ger-
minat, simileque mixtum parit, ex quo Sal ille ter-
ræ mandatus extractus est. Mirum certè & quasi
incredibile, sed quod vidimus & fecimus, facile te-
stari possumus. Quod & ultra ratione summa per-
vestigavimus, eique tandem experientia ipsa con-
sonum reperimus. Hinc in phialis vitreis possunt
flores, possunt plantæ plantari & nutriri, crescere
& ger-

& germinare, possunt & arbores & plantæ è longinquis terræ plagis impunè & incorruptè deportari, possunt & quater in anno germinare, florere, ferreque fructus, modò ne frigus ambientis aëris externum pepasimum fructus impediatur, & retardet, possunt semimortuæ resuscitari seu potius renovari, & restaurari. Potest & vinum calore frigore motu nimio, vasisque sui corruptela, & vicio in vappam degeneratum si è tartaro suo Sal ut dixi purus putus ut cera fluens, eliciatur, spirituique suo indissolubili vinculo purissimè connectetur; granum unum hujus deinde Salis maximam vappæ quantitatem, imò maxima majorem dolii prægrandis puta, in vinum optimum, transformabit, reducetque. Similiter omnia mixta secundum species suas possunt pari modo restaurari & morbis omnibus liberari: sperma enim elemètorum determinatum & specificatum purificatum & astrale redditum assolet hæc omnia patrare, in suis ejusdè speciei individuis, conservatione & restauratione in ipso solo naturaliter collocata, hæc autem arcana omnia calcinatione sola pervestigari possunt, quod puri puncti quaternarii pura substantia, ea sola haberi possit, habita hæc substantia quinta pura perfecta digesta, unita partibus suis homogeneis & coagulata, præsto aderit natura ad mira & incredibilia patranda, modo ut dixi calido vapore sibi simili & homogeneo, illam substantiam dissolvas, dissolutamque coquas & coquendo perfectè unias & congeles & fixes, quod in sequentibus capitibus clarius ostendetur.

Vinū corruptū quæ ratione restaurari possit.

Sperma elementorum quæ ratione in astralem convertatur substantiam.

CAP. III.

De Calcinatione vegetantium particulari.

Quatenus omnia quæ sub lunæ concavo, cœli-
que clastro continentur, vegetalia, animalia
& mi-

*Omnia tri-
no numero
complicata.*

pur vege-
talia, ma-
li & mine-
ralia.

Quid in
hoc capitu-
lo de cal-
cinatione
intelliga-
tur.

Calcinatio
vera qua
ratione co-
lebreur.

& mineralia sunt; eatenus capitulum istud tripar-
titum in lucem dabimus, quod sperma elementor-
um, quod in vegetabilibus animalibus & minera-
libus occultatur, alia diversa que eliciatur metho-
do: quod enim animalium partibus solidis inest ca-
lidi innati, & spiritus nostri, majorem postulat igni-
tionem ut extrahatur, quam illud quod inest eo-
rundem partibus fluidis, & pari modo intelligen-
dum est de mineralibus quæ postulant præ cæteris
majorem ignitionem ad extrahendum spiritum il-
lum nostrum pretiosum & terram illius depuran-
dam. Notandum hinc est antequam de calcinatione
particulari mixtorum omnium dicamus, calcinatio-
nem hanc quæ præsentis capitulo cæterisque duobus
subsequentibus tractabimus, non esse reductionem
in calcem tantum, sed etiam spiritus nostri (quem
diximus volatilem & infixum) separationem à fixo,
& permanenti spiritu eodem, qui in cineribus re-
peritur, fixeque permanet in ipsis, quia ab omni fœ-
culentia terrea, lotionibus & evaporationibus ido-
neis vindicatus, à volatili puro puto, ab omni hu-
miditate extranea segregato sibi conjuncto & anne-
xo, in verum actum & quidem potentissimum redu-
citur. Unde calcinatio vera est volatilis spiritus pu-
rificati, cum fixo & permanenti eodem spiritu, etiã
purificato, firma coagulatio & fixio. Hæc est illa
calcinatio totius artis thesaurus, qua mira præstant
in natura chymici veri, celebrantur autem suavi-
ter, & magno cum ingenio, cum vegetantia recen-
tia, succo alimentitio plena, contunduntur, & in
vasis vitreis, phialis, matratiis, cucurbitis, & reliquis
ejusmodi ritè obturatis proprio succo, tanquam
menstruo madefacta conduntur, calori que debili,
eique humido commendatur, ut tandem putre-
scant: ex putrefacto, seu potius digesto, extrahi-
tur

tur suavissimè spiritus aëreus & igneus, sic dictus, ob substantiæ tenuitatem; ignemque concipiendi promptitudinem: flammescit enim ut aqua ardens, deinde fortiori igne aqueus humor, nullius valoris, & usus rejiciendus prorsus scandit. Ultimo fortissimo pellitur igne oleum quoddam, quod rectificandum est, & summopere purificandum. Terra tandem superstes examinanda est omni spiritu, igneque adeo fortissimo, ab omnibus suis excrementis segreganda, ut tandem, his depositis, purissima emergat, velocissimè ut cera fluens; hinc spiritus ille aëreus, igneus, igneusque terreus, certo pondere & quantitate modo puri sint ambo, conjungendi sunt terræ ipsi, puræ & pretiosæ, donec terra fiant duo illi spiritus, coctione lenta & continua, terra iterum ad majorem virtutem, & efficaciam dissolvenda illis ipsis spiritibus, & rursus coagulanda, ut illi spiritus terra fiant igne perseverans: est autem illa terra semper ut cera fluens, levissimo igne, & frigore congelatur, cujus virtus & energia semper crescit modo his spiritibus dissolvatur, & rursus congeletur, nam virtus tantum in congelatione perficitur, quod spiritus actionibus omnium & energiarum fundamenta & principia, dum fixantur, habent permanentiam in agendo, & nunquam evolant dum agunt, quod si id fiat, cessat statim omnis actio: actio enim præsentium est, & non absentium. Hæc est illa via vera verior verissima, minimi dispendii, subtilissima, laborisque summi, qua Philosophi chymici, res omnes calcinant, calcinando ad astralem virtutem hoc est, ad actionem miram & summam deducunt. Et hanc calcinationem ex dictis duplicem esse colligere licet, dum enim terra prorsus spiritibus suis volatilibus denudatur, & interim à facibus omnibus elemen-

Vera methodus concipiendi lapidum Physici.

Quare congelati spiritus tantum habeant virtutem.

tati-

taribus expurgatur, calcinari dicitur, dum etiam spiritibus suis volatilibus, & fixis assumptis, soluta congelatur & assatur, iterum calcinationem pati verissimile est. At hæc postrema calcinatio præcedenti potentior *εσφυλιζαὶς* est, cum in ea spiritus omnes figantur, in alia verò evolent & separentur, unde terra postrema calcinatione vitam, prima verò mortem suscipit: hæc eadem calcinatio violentè celebrari potest, at prudentissimum postulat artificem & oculatissimum: vegetantia siquidem recentia, succulenta, contusa, putrefactione nulla præfata & antea acta, in vitream retortam, luto fortimunitam induntur, fortissimoque igni commendantur, ut eorum totus liquor, cum spiritibus cunctis, in recipientia vasa, juncturis firmiter clausis, transferatur, terrea substantia in fundo retortæ, in calcem seu cinerem reducta, ex quo cinere elicendus est Sal ille fluens, & levi igne velut cera liquefcens, & conjungendus cum spiritibus suis volatilibus, ex toto liquore arte summa, & acuta industria educendis, terraq; illa pura, ut superius fixandis, alioquin nullius ferè sunt usus, ad reparationem puta, & restaurationem vegetantium, ex quibus educuntur, ad hanc enim sola egent calcinatione: calcinari autem non possunt, quin figantur, unde tota eorum perfectio, fixio & congelatio est perfecta, quæ etiam calcinatio dicitur: has duas calcinationes, & ultimam præcipuè, utpote violentiorem arguet Physiculus zoilus in hæc verba prorūpens, Calcinationes has, verè quidem principia separationis puri ab impuro vocari, at non secundū intentionem nostram, & chymicorum omnium, seu optatum, cum purum velimus remanere, impurum autem evaporare: at contrà in his omnibus accidit, purum evaporat, anima puta, & forma mixti,

rema-

*Calcinatio
qua ratio-
ne violentè
fieri possit.*

*Objection in
calcinationem.*

remanet impurum terreum nempe quodque spissum est, & crassum, ex primaria elementorū in mixto unione, quod solum ustionem pati potest. Unde calcinatio nostra, non erit adhibenda in puri ab impuro separatione, cum in postrema & primaria nostra methodo, semper ultimò combustio sit adhibenda, quæ naturæ nimis violenta est, quod non patitur unquam natura, ut extremum quod semper fugit, medio gaudens. Respondemus calcinationem nostram non esse naturæ violentam, etsi per combustionem violentam, aut levem, & superficialiariam fieri contendamus: quæ comburuntur enim in plantis, animalibus, & mineralibus, non sunt eorum formæ, hæ scilicet quæ temperamentū constituent, & sunt ipsum temperamentum, nec etiam formæ quæ vitam dant, dum ipsa vivunt, & nutriuntur, quia ipsæ non pereunt nec igne, nec pereunte alimento, quamvis perire videantur. At in spermate elementorum occultantur, donec illud omnino pereat, & corrumpatur secundum speciem aut genus specificum quod determinatur, nam secundum genus generalissimum, quatenus scilicet, est purum putum elementorum sperma, corrumpi non potest naturaliter, nam sic totus destrueretur mundus, materia prima mundi corrupta. At comburuntur accidentia omnia, quæ sunt extra naturam spermatis elementorum, quæ impediunt actiones & facultates mixti, sperma autem postquam defæcatum est, & subtile factum, si suo iterum reddatur alimento puro, formæ iterum in eo occultæ prodeunt in lucem, & edunt actiones primarum similes, quod non fieret si formæ calcinatione nostra destruerentur, illæ autem nunquam pereunt nisi in calcinatione vitrificante, quæ sola destructiva est formarum, cum sit spermatis elementorum

Solutio.

Quæ comburuntur in mixtis.

C

torum

*Cur mixta
elementa
via eorum
parantur.*

*Vnde erro-
res chymi-
corum eve-
niant.*

torum evaporatio, quod solum in natura radix est formarum omnium, quamdiu illud manet, tamdiu & formæ: unde magna cum industria, & ingenio tractandum est, ab igneque vitrificante præservandum, ne quod in objectione declaratur, experientia ipsa manifestum reperias. Nam ipsum elementorum sperma, quod forma mixtorum determinatur in hanc vel illam mixtorum speciem, non aded fixum & permanens est, quin evolare possit in aërem, & ibi ab aliis agentibus aliter disponi, & tandem corrumpi, & ab alia forma, ab agentibus introducta, in aliam tandem determinari formam, unde mixtum aliud, & à præcedenti diversum generari necesse est. Id simile in locis omnibus evenire potest, ex dispositione illius spermatis, ab agentibus illud corrumpentibus, & formam aliam introducuntibus. Qua de causa quamplurimum, imò sæpe sæpius frustrantur chymiculi, nonnulli artis chymicæ ignari, nam ex auro, argentoque, aliisque metallis generant aliud, à metallo diversum, unde præclare illud Joannis Papæ XXI. spondent quas non exhibent divitias pauperes Alchymistæ, pariter qui se sapientes existimant, in foveam incidunt, quam fecerunt, stulti omnia dilapidant pro lapide, qui tamen lapis, ut ipsi met clamitant voce, non intellectu, omnia conservat, omnia fovet, omnia continet, omnia vincit, omnibusque congaudet, solis tamen ipsis (ut explico) exceptis, ut veris, juratis, lethiferisque naturæ hostibus, quos solum irridet, quia illi illam pessimè tractant, & vice versa, pessimè etiam tractantur ab illa, sic frustraneus eorum omnium labor, & irritus conatus, ab eorum ipsorum inscitia, & imperitia, quæ plerumque in stultitiam & socordiam aded maximam mutatur, ut phantasmatibus suis delusi & somniis, quod somniant

mniant in actum labore summo reducant; quodq; vigiliis, studio, meditatione sedula consequi nequiverunt, id somniis assequi tentant: quod prudentes, vigiles, & vivi, delibare solum minimè potuerunt, id stulti somno, vino, ciboque sepulti, & mortui absorbere conantur. Alii etiam his socordiores operum vanorum, & multorum tractatione, casu aliquo id invenire putant, quod unico opere, unica operandi via, necessariò fieri debet. Apage talem Alchymiam, cœlum potius corruet quàm id contingat.

Fiunt omnes generationes qualescumque sint, ex spermate visibili aut invisibili, perfectæ ex visibili, imperfectæ ex invisibili: sperma autem visibile semper determinatū est formis suis innatis & propriis quò & quibus ritè dispositis, cum agentibus convenientibus, loci, temporibusque recta dispositione, fiunt certæ omnes, & determinatæ generationes, ex ipsius spermatis determinatione. Sperma verò invisibile, toto hoc cœli ambitu dispersū, nullo adhuc pacto determinatum est, sed est alimentum & fomes determinati spermatis, ut eo fomite, & alimento, in perpetuas duret ætates, secundum species, & genera saltem, non secundum individua, non secus ac spiritus sanguinis, est ipsius radicalis & fixi spiritus partim nutrimentum & fomes, quò partes omnes foventur, conservantur, nutriuntur, & crescunt, procreantur & generantur; hoc autem sperma invisibile, ab agentibus externis potest determinari, formam aliquam imperfectam in eo introducendo: hinc vitam habent omnia animalia imperfecta, sic dicta, quod organa sensuum, tum externorum, tum interiorum ritè conformata, non habeant: non possunt autem ritè conformari, nisi à simili agente externo, à quo

*Generatio-
nes ex sper-
mate ele-
mentariū.*

*Sperma
duplex.*

*Sol quara-
tione gene-
ret omnia.*

*Sol quomo-
do conjun-
gatur ho-
mini ad
generatio-
nem homi-
nis.*

*Ex alimen-
to interno
corrumpi-
tur aliquā-
do & mu-
tantur mi-
xta.*

conformitatem, & organorum perfectionem desu-
munt: à communibus enim causis, & generalibus,
quæ omnes dissimiles sunt, nihil nisi vitam, & orga-
norum vitæ inservientium imperfectionem accipe-
re possunt. Sol quidem & cælum generant omnia,
at nisi jungantur, rerum producendarum simi-
lia non generant & perfecta, ut cum homo produ-
cendus est, nisi Sol jungatur homini, homo non
producet, coniungitur verò, cum virtus solis, vir-
tuti spermatis humani adhærescit, & educit homi-
nem in spermate occultum, auxilio tamen ipsius
hominis sperma suum fovētis, suometipso calore,
eiusque virtute, organa perfecta, ex ipso spermate
depromentis: sic Sol & homo generant hominem,
Sol & leo leonem, Sol & bos bovem. Si verò aliquod
aliud agens sperma humanum foveat, præter homi-
nem ipsum: leoninum & bovillum præter leonem
& bovem, non nascetur hinc homo, leo, & bos, et si
præstò sint aliæ causæ generales, & communes, quæ
cum dissimiles sint spermati, sperma illud secundū
suam naturam suumque velle conformare non pos-
sunt, & ea omnia eatenus imperfecta, & monstra di-
cuntur. Corpus ergo vivum ex quo elicatum est sper-
ma, necessarium est, ad educendum simile corpus, ex
spermate elicitum, si verò tale corpus non adsit, vel
corrumpatur, dum fovetur sperma, & nutritur, perit
illa similis generatio ex simili in omnibus: quamvis
superstitēs existant omnes aliæ causæ externæ, & in-
ternæ: internæ inquam quia semina in spermate oc-
cultata, incorruptibilia sunt fere, & nisi alimentum in-
crementum, & fœtum, ab aliis dissimilibus corpori-
bus suscipiant integra manent, & inviolata, donec
tale contingat, quod dum contingit, aliud generant,
ut clarum est, in lolii generatione, ex grano tritici,
quod dum corrumpitur, semen occultum in ventre
grani,

grani alimentum aliud suscipiens & incrementum
& folum, aliud etiam generat. Si verò triticum in-
corruptum maneat, semen occultum in ejus ventre
suscipit, simile alimentum tritico, (quod triticum
incorruptum & illæsum in sua substantia, succum
terræ & spiritum aëris attrahat secum magnetica vi)
illudque convertat in suam substantiam, & ex ea
substantia in eadem mutata caulem, folium, & spi-
cam ipsam tritici nutrit: granum autem illæsum
manere oculis ipsis, cernere licet, ad maturationem
enim fere ultimam & pepausin adhæret incorruptū
radicis caulis extremitati, quod in lolii generatione,
non reperitur, sed figura quædam adumbrata solum
grani tritici, ea tamen nigra, corruptionis veræ si-
gnum verum: alia verò non est ipsius grani vera cor-
ruptio, sed est ipsius grani, seminis vera digestio, seu
coctio, in ipsamet grani tritici substantia, qua semen
disponitur ad generationem. Si verò corpus seminis
corrumpatur, hoc est mutetur, in aliud reale corpus,
quis est in rerum physices disquisitione sciolus, quin
statim fateatur, semen etiam illius corporis corrup-
pi, hoc est in aliud degenerari, ex quo aliud germi-
nari necesse est: eadem penitus ratione in animalibus,
& mineralibus omnibus, id observandum est,
& acuta ingenii lance perpendendum est; dum me-
tallum & animal aliquod generari volumus, aut
plantam: eadem enim est ratio in omnibus, cum hæc
omnia generatione fiant, quæ cum generatione in-
digeant, ut in lucem erumpant, semine etiam indi-
gent cujus ope ad id dirigantur Semen ergo conser-
vandum est, servatur servato corpore illæso, & in-
corrupto: in corporibus mortuis non reperitur se-
men aptum, ad generationem similis corporis; sed
aliud, ad aliud generandum, secundum diversam
agentium actionem, unde error ciniflonū omnium,

*Quomodo
lolii mu-
tetur in
tritici.*

*Semen quo
modo con-
servandū.*

C 3

qui

qui seminum omnium essentiam, locum & conservationem ignorantes, operibus suis aliud semper agunt, ab scopo, & eorum intento diversum, & alienum: sic metalla omnia in fumum vertunt, & ea omnia quæ tractant, sic Deo, sic naturæ, sic proximo, & seipsis dedecori, fraudi, dolo, damno supplicioque habentur. Horum omnium errores speciatim capitulo sequenti, quinto, ubi de mineralium calcinatione agetur, narrabuntur, ut procul ab hac arte nostra explodantur, tanquã Stymphalides aves, mensas nostras conspurcantes, Solisque nostri radios obumbrantes, ibi enim Herculei anei crepitaculi sonitu, in exterâs pellentur regiones, Galliaque Deo dante liberabitur horum omnium nebulonum amurca & spurcitia. Jam verò calcinationis nostræ vegetantium secretos promamus actus, vegetantibus omnibus (qualiacumque sint) prædicta methodo calcinatis, & spiritibus propriis imbutis, & calci unitis, & coagulatis, ut dictum spiritibus, quid inde putas oriri naturæ arcani? stupendi certè, & non revelandi? Attamen accipe, primo illud arcanum si sit ex rosâ extractum, omnes capitis affectiones calidas potissimum solvit, somnum gratissimum inducendo, & eo pacto naturam roborando, frigidas etiam ejusdem passiones lenit, spiritibus vitalibus fortioribus, & copiosioribus, ad caput ipsum, viis communibus, & meatibus demandatis, contra maniam, lycanthropiam, & ejusmodi incurabiles affectus nihil æquè potentius, præter ipsius Lunæ veræ, & Auri veri Physici arcanum. Omnes exteriores affectus, ulcera qualiacumque sint, & vulnera solo illitu, & interno potu curat, fundamento ipsius vitæ, & vera basi copiosissimè, eo corpore & inclusa, & permanente, partibus ipsius corporis viventis apposita, quæ
quidem

*Vires &
virtutes
arcani, jo-
saturni.*

quidem partes cum vitam naturali instinctu, tanquam earum omnium maximum bonum appetant, statim fugunt & sibi vendicant (ut id ad quod anhelant) id quo se tuentur & vivunt: unde vita in ipsis partibus volente nolenteque morbo quovis fovetur & conservatur in ipsis. Eo ipso arcano singulis mensibus habentur novæ & recentes rosæ odoriferæ, nec rosaria ipsa, ipsomet hyemistempore foliis privantur viridibus, mortuaque ferè reviviscunt, si tantillo hujus arcani pulvere in aqua rosacea, aut spiritu rosarum dissoluta, roretur radix ipsius rosarii: tunc illo prodeunt folia, alabastri, & tandem ipsæ rosæ: singulisque mensibus id fiet modò etiam mensibus iisdem, tali made fiat arcano, rosarii radix. Ex his multa alia stupenda colligere licet, ex multis aliis arcanis quæ extrahuntur ex genere & sobole vegetantium, quorum methodus clarissime tradita est, libro secundo Myrothecii nostri, quod brevi tempore in lucem dabimus, cum Chirurgia Spagyrica, in quibus libris experimento oculari & manuali, arcana naturæ miranda (quæ in præsentis libro, verbosè tantum tractantur) ostendimus, quæ quidem tanta sunt, ut nisi fide ipsa Romana Catholica & Apostolica essem, sola Dei summi gratia illuminatus, & verba sacra haberem firmissime efferentia: Oportet hominem semel mori, juxta errorem antiquorum multorum philosophorum existimare posset quis, hisce naturæ arcanis, in viventibus omnibus vitam perpetuari posse. Qui quidem error facilè reiicitur, cum ipsa imbecillitas seu mors, toti naturæ, fraude quadam, & hominis ipsius solius ut totius naturæ principis, temeraria ineptia, & rusticitate propter transgressum mandatum irrepperit: remansit tamen in na-

*Rosæ quæ
ratione singulis men-
sibus habentur
et possunt.*

*Vita & sa-
nitas ferè
idem sunt
Hippocra-
tes.*

*Hinc colligitur quæ
ratione
arbores sin-
gulis anni
temporibus
non erant
fructus.*

tura frustranea quædam potentia, qua ad perennitatem tendit, quæ verè in actum reducta fuisset absque peccato vitæ spiritu desuper indito, fructui vivifico, quem Deus ad vitæ humanæ perennitatem in Paradiso voluptatis plantaverat. Quamobrem qui perennitatem quandam seu longævam ætatem (qualis post peccatum efflagitari potest) cupiunt, alimentorum quorundam spiritibus fixis nutriri debent. Si subitò & perfectè sanari ab omnibus morbis desiderent, his etiam uti est necesse. sanamur enim iisdem, quibus nutrimur, vita enim & sanitas in concreto subiecto, semper uniuntur nec nisi mente separari possunt. *ἀσθένεια*, vita ætumnosa, & morbofa, vita non vivenda. Itaque mirum Medicis esse non meretur, si vita vitam faciat, foveat, conservet, & in multos propaget annos; multò minùs si generationem animalium, germinationem herbarum, & arborum insolitis temporibus fieri posse hisce arcanis contēdamus, cum natura ipsa dum hæc pareat, in singulis eadem utatur materia: si verò privetur temporis ratione, & subiecti quadam imbecillitate, generatione & germinatione, id non tam subiecto, nec tempori tribuendum, quàm ipsius vitæ spiritus defectui, qui tali subiecto talique tempore inest, qui defectus secundum majus & minus, majorem etiam & minorem producit in subiecto generandi, & germinandi actum, quod in animantibus capitulo sequenti clariùs elucescet.

C A P. I V.

De Calcinatione animalium.

*An anima
li calcinari
possint.*

PER difficillimum esse animalia calcinari posse, secundum intentionem nostram, quibusdam fortasse fieri, nullas ibi inficias: eam enim calcinationem

tionem pati non possunt quin moriantur, mori autem non possunt, quin corrumpantur, alterentur, & in aliud degenerent mixtum: hoc argumentum idem est, ac superius confutatum, in vegetantium calcinatione, vistamen ejus in animantibus inexpugnabilior præcedenti apparet, propter animam sentientem, qua pollent. Quæ quidem anima conservari non potest, in animantibus calcinatione nostra violenta, nec alia ulla, quia in certo quodam elementorum unitorum gradu consistit, extra quem dari non potest, & conservari in ipsis elementis unitis, nec ex talibus educi. Idem de vegetantibus dici potest, nam iisdem constant elementis, & eadem materia, ac ipsa animalia, & eorum omnium formæ, eodem conservantur modo & ex eadem educuntur materia, ac animalium omnium formæ; differunt tamen in gradu elementorum unitorum, ex quo educuntur & conservantur. Animalia ex substantia subtiliori elementorum, vegetantia ex crassiori ortum habent. Ut autem hæc omnia, hoc capitulo clariùs multò, quàm in præcedenti capite, opposita & objecta, dilucidius multò discutiamus, animadvertendum est, nos non quærere formarum animalium seu vegetantium cōservationem, sed materiæ, ex qua omnes formæ & animæ plantarum & irrationalium educuntur præservatione. Hæc autem materia præservari potest, sub aliqua forma, qua gaudet, & sub potentia ad omnes alias, quæ virtute agentium particularium educi possunt: Illa autem quænam sit materia, ulterius etiã disquirendum, ut penitus cognoscatur. Hippocrates libro de Dieta primo, asserit animantia omnia, & hominem ipsum, & alia omnia, qualiaunque sint modo naturalia mixta, igne & aqua constitui: Quo pacto autem possunt constituere omnia hæc sola

*Animalia
& vegeta-
lia iisdem
constant
elementis.*

*Materia
formarum
est solum
calcinationis
nostræ
subjectum.*

*Hippocra-
tes.*

*Explicatio
sententia
Hippocrate.*

*Spiritus
mundi seu
materia,
sua sponte
ab spurci-
tiis suis nō
liberatur.*

*Arcanum
sanguinis,
quo modo,
& quara-
tione fiat.*

duo elementa contraria? Nam si his omnia generetur hæc commisceri debent, idem enim generari est ac commisceri. Commisceri verò minimè possunt sine medio, utriusque contrarii particeps, cuius ope, hæc duo contraria misceri possunt inter se, & interim inter se pati, & agere donec perfectè uniantur, & in unione quiescant. Illud autem medium occultatur ab Hippocrate. Ratio in promptu est quia ille ignis, & illa aqua, ex quibus asserit hominem constitui, non sunt ignis & aqua simpliciter, sed quid unum, in quo ignis & aqua præcellentem habent virtutem, cuius solius ratione, illud unum ignis & aqua vocatur. Illud autem unum est humidum radicale, cum suo calido innato, ultimum partium omnium alimentum in quo vis spermatis, solum consistit, & ex quo proximè & immediatè educitur ipsum sperma, unde & sperma, & semen non incongruè dici potest ad clariorem doctrinam, ex quo etiā formæ omnes, virtute agentium externorum, educi possunt. Hæc sola materia (multiplicis nominis, tum apud Antiquos, tum apud Modernos naturæ scrutatores, ut passim videre est, singulis hujusce libri capitulis) conservanda est, vel potius pura puta, calcinatione nostra quærēda est, & habenda; natura enim sua ipsamet vi eam conservat, non tamen ab spurcitiis suis, & excrementis liberare potest, hoc artis est, non naturæ. Ars autem calcinatione nostra utitur, & sequenti commodiùs quàm alia quavis. Sunt enim multæ, at omnes ad hanc tendunt, & diriguntur. Primò educitur sanguis ex corporibus animalium, in sufficienti quantitate, aut ex uno, aut ex pluribus corporibus, modo sint temperamento æquali & sano, deinde sanguis ipse eductus, aërisque externi facultate concretus; temporis tractu in umbra are-
scere

fcere permittitur, ut humiditas superflua, aquosa ad nutrimentum illius humiditatis radicalis appo-
fita, fenfim evanefcat : Quæ prima calcinatio dici
poteft, etfi igne nõ fiat vifibili, fed occulto, eo puta
calore, per totũ aërem fparfo. Tum demũ hæc ma-
teria optimẽ pulverifata, vafi vitreo, ad diffillandũ
apto, cucurbitæ vitreæ fcil. indenda eft, & capitello
ipfi appofito, juncturis quàm optimẽ claufis, levif-
fimo cinerum igne pellenda eft hæc materia ad ca-
pitellum quæ primò in forma lactis, oculis ipsis fe-
of tendit. Secũdò Sal cryftallinus afcendit, lateribus
capitelli affixus, ut cera fluens, fummo opere tamen
volatilis, quem fegregare oportet, & bene custodi-
re, ne pereat. Ultimoq; afcendit oleum rubicundif-
fimum novo capitello excipiendum, & illico au-
gendus eft ignis, quantum fieri poterit, ut quicquid
eft olei afcendat, reliquumque in fundo remanens
comburatur in cinerem albiffimi coloris, tuncque
perit, & frangitur cucurbita vitrea, nec unquam
poteft tantũ ignis pati, quantum neceffe eft ad il-
lam calcinationem. Unde confulo omnibus qui
hoc arcanum tentare voluerint, ut poftquam ole-
um totum afcenderit, cineres qui in fundo cucur-
bitæ vitreæ nigri coloris reperiuntur extrahant,
eosq; reponant tigillo terreo, feu crucibulo, fortif-
fimo igne, per hebdomadam, in furno vitrario, aut
fimili, ufque ad illam albedinem calcinandos, hæc
calcinatio fecunda eft, fed non adhuc vera & ulti-
ma calcinatio nofta : nam ut ad eam perveniatur
Sal purus putus ut cera fluens cryftallinus optimi
odoris, extrahendus eft, ex cineribus illis albiffi-
mis, folutionibus, filtrationibus, evaporatio-
nibus, & deficcationibus communi via, & me-
thodo, factis, toties reiterandis, donec ad illam
puritatem, & ad omnia fupradiéta puritatis il-
lius

Sal sanguinis vitæ thesaurus.

Oleum sanguinis ut purificandum.

In arcano sanguinis sancti: as & cura Elephantiasis.

lius mera judicia deducatur Sal ille preciosus, naturæ animalis thesaurus & verissima theriaca. Postmodum Sal volatilis crySTALLINUS, ut cera fluens, quatuor aut quinque sublimationibus, à suis impuritatibus vindicandus, & in unaquaque sublimatione vas sublimationis infernum mutandum. Aut illud idem per quàm optimè detergendum antequam Sal ascensus iterum solus, in illo reponatur, & iterum scandat levissimo igne, ad supernum capitellum donec puritatem quam maximam adipiscatur. Oleum etiam rubeum iterum distillationibus quamplurimis purificandum venit, donec rubini claritatem, & splendorem acquirat, ac aliquantulam fixationem, in igne satis magno permanentem, & interim odorem gratissimum. Ultimò hæc tria certo pondere & mensura conjungenda sunt, Sal puta volatilis, Sal fixus, & oleum rubeum, ignique levissimo, & continuo, per quàm longissimum tempus commendanda, ut ignis actione continua, & longa in vase apto, & hermeticè clauso, tandè hæc tria figantur, & in ignis asperitate quiescant, fluant ut cera sine fumo, quod postquàm factum reperitur, ipsa rerum magistra experientia, completa est, ultima nostra animalium calcinatio, seu humidi radicalis animalium coctio ultima, cui vita & sanitas vera inest, morborum omnium curatio, & totius naturæ animalis corporeæ purum & subtilissimum vitæ fundamentum & basis. Fides & veritas hujus tanti arcani, ultra rationes physicas infinitas, penes experientiam est. Hinc Ægyptiorum antiquorum quorundam sopher, ipsius Elephantiasis verum habuerunt remedium, non ex balneo ipsius sanguinis humani, ut perversè asserit medicorum quorundam Parisiensium summus, sed ex arcano sanguinis supradicti: cujus inventionem

nem Ægyptiis solis deberi facile crederim: omnia enim Spagyricorum arcana in Ægypto potissimum floruerunt: unde summa cum injuria, imò cum infusa animi ipsius temeritate, ab historicis quibusdam tribuitur illud crudelius morbo ipso remediū Ægyptiis, phycies ipsius coryphæis. Id autem forsitan evenit, plebejo quodam rumore: cum illud remedium in arcanis fuerit apud Ægyptios, plebeja eorumdem turba tanti secreti non conscia, sanguinem puerorum ut saniozem, & spiritu illo vivifico pleniozem, Medicos Ægyptios conquirentes cernēs, balneum eo sanguine parari putabat, vel quòd Medicorum horum quis ad eludendam turbam, tale portentum illi tanquam verum affirmaret, ut non amplius quæreretur, quid inde fieret, & ne fractor sigilli cœlestis & hermetici esset, secreta naturæ & artis plebejæ turbæ revelans: stultum enim est asino præbere lactucas, cui sufficiant cardui, rerumque minuat majestatem, qui divulgat mystica, nec maneant secreta quorum turba fit conscia: quamobrem meritò Medici Ægyptii turbæ plebejæ similia verba dabant, à qua delusa, delusi similiter fuerunt exteri omnes, tanti secreti conscios se fieri cupientes, quisquillas populi, sapientum arcana reputantes. Non tam liberali more Ægyptii secreta sua pendebant, caracteribus solum, secretorum hieroglyphicis, factitari consuetum, imò ratum illis omnibus erat; ut ex Pierio colligere licet, & ipsis antiquitatis Ægypti veteribus monumentis, semirutisq; templorum palatiorumque parietinis, quibus omnibus aliquid rerum naturalium secreti, caracteribus variorumque monstrorum figuris, insculptum visebatur. Illudque ipsum renovandæ juventutis, morborumque omnium curandorum, sanitatisque & vitæ fontis arcanum, quod

*Balneum
sanguinis
Ægyptio-
rum, erat
arcanum
sanguinis.*

*Rogerus
Bacchon de
secretis na-
tura & ar-
tis.*

*Alchymia
Ægyptio-
rum & o-
mnis alia
scientia,
characte-
ribus erat
occulta.*

*Charakter
arcani san-
guinis qua-
lis apud
Ægyptios*

quod hoc capitulo clarissimè detegimus, quamplurimis in locis, apud Ægyptios, hieroglyphicè palàm ostendebatur, sub figura serpentis caudam suam sub guttur attractum occultantis, in Saturni dextera manu: quod hieroglyphicum nonnulli rerum occultarum diligentes observatores, pro annuo circuitu, pro tempore, pro aetate, pro immortalitate, alii pro bono dæmone, seu spiritu quo universam mundi molem afflante cuncta alantur, vigeant & perennent, posuerunt; unde cum spiritus hic unus, & idem in duplici censeatur doctrina, volatilis per aërem, totiusque mundi ambitum diffusus unus, alter fixus, & coagulatus, seminis cujuscunque rei centro tanquam claustro, detentus, atomis Democriti indicatus, duplicem etiam Ægyptii fecere anguem, alatum unum, inalatum alterum, & unum alteri mutuis amplexibus supposuerunt, ut mutuo amplexu illo indicarent unitatem horum duorum fieri debere, ut firma quantum fieri potest haberetur perennitas: qua autem rei similitudine, tanti secreti serpentes illi veri sint indices, hinc colligere licet: serpens in primis terra ortus terra vivit, spiritus etiam ille vivificus ut superius dictum est, è terra cujuscunque mixti extrahitur, terraque sua etiam ex qua ortum habuerit nutritur, ut in præcedenti arcano visum est: serpens quotannis vere aut autumno exuviis depositis, senectutem juventute redeunte, deponit, spiritus ille noster, toto hyemis tempore, hoc est quamdiu excrementis terreis frigidis, siccis & humidis conspurcatur, tamdiu generatione, germinatione, & fructificatione ipsa privatur, donec vere ipso adventante, & autumno, hoc est adventus novi spiritus, & caloris excrementa illa deponat, quæ propriè senectus sunt, & in arboribus, & plantis ocu-
los

*Explicatio
cha ætheris
arcani san-
guinis seu
enigmati
istius.*

losexerit, & gemmas, mox flores exsinuat, paulatimque fructum ex fœtu ipso aperit & ostendit, & sic tota natura vere & autumnio juvenescit: serpens itidem sinuosis flexibus terram serpit; spiritus vivificus, tum terræ, tum viventium omnium corpora tortuosis ambagibus, penetrat, in corpore humano reliquorumque animalium corporibus, nihil clarius videre licet: nam per venas & arterias eorum sinuatim & anfractim deportatur, similiterque fiunt hæc omnia in arboribus & plantis, totiusque terræ plagis, mineris & focis, in quibus sinuatim & per varios anfractus spiritus hic, serpentum instar defertur. Serpens multiplici variegatur colore, & potissimum viridi, spiritus autem ille mûdi, omnium colorum censetur pater, viridi tamen colore tanquam proprio, & innato adornatur: Fertur serpentem mori, dum pullos edit in lucem suos; spiritus mûdi, toties moritur, quoties ex eo aliquid novi generatur, & producit. Serpens sanitatis hieroglyphicum Medicis factus est, spiritus vita ipsa est, & ipsa sanitas; serpentis effigies à Mose ex ære in contum surrecta, populum Dei in eam oculos intendentem ab incommodis, quæ se in tanta itineris longissimi angustia oggerere potuissent divino spirante præsidio liberabat: spiritus ille mundi, si fas sit hunc cum alio comparare, à terrena, fæce vindicatus & in cœlestem quasi virtutem materiamque redactus, quid est in rerum natura incommodi, quod illud ipsum suo etiam odore non demulceat; imò penitus annihilat? Serpens deinde in Ægypto hujus rei hieroglyphicum caudam suam vorat, vel ore attractam occultat; spiritus itidem in arcano nostro, nonne humiditatem suam vorat? Calidum etiam innatum in viventibus omnibus, dum viget, nonne humiditatem suam consumit,

*Colorum
omniū quæ
pater &
author.*

*Humiditas
radicalis
perennitas
corporu.*

mit, cauda suæ indicem? quæ quamdiu durat, tam-
diu & ipsa vita persistit : in nostro autem arcano,
non voratur ejus cauda, seu humiditas, sed occul-
tatur in ventre, & fit corpus : unde cum cauda seu
humiditas, sit perennitas corporis, seu fixi spiritus,
cum humiditas illa corpus facta est, corpus peren-
ne factum est, & arcanum vitæ conservandæ sum-
mum : serpentis caro cruda & incocta absque ulla
debita præparatione, venenum summum est, & de-
leterium. Spiritus corpus crudum, & è foco mine-
rali simpliciter extractum itidem venenum est, at
præparatum, & debito igne coctum morborum o-
mnium, & ipsius veneni cujuscunque rixotomon,
pariter ac ipsius serpentis caro, præparata & cocta,
ex qua theriaca facta est. In hieroglyphico serpens
alatus serpenti impennato superponitur; in arcano
nostro spiritus volatilis spiritui fixo jungitur, ut
fiant unum perpetuum & cœleste. Uterq; serpens
in hieroglyphico caudam suam vorat, seu occul-
tat, humiditatem etiam suam uterque spiritus in
arcano congelat, & sic comedere videtur, & vorare,
unde jam satis admodum, & aded clarissimam
esse censeo sympathiam & similitudinem hujusce
Ægyptiorum hieroglyphici, & arcani nostri seu
physici, ut neminem in posterum dubitare credide-
rim hieroglyphicum prædictum, arcanum supe-
rius detectum occultare, suoque ænigmatico em-
blemate, mirum hoc naturæ opus continere : quod
quidem ex vegetantibus, animantibus, & minera-
libus extrahi simili methodo, & via potest, non ita
tamen, ut vegetabile arcanum, in animale & mine-
rale habeat potestatem, & sic vice versa, unum in
alterum, ut putant Spagyricæ artis quidam penitus
ignari; sed unum in seipsum tantum, hoc est mine-
rale in mineralia, vegetabile in vegetabilia, anima-
le in

*Arcana
quomodo
inter se
convertan-
tur.*

le in animalia, energiam & facultatem alterandⁱ obtineat, etsi inferius asseruerim miro artis nostræ artificio unum in aliud transmutari posse: id motu unius in alterum fit, ut quando minerale arcanum ad vitam animalium fovendam suscipitur, minerale arcanum etsi determinatum sit, ad mineralia perficienda, nihilominus tamen vices gerit animalis arcani, & summopere fovet vitam & reparat, quia vices alimenti summi gerit, ideò motu illius alimenti, reparatur vita viventium, id clarius in sequentibus fiet, ubi de transmutatione arcanorum locupletior erit sermo.

CAP. V.

De Calcinatione mineralium.

TAntifecerunt mineralium calcinationem veteres Philosophi, ut ad eam occultandam, ne otiosis hominibus esset manifesta, variis nominibus donarint. Plurimis enim in locis, Alcoholisationem vocitarunt. Alcohol si quidem tenuissima est, cujuscunque rei pars: non possumus autem habere illam tenuissimam partem nisi per calcinationem; ea namque partes crassæ hoc est terrenæ, à tenuissimis, hoc est igneis, & aëreis separantur. Facessant ergo Pharmacopolæ qui trititando, ac terendo, & per incerniculum transigendo, alcoholisationem facere contendunt. Ignis solus est verum ac legitimum alcoholisationis incerniculum, quod ex dictis superiori capite colligere licet. Dicitur etiam simili modo trituratio, ut habetur in turba Philosophorum Tere, Tere, Tere, & non te tædeat prolixitatis, & quod quæris invenies. Per illud, tere, ter repetitum intelligitur calcinationis in re chymica faciēda necessitas. Unde ille impalpabilis pulvis apud

Calcinatio mineralium semper occulta.

Alcohol qua ratione dicta sit calcinatio.

Quid per Tere intelligatur in turba Philosophorum.

D

chymi-

*Mercurii
extractio
in calcina-
tione la-
tet.*

*Character
calcinationis
qua ra-
tione dis-
tat à cha-
racterē
Mercurii.*

*Mineralia
cur calci-
nentur.*

chymicos, tot nominibus insignitus, totque laudibus & encomiis evectus originem habet; at non in mortario fit, sed in forno eoque chymico, hic enim est verum mortariū, quod ibi morti omnia tradantur, quæ qualitate, aut substantia peccant, ut inde vitam veluti habeant feliciorē, ab omni elementorum fæce liberam. Præterea parcè loquuti sunt, & sub nomine alterius operationis, aliqua tamen ex parte huic similis. Ratio autem hujus rei in promptu est, quod si apertè locuti essent de calcinatione, totam artem fere docuissent: docuissent etenim totam quasi Mercurii veri extractionem, quæ minimè est detegenda, imò magis quantum fieri potest obnubilanda, ea namque detecta, ars chymicorum, ludus puerorum potius, quàm Philosophorum opus haberi mereretur. Attamen et si parcè admodum, de ea locuti sint, satis filiis hermeticæ doctrinæ, & alumnis eam patefecerunt, imò eorum silentio, eorumque characteribus, satis apertè indicarunt. Character autem calcinationis ☿ Mercurium imperfectum sua forma præse ferens, cum verè, & in rebus calcinatis imperfectus sit Mercurius, filiis tamen doctrinæ perficiendus, ut culmen attingant perfectionis operis. Perficitur autem si inter crucem inferiorem & semicirculum superiorem characteris. O addas quod est perfectus circulus: circulando igitur perficitur imperfectus qui latet in calcinatione Mercurius ☿ quo modo autem id fieri debeat superius dictum est, & adhuc clarius in sequentibus dicetur. Mineralia ergo omnia calcinantur, ut humidum eorum radicale volatile, à fixo, (cui inhæret ut alimentum) separaretur & utrumque separatum purgetur ab spurcitia superflua, ut penitus ab ea emuncta, iterum invicem conjungantur, & fiant unum

unum fixum, quod ut fiat notandum est, mineralia quædam reperiri, quæ ex toto privantur humido volatili, qualia sunt lapides omnes, & metalla omnia, hæc quidem in fusione amiserunt, illi verò in ortu paucam habuerunt, plurimum verò terræ. Unde igne non fluunt, nisi vitrificatoria fusione. Alia verò sunt quæ ex toto volatili humido composita sunt, sed illud humidum non purum est, sed sicco terrestri adeò permixtum, & unitum, ut invicem separari non possint, sed illud siccum terreum una cum humido ascendit, & nunquam separatur ab eo, nisi per corruptionem, quæ maximi est ingenii, & profundæ inquisitionis: illud autem siccum terreum non est ejusdem substantiæ, cum humido illo volatili illi permixto, sed alterius substantiæ, & contrariæ, perfectionem illius humidi impediens: si enim esset ejusdem essentiae, esset illud naturæ arcanum, quod à Philosophis tantopere desideratur, esset illa terra foliata, Mercurius volatilis, sal naturæ volatilis, Luna Philosophorum volatilis, Avis hermetis. Ethelia alba, ignis, aër terram in ventre gestans, sublimatum & Arcenicum Philosophorum, quod quidem omne unum differt toto cœlo ab illis mineralibus tanquam vita à morte, anima à corpore. Est enim nempe vitæ eorum omnium, & animæ sedes, qua habent esse in rerum natura, sed valdè diminutum & imperfectum, ab intensione prima, illius animæ, seu formæ; illud autem vitium naturale, seu imperfectio, non potest corrigi, nisi per corruptionem corporis vitiati, & reductionem illius corporis puri (quod est animæ seu formæ sedes) ad primum purum suum esse, quod valdè arduum est, & herculeo labore, labor improbior. Potest quidem corrigi, at melius est, ab incœpto opere revocare gradū, quàm

*Siccum
terreum in
metallis
duplex.*

Ex mineralibus prædictis lapis philosophorum fieri non potest.

Tinctura Philosophorum principia quæ.

In metallis non est nisi terra Philosophorum non Mercurius.

id persequi. Arrigant hîc aures Argyrophili, pamphili illi, qui ex mineralibus similibus tincturam philosophorum extrahere tentant. Habent in primis reductionem faciendam eorum omnium mineralium in terram viscosam, humiditate aquea elementari dissolubilem, fumosa aliqua substantia valde ponderosa prægnantem, quæ quidem fumosa substantia extrahenda est ex illa terra, & separatim ambo, terra puta & fumosa substantia, ab heterogeneis omnibus emungenda sunt: tuncq; temporis habent principia tincturæ perficiendæ. Simili cribro hauriunt aquam, eundemque volvunt lapidem, qui ex metallis, & lapidibus hanc tincturam adimplere tentant, cum illa omnia etiam reducenda sint ad illam terram prædictam, ut ex ea eliciant fumosam substantiam, quæ est humidum volatile radicale, metallicum: in mineris metallorum omnium, & mineralium alimentum, quo in dies semper crescunt, & ad perfectionem tendunt, quo quidem humido, metalla in fusione privantur, unde privata alimento suo proprio moriuntur, & verè mortua sunt, & nihil in eis relinquitur, nisi terra metallica, spiritu suo privata, quæ quidem potest facillimè extrahi, & purificari, & cum ea spirituosa substantia, fumosa illa, humidum volatile alimentum proprium, certo pondere potest conjungi, & sic arcanum parari. Sed ad quid hoc dispendii laboriosi? Nonne terram philosophicam habemus puram in corpore aureo nostro, ex quo per humidum metallicum terram nostram foliatam paramus, ex qua sola deinde cum eodem humido metallico purissimo absolutum perficimus arcanum, & sic excusamur à labore purificationis terræ mineralium imperfectorum & impurorum, quæ nihil aliud habent pretiosi ad arcanum nostrum perficiendum, quam

quàm copiam multam spirituosæ substantiæ metallicæ volatilis : terræ verò fixæ si quid habent impurum est, & multis elementorum vitiis contaminatum, & adhuc non ad metallum determinatum. De metallis imperfectis idem asserendum, non habent spirituosam illam substantiam, aut si quid habent, paucam habent: terræ verò illius fixæ habent aliquid, sed impurum & contaminatum, quocirca in auro & argento quiescendum, & ex his per spirituosam mineralium substantiam purissimè extractam, terram illam puram metallicam extrahendā & terram foliatam, ex qua pura & munda, per sublimationem, & continuam coctionem, & humidæ radicalis sui nutritionem Deo dante arcanum perficies. Cave ne terram auri aut argenti aliis spiritibus quàm suis, & sympathicis fœces: etenim in alienam, hoc est nostro arcano contrariam & diversam substantiam transfret, ut ego ipse vidi, aurum ipsum natura ipsa incombustibile, & incremabile, in pulverem pulvere ipso tormentario seu bellico combustibiliorem redactum, spiritu sulphureo combustibili, terra ipsius auri fœta, quo nefanda scelera committi possunt, in hominum inevitabile malum: terræ motus prægrandes effici queunt, quò domus, imò civitas integra etsi populosa sit susque deque subverti possint. Arcanum certè, pulveris bellici inveto multò peius, & crudelius, cujus proclamatorem, in superiorem mundum beatum iri non existimo, tanquam inexhausti malorum fontis demonstratorem. Unde hîc Harpocratis silentium commendatum habere licet, labella digito comprimenda, scribendique stylus omnino aridus siccusq; habendus est, ne ansam copiosioris mali improbis præbeamus, neque malorum infinitum accervum, hoc ipso augere videamur. Sic Alchymia,

*Pulvis tormentarius
ex auro
mirabilis.
Crollius in
Basilica,
ap. de auro
po. ab. &
Petrus Ar-
lensis de
scandalupis
in speculo
lapidum
pretiosorum.*

D 3

anti-

*Alchymia
quibus con-
cedi mere-
retur.*

*Fraudes &
sophisma-
ta chymi-
corum hu-
jusce tem-
poris.*

antiquorum Poëtarum vera Pandora videtur, qua-
si rerum omnium donum, à qua mortalibus, bona
omnia, malaque concessa sunt, non tamen idcirco
adeò contemnenda, ut mali gratia, quod ex ea edu-
citur, ex hominum proborum cœtu censeatur eli-
minanda, imò his inculcanda solis, improbis ve-
rò recusanda, quòd hi bonis omnibus improbè utā-
tur: non secus ac animalia venenata, & plantæ, quæ
alimenta quævis etsi optima, in deleterios conver-
tunt succos: ubi natura tamen mortem posuit evi-
dentem, ibi etiam vitam maximam in sevit, probi
vitam feligunt, improbi mortem colligunt. Hi da-
mno & supplicio æterno, illi lucro & deliciis sum-
mis, & perennibus. Unde Alchymia probis, opti-
mis, res veneranda, & quam maximè amplectenda,
nefariis verò nefanda est. Quamobrem jure merito
prohiberi omnibus deberetur: Medicis solis sum-
mis ac probis exceptis, utpote naturæ servis fide-
libus, qui ut sibi famam, honorem, decusque sum-
mum vindicent, beneque mereantur, ex præscripto
Dei authoris naturæ, mixta naturæ in hominum
commoditatem & usus convertunt: alii verò omnia
in deterius vertunt, Alchymiamque lucro tantum,
non honore & laude Dei, & proximi utilitate, &
commodo tractant. Quorum omnium fraudes &
errores hoc peculiari capitulo palàm facere decre-
vimus, ut his prælibatis, calcinationem nostram
melius percipiant artis veræ veri alumni. Vidi quā-
plurimos Argyropœia & Chrysopœia immeritò
famosos, qui sola fraude, & præstigiis tantam lau-
dem sibi per totum quasi orbem comparaverant,
ut veri Hermetes crederetur. Plumbum, stannum,
& argentum vivum, reliquaque metalla, auro &
argento ignobiliora, pulvere quodam factitio, à
Physico illo vero, toto cœlo alieno, in aurum & ar-
gentum

gentum convertere se gloriabantur, pulvere metalloque convertendo in fumum validissimo igne evanescente; aurum verò vel argentum minutim carbone aliquo, vel virgula aliqua lignea excavata, vel coopertorio crucibuli fusorii inclusum reperiebatur fustum purum putum, & optimum quale absconditum antea fuerat. Sic ille artem chymicam Chrysopœiam & Argyropœiam exercebat. Aliquando subtilius quidem, sed semper præstigiōse, aurum & argentum commune optimum, vulgari aqua forti solutum, tartareoque aliquo spiritu percussum, cum tantillo sulphuris communis flavi in tigillo liquatum in massam aliquam facillimè liquefcētem, hac facie velatum, & quasi occultatum in plumbi certam quantitatem proiciebat, forti deinde igne adhibito plumbum evanescebat, simileq; metallum, aurum verò vel argentum massaliquali occultatum post cineritium reperiebatur, quantum inerat auri vel argenti aqua forti fusi, & tartareo spiritu percussi. Aurum iterum & argentum tartareo hoc spiritu percussum, nova & recenti aqua regia solvebat, totiesque iterabat opus, donec aurum & argentum non in pulverem, sed in crystallos, in fundum pelleretur pellucidas, quas iterum solvebat, nova aqua regia, ex soluto humiditatem superfluam balnei calore eliciebat; quodque in fundo remanebat auri vel argenti oleum prædicabat: huic oleo metallorum reliquorum calces, vel corpora, & ipsum argentum vivum immiscebat, levique peracta digestionem in calcem redigebat, propulsa in altum per alembicum humiditate aquea spirituum plena, calcem superstitem cineritio trans mittebat, aurique tantum reperiebatur, vel argenti, quantum solutione (in ventre salis sulphurei absconditum salis

*Methodus
auri faciē-
d improba
& præsti-
giofa.*

vultu) velaverat, cæteris in æthera actis. Miram illicò alacriter, & perfricta fronte, dimisso omni pudore proclamabat, omnibus argyropœiam & chrysopœiam. Quamplurimæ aliæ, & penè infinitæ sunt chymicorum similium fraudes & præstigiæ, quas tanquam rudiores, crassiusculum vulgi cerebrum, seu Minervam sapientes, silentio involvam, hujusce fraudis summo tædio victus, præcipuè quòd his solis, hominum agyrtorum litera longa dignissimorum solo opere, Alchymiam totius Philosophiæ Minervam unicam, & margaritam præcipuam inter præstigiatorias artes indocti aliqui, vel pallio tenus, tantum minervati, collocent. Prò nefas! tantumne est in rerum natura vitii, ut vitia ipsa, & crimina artificum arti ipsi dentur? Si philosophi nonnulli crimine læsæ Majestatis teneantur, philosophia ipsa erit capite plectenda, & à regno in sylvas, montesque steriles propulsanda? Artes nunquam calumniandæ, etsi artifices calumnia summa polleant, & turgeant; ignotarum enim artium calumnia, non sanè intelligentiæ votum, aut opus esse videtur, sed proditio inscitæ. Crimina horum nebulonum artem criminari non possunt, non enim proculdubio arti inserviunt, sed arti nocent: eorum enim omnium opera id indicant, & testantur. Tincturam Philosophorum omnes peragere flagrant: at inethodo, à vera & unica Philosophorum via adeo diversa, & aliena, ut penè hominem potius ex luto, veluti Deus conficere possent, quàm hi ad optatum opus suum deducere finem. Quamplurimi sententiam hanc adeò in animo radicatam habent, ut vitam ipsam cum morte malint commutare, quàm hanc ex animis avellere: In auro & argento puta esse semina auri & argenti, ut in homine semen hominis: illis omnibus videtur hæc inexpugnabi-

*Alchymia
nullatenus
damnata.*

*Hippocr.
lib. de art.*

*Trevisa-
nus.*

gnabilis ratio & sententia. Trutinetur tamen quæ-
 so physices illius lance, videbitur & reperietur fu-
 tilis & inanis. Semen reperiri non potest in his, quæ
 non crescunt, & germinant: semen enim in rebus
 omnibus est sola causa germinationis, & quia ulti-
 mum alimentum est, causa etiam augmentationis
 habebitur, cum hæc ad nutritionem referatur &
 alimentum. Aurum è minera sua, focoque extra-
 ctum, & igne liquatum, & fustum reliquaque me-
 tallis, quis crescere & germinare censet? cum semen
 in his tunc temporis reperiri nō possit: nam semen
 est pars subtilissima alimenti quam natura ad pro-
 pagationem mixti seligit. Ultimum autem illud a-
 limentum in metallis, est succus quidam terrestris
 mineris sparsus, qui calore centrali terræ & suo i-
 pso met insensibili pedetentim longo tempore fit
 metallum, & metalla eo ipso nutriri & verè cresce-
 re dicere possumus. Cum autem illud alimentum
 metallum factum est, semen non habet, in se proli-
 ficum, veluti pars aliqua solida hominis, non habet
 semen, in quantum est solita simplex pars, sed in
 quantum est imbuta & plena alimento ultimo, ex
 quo immediatè educitur semen; & quia partes so-
 læ solidæ, illud suo sinu coërcent alimentum; ex
 his etiam solis asserunt medici omnes semen proli-
 ficum elici. Unde cum partes solidæ destituuntur
 alimento illo, privari etiam semine necesse est: se-
 men non potest esse sine tali alimento, nec alimen-
 tum sine semine. Aurum autem & reliqua metalla,
 cum liquatione ex mineris separantur, nonne ali-
 mento illo privantur, incoctum enim est, hoc est
 infixum, & volatile, nec ignem pati potest, & ideo
 in liquatione avolat, relictis partibus solidis, ex eo
 coadunatis, quæ solæ igne liquantur, & aurum sunt,
 metallaque reliqua secundum perfectam illius ul-

*Plac. o in
 Tim. 10 &
 Fe. n. n. ab-
 ditis: eum
 causis.*

*Aurū non
 crescit ex-
 tra mine-
 ram Sendi-
 urgius in
 nov. lumi-
 ne chym-
 co.
 Semen
 quid.*

*Partes so-
 lidæ qua
 ratione di-
 cantur ha-
 bere inter
 se semen.*

*Laurētius
 in historia
 anatomi-
 ca.*

*Sendiur-
 gius in no-
 vo lumi-
 ne.*

*Semen au-
 ri in liqua-
 tione illius
 avolat.*

D s

imi

*Qua ratio-
ne semen
ex homine
mortuo
alibi possit,
& ex me-
tallis liqua-
tis & fufis.*

*Semen auri
ex alio quā
ex auro
elucetur.*

timi alimenti digestionem, & congelationem. Jam verò in auro, argento, reliquisque metallis, semen auri, argenti reliquorumque metallorum latitare quis rationis compos & mentis, opinabitur; cum arida sint corpora, succoque destituta quo vivunt, nutriuntur & germinant? Et si hæc ita sunt cum verè ita sint, quis Philosophorum credet illis agyrtis hominibus, qui ex auro & argento, reliquisque metallis animam se extrahere scire jactitant, cum jamdiu extracta fuerit, dum liquationem passa fuerunt, terramque illius animæ apprimè purificare, terræque purificatæ animam reducere puram, perfecteque ligare asseverant? Animam certè & terram auri sermonibus suis vectitant, quam intellectu, & mente non recipiunt: Aurum enim & alia metalla, dum metalla sunt, non sunt anima illa & terra ex qua fiunt; veluti homo dum perfectus est, non est sperma & vis illa ex qua fit homo, & completur; nec ex homine, nisi vivo elici potest, nisi per varias sui corporis corruptiones ut his tandem deducatur ad ultimum hominis vivi alimentum: Ex quo deinde in homine vivo, proximè & immediatè, educitur vis illa seminis, hominum omnium procreatrix. Sic ex auro fuso, tanquam mortuo, reliquisque metallis, & quamvis non fufis, & igne liquatis (quia scio in multis locis posse reperiri metalla pura, ab omni cruda metallica materia segregata, natura ipsa, sine ullo igne adhibito, qui deficiente natura, ad hanc separationem arte adhibetur) non potest educi vis illa metallorum productrix, nisi per varias corruptiones ad illam materiam crudam, succumque terrestrem metallicum deducatur. Qui labor inanis est, & subdifficilis, & quod pejus est valdè sumptuosus. Natura, viliori multò pretio nobis corpus præparavit, ex quo & anima ipsa & spiritu,

corpus

corpus auri & argenti vivificatur, & ex his simul sumptis & unitis levi decoctione, mirabili arte paratur philosophorum sulphur, quod anima, spiritus, & corpus dicitur; ex quo immediatè, arcanum paratur mirandum, ad metallorum transmutationem. Corpora metallica perfectà, matrices tantum sunt, & loca, in quibus illud semen coqui & determinari debet. At hi omnes qui tincturam hinc elicere tentant conjunctiones illas & coctiones non faciunt, ut harum ope metalla perfectà ad corpus illud, quod dicitur sulphur, anima, & spiritus, deducantur, sed ut ad tincturam immediatè optatam perveniant; unde perquam optimè falluntur, aliosque fallunt. Deducunt quidem nonnulli horum, metalla ad quendam salem, mirabilem & fusibilem, potentissimæ virtutis, at transmutandi capacitatis impotem, tanquam spiritu proprio, metallo, fecundo, fixo, transmutandi capaci, privatum. Is enim Sal, est tantum altera pars terrea tincturæ, quæ aëreæ & igneæ parti conjungi debet, ut tincturam transmutandi efficiant completam simul junctæ & unitæ illæ partes. Neque Sal hic metallorum, qui solus est omne quod ex metallis habere licitum est, purus putus est metallicus ut opinor, cum eliciatur, rerum quarundam ope quæ salem habent multum non metallicum, qui metallico conjungitur, & nunquam separatur, nisi adventu spiritus metallici, qui sali metallico puto jungitur, reliquis ut excrementis expulsis, nisi metalla ipsa calcinentur aqua illa permanenti dicta, spiritus metallici plena, & ejus ope ad salem reducantur metallicum; tunc enim temporis, fateor ex metallis salem purum putum haberi posse ad tincturam idoneum. Sed ad quid hoc? Salem habes eundem in corpore, ex quo aquam permanentem eduxisti.

Irri-

Sal metallorum purus putus potest esse terra philosophorum ut hinc tinctura eorum fiat.

Qua methodo sal metallorum extrahi possit purus putus.

Salis metallicæ extractione vanus est labor absq̃ aqua permanenti.

Calx viva ex quibus elici possit.

Chymicorum hujus temporis miseria.

Metalla & mineralia quæ calcinari non possint calcinatione.

Irritus ergo est omnis labor qui metallis impenditur, vanique homines qui tali tinctura gloriantur, absque spiritu nostro & aqua permanenti; cum ea enim intelligo adjungenda corpora perfecta metallica, alioquin ea inutilia ceseo. Similes etiam colligunt fructus, qui mineralium aliorum ex toto volatilium spiritibus siccis aërem perturbant, & sublimationibus toti incumbunt: Etenim ex his calcem illam vivam, materiam illam fixam incremabilem habere non possunt; in his enim non est, cum sint ex toto volatilia, nec etiam humidum illud aëreum purum putum, ab omni terrea spurcitia liberum, cum jam à natura ipsa, in his omnibus terreo aliquo impuro sit unitum & congelatum, & adeò fixè inhærens, ut unum sine alio separari non possit, nisi per corruptionem & alterationem: unde idem fere labor subeundus erit in his, ac in metallis, & ut nubem solam pro Junone amplectuntur Ixioni similes, non Deos aut heroas pariunt, sed Centauros, monstrâ putâ, quæ parentis naturam non sapiunt. Et si cum Junone vera, rem verè se habuisse gloriari ausi fuerint, à Jove ipso, principe puta aliquo potentissimo, fulmine in miseriam tanquam ad inferos detruduntur æternam, lapidi suo alligati. Facessant igitur hinc omnes similes Alchymistæ, qui nihil aliud docere possunt, quàm oleum & operam perdere: ut felicius sapientiusque vivamus, neque palpantibus eorum verbis, curiosa juvenus obdormiscat, è civitate omni, imò è regno quovis eliminetur in exteras regiones, feris & brutis solis dicatas, ut ibi miseria pressi, tandem resipiscant, melioraque sequantur, & doceant. Discantque jam proprio suo damno, metalla omnia, & mineralia ea, quæ ex toto volatili humido, terreo itidem volatili impuro unito composita sunt, calci-

calcinari non posse, calcinatione vera chymica: ea enim est ut superius dictatum est, humidi radicalis volatilis, ab humido radicali fixo, & incremabili separatio, quæ separatio in his celebrari non potest, cum hæ ambæ substantiæ simul junctæ, in his minimè reperiuntur, ut visum est, & ratione demonstratum. Superest ergo ut in aliis mineralibus, quæ supersunt tandem reperiuntur hæ ambæ simul junctæ substantiæ. Datur tamen unum inter omnia, quod potissimum habet & abundat hisce substantiis duabus, unde rebus dicitur, aliisque multis & fere infinitis nominibus apud philosophos insignitur, & his potissimum: nominatur materia prima metallorum, Lapis philosophicus, Aqua vitæ, Venenum, Cambar, Spiritus medicina, Cælum, Nubes, Nebula, Ros, Umbra, Luna, Stella signata, & Lucifer, Aqua ardens, Aqua vitæ metallica, Aqua stellata, Aqua foliata, Aqua permanens, Aqua non mædefaciens, Terra foliata, Aurum foliatum, Luna foliata, Plumbum, Stannum, Ferrum, Aes, Mercurius, Sal nitri, Sal petra, Lixivium, Sponsa, Conjux, Mater, Eva, Virgo, Hermaphroditus, Coagulum lactis, Lac virginis, Lacus siccus, Lac bulliens, Mel, Sanguis draconis, Sanguis spiritualis, Balneum, Syrupus granatorum, Acetum, Sulphur nature, Calx, Alumen, Sputum lunæ, Sputum incombustibile, Aes ustum, Aes incombustibile, Aes nigrum, Flos æris, Laton, Serpens, draco, marmor, CrySTALLUM, Glacies, gumma alba, Magnes, Ethelia alba, Humidum album, Fumus albus, Fumus rubeus, Immundicia mortui, Mortuum caput corvi, Corvus, nigrum nigrius nigro, fimus, ens metallicum, virtus mineralis, anima, spiritus, Elementum, Ignis, Aër, Aqua, Terra, Tartarum philosophorum, anima elementorum & Cælum. Quintum, Elementum, materia omnium

*Nomina
omnia quibus lapis
physicus
insignitur.*

*Qui horum
omnium
Erythologia persequi
rari vellet
Alchymista summus
fieret.*

omnium formarum, feces dissolutæ, feces calcinatæ, Iris, Cor Solis, Solis umbra, Chaos, Hyle, Venus, homo, vir, foemina, microcosmus, mater metallorum, & omnium rerum solus & unicus pater, tinctura Hermetis, Temeynchum, Yharit, id est aurum & argentum Talk, Thabritis, Beia, Boritis, Lapistyrius, Azoth, Sal Armoniacus, Sal Alkali, Auripigmentum, Salmura marina, Auricolla, Crocus, Elixir, Aquila volans, Venenum tingens, Theriaca, Vipera, canis, Lupus, Camelus, Spata, gladius, cultellus, canicula Armeniae & canis Coralce-nis masculus, Ovum Philosophorum, sputum bo-letorum, spissum auri, Vapor, Sal Alvizadir, Borreza, Tincar, Vulphi, Sulphur Zarnet, fæx vitri, Vi-trum, viride æris, Vitriolum, Romanum aurum, Leo viridis, fumus citrinus, Almagra, Eudica, Ter-ra foetida, Ventus, Affrop, Arena, Moszhacumia, Aurum Ethees, Albira, Altuna, Arsenicus, Berbel animal, Cinis fusibilis, fermentum, Sublimatum, Lapis non lapis, Succus Lunariae, Sal fusibile, Ci-nis impalpabilis, Clavis metallorum & operis, Duenech, oleum, oculus piscium, pulvis à cinere extractus, Radius Solis, Oleum incombustibile, Sal sapientum, Sal lunariae, Salsatura sulphuris, Sa-po sapientum, Sodo Philosophorum, Solutum volatile, Solutum fixum, Sperma philosophorum, Absemir, Alkusal, Alzon, Alocines, Alembroth, Alus, Anatron, Anathuel, Antimonium, Aurum rostri, Aurum coralli, Colera, Contentum, Con-tinens, Dies & splendor Solis, Ebmich, Ebfemeth, Elfaron, Exebmich, Fel, Flegma, Aureum gum-mi, Pullus Hermogenis, Hirudo, Karnech, Ken-chel, Kibrich, Kinna, Vita, fons, via, vetula exte-nuata, Tuchia, Soror prima, Servus rubeus, Servus fugitivus, Serpens seipsum impregnans, virga me-talli,

*In intelli-
gentia &
cognitione
horum no-
minum la-
tet tota ars
& explic-
atio aucto-
rum chy-
micorum.*

talli, Sericon, Albar axis, frater serpentis, Soror serpentis, Res una, Corfusle, Maris splendor, Mare, Rauderich, Rarum, Res cruciata, Numus Faulech, seu Chalybs, Corona Regis, Trames, Lignum aureum, spiritus fulgoris, Gumma alba, Gumma rubra, Gallus, Taurus, compositio mortui munditia, Aqua sanguinis, Lapis animalis, mineralis & vegetalis, & benedictus filius ignis, Dominus lapidum, mors amara, butyrum dulcedo, cauda pavonis. Aliisque multis donatur hoc minerale nominibus, sed sensu ad prædicta correspondentibus; tricentena nomina, quæ omnia cum ratione summa, secundum variam in coctione proprietatem, colorem, saporem, similitudinem, & rei mysticæ occultum indicem, à priscis omnibus philosophis huic minerali indita fuerunt. Quod omne libro peculiari, spero me demonstraturum fore, in quo capitulis distinctis, horum omnium virtus, energia, ratio & Etymologia, cum ipsa idiomatum varietate per vestigabuntur, nō improbum philosophorum vulgus, ab hoc opere me avertat, & avocet, quem me docere, pœnitet & tædet, propter calumniam qua afficiunt Alchymiam, & contemptum quo ipsam habent, & quamvis inexpugnabilibus vincantur argumentis; nihilominus tamen semper murmurant & prostrati assiduam non cessant quærere luctam: sed eos mittam omnes, tanquam desperatos, ne infametur veritas ipsa Alchymiae, quæ mihi ipsi, aliisque multis, divina ope saluti fuit, tum animæ, tum corporis. Minerale hoc, quod præ omnibus spiritibus metallicis abundat, doctrina mea non percipient, quamvis nomine vulgari & communi, inter nomina & vocabula prædicta à me ipso indicatum fuerit. Sufficit mihi ut artis alumni, qui totam artis directionem & natu-

*Proverbiū
vulgare.*

*Quid opus
habeant
chymici ad*

natu-

*vinetam
invenien-
dam.*

naturæ intensiorem (ob non datam experientia commoditatem) non planè & dilucidè cognoscūt, hoc opusculo percipere possint. Quibus omnibus fideliter, piè sancteque si mihi credant, consulam minerale hoc sagacissimè perquirere, perquisitum experientia tentare, an trinæ illæ substantiæ homogeneæ in ipso lateant, quas superius duas asserui, quia spiritum cum anima metallica complicavi, & etsi quatuor assererem, falsum non dicerem, duæ enim latent substantiæ in corpore sicco fixo, radicalis puta humiditas fixa, qua in igne fluit, ut metallum, & siccitas terrea, Salis scilicet substantia qua frigore congelatur, & aliæ duæ in corpore humido volatili, una spiritum continet, quæ in distillatione egreditur, in specie fumi albi ponderosi, & ideò deorsum tendit versus humiditatem superfluum, in poris cuius insinuat & conservatur; donec contractu assiduo humiditatis, in humiditatem transseat, & sic nobis ad usus nostros conservetur. Altera verò animam complectitur, quæ etiam in distillatione apparet in forma fumi albi levissimi ad idcirco non deorsum ut spiritus, sed sursum tendit, & in vase receptorio rotat & gyrat, donec ut & spiritus poris aquæ includatur & simili via fiat aqua. Quem fumum etsi album Morienus rubeum vocat, quod aquam rubeam faciat, & quod facili negotio & levi coctione, terreæ aureæ substantiæ auxilio in fumū verè rubeum, hoc est in terram foliatam rubeam & aurum coralli convertatur. In his iterum substantiis latet excrementum superfluum quod separandum est, quia heterogeneous, ob quam rem etiam non numeratur inter substantias homogeneas predictas, quas si optimè ex corpore quo clauduntur separare scias, separatas ab excrementis emungere, & puras putas in unū fixum redigere corpus, quicquid

*In fumo
chymicorū
ex quo fit
Mercurius
latet ex-
crementum
se aran-
dum.*

quid in regno minerali expeti potest, medius fidius obtinebis. Quod ut aliqua ratione, te consequi posses, authorem me habeas, hanc sequere viam. Sumantur mineralis illius prædicti, lib. 100. exsicca levi calore, in vase æneo, donec humiditas superflua exhaletur, cavendo ne exsiccatione fortiori colores appareant varii, citrini aut rubei, sed in albedine persistat pulvis subtilissimus, cujus tantum duas libras in retorta luto peroptimo fortissimè spisseque munita, pones: hanc retortam longissimi colli, suo ita recipienti capacissimo unies, ut ejus collum oblongum ipsius recipientis ventris medietatem subintret, ut fumos egredientes percipere valeas. Sitque collum retortæ collo recipientis strictissimè junctum, juncturæque complicitur luto hermetico, seu chymico communi, ne spiritus vi ignis in receptorium pulsi, hisce juncturis malè clausis evanescant. His ita præparatis, colletur Retorta in furno distillatorio, ut flamma retortam circundet, & pedetentim candentem reddat, donec fumus albi, tum primi, tum ultimi omnino concidant, quod commodè, & aptè fieri non potest, nisi furnus distillatorius capitellum habeat, obelisci forma, in superiori parte perforatum, amplo satis ore & foramine, per quod carbones, supra ipsam retortam & circa illam, circumponi possint & accendi ab aliis prunis ardentibus in meditullio furni existentibus. Hoc etiam capitellum ante perforatum esse debet, quo trajici possit ipsum retortæ collum, luto munitum. Illudque autem capitellum ita furno debet complicari & jungi luto recenti, ut rimis nullus exeat calor, & potissimum ea parte, quæ vergit ad receptorium: Alioquin enim frangeretur à calore exeunte, & amitteretur aqua illa pretiosa, totius arcani thesaurus, aut saltem ita incalesceret,

E

ut ejus

*Methodus
exsicchandi
Mercurium
philosophi-
cum.*

*Furnus in
quo com-
modè distilla-
tur Mercurius
describitur.*

*Quid agē-
dum sit in
fine distil-
lationis
Mercurii
philosopho-
rum.*

ut ejus calore spiritus sua natura siccissimi, & subtilissimi evanescerent, antequam in aquam mutarentur. Unde ut citius transeant in aquam, & mercuriascant laudo, & valde probo receptorium aquæ frigidissimæ immergere, prudenter tamen & cautè, ne frangatur rebus ponderosis, quæ superponi debent receptorio, ut illud in aquam teneant depressum. Postquam autem hac fortissima distillatione, fumi conciderint omnes, in receptorium augendus perquā fortissimè ignis, per tres aut quatuor horas, ut quicquid est heterogenei, in calce superstite, tandè comburatur, & si quid adhuc restitet ignis, & animæ, seu fumi rubei & albi levissimi tali igne ultimo fortissimo egrediatur, tunc temporis morti seu extinctioni spontaneæ dādus ignis est, ut postquā perfriguerint omnia vasa, & furnus ipse, eximantur, & aqua distillata in receptorio optimè clauso, firmiter conservetur, ne spiritus qui vita aquæ sunt, ab ipsa aqua avolent: Calx verò in fundo retortæ superstes, (nigri coloris aut purpurei obscuri, si vehementem & convenientem passā sit ignem, aut rubei coloris si mediocrem) Jovi frigido noctu diuq; per aliquot dies exponenda, quòd siccitate sua spiritum rori immissum, radiisque Solis & stellarum, toti mundo demandatum ad se, & ad sui naturam convertat, & peculiari suo igne intrinseco calore coquat, ad metallici crudi spiritus essentiam. Quam deinde calcem aqua communi pluviali, aut alio modo limpida, solutam ab excrementis terreis, heterogeneis insolubilibus, filtro, horum hypostasi facta, purgabis, purgatamq; evaporata aqua, exsiccabis in pulvere albissimum, què optimè siccum & aridum iterū in retorta, ut prius luto sapientū munita, collocabis, distillationemq; simili methodo, ac via, ad finem perduces, ac antea perdu-

perduxisti, eodem potius regimine, ac penitus fortiori, quàm debiliori, donec concidant spiritus omnes, quos in hac secunda distillatione, copiosiores prima ipsa habebis, & in tertia quam in secunda, & in quarta quam in tertia, & sic deinceps, donec deficiat fere tota materia & in spiritum convertatur, quia spiritu attracto, dum privatur toties, magis ac magis exsiccatur, & arescit. Unde magis ac magis attrahit aëris humidum (Elementorum omnium radicalem essentiam) quo solo gaudet & sitim explet, & sic in illo corpore latet perpetuus & perennis metallici spiritus fons & origo, mirum certè ipsius naturæ arcanum. Qui omnes spiritus debent, ut prius dixi summo cum studio in receptorio custodiri, quia vita sunt ipsius terræ: & terra ipsa, seu Calx, his absentibus inutilis est ferè, cum non habeat penetrandi subtilitatem, ob suarum partium crassitiem, quam potissimum subtilitatem habere debet, Elixir philosophorum & tinctura. Ex nullo autem alio habere potest, quam ab spiritibus terræ puræ, puriter coadunatis. In principio extractionis horum spirituum, magnam copiam sumimus hujus mineralis ex quo extendi arte nostra potest spiritus iste, ut citissime per diversas in diversis furnis collocatas retortas copiam sufficientem habeamus spiritus istius, eumque purificemus cum terra ipsa sua, ex qua extractus est & in ista purificatione verè transeat in corpus aqueum, cujus ope deinde & auxilio, terræ metallicæ puræ poros pandimus & aperimus, & terra metallica, sicca & infertilis proiicit tunc temporis semen suum & tincturam in corpus illud aqueum, & fiunt ambo sulphur naturæ metallicum, quod deinde iterum solvimus eadem aqua, & coquimus donec tandem volatile fiat corpus aureum.

E 2

quod-

*Humidum
aëris quid
sit in ele-
mentis.*

*Methodus
vera & ab-
soluta fa-
ciendi la-
pidem phi-
losophorum.*

*Signa ab-
soluti &
perfecti la-
pidi.*

quodque iterum solvimus & coquimus eadem aqua, levissima coctione, levissimo igne & cōtinuò, donec tandem alluescat ignis asperitati & figatur in pulverem rubicundissimum, arcanum arcanorum totius mundi. Et hic pulvis terra est Philosophorum purissima, quā purissimam cognoscimus ex virtute & efficacia projectionis, & cum ab igne nullo pacto alteratur, nec corrumpitur, ita ut ignis nihil in terra ipsa inveniat comburendum & alterandum, sed terra lique scat in igne, ut cera, aut butyrum nec pertimescat violentas quascunque ignitiones, dulcissima sit, & limpidissima ut crystallum, metallaq; omnia convertat in purissimum aurum, & corpora omnia morbis affecta sanet. Tunc enim temporis, ultimam purificationem adeptæ erit, verumque aurum & argentum philosophorum & tinctura eorum, fons vitæ & ultimum eorum Balsamum, & eorum purissimum & constellatum cælum terræ mixtum, & terra omnino factum.

Vita Balsami quale.

Quaratione cælum terra misceri potest.

Natura laudē philosophorum

Ob quam rem nemini philosophorum vulgariū mirum jam fortasse videbitur, cælum terræ misceri posse, terramque fieri, cum ipsi spiritus cælum dicantur apud philosophos chymicos propter sympathiam quam in cælo habent, & ex cælo oriantur radiis puta Solis, Lunæ & Planetarum, & Stellarum omnium aëris medio, ut superius visum est, extrahantur, ita ut unus & idem spiritus ex cælo demissus, spiritibus fixis animalium attractus fiat animalis, plantarum plantalis, mineralium verò mineralis, & sic in uno quoque regno, cælum ipsum, animal, planta & minerale, fiat, ad eorum omnium conservationem & vitam. Quæ quidem consideratio mentisq; ratiocinantis conatus ultimus, philosophos antiquos induxit, Elixir illius vitæ faciendi methodum indagare. Quod certè opus natura ipsa

ipsa incipit, sed ex caloris sui imbecillitate, & excrementorum suorum separandorum impotentia, ad perfectum sui statum deducere non potest, cum illud ipsum vitæ elixir, nihil aliud sit, quam fixio, & permanentia spiritus illius cœlestis, & invisibilis, in materia vel animali, vel plantali, vel minerali. Hanc autem fixationem, & permanentiam naturam assidua actione, indefinente labore, & opere, in singulis mûdi rebus moliri aliquatenus cernerelicit, in animalibus omnibus vi magnetica, vitæ ingenta, attrahitur aër pulmonum suctu, & Diastole, non solum ad refrigerium nativi caloris, sed etiam ad reparationem, renovationem, & augmentationem illius, cum fixus & permanens sit, idcirco renovatione perpetua, & perenni eget ut vita permaneat, quam renovationem perpetuam obtinet, ex alimentis & aëre: hic ad cor tanquam ad summum vitæ Alchymistam per arteriam venosam in omnes pulmonis partes, sparsim deportatur, & in ejus sinistra spelunca excoquitur, & unâ cum sanguinis tenuioris parte, quæ à dextra ejus spelunca, septo medio tanquam filtro quodam in hanc transcolatur miscetur ad quandam fixationem & permanentiam adipiscendam, mixtione mutua spirituum alimentorum. qui per sanguinem, coronario, venæ cavæ ascendentis trunci rivulo, in dextrum cordis ventriculum deferantur, ut mutuis mixtionibus fiant, spiritus ille vitæ thesaurus, qui ex solo aëre esse non potest, nec ex solis alimentis. Ex aëre esse non potest propter nimiam ejus subtilitatem, & volatilitatem, non enim posset sinistrum linguere ventriculum, & arterias omnes excurrere, quin in æthera iterum unde elicitus fuerat evanesceret: nec ex solis alimentis propter crassitiem, & glutem quo coercetur essentia sua, non enim posset tanquam

incipit, & qua ratione absolute non potest.

Aëris necessitas ad vitam.

Aëris preparatio ad vitam.

Laurœus in anatomia sua lib 4. c. 4.

Cur spiritus vitalis, nec ex aëre solo, nec ex alimentis solus fieri non potest.

E 3

pede

pede intricatus, singulas partium corporis ambages suo lumine perlustrare, innatumque & fixum qui latet in his spiritum, fovere, sopitum suscitare, delitescentem promere, & exhaustum resarcire. Sicq; fulgente suo lumine, toto sese corporis theatro, pandere, cuncta summo perfundere gaudio, rosaceoque & vivido suffundere colore, at contra quia ejus glutine interciperetur, & tandem extingueretur, partes ejus liverent omnes & unâ interi-rét. At natura sui provida, & satagens miscuit subtili crassiori, ad crassius subtili attenuandum, & subtilius crasso subigendum, ut ex duobus ejusdem generis, tertium ejusdem etiam essentiae exurgeret, ad vitam sustentandam idoneum, quod tandem variis coctionibus fit calidum innatum, tunc aliquantulam habet fixationem, quam qui fortio-rem habent diutius etiam vivunt, & fortius etiam morborum omniû telis resistunt. Ultimam fixationem autem habere non potest. duplici potissimum ratione: prima quod debili coquatur calore: posteriori quod humidum superfluum & aqueum seorsum quod medici dicunt omni ex parte, ex humido radicali separari non possit: est autem sero-sum illud humidum ex necessitate naturali, humido radicali junctum, ut eo melius, faciliusque ad partes deducatur, tanquam quid ea humiditate, dilutius, in quod spirituum infixorum vitalium motus, potentiam ad partes id ipsum deferendi, & propulsandi, per quam maximam habet, ita ut illud humidum aqueum, & superfluum sit alimenti verum vehiculum, & ipsi spiritus sint principium, & causa ipsa motus humidi radicalis, per quem defer-tur ad partes ut eo nutriantur. Unde suos æstus habet, non secus ac mare ipsum Microcosmi, cujus æstus, seu accessus & recessus verissimam & solam ratio-

*Qua ratio-
ne ex mi-
xtione spi-
ritus ele-
mentorum
& alimen-
torum fiat
calidum
innatum.*

*Humidum
aqueum spi-
ritus vehi-
culum.*

*Spiritus
est causa,
motus hu-
midi radi-
calis.*

rationem, non ad aliam referri posse causam existimo, quam ad spiritum illum mundi, quo impletur mare, veluti humidi radicalis ipsius terræ solum, unicum & primarium fontem, sicut ipse spiritus non solum in Microcosmo, sed etiam in Microcosmicis omnibus corporibus, regitur; hoc est crescit, ab astrorum omnium influentis, & potissimum Solis & Lunæ, ascendentibus facultatibus, sic etiam nonnulli philosophi doctissimi motum illum, quo æstuatur mare, ad Lunæ & astrorum ascendentes vel descendentes virtutes retulerunt; sed pace eorum dixerim non ita res se habet nisi virtutes illas spiritum illum crescentem, vel decrecentem intelligant. Nam ipse spiritus mundi ordine sapientissime à Deo statuto, est bajulus & lator virtutis cœlestis, cujus solius ope astra in hæc inferiora, agere possunt & hinc pro virtute ipsa, & agendi cœlesti facultate sumi non immerito potest, quod Virgilius his verbis affirmat.

Motus maris seu astris unde.

Motus seu æstus maris non est a Luna.

*Principio cælum ac terras camposque liquentes
Lucentemque globum lunæ, titantque astra
Spiritus intus alit, totamque infusa per artus
Mens agitat molem, & magno se corpore miscet,*

Nec obiciendum est mare Mediterraneum, fluviosque pene omnes, exiguis aut fere nullius tentari & agitari æstibus reciprocis, cum mare Mediterraneum, & fluvii & fontes infiniti non turgeant subtiliori adeò spiritu, ac turget ipse Oceanus, non secus ac venæ non tot ac tantis & fere nullis agitantur fluctibus, ac ipsæ arteriæ spiritu subtilissimo, & ad motum promptissimo plenæ, & refertæ, ita ut Oceanus & fluvii & fontes æstuant, mundo sint cor & arteriæ, mare verò Mediterraneum, fluvii & fontes alii pacati, venæ tantum & hepar. Nec tamen more Stoicorum perperam intellectorem animal mundum

Cum mare Mediterraneum reciprocis non agitur fluctibus ut Oceanus.

*Mundus
qua ratio-
ne sit ani-
mal ex sen-
tentia stoi-
corum.*

*Philoso-
phia adhuc
obscura, &
velamine
tecta.*

*Aristotelis
stemma
quid indi-
cet.*

dum esse puto, in profundis Oceani nares quasdam habens, per quas emissi anhelitus vel reducti, modo inflent maria, modo revocent. Hoc enim fabulosum est nec Stoicos nisi ænigmatice hæc anilia sensisse puto. Existimabant quidem mundum hūc, animal quoddam esse, quod anima quadam & spiritu valeret, sed illa anima, natura illis erat, & spiritus, tenuissimum & Alcohol elementorum omniū, illis iisdem habebatur, quo naturæ vis & potestas universo communicaretur. In quam ego sententiam, totis mentis meæ laxatis habēnis, ire non erubescam, cum animam illam sive naturam, etsi alioqui invisibilem & spiritum identidem, arte Spagyricam in animali regno vegetabili & minerali, elementorum corpore indutum, me vidisse, merito nullo, sua sola gratia dignatus sit Deus, quem iterū atque iterum rogo ac deprecor, ut id ipsum cernere liceat, multis optimorum morum philosophis, ut tandem divino aspirante lumine, nobis vera appareat philosophia, velaminibus, & teguminibus omnibus depositis quibus adhuc obtegitur, & in posterum obtegetur, nisi quis antiquorum omniū philosophorum fabulas & ænigmata optime, & ut decet explicet, ut physeos Aristotelicæ velo facie obductæ, antiquitus in ipsis Aristotelis stemmatibus depictæ (tanquam ab ipso Aristotele invisæ, & ab aliis multis) velamina prorsus disrumpat, nobisque nudam commonstret Dianam, seu physim: hæc autem brevitate vitæ, & operis improbo labore iudicii que difficultate, & experientis famæ periculo, fieri posse non existimo. Attamen hujus operis avidos admonere non desistam, si naturam velint, & cupiant videre nudam, eos debere hisce omnibus operibus chymicis quæ in hoc libro capitulis omnibus inferuntur, totis viribus incumbere: his enim

enim solis animam illam, naturam, quam alii philosophi materiæ primæ coævam potentiam, ingenerabilem, & incorruptibilem formis omnibus accommodatam dixere, corpore quodam tenui exaltato, velatam cernere poterunt, cum ejusdem animæ spiritu, quem etiam animam & naturam dixeret, ex quibus solis tincturam philosophorum fieri posse decrevimus, naturamque per se ipsam, ad eam tendere naturali motu suo intrinseco, tanquam ad ultimum sui motum in quo quiescere debet, uideri claruit: ad quem tandem ut deveniat finem arte eget natura, sibi simili.

*Lapis philosophorum
ex quibus
fieri possit.*

Postquam à terra, ut prædictis est demonstratum, spiritus omnes separaveris, terramque tunc temporis nigram, & mortuam albis scintillulis & filis argenteis micantem, ab omni nigredine & elementorum fece, prorsus denudaveris, filtratione & evaporatione multoties iterata, cū ignitione summa, donec ad candidum vel rubeum idque limpidum devenerit colorem, spiritusque tuos omnes, è terra elicitos, ab omni humore superfluo, & aqueo foetenti (donec etiam ad colorem candidum, vel rubeum clarum pervenerint) privaveris: horum trium terræ scilicet animæ, & spiritus certo pondere & mensura, (quam experientia, ex ipsorum coagulatione tibi commonstrabit) fiat conjunctio, & hæc simul conjuncta coque per mensem assiduo ignis regimine satis valido & acri, (interne loquor) donec solvantur, solutum purum putum coquendum levissimo igne donec coaguletur & tingat: hæc via omnibus aliis brevior est & operatore indiget acuto & subtili. Alia vero quæ ab omnibus philosophis indicata est, longior multo & periculosior erratu, cū in crudis omnibus, tum terra ipsa, & spiritibus cōsistat coquendis, unico levissimo, ignis

*Regimen
integrum
& absolutum
lapis philosophorum.*

E s

regi-

*Anigma-
ticus sermo
de lapidis
fatione in
quo tota
ars conti-
netur.*

gimine : quæ via ita se habet , spiritus ipsos crudos
puros tamen & limpidos accipe , hisque sensim in-
ebria terram crudam , siccam , tribus aut quatuor
calcinationibus levissimis , ad ruborem usque ,
spurcitie sua quantum liquet emunctam , donec o-
mnino in temperatissimo igne , humido , solvatur ,
spiritibus ipsis ab humiditate aquea foetenti , & ca-
lida , cum ipsamet terra , in humorem atrum & ni-
grum velut atramentum conversis , quod eodem
igne coques , separata interim singulis octo diebus
aut tardius , humiditate superflua , donec variegato ,
& multiplici , in superficie tingatur colore : Quem
colorem seu corpus illud eo colore variegatum , cō-
tinuo coques , quousque albedinem summam adi-
piscatur , & hoc album quousque citrinum fiat , &
hoc citrinum quousque rubeum , & hoc rubeum
donec siccum clarum , & ut cera fluens , & fixum
tanquam metallum perfectissimum. Hæc via lon-
gissima est , & annos ferè duos æquat , quam in tur-
ba chymicus quidam antiquus , sub nomine Plato-
nis , hacce verborum tenebrosa serie doctissimè de-
pinxit. Accipite ea quæ non fugiunt , & conjungi-
te , & abluite corpora eorum cum incorporeo , do-
nec incorporeum corpus recipiat , corpore non fu-
gienti , & vertite terram in aquam , aquam in ignem ,
ignem verò in aërem , & cælate ignem in intimis
aquæ , terram verò in aëris ventre , calidum miscete
humido , siccum verò frigido , quia natura naturam
superat , deinde verò natura naturæ congaudet , tan-
dem natura naturam continet , continens autem o-
mnia terra est : cū enim quatuor naturæ in cœ-
lum ascenderunt , & rursus tandem descenderunt ,
ita ut ignis in aërem , aër in aquam , aqua in terram
incidat , finis itaque totius operis , pulvis accinis
sunt. In his & similibus quæ passim in turba occur-
rant

rant verbis, vulgaris caligat oculus chymicorum, perperam hæc verba interpretantium. Sed ut prædixi deponant sententiam qua credunt auro, argēto, & mercurio vulgari, cum aquis fortibus, & metallicæ substantiæ eterogeneis tincturam philosophorum fieri posse: Quærantq; corpus meum minerale in eo invenient veram aquam homogeneam metallis, cum qua purum centrum metallicum elicient, & aurum philosophorum, & argentum, quæ corpora non fugientia in turba dicuntur: eademq; aqua verus est mercurius, qui in eadem turba, & sententia Platonis & aliorum philosophorum incorporeus dicitur, cum in igne permanentiam firmam, & fixam cruditate sua haberi non possit, eoque invento, experientia super ipsum tentata, procul dubio, ab eorū omnium oculis, caliginem subito abire me hercule promitto, & me probe aliosque omnes philosophos, etsi obscure loquentes intelligere, eosque ipsos fateri cogi assero, totam Alchymiam hoc solo corpusculo contineri. Unde cum hisce tantū capitulis prædictis operationes ad longum omnes quæ circa illud ipsum corpusculum fieri possunt, apprime detegerim: omnia etiam chymicorum arcana, detegi, palamque feci, nec opus esset alias subsequentes promissas persequi operationes, cum has omnes calcinatio unica nostra complectatur. Sed in favorem omnium phylochymicorum promissa persolvam, cum in subsequentibus stupenda lateant naturæ arcana. Prius tamen recensere licet in calcinationis nostræ calce, arcana varia miranda, quæ hac prædicta calcinatione mineralium haberi possunt, præter metallorum omnium in optimum purumque aurum & argentum transmutationes. Quæ quidem arcana ego ipse, non experientia tentavi, sed rationibus multis

*Corpora nō
fugientia
apud chymicos
qualia sunt &
ubi reperi-
antur.*

*Arcana
chymica in
mercurio
philosopho-
rum latent
& tota Al-
chymia.*

multis & mentis meditatione subolfeci. Quæque & si supernaturalia prima fronte videantur, naturaliter tamen fieri posse, ratio dicat: Inprimis si in calcinato, nostro soluto infixo & crudo, puro putro, magnes solvatur, calcinatum modo ultima calcinatione fixetur, unà cum spiritibus magnetis infixis, magnetis vires adeò potentes sibi vendicabit, quas iterum magnetis novi solutione in tantum augere poterit chymicus, ut ferrum quacunque distantia, vehementi adeò ad se motu, attrahat, ut nullo repagulo, quantumvis firmo, & tenaci cohiberi valeat, quin raptim, tendat ad locum, quo calcinatum spiritibus magnetis imbutum continetur. Quodque etiam iterum atque iterum, spiritibus fixis & infixis, sanguinis hircini æquali pondere, potest solvi & congelari, interim spiritus magnetis copiosiores solutione intromitti, & coagulatione retineri, donec magicum naturale fiat arcanum ad mira naturalia patranda, qualia sunt: Ad naves prægrandes ferro onustas ferreisque instrumentis bellicis munitas, alijsque ferreis rebus, longissima distantia, velint nolintque nautæ, invito etiam ventorum quocunque flatu, attrahendas: Ad domus suasque deque subvertendas, ad milites & equites omnes numero quantumvis maximo, ferro & ensibus & sclopetis armatos exarmandos, & hinc debellandos, ad amicos incarceratos carcere educendos, dirruptis eo arcano, & tractis ferreis cancellis, feris & hamis: ad amicum alloquendum multis terræ plagis distantem, beneficio horologii, cujus stylus ferreus hoc arcano magnetico sit delibutus, & literæ Alphabeticæ sint ordinatim dispositæ, horarum modo, ut graphicè depingitur in mathematicis arcanis nostris spagiricè tractatis.

Diffimilia de Theamedelapide, ferrū, & omnia
quæ

quæ simphathiam cum ferro habent, procul à se abigente, arcana confici possunt, ad omnia prædicta impedienda, & adiectus ferreos, ensis puta, & gladiatorum quorumcunq; & similibus rerum enervandos, ita ut eo arcano perunctus, aut idem ipsum phiala inclusum gestans, renitenti gladio, similique repercutiente, percuti non posse videatur, ut ex proprietatibus istius lapidis colligere licet, virtus enim naturalis remitti & intendi arte potest.

*Plin. lib.
36. cap. 19.
historia
naturalis.*

Huc similiter deferri possunt, mirabili artificio omnes plantarum virtutes & energiae, earumque omnium singularium effectus, aded augeri & multiplicari, & intendi possunt, veluti ipsa experientia comprobari licet, ut plantæ ipsæ ex quibus spiritus extrahuntur, & in arcanum solvendi iterumque fixandi deportantur, mortuæ & inefficaces videantur, respectu arcani plantalis, spiritibus salis earum artefacti. Et verè etiam tunc temporis non est arcanum metallorum, sed plantarum, modo rectè operatus fueris: quod spiritus plantales fixi alterent ipsum, & in suam naturam & essentiam convertât: non secus ac arcanum plantale & animale crudum & infixum convertitur, in minerale fixum, modo arcanum minerale solvatur, fixetur, & unietur cū illis, coagulatione firma, & fixa, inter se enim invicem reciprocam habent amorem, quo coeunt, & fiunt unum, ut testatur multis in locis, Lullius chymicorum summus, & experientia quotidiana: nam plantæ ipsæ, in homine vivente & edente, fiunt homo, & homo terra sepultus fit planta, dum ipsa evocatalimentum, ex putrente hominis carne. Legiturque multis in locis, aurum fuisse repertum in ipso homine vivente, aureosque dentes in ore naturam constituisse, & in cadaveribus mortuorum aurum itidem granulatim inventum. Quod fieri posse, haud

se, haud dubito, propter allatam rationem. Si enim ab uno spiritu naturæ elementaris omnia prodeat, qui in tria genera diversa, animale puta plantale & minerale dividitur, quid impedit, quin unus in alterum, reciprocum habeat ingressum, per corruptiones, secumque suam deferat animā, quæ transmutandi verum & unicum est principium, fortiori mutante, debiliorique mutato.

Advertant tamen quæso chymici omnes, quo modo hæc ita fieri possint ratione dictante contrarium, ut videri videtur, cum alimentum semper transeat in naturam nutriti, quod fixi spiritus nutriti, ad sui conservationem & multiplicationem, convertant in suam substantiam, hoc est figant alimentorum infixos spiritus. Unde cum arcanū fixum sit, spiritusq; platarum, & reliquarum rerum quarum superius meminimus infixi sint omnes, quos arcano nostro, figēdos immisceri videmus, non convertent arcanum in suam substantiam, sed convertentur in arcani essentiam, & erunt illi alimento: verissimum hoc est, sed percipiat quid velim, quis ingenio valuerit, non enim omnibus scripsi, offas semper non dabo præmanfas, ut in argumento huius operis in principio libri testatus sum. Intelligo spiritus ad quorum virtutem redigere arcanum nostrum volumus, fixos esse debere, & arcanum factum: Ad quod multiplicandum multum valere spiritus infixos solutos minerales, qui apud nos & chymicos alios, arcanum minerale dicuntur. Nam si spiritus possunt esse alimentum aliorum spirituum fixorum, & dum figuntur, ab eorum digestivo calore, transeunt in substantiam eandem, & proinde in eandem virtutem, non secus, ac insita omnia infusione recenti, trunco aliquo veteri aut novo, diversæ speciei ab insito, alligata & unita, alimentum humo-

humorem terræ, trunci suctum radicibus, in sui substantiam convertunt, & figunt, etsi per truncum diversum ab insito transmittatur in insitum: Quæ tamen alteratio, non impedit ultimam, & veram insiti in insito alimenti alterationem & dispositionem. Veluti dispositio lactis caprini in mammis capræ ad hædum non impedit ultimam alimentum hominis hoc lacte viventis dispositionem: Quod alimentum est semper quid indifferens, quatenus in partes nutriendas convertatur, hisq; simile fiat, modo partes alimento, in actione alterationis sint fortiores, ad subigendum alimentum: Alioquin patiuntur partes, ab alimento, & vincuntur & destruuntur: veluti assolet fieri venenatorum alimentorum, & deleteriorum suctu, quo homines, bruta, & plantæ ipsæ, moriuntur. Quæ potissimum de causa, cum arcanum minerale, seu spiritus crudi, & incocti, mineralium omnium fortissimi sint, & omnia fere mundi viventia hisce spiritibus, morti & corruptioni tradi possint: ut potissimum arbores & segetes: ut singulis fere annis verno tempore patet, in quo emissi spiritus minerales per Archæum naturæ, ad superficiem naturæ, aurora respirante terram, & sulphuream memphitem arbores & plantas ac segetes enecant. Ad arcana prædicta rite paranda, consulo & censeo, non his esse utendum crudis hoc est impuris, sed coctis & dulcibus, & valde purificatis spiritibus: cum autem horum spirituum coctio, longa & tædiosa sint, mittēdos potius, & linquendos existimarem quam aligēdos, ad plantarum animaliumque arcana paranda, & agendi virtute multiplicanda. Veruntamen veritati antiquorum chymicorum & authoritati eorundem consonum, at hoc opus modo coctis & dulcibus spiritibus fiat. Tutiores tamen vias sequen-

*Arbores
unde vere
& plantæ
alia & se-
getes mori-
antur.*

tur

tur chymici, qui similia similibus nutrient, & multiplicabunt & multiplicant, & unicuique spiritus regno cuique peculiari alimento, conservant, spiritus minerales mineralibus miscent. Sic enim eadem arcana, & effectus possunt pari ratione parari, ex lapide auri & argenti ad aurum, & argentum, puteis, fontibus, fluminibus, marisque profundo defossam in altum attrahendum, & præcipuè ad scintillulas auri, & argenti aquarum fluctibus ex mineris propriis raptim delapsas, & arenis immixtas in unum liberum conglobandas acervum. Mirabilia quamplurima, simili methodo, ex omnibus mundi mirabilibus, à chymico prudenti, & ingenioso confici possunt, & ex dictis hoc capitulo, facile excogitari. Quamobrem hæc sustinere mihi visum est, ut sequentibus, cum summa chymicorum benevolentia, & amicitia pensim absolvere valeam.

Arcanum ad aurum & argentum ex quo cuiusque loco attrahendum.

C A P. VI.

De Putrefactione in genere.

Putrefactionis varietas nomina.

Putrefactio quid.

Putrefactio quam alii inhumationem, alii mortificationem, divisionem elementorum quamplurimi chymicorum dixerunt, in genere nihil aliud est, quàm partium eteroginearum, caloris ope, corruptio, aut humidi radicalis, à partibus eterogeneis infixi separatione à fixo radicali humido, eteroginearum partium eo in corpore corruptio & mortificatio, agente calore: vel est partium à quibus separatur spiritus & anima, ex elementorum resolutione arte pyreufnica mortificatio, non potest enim separari spiritus crudus & infixus à corpore, quin partes, quæ replentur illo spiritu crudo & infixo, moriantur, & corrumpantur, veluti spiritus animalis corporis, dum à membris aliquibus separatur

tur membrum statim moritur & sphacelatur, caroque mortua à vivaci sejungitur. Apparent autem mortuæ partes, à quibus separatus est spiritus infusus & anima volatilis, nigræ, quarum partibus micant & scintillant, aliæ partes vivæ quorum spiritus & anima nihil volatilis habent. At terrei cujusdam luti albissimi, quod fusionē facilem & promptam impedit, quod quidem lotionibus frequentibus & calcinationibus, seu desiccationibus una cum partibus nigris mortuis, separandum est à lucido illo & micanti, facileq; fluenti, donec in summa claritate quiescat illud fixum terreum scintillans, quod omne philosophi annuerunt, cum à sole eorum umbram demere & abstrahere jusserint terreum illud nigrum, & album non fusibile nec aqua permiscibile seu solubile, umbram dixere, quod corporis micantis seu solis & lunæ splendorem obumbret: idē enim jusserūt philosophi chymici putrefactionem, eamque veluti operis principium, & fundamentum commendarunt filiis artis, quod ea spiritus crudus & anima volatilis, seu ut uno nomine hæc ambo complectar, mercurius incoctus, à partibus crudis & terreis, ignis beneficio separetur: absque enim tali separatione lapis physicus, seu corpus minerale, quod tria tincturæ physicæ principia continet, non posset ad suam quam postulat perfectionem deduci artificio quovis alio, quod impossibilis esset elementorum separatio, eorumque omnium seorsim purificatio, hinc unio vera esset etiam impossibilis: heterogeneousum enim admixtio veram & firmam homogeneousum impedit unionem: quæ enim verè uniuntur, immediate se tangant necesse est. Quamdiu autem heterogeneousa adsunt admixta homogeneousis hoc impediunt, tandiuque unionem retardant, perfectumque fieri

*Umbra
quæ apud
chymicos.*

*Putrefa-
ctio quare
in Alchy-
mista uti-
tur.*

*Unio vera
à quibus
impeditur.*

F

mi-

Vita perennitas à quibus impediatur.

Mors naturalis ad felicitatem eternam habendam.

Cur peccata damnatorum eterna sint.

Similitudo inter methodum conficiendi la-

mixtum. Non secus ex semine humano & anima per creationem infusa, & corpori perfecte disposito, immissa non potest, quamvis ex præstantissimis rerum omnium suarum materiis, perfectum, firmum, & perpetuum constituere mixtum, quin tandem materiæ ipsius vitio, ipsummet corrumpatur & labatur: Quod in principio mixtionis & unionis ambæ partes integrantes ut chymia notat, vitio originali coinquinatæ fuerint. Quod veram & perfectam unionem impedit, & inde perennitatem, seu mixtionis firmitatem vitæque sanæ felicitatem retardat, donec partes integrantes, cœlestis & elementaris quæ sunt anima rationalis & corpus humanum ab omnibus suis maculis & spurcitiis morte & divina gratia liberentur, tunc enim temporis, post eorum omnium seorsim purgatione firma unione & perenni, in resurrectione copulabuntur, unumque fient perfectum & perenne.

Si verò anima suis conspurcata vitiis separetur à corpore, & ita maneat maculata, quamvis corpus purgetur morte, & putrefactione, in resurrectione, non felici illo beatorum vinculo corpori suo connectetur, sed in perennibus detinebitur miseriis, & ærumnis, cum infinita macula ex infinita culpa nunquam deleri possit, hinc infinitam etiam poenam mereatur, infinita autem culpa est ex infinito læso, nempe Deo. Unde arcanum hoc physicum mirabile & mysticum præ se fert hujus & alterius futuræ vitæ symbolum: ut enim chymicus puram putam purgationem rerum omnium radicalium, quæ mixta componunt celebrare tenetur, legibus naturæ congruam, & idoneam, ad hoc arcanum, ex natura obtinendum. Sic Christianus ad vitam æternam obtinendam, felicitatisque perennis, perennes delibandos futuræ vitæ fructus, puram putam
tam

tam animæ, quam corporis sui purgationem, peragere cogitur. Sicut absque sale minerali illo puro puto, ab omnibus heterogeneis vindicato, & suo spiritu, arcanum tatum habere minimè possumus, neq; pariter vitam æternam possidere, ejusq; quære frui, absq; Christi Apostolis ejusq; vicariis, qui ab ipso Christo sal terræ suæ dicti sunt, simulq; eorum omnium doctrina, quæ ab ipso Spiritu sancto emanat, quorum simul ope & auxilio Deus hominibus sua hæc æterna otia, amore concedit. Itaque prudēti sagaciq; mentis agitatione perpendat physicus chymicus, quid Christiano conferat mors, ex ea enim morte vitam habet scēliciore, & quid in morte ipsa patiat, ut hinc similitudine desumpta, agendi materia arcani sui, colligat, morte enim omnia mixta dissolvuntur in sua elementa & principia, non tamen simplicia, sed in hæc ex quibus immediatè compacta fuerunt, in humidum scilicet & siccum, quod quidem humidum nō simplex est, sed & compositum, & siccum itidem: in humido latet æereum quid & igneum & in sicco terreū & aquosum: ex quorū unione & harmonia resultat unitas mixti, ex discordia verò pluralitas: hoc in omnibus rebus singulis diebus cernere licet, dū putrescunt, veluti pomum, pyrum, caro, lignum, & reliqua dū putrescere incipiunt, eorū omnium substantia firma & dura, secundum mixti naturam, in substantiam mollem, humidam, viscosam, tenacem cōvertitur, quæ pedetentim evanescente humido, viscoso & tenaci humore, in pulverem siccum & terreum desinit, in quibus quod purum est, salis redolens essentiam, principium & elementum allegerunt chymici, quod proxime & immediatè, unumquodq; mixtum, his componatur, & sensu percipiatur. Volunt autem omnes chymici, ut physici sensuales,

*pida, & of-
ficiū Christi-
iani.*

*In morte
qua ratio-
ne omnia
dissolvan-
tur.*

*Principia
chymica*

*sensu per-
cipi neces-
se est.*

*Principia
chymica
non verè
sunt prin-
cipia, &
quia ratio-
ne.*

*Mercuri-
us, sal &
sulphur
quia sunt
apud chy-
micos.*

suales, eorum principia & elementa sensu percipi posse: Quæ tamen conditio veris & primis naturæ principiiis denegatur, cum hæc solo intellectu, & mente simpliciter cognoscantur. Habet unaquæque ars & scientia suos peculiare loquendi terminos, quibus uti permittitur, absque calumnia. Habet Alchymia tria rerum omnium principia, quæ peripateticè loquendo non sunt vera principia, si principia simplicia sint: cum hæc tria sint composita ex quatuor elementis, eorum enim sal, etsi sal vulgi non sit, ex primis quatuor elementis conflatur: itidem eorum mercurius & sulphur, & hæc tria unum sunt: attamen cum sint separata, varia fortiuntur nomina, propter qualitatem aliquam in uno intensius dominantem, quam in alio, exempli gratia: illud ex tribus principiiis illis, quibus mixta componuntur, sali tribuunt, quod frigiditate & siccitate manifesta, tactu ipso deprehensa, alia duo superat principia, quamvis in occulto calidum & humidum sit. Quod vero frigiditate & humiditate in manifesto alia vincit, mercurio donant etsi calidum & siccum in occulto. Quod item caliditate & siccitate, actu ipso alia antecellit, sulphuris nomine insigniunt, quamvis oculis ipsis aqua sit ponderosa & oleum. Hæc autem tria dum unum sunt, prima naturæ ipsius unione non possunt hisce qualitatibus intentissimè ornari & frui, quibus ex natura sua donari debent, quod excrementis multis scateant, quibus impediuntur. Idèd dissolutione, id est mortificatione, putrefactione & separatione indigent, ut hinc arte separatim purificata, ab illis excrementis, qualitates habeant ut decet eorum naturam intensas. Quæ dum iterum secunda unione vinciuntur, unum oritur, multò priore fortiùs: sic postquam granum tritici, pyri, pomi, & alio-

aliorum omnium cadens in terram putrefactum fuerit, mortuum & corruptum, germinat, multa-
 que producit, quæ per se absque putrefactione & corruptione producere non posset, hinc corruptio & putrefactio est vera causa generationis & multiplicationis, & suo modo æternitatis, modo corruptio non cadat in rerum substantiam radicalem, nam tunc temporis corrumpitur illud mixtum in quod tale accidit, & non generatur idem quod ex tali mixto, ante talem corruptionem generari decebat, & itidem hæc omnia similia semper produ-
 cunt, modo tali, in productione, dissolvantur corruptione, quali affecta primitus fuerunt. Sic lolium ex tritico generatum semper lolium generat, sic homines in peccato nunc generantur, & in posterum generabuntur: quod primus parens noster Adam divinum transgrediendo mandatum, sua ipsamet prava voluntate corruptus fuerit: nec potest secundum legem ordinatam ullus oriri homo adeo sanctus & purus, quin peccati originalis for-
 dibus esset obnoxius, nisi gratia divina & meritis Christi: non secus ac lolium quod nunquam mutaretur in triticum, nisi adveniret cæli spiritus cu-
 jus solius auxilio & ope, lolium iterum redit in triticum, quod in puro elementari lolii puncto, seu perpusillima materia, post putrefactionem lolii remaneant aliquæ dispositiones seu potentia ad triticum quas adaugens & fovens, spiritus seu radius alicujus constellationis, ad triticum peculiaris, statim natura illa pura, ex suo sinu, promit formam tritici: & sic triticum ex lolio, iterum generatur. Sic etiam & homines nefandi & scelerati postquam ex pœnitentia sacra, peccatorum & scelerum suorum corruptionem & mortificationem obtinuerunt, adveniente Spiritu sancto, divinoque amore,

*Corruptio
 cur causa
 generatio-
 nis, & suo
 modo æter-
 nitatis.*

*Ex homine
 peccatore
 sanctus non
 posset nasci
 nisi Chri-
 stus fuisset.*

*Lolium quo
 modo gene-
 retur ex tri-
 tico, & qua
 ratione
 fiat iterum
 triticum.*

*Sancti &
pii, quara-
tione osser-
vati fieri scelerati.*

*S. Thomas
T. 1. de
Ang.*

deperditas & marcescentes veri hominis in peccatore scintillas foyente & illuminante, in homines veros, sanctos, pios, deosq; mutantur, fructus dulces in hac miseriarum valle, totius humanæ naturæ, utilitati & commodo, producentes. Perseverant autem in tali dispositione sancta & sacra cū timore & periculo Sancti quique, nam in sceleratos iterum possunt mutari, si Spiritus sanctus ab his sejungatur: præsto enim aderit malus spiritus, hominemque sceleratum reddet, suo ductu & comitatu, ab spiritibus enim eorum nempè misterio omnia fiunt & conservantur, & ut unicuique rei corporæ datus est spiritus qui hæc singula foveat & conservet exterius, sic & interinùs datus est spiritus elementaris, qui est tenuissima substantia igne potens, quæ intrinsecus conservat omnia & singula à corruptione, quamdiuque conservatur spiritus ille internus, tamdiu & conservatur individuum in suo esse, germinanti pullulanti & multiplicanti. Si verò absint tales spiritus proprii & innati, & adveniant alii, & dominantur corpori, mutant omnino corpus & è bono in pejus, aut è peiori in optimum convertunt, secundum spirituum qualitates & essentias: donec adveniat ultima mixti corruptio, in qua spiritus, formam suam, in suum ducit chaos, ex quo ortus est spiritus, formæ comes, corporisque prioris conservator. Cū verò homo totius mundi symbolum forma constet immortalis, nec è materia elementari educta, sed à Deo solo creata, à qua liberè regitur & gubernatur, (non secus ac natura ad ipsius Dei nutum) spiritibus etiam eget ut hic analogiam quandam inveniamus ad actiones suas peragendas. Si malo utatur spiritu & nefando, male nefandeque aget, si verò sancto & pio, sancte itidem & pie. In ultima autem corporis dissolutione.

olutione, in qua omnium in suum genus fontem-
que reducuntur, sequetur spiritum quo usa est, ad
actiones peragendas : si pio, sancto & cœlesti, ad
pios sanctos, & cœlum ibit : si verò malo, impio &
infero, ad malas, impias & inferas detrudetur abyf-
fos : cùm verò hi loci & locati contrarii sint, con-
trariorum etiam sortes subire necesse est : ut cœlo
lumen adest, ita abyfso tenebræ : ut cœlicolæ omni
& perpetuo bonorum genere & copia fruuntur,
ita abyfscolæ omni & perenni malorum omnium
æquore submergentur.

*Omnia spi-
ritus suos
sequuntur
in morte.*

*Cur dānati
miserius
afficiantur.*

Statutum ergo sit ratum & firmum, omne com-
positū quaecunq; sit, ut perficiatur, morti traden-
dum esse, ut ea purū naturæ uniuscujusq; ab omni
suo eterogeneo vindicetur. Quòd si id in singulis
naturæ mixtis, tanquam ejusdem naturæ parvis
mundis, à chymicis observatum est, in tota etiam
pari modo, & universa natura idem observare lice-
bit, cùm partes ejus mixtæ & unitæ sint ad integri-
tatem illius, hoc est ut tandem natura quiescat, &
ad æternitatem ad quam summis viribus tendit,
perveniat: eandem etiam naturam mori oportere,
quod cōtinget in conflagratione generali hujusce
mundi. Quæ vera mors & putrefactio totius natu-
ræ erit, in qua tunc perfectè purum illud, uniuscu-
jusque partis mundi istius integrantis separabitur
ab impuro : puro generi suo in æternum indissol-
ubili vinculo divina potentia copulato, impuro
verò ad abyfsum detruso, necessitate legis divinæ
plus æquo justæ. Quemadmodum enim Deus æ-
ternus & immutabilis & incorruptibilis, ita sua
bonitate decrevit, sua opera etiam, quæ alias perpe-
tuæ corruptioni subjacent puta elementa, æterni-
tate, immutabilitate & incorruptibilitate tandem
aliqua frui & gaudere, quæ tamen se, ab illo inde-
penden-

*Lullius in
theoria.*

*In conflagratione
mundi natura pura
fiet.*

*Iudicium
Dei curfu-
tuum.*

*Hypocr.
lib. de mor-
bo sacro. in
veris Chri-
stianum
sapit.*

*Alchymia
veri Dei &
futura vi-
ta dat co-
gnitionem.*

*Alchymia
sancti, piæ
& doctum
& divitem
reddit ho-
minem.*

pendenter æterno, in æternum dependere fatean-
tur. Quod si Deus mortem & corruptionem in o-
peribus suis in multa secula passus est, hoc est ad
primi Parentis totius naturæ coryphæ culpæ vin-
dictam: misertus tamen tandem hominibus piis in-
finito suæ gloriæ triumpho hos omnes afficiens,
purum suum ab impuro calcinatione sua illa so-
lemni & generali, elementorum omnium combu-
stione separabit: purumque puro junget, hoc est a-
nimam ipsam rationabilem purissimam ab omni
macula vindicatam purissimo corpori. Ex eorum-
que unione secunda unum consurget in perpetuas
æternitates durabile & beatum. impurum verò im-
puro ex quibus consurget unum in æternum cru-
ciabile, nam Deus respuet illud, non secus ac spa-
gyrici philosophi respuunt feces & amurcam tin-
cturæ eorum. Hæc ita dicta sint ut perpendant o-
mnes rationis compotes, quid possit Alchymia, ad
mentem humanam divinis suis potius quam natu-
ralibus operibus Deo suo conjungendam: felix er-
go cui hæc munera à Deo data sunt, creditque na-
turæ miracula, & in his operari toto vitæ suæ cur-
riculo non dedignatur, etsi labor improbus in his
impendat. Sunt qui philosophiæ, qui jurispruden-
tiæ, medicinæ, mathematicis disciplinis, annos vitæ
totos impendunt, ut mediocrem hinc vitæ usuram
capiant: At Alchymia quæ ditissimum, doctissi-
mum, laudeque plenissimum efficere potest, nemo
studet: imò omnes & doctiores irrident & naso
suspendunt adunco, & quem doctissimum putant
modo chymicum sciant, ludibrio habent, & mania
detentum esse credunt, quod naturæ possibilitatē
non credant, quod artifices ferè omnes pauperri-
mos cernant: At hinc desumi non meretur artis ca-
lumnia, sed artificis inscitia, nam Deum ipsum te-
stari

stari possum huic arti nihil ferè pecuniarum impendisse, secreta penitissima invenisse, studendo, meditando & tandem operando, singulis annis in ipsa operatione nummos decem aureos, aut minus potius, quàm aliquid aliud majus, disperdisse. Credit quisquis voluerit, aut abeat saltem sine calumnia in chymicos, canesque rusticorum ne imitentur, qui fructus terræ non gustant, nec alios gustare permittunt: vulpique æfopicae similis, qui dum racemos maturissimos, dulcissimosque surripere præ altitudine nequibat, acerrimos cæteris prædicabat.

*Author
quam metho-
do arcanæ
chymicæ
noverit.*

Difficilis certè hæc est ars, & omnino laboriosa, peritum, doctum & patientem expostulat artificem, non enim illico crescens fruetur opibus, nec hesperidum pomis, herculeos sufferre labores prius convenit, annisque quamplurimis absque fructu operari, antequam aureum vellus surripere possit. Tredecim ego annis operatus sum, nihilque potui perfectum & firmum invenire. A pueritia ipsa naturali quodam instinctu coactus, artem hanc suscepi, & nunquam potui etiam ex industria vir factus, relinquere suadentibus ita parentibus meis & consanguineis, & omnibus amicis. Natus sum philosophicus, & talem certè me profiteri non vereor, tandemque spero honorem hinc summum consequi & laudem, Deus cœptæ secundet & foveat, animumque non mutet, amoremque naturæ cognoscendæ hisce artis operibus compleat: mea sorte contentus sum: Chymicus mori summo opere cupio: non tantum divitias hac arte quaero, sed naturæ miracula, quibus potissimum inhio: ut Dei mirabilem in natura potentiam hisce cancellis cernere, venerarique possim: sic hominum omnium communis sciendi cupiditas, & desiderium in me repleatur

*Difficultas
quàm ma-
xima est in
obtinendis
Alchymia
arcanis.*

*Amor &
studium au-
thoris erga
chymicam
artem.*

pleatur chymicis aquis & terris & eorundem oleis iterum accendatur, ne in labore deficiam, donec & deficiat anima corpori: Quod qua ratione ex vicio naturæ fiet, fit & factum est, capitulis sequentibus clarissimè demonstrabitur.

CAP. VII.

De Putrefactione Vegetantium.

Aristoteles in physica.

Ortus, vita generatio & conservatio & mors quid sint.

Generatio ab elementis intellectus est obscura.

Nihil sui mortem querit.

Contraria contrariis opposita magis elucescunt: ideo vegetantium putrefactionem & corruptionem perfectissimè neminem capere posse facile crediderim, quin ortum, vitam & conservationem vegetantium exposuerim. Ortus ergo, vita, & conservatio vegetantium est formæ eorum omnium ex potentia materiæeductæ in eadem materiæ disposita radicatio morans & ad tempus permanens, vel est humidi radicalis vegetantium harmonia permanens & persistens: hinc corruptio & putrefactio definiri poterit eorundem formæ ex potentia materiærite dispositæ,eductæ, & in eadem materiæradicata extinctio. Id omne oculis uniuscujusque quotidie objicitur. Unde autem id oriatur, quæque sit vera, præcipua & proxima causa, paucis cognitum est. Id enim communi omnium philosophorum sensu, ab elementis invicem pugnantibus oriri, certum statuitur, at id nimis confusum est & obscurum, nisi aliter & commodius, & dilucidius explicetur. Nam elementa ad invicem pacaci concordia ligata, solutionem non quærunt, quatenus ligata sunt, eorumque dissolutio quaquaratione fiat præter naturam est; alioquin unum & idem suam quæreret & optaret destructionem. Concurrent quidem ad destructionem, sed non ut sunt partes essentielles & formales mixti, quod destruitur, sed ut sunt partes præter naturam mixti, ut in febrien-

febrientibus apparet, calor febrilis mixtū destruens non est essentialis & formalis mixto morituro, sed est calor præter naturam, de foris adveniēns mixto. Illud autem extraneum ex quo elementa prodeunt contraria, ut mixtum corrumpant, est excrementum, quod in dies congeritur. Natura enim vegetantium permanere diu non potest quin nutriatur, nutriri autem non potest, nisi simili, non autem potest illud simile attrahere ad sui nutritionem, quin una cum simili, dissimile attrahat, imò omne quod attrahit ad sui nutritionem dissimile est, antequam qualitates infringantur dissimiles à qualitatibus mixti, quod fieri non potest, absque actione perenni, quæ tandem lapsu temporis, ut debilis fiat necesse est, & tunc vincatur à dissimili, à quo mors, natura seu anima mundi in vegetantibus, ac in aliis incorruptibilis, purissimum mixti corpus occupans, in eoque gaudens, cum multis infarctum excrementis sentit, his semper, hoc expoliare, nisi quodam naturali tendit, & per insensibilem transpirationem, aut per certam & evidentem evacuationem foras emandat, quod dum agere potis est, nō patitur ullam naturæ mutationem, sed adeò pure & nitide id agere minime potest, quin semper aliquid excrementi remaneat, quod præ minima ejus quantitate, minimam habet agendi facultatem, quam omnino negligit natura, & eam vincit, donec copia vincat & naturæ rebellis fiat, tuncque magnum indicat naturæ duellum, statutoque die & hora invicem mutuam agrediuntur pugnam, & qualitatibus suis, tanquam gladiis inter se digladiantur, dum natura cedat excrementis, cedit autem ex debilitate elementorum quibus continetur: fiunt autem debilia quia in perpetuo sunt motu, quo pedetentim

*Elementa
qua ratione
ne concurrant
ad destructionem
sui.*

*Calor præter naturam
de foris est.*

*Mors est à
dissimili
per alimentum
attrahit.*

*Anima
mundi substantiam
qualem.*

*Penitus in
chymicum.*

*Excrementa
qua ratione inducunt
mortem.*

*Corruptio
quo modo
inducatur.*

*Naturalis
putrefa-
ctio, ab spi-
ritibus eva-
nescenti-
bus fit.*

*Hi spiritus
& anima
sunt De-
mocritia-
rioni que
invisibiles
cum sint
tamen o-
mnia con-
stant.*

*Cur in uno
loco quam
in alio pul-
chriores o-
riantur res.*

*Artificia-
lis ubi fiat
putrefa-
ctio.*

rim evanescent. Sic etiam natura cum eis, & sic fit vegetantium & aliarum rerum corruptio elementorum pugna: non quod elementa ligata & unita inter se pugnent, sed quod elementa vegetantium inter se ligata, motu perpetuo moveantur, ad naturam vegetantis conservandam, in quo dum sunt motu, pedetentim evanescent, in quorum loco adventiunt alia elementa, alia dico, quod æqualibus non polleant qualitatibus, inter quas fit pugna, & ex ea corruptio: At hanc non curant chymici putrefactionem, nisi in quantum ea, artificialis nostra corruptio excogitari potest, cum eadem methodo & ratione fieri debeat: adhibita tamen hæc differentia, quæ totum perficit, dum adest, aut destruit dum abest. Naturalis fit sub jove aperto, & ita spiritus & anima in mixtis vegetantibus latitantes dum putrescent in aërem evolant, in quo cum infinitæ lateant animæ, & spiritus rerum omnium putrescentium, unà miscentur & fiunt aër, vel aqua, à quibus omnia iterum in terra aluntur, generantur & conservantur, & sic nunquam fit debita & exquisita rerum ab excrementis defæcatio, cum locus in quo sit, sit semper impurus & sordidatus: upus tamen alio, majori scatet sorditie: & hinc etiam in uno loco clariores & puriores & pulchriores, quàm in alio oriuntur rerum ejusdem speciei formæ, ex separatione excrementorum uniuscujusque partis componentis id causatur. Artificialis verò fit in vasis vitreis optimè terfis & nitidis, in quibus nihil aliud est contrarium, præter quàm excrementa, quæ mixtis ipsis latitant, & à quibus spiritus & animæ, non exhalant in apertum aërem, sed detenti januis clausis perquam optime conservantur, donec in aqueam transeant substantiam, quæ ex vegetantibus omnibus levissimo calore extrahi potest, & multis

multis variisque distillationibus, & supremum suū puritatis terminum deduci, rejectis omnibus quæ non sapiunt ejus naturam & essentiam: & hæc purificationis animæ & spiritus, est eorundem putrefactio, quia partes à quibus separantur vere mortuæ jacent, absque ulla virtute & efficacia mixti, quod antea componebant. Quæ quidem partes terreæ omnino & fixæ, salis substantiam redolentes, etiam purificandæ veniunt & separandæ ab aliis partibus, quæ salis non sapiunt essentiam, quæ quidem etiā partes terræ, dum hanc separationem patiuntur, ultimam etiam patiuntur putrefactionem & mortē. In his enim tunc temporis, nihil vitæ latet, nec actu nec potentia, & sunt mors & peccatum mixtorum in quibus reperiuntur, separantur autem igne & aqua: igne calcinando, aqua abluendo, dissolvendo tantum partes salis, aliis verò fundum aquæ petentibus, donec multæ appareant partes indissolubiles, sed sal totus dissolvatur aqua absque limpiditatis aquæ perturbatione, sitque sal siccus post evaporationes aquæ nitidus, pellucidus & clarus, cristalli propemodum similis, gratissimi odoris & fragrantissimi saporis, tunc sal ille vegetans, seu terrea vegetantis substantia, capax erit & sufficiens, aqueas, aëreas, & igneas ejusdem substantias suscipere, amplecti, & unum fixum & firmum, una cum illis æqualiter mortificatis constituere, de quorum omnium quatuor unione in calce hujus libri dicemus capitibus de coagulatione & fixatione. Hanc enim putrefactionem seu potius coctionem quæ veram præcedit coagulationem, quæ assando, terendo & rigando fit, quousque partes commisceantur insimul, & fiant unum, hoc capite complecti nolimus, sed tantum eam, quæ separationem elementorum, seu partium radicalium comitatur, cum

*Spiritus S.
quæ ratio
ne putre-
scant.*

*Mors &
peccatum
mixtorum
quale sit*

*Conditiones
salis chy-
mici.*

*Putrefa-
ctio multis
re est ac-
commoda-
ri opera-
tionibus.*

con-

*Operatio-
nes chymi-
ce qua ra-
tione con-
fundantur.*

*Spiritus
vini fervo-
re vini ge-
neratur.*

*Tartarus
in vino qua
ratione ge-
neratur.*

*Ex omnib.
vegetanti-
bus potest
extrahi
spiritus
ardens.*

*Spiritus
qui non fer-
vent absq.
ope caloris
quales
sunt.*

*Spiritus æ-
thereus seu
aqua ardēs
qua metho-
do extrahi*

confusè nimis ita scribendo artem nostram docere-
mus. Sufficiet nobis hac unica operatione tres cō-
plecti, calcinationem, separationem & abluionem,
cū nō possimus calcinare, quin etiam separemus,
abluamus & putrefaciamus, nec abluere quin cal-
cinemus, separemus & putrefaciamus, nec putre-
facere quin calcinemus, separemus & abluamus, &
viceversa omnium & singularium harum quatuor
operationum una non potest esse sine alia, in vini
compositione id evidentissimè patet: Primò calcā-
tur maturæ uvæ, succusque exprimitur, vasisque
vinariis una cum calcatis uvis ut ferveat reponi-
tur: hoc fervore spiritus vini generatur aëreus, &
ab humido aqueo differt, etsi permixta maneant:
sal qui tartarus dicitur, pedetentim separatur, va-
forumque fundum petit, & lateribus undiquaque
eorum adhærescit, argenteis, vel potius cristallinis
bracteolis micans, renitensque fervor ille multi
putrefactio chymica dici potest, in qua cū fiat
spiritus æthereus, separationem complectetur,
quia verò tartarus ea ipsa apparet nitidus & splen-
dens; calcinationem & abluionem etiam secum
coercebit, non solum in hoc uno vegetantium
mixto, vino puta, hoc experiri licet, sed in omni-
bus aliis, modò succus eorum exprimat, repona-
turque vasis optimè clausis, ad digestionem levem
ut ferveat, & nostro modo putrescat. Frigidi suc-
ci, hoc est, qui non copioso & abundanti constant
spiritu, hi non fervent absque ope caloris artifica-
lis: alii veluti sunt lupulorum succus, avenæ, hor-
dei, tritici, pomorum, pyrorum, prunorum, cera-
forum, salviæ, Roris marini, srecados, menthæ,
lavendulæ, foliorum pini, cupressi, lauri, alio-
rumque similium succus, per se fervent, nullo ad-
juvante calore externo, modo vasis aëneis, ferreis,
stan.

stanneis aut vitreis (quæ meliora omnibus sunt, cæterisque præstant, quod succus qualiscunque sit, nihil è vitro contrahat) optimè recondantur, & ad tempus aliquod fermententur, donec spiritus æthereus factus sit, quod odore percipitur fragrantissimi, vehementi, ignemque redolenti, velut vini spiritus, & hujus propemodum similes concipiunt omnes flammam, modo ab aqueo humido omni separentur, quod levi caloris actione, in balneo tepidissimo obtinendum est. Ascendit enim primò spiritus, secundò aqua, quæ phlegma dicitur, cuius usus ad eluendas tartari feces, seu capitis mortui sordes omnes, ultimò oleum quod summo opere purificandum est, remanet terra mortua, absque spiritu & anima, hoc est aëreo humido, & igneo humido, ex qua ope humidi aquei extrahendum est, terreum, humidum, sal puta, & summo opere purificandum pariter ut & humidum aëreum, & humidum igneum, quæ tria & separatim & conjunctim dum purificantur, putrefactionem patiuntur, hoc est corpora quibus latent, cum partes multas heterogeneas habeant, secundum illas putrefactionem ineunt. Nam secundum humidum aëreum, humidum igneum & terreum humidum, eam putrefactionem pati non possunt, nisi quatenus mutantur inter se, & fiant unum, sed de hac putrefactione, nondum dicendum est, ad coagulationis capita eam relegamus, in quibus videbimus quo modo humidum aëreum, quod est spiritus, & humidum igneum quod est anima, fiant terreum humidum, quod est sal, corpus, terra, mater omnium elementorum, in qua omnia radicanda sunt, & implantanda, ita ut redeant unde orta fuerint, sed non pari eademque veste, sed ætherea, & splendida omnino, absque ulla labe & macula, post purifi-

possit ex omnibus vegetantibus.

Villonovanus in Rosario.

Terra mortua quid apud chymicos.

Lullius in theoria.

Spiritus & anima & sal in mixtis pro qua substantia haberi possint. Terra chymica qualis.

*At hymia
cur di. ma.*

*Imago re-
surrectio-
nis reper-
tur in chy-
mice ope-
ratione.*

*Resurre-
ctio cur su-
per natura-
li.*

*Forma en-
tium non
rationaliū
qua ratio-
ne possunt*

purificationem summam. Mira hæc ars est, omnia primò occidit & occisa suo modo suscitatur: quod quidem opus quasi divinum est, iisque quæ soli Deo competunt valdè accedens, unde etiam veluti divina est hæc ars operationum suarum altitudine & excellentia, sublimis & excellentissima, nam ea quæ vitam, hoc est esse, habent ab operationibus chymicis perduratum summam consequuntur, & corruptioni obnoxia minimè sunt, comparative respectu aliarum rerum elementarium, quæ levissima alteratione corrumpuntur & mutantur. Fremet hic tota philosophantium communis vulgarisque phalanx atque turba, hanc ideò artem impossibilem & vanam esse asserens, quod resurrectionem rerum possibilem & materialem admittat, quam tamen Deus ut supernaturalem Christianis omnibus fide credendam mandavit, spiritu divino suo, seu Ecclesia sua unica Apostolica Romana. Sciant tamen illi omnes pseudophilosophi (cùm naturam nunquam cognoverint) ne resurrectionem humanam supernaturalem planè fateri, & solo fidei lumine cognitam, quod humana natura seu forma nullo modo ab elementis in sua productione dependeat, sed à solo Deo per creationem, originem habeat, unde cùm separatur ab elementis quibus divinitus infusione unita est, ejus iterum demissionem supernaturalem esse necesse sit.

At in chymicis operationibus accidentalem mutationem & alterationem formis illæsis permanentibus laudat omnes spagyricæ artis magistri, omnibusque philochymicis præcipiunt, ut ea operationes omnes chymicas peragere possint. Sic elementa depurantur, perficiuntur & vegetant, ita ut formæ eorum deinde activiores sint, cùm & instrumenta quibus formæ agunt, qualitates puta, subtiliores sint

sint & ad agendum promptiores. Hanc autem novam agendi activitatem, resurrectionem & vitam novam dicunt Spagyrici: Quod si hanc non admittant philosophi omnes, philosophi nomine non dignantur.

*conferuari
in mixtis.
Resurre-
ctio qualis
apud chy-
micos.*

Dum sic alterantur elementa in mixtis, aut mixta ipsa (vt clarius loquar) quod enim tractant, & separant ex mixtis, suis operationibus, non elementum simplex est, vt iam prænouvimus, sed est substantia composita, mixto in primo sui ortu naturaliter indita, ad sui conseruationem & propagationem, mori dicuntur, cum tamen verè non moriantur: formæ enim nunquam suâ relinquunt elementa, sed vñ cum elementis separantur, & in eorum centro quiescunt imperceptibiles, quod capite sequenti facilius & clarius intelligetur.

*Elementa
chymica
qualia.*

*Formæ ele-
mentorum
ubi quie-
scunt.*

C A P. VIII.

De Putrefactione Animantium.

ANimantia omnia præter hominem, ex hyleo elementari corpore sunt, nihilque in his ipsis reperitur quod non ex hyle ortum habeat, unde etiam quicquid in his reperitur, alterabile & mutabile est. Per hyle intelligo elementorum omnium subtile confusè mixtum, quod naturam huiusce mundi constituit, quæ est anima ipsorum elementorum: & forma & anima totius mundi appellatur, cuius ope & amicitia, cooperante divina voluntate, anima humana retinetur & ligatur cum corpore elementari, à cuius natura & essentia toto cælo differt, cuius differentia causa, miror quo pacto, eoque amico vinculo uniri possint, cum dissentanea inter se uniri non possint, quin prius alterentur, ut videre est in elemētorum mixtione & unione, quorum qualitates contrariæ, nisi alterentur

*Trimegisti.
Animan-
tia ex hyle
sunt.*

Hyle quid.

*Hyle & a-
nima mū-
di idem.
Anima
humana ab
hyle dif-
fert.*

*Anima
rationalis
qua ratio-
ne posis*

G

impe-

unius cor-
pori nō da-
tur physe-
catatio.

Omnes na-
turae in
Christo di-
vinitus
unite.

Omnia tri-
no gaudet
numero.

Superna-
turalia ni-
hil habent
dissentani-
um a se
ipso.

impediunt unionem. Anima autem humana iral-
terabilis est, ejusque qualitates non respōdent qua-
litatibus elementorum. Desino autem mirari, cū
fide sciam omnia ex uno Deo procedere, & creata
fuisse. Unde non implicat ea omnia, eo ipso Deo,
quamvis contraria appareant uniri posse: cū &
Deus ipse homo factus sit, sua propria voluntate,
& summo majoriq; maximo erga nos amore. Tūc-
que omnia unum facta sunt: Tres enim sunt natu-
rae in unomet Christo, divina scilicet & humana,
per quam animam intelligo, & elemētaris, per quā
intelligo corpus humanum (propriè enim duæ tan-
tum naturæ completæ in Christo sunt divina scil.
& humana.) At sumendo Naturam divinam, ani-
mam intellectualem & corpus, tres istæ naturæ
mundos omnes constituunt: sub cœlestem quo
corpora, cœlestem, quo spiritus immortales, crea-
tos, supercœlestem seu idealem quo Deum deno-
tamus, & sunt hæc trianguli Platonici illius sacri, à
ejus centro omnia ortum habuerunt & in quod
omnia tendunt effigies & simulachrum: & hæ o-
mnes trinæ naturæ, trino gaudent numero: divina
trinis constituitur personis, humana trinis perfici-
tur potentiis principalibus, memoria, mente & vo-
luntate. Elementaris verò natura, trinis etiam con-
stat principiis seu naturis, anima, spiritu & corpo-
re, & ut chymicè adhuc loquar, sulphure, sale &
mercurio, & secundum Peripateticos philosophos,
materia, forma & potentia. Unde divinâ Pruden-
tiâ factum est omnia similitudine sui ipsius, cujus
gratia facta sunt trino constitui numero, & ut in
Deo non differunt essentialiter tres Personæ, ut u-
num in essentia existunt, ita quod chymici in natu-
ra elementari animam dicunt spiritum & corpus,
hæc tria, in rei substantia idem sunt, & corpora
sunt

sunt tenuitate tantum differentia, & ratione excrementorum, quorum solum gratia, earum substantiarum unio, perpetua & fixa non est, ut multoties nos ipsi experti fuimus operibus chymicis excrementa quæ in mixtis reperiuntur, causam solâ esse mortis & putrefactionis. Separatis enim his, & ab illis trinis substantiis ritè expulsi, trinæ illæ substantiæ iterum unitæ & conjunctæ, unum iterum fiunt præcedenti multo durabilius, imò quid penè immortale, & ab elementis incorruptibile & inalterabile. Cùm igitur ab excrementorum separatione durabilitas, & ævi perennitas naturæ elementaris dependeat, hoc capite separationem illam putrefactione docemus, in animantibus omnibus, simili methodo, ac in vegetantibus demonstratum est superiori capite. Quam methodum cùm similis & eadem sit, non iterum hic referam, ne actum sic agere videar. De rebus autem quæ in animantibus separari debent tam heterogeneis quàm homogeneis erit sermo. De homine verò propter animam suam divinam ex vita & luce sui seminis non ortâ, in calce hujus capituli peculiare erit eloquium. Animantia omnia bruta trinas habent secum substantias, quarum unione constant, ut dictum est: animam puta, spiritum & corpus, hæ omnes substantiæ, ut ab excrementis quibus naturaliter scatent vindicentur, putrescant necesse est: ut autem putrescant separatio earum à se invicem necessaria est. Putrefactio enim fieri non potest, quin earum unio dissolvatur, cujus dissolutio separatio est & igne fit, simili & eodem, quo in vegetantibus actum est, distillatione enim perficitur: intelligant hic Peripatetici omnes me non absurda proferre, cùm animas viventium brutorum distillari posse asseram. Per animam humidum radicale igneum intelligo,

Anima, spiritus & corpus in chymicis, idem sunt.

Perennitas seu durabilitas ævi unde in mixtis.

Me curius in Pymanaro.

Animalia trini constant substantiis & quibus. Ad putrefactionem quid sit necessarium.

Quid per animam.

*in brutis
in liga-
tur ut ea
animi a di-
stilla pos-
sit, & per
spiritum.
Anima
quid chy-
mici & pe-
ripatetici.*

*Penitus de
medicamē-
to chy-
mici.*

*Arcana
chymica
animans
habere qua
ratione
probari
possit.
Anima a-
nima so-
vetur.
Trimegisti.*

*Anima in
humido ra-
dicali con-
tinetur, nō*

pet spiritum verò humidum radicale aëreum, illi
verò per animam intelligunt actum illius humidi
radicalis, unde illi definiunt animam actum primū
corporis naturalis potentia vitam habentis, nos ve-
rò substantiam quintam ex elementorum omnium
tenui & subtili conflatam, cui subtile ignis, & aëris
prædominatur, ex qua substantia actus ille proce-
dit, quem animam dicunt ultimam perfectionem
Peripatetici: illam autem substantiam distillari pos-
se non negant qui distillationis etiam artem non
ignorunt & intelligunt: in illa autem distillatione
actum illum evanescere, seu diminui, & occultari
certum esse concedimus, substantia tantum illius
actus remanente, in cuius centro virtualiter actus
ille occultatur, ut manifestum sit, arcano sanguinis
& similibus chymicæ artis magisteriis, in quibus il-
lud humidum radicale viget summè depuratum,
quibus omnibus vita viventium summopere cor-
roboratur, & mors longè propellitur, & morbi o-
mnes profligantur, quod fieri non posse certum est,
quin illam substantiam, quam arcanum dicimus,
& magisterium & Elixir, vitam virtualiter intrin-
secus seu actum, & animam suo modo habere si-
mul concedamus qua alia anima fruetur, hoc est
habere potentiam & vim illam, ex qua actus ille,
qui anima dicitur, educitur, & cuius nexu anima
rationalis in nostro corporis ergastulo retinetur,
non enim actu, & re ipsa animam habere intelli-
gimus sed virtute & potentia, cum sit purum humi-
dum radicale animalium, in quo animam residere
virtute & energiâ, nemo unquam, tum philosopho-
rum, tum medicorum negabit: imò philosophi spa-
gyrici omnes substantiam illam igneam & æthe-
ream, quæ in illo humido radicali reperitur, animā
dixere, non quod anima sit, sed quod ex ea substan-
tia

tia potissimum educatur, & in ea vigeat, floreat & gaudeat, qua ratione non immerito, neque fine mentis sagaci lumine animam dixereignem & aethera omnes primæ classis philosophi, & mundum hunc animatum quod igne plenum viderent dixerunt, quos secutus mirus & divinus senex Hippocrates, idem testatur & credit libro *περὶ τῶν ἀρχῶν* his verbis: *δοκεῖ δὲ μοι ὁ καλόμεναι δερμὸν, ἀθανάτον τε εἶναι, καὶ νοεῖν πάντα καὶ ὁράειν, καὶ ἀνέειν, καὶ εἰδέναι πάντα, καὶ τὰ ὄντα, καὶ τὰ μέλλοντα εἶσθαι.* Quid poterat Hippocrates fidei nostræ destitutus lumine, quam substantiam illam supradictam (in qua viget anima (tum brutorum & aliorum ratione suæ substantiæ, tum rationalis, propter nexum in corpore, animam dicere: Cùm adhuc in hoc sæculo reperiantur Philosophi Christiani, verùm nomine tantum, qui philosophis omnibus se doctiores putant, qui hebetere plane ingenio, nedum agnoscunt, qualem etiã plures è veteribus crediderunt immortalem puta, cuncta intelligentem, & videntem, & audientem & scientem omnia tum præsentia, tum futura, sed mortalem & caducam. Noverunt saltem antiqui philosophi substantiam illam supra citatam, quam ipsi posteri, adhuc non sciunt & agnoscunt, quia falso & temerario antiquorum scripta nescio quo fato interpretantur, non enim intelligebant ipsi omnes actus & perfectiones illius substantiæ, immortales esse & divinas, sed tantum ipsas quæ deforis divinitus substantiæ tali adveniebant, reliquas verò innatas & proprias ex sinu materiæeductas corruptibiles, mortales & mutabiles dixere, secundum gradus perfectionis illius substantiæ: Anima enim brutorum & plantarum non est aliud quàm certus gradus perfectionis humidi radicalis, quem quæ obtinet perfectiorem & nitidiorem, perfectio-

tamen est
humidum
illud.
Anima
enim dicitur
ignis &
aether.

Anima
rationalē
scire
antiqui
immorta-
lem.

Antiqui
qua ratio-
ne inter-
pretari
possint de
anima im-
mortalita-
te.

Anima
brutorum
& planta-
rum quid.

*Animam
rationale
de foris ad
venire cor-
pori: quæ
conjectura
crediderunt
antiqui.*

*Deum ex
animæ ra-
tionali no-
verunt an-
tiqui.*

*Pierius in
hierogly-
phicis.*

*Plato in
Timæo.*

*Pyramis &
triangulus
quid indi-
cent apud
Platonem.*

rem etiam & durabiliorem habet animam. Animam verò rationalem de foris advenire humido radicali, & non ex illo educi crediderunt, quod potentior & perfectior omnibus esset aliis, & quod aliarum animarum actus sua præsentia extingueret, & perfectiores induceret, omnia ad metam & regulam sui ipsius reducens, & quod etiam de æternitate & immortalitate differeret, quod futura præfagiret, quod præteritorum recordaretur. His rationibus & conjecturis eam de foris advenire necessarium esse concluderunt, eamque in humidum radicale introduci, à potentia se ipsa potentiori & sublimiori, à qua creando infundebatur in corpus suum, & infundendo creabatur, existimarunt. Sicque Deum calcellatim animæ rationalis creatione certo quodam modo cognoverunt. Id tamen similibus verbis vulgo non proponebant, sed fabulis, hieroglyphicis, ænigmatibus, & aliis loquendi antiquorum formulis, ut eorum sapientia non omnibus nota fuisset, sed sapientibus, & his, quos virtus, & discendi cupiditas ad naturæ arcana scrutanda evexerat: ut apud Platonem in Timæo cernere licet, ubi ferè semper ænigmaticè loquitur de Deo & anima & mundo, sub figuris & numeris mathematicis, quos qui rectè interpretari potuerit, veram ex iis, & nostram Christianam de anima immortali Theologiam, somathologiam, psychologiamque desumet omnem: ubi enim triangulum & pyramidem sua chymerina loquendi formula describit, ibi Deum satis claris verbis expressit & falsus est, & animam & mundum, & mundi energiam eadem figura complexus est. Energiticòs enim hæc omnia repræsentat triangulus & pyramis: triangulus tribus constat lineis æqualibus, & hæc lineæ ab uno prodeunt puncto indivisibili, quod si hæc lineæ circa suum punctum

Etum rotentur & gyrentur, perfectum constituunt
 circulum undiquaque perfectum, figurarum o-
 mnium figuram maximam & capacissimā. In Deo
 jam si quis Christianus philosophus hæc omnia vi-
 dere cupiat, facile percipiet: in anima itidem, hæc
 enim unica in se, & sibi similis omni ex parte, tribus
 tantum ut diximus constituitur potentiis, quæ ab
 hac unica substantia promanant, tanquam lineæ
 ab uno puncto triangulum constituentes. Ut enim
 punctum absque illis lineis triangulum non con-
 stitueret, sic & eadem illa unica substantia, absque
 illis tribus potentiis, anima dici non posset. Idem
 de mundo asseri potest: cum hic ab uno, trinis con-
 stituatur substantiis anima, spiritu & corpore. Un-
 de patet hæc tria Deum, animam & mundum sin-
 gula unica esse, & tamen trina, ut & triangulus uni-
 cus est in se, & tamen trinus: & sicut à puncto ma-
 thematico, omnes dependent lineæ & figuræ, qua-
 lesunque sint, & rotunda ipsamet figura, seu cir-
 culus cæterarum omnium figurarum pixis & arca,
 ortum à puncto ducit. Sic ab hac unica radicali
 substantia, quam infinitis penè nominibus supra
 nominavimus, omnes formæ ducunt originem (aut
 huic in hærent) propter rationem animæ rationalis
 cum ex ea substantia non educatur, & mundus ipse
 totus, omnia suo sinu coercens, veluti rerum o-
 mnium circulus certus & verus, ab unica per crea-
 tionem ductus substantia, & hæc omnia, ab alia u-
 nica indivisibili & incorruptibili, immortalis & æ-
 terna, omni ex parte substantia, quæ Deus est, ortū
 habuerunt Sic habetur trianguli sacri veterum So-
 phorum explicatio, hincque subolfacere possu-
 mus explicationem ænigmatis illius spagyrici di-
 centis: ex puncto fac triangulū, ex triangulo qua-
 drangulum, ex quadrangulo circulum, & habebis

*Mundus
 constituitur
 anima, spi-
 ritu & cor-
 pore.*

*A puncto
 omnes fi-
 gura de-
 pendent.*

*Amercu-
 rio depen-
 det omnia
 & ipse mun-
 dus priori-
 tate natu-
 ra saltem.*

*Ænigma
 mathema-
 ticum arcu-
 num digi-
 micum
 plene.*

magisterium, quod mathematicè fieri non facile est, imò & ex nonnullis impossibile, spagyricè tamen facillimum est, ut visum est superius, & declaratum, dum ex unica substantia, trinas eduximus spiritum puta animam & corpus, & ex his tribus per purificationem & subtiliationem quatuor fecimus elementa & hæc quatuor iterum in unicam compegimus substantiam: Quod iterum repetemus passim in capitulis subsequenter, & præsertim in his ubi de mineralibus erit sermo.

CAP. IX.

De Mineralium Putrefactione.

Per corruptionem in mineralibus. quid chymicè intelligatur.

Cur sal & metalla non corrumpantur.

Corruptio chymica non fit ex humiditate externa, sed per humiditatem radicalem, nec per eam forma cor-

PER corruptionem cum intelligamus in mineralibus accidentalium formarum separationem, non extinctionem ut antea præmonuimus capite septimo, non est quod insurgant in hoc caput Peripatetici, mineralia quædam corrumpi non posse, propter siccitatem ingentem, quam secum originaliter habent, qua corruptioni resistunt, humidum enim quod est agens peculiare & proprium, corruptionem inducens, siccitatem mineralium quorundam dissolvere non potest & destruere, ut patet in sale, quod etsi perenni madefiat aqua, sive tepida sive gelida, nunquam corrumpitur. Id etiam in atramentis omnibus & calchantis experiri licet, at talem mineralium corruptionem, in hoc capite non intelligimus, quasi de foris adveniat illis, per humiditatem externam aqueam, sal intrinsecus per humiditatem seu substantiam aqueam, igneam, ab illis ipsis depromptam, distillationis opere, quæ quidem substantia siccitatem mineralium, seu corrumpit, sibi que assimilat. Et ita patet spagyrica corruptione, formam mineralium cæterarum, que rerum extinguere, & annihilari non posse, sed po-

tijs

pius exaltari & sublimem fieri. Quod cum fiat cum corruptione & annihilatione accidentium priorum, & adventu novorum accidentium, ideò in rerum arcanis peragendis corruptionem admittunt spagyrici, quam alterationem substantiæ dicere debemus, & corruptionem accidentium. Utergo alterationem illam substantiæ & corruptionem accidentium spagyricè peragere valeamus, cum fieri debeat per eandem substantiam in mineralibus, itidem ac in cæteris omnibus peractum est. Quid sit & qualis sit ipsa substantia mineralium omnium, prius inquirendum est, hac enim ignorata, totum ignoratur, quod quæritur arcanum: hoc quidem non artis est, sed naturæ opus, arte tamen, ad gradum suæ perfectionis evectum operante intrinsecus natura, naturali sua forma & materia. Facessant ergo hinc omnes vanæ spagyricæ gloriæ turgidi Alchymistæ, qui asserunt cum diris votis populo ignaro, aurum se facere posse, & metalla omnia, itidem & lapides pretiosos omnes. Nam naturæ folius est opus, non hominis, potest quidem homo philosophus & chymicus materiam quandam spiritum auri metallicum sinu suo coercentem disponere, ex qua natura operante arcanum fit igneum, quo materia metallica cruda & incocta illico coquitur, & eatenus aurum fit: aurum enim nihil aliud est quàm metallica substantia perfectissimè cocta, ab igne suæmetipsius substantiæ in visceribus terræ puris, & ab alia omni substantiali materia vindicatis, spiritu metallico puro & nitido turgidis & plenis. Hinc patet quantæ sit necessitatis mineralis substantiæ cognitio chymicis omnibus philosophis, ut omnes ad artem spectantes operationes rectè peragipossint Mineralium ergo omnium materia seu substantia, ex qua immediatè formantur, mineralia

*rumpitur,
& quid sit
hæc corruptio.*

*Metallica
substantia
cognitionis
necessita,
ad chymica arcanum.*

*Aurum quæ
ratione fieri
possit &
quomodo.*

*Substantia
mineralis
qualis.*

G s

lia

lia omnia in visceribus terræ, est unctuosa quædam substantia glutinosa & viscosa, non inflammabilis ex puro & subtili cujuscunque elementi conflata, spiritu tantum minerali, (mineralium respectu & ratione) impregnata. Unctuosa quidē illa substantia elementorum, non solum mineralium omnium est prima & mediata materia, sed animalium omnium & plantarum, ab spiritibus tamen quibus imprægnatur, suscipit differentiam. Videmus enim quod singulis diebus plantæ fiant animalia, & animalia plantæ, dum sibi invicem nutritioni & cibo quotidiano inserviunt: tunc enim temporis abeunt spiritibus cibi peculiare & proprii & innati, & remanet solum illa substantia unctuosa, viscosa & glutinosa, & impregnatur spiritibus rei alēdæ, & fit materia propria & eadem cum materia rei nutritæ & proinde ultimum alimentum, quod ex Medicorū omnium consensu, materia eadem est, ac ea ex qua sumus & nascimur, quod ea immediatē & proximē nutriamur, ultimum autem illud alimentum, seu materiam proximā qua nutrimur esse unctuosum illud, & glutinosum & viscosum experientia ipsa comprobatur, & adhuc videre licet, si quis carnem recentem, nullo alio humore extraneo madefactā, sed suo peculiari & innato delibutam, vasi vitreo optimē obturato; imposuerit, & in aquam ferventissimam per quatuor horas demerserit, & ita coxerit, ut quod in erat poris carnis invisibile ultimi alimenti, à carne coctione separetur, & appareat substantia quædam flavi coloris, unctuosa, glutinosa, viscosa & non inflammabilis. Is inquam qui hæc egerit, testis oculatus mecum erit, rerum omnium substantiam primam talem esse, qualem depinximus. Si enim unica, & eadem nutriatur materia, & eadem fiet & constet: verum etiam est ut

expe-

*Aristoteles de generatione
lib. 2.
cap. 8.
Materia
alimenti
eadem est
ac generationis.*

*Omnia ex
uno constare.*

experientiâ constat, ex eadem materia lapides animaliaque fieri, cum in eodem homine reperiantur generata ex alimentis quibus fit homo. Quo pacto autem reperiantur spiritus animalium & mineralium in homine, ut ex materia eadem, animalia fiant & mineralia, alioquin enim fieri non possent, altissimæ est inquisitionis. Attamen scitur ex præcedenti capitulorum doctrina, spiritus rerum omnium in specie, incorruptibiles esse, sunt enim rerum omnium specierum conservatores, & sunt Democriticæ atomi, quæ ubique volant, & penetrant imperceptibiles, & dum inveniunt materiam non occupatam aliis spiritibus se fortioribus & potentioribus in agendo occupant illam, & impregnant, & mediante calore proprio & convenienti, ex hac copula fit animal, aut minerale tale, qualis fuerit spiritus, qui materiam occupavit, & id non solum in homine fieri potest, sed etiam in supremis, mediis & infimis aëris nostri regionibus: unde ceciderunt sæpissimè ex aëre in terram, cum pluvia & rore, animalia multi generis, metalla & mineralia, quod ibi spiritus animalium & mineralium ascenderant, una cum materiæ illius unctuosæ subtiliori portione. Hinc potest desumi ratio si verum sit, cur Equæ impregnari possint absque coitu equorum, quod nempè fortè spiritus equini deferri possint ad vulvam equæ postulante & attrahente vulva, ibique semen equæ informare, & equum producere perfectum, absque corpore seminis equi crasso illo & visibili, quod ejicitur per coitum: nam spiritus subito deferri potest, cum subtiliori sui corporis parte, per attractionem vulvæ in vulvam, quod eo casu sufficit ad equi productionem cum reliquis omnibus quæ peraguntur à vulva Ratum ergo fit res omnes naturales qualescumq; sint, uni-

Aristoteles lib. citato eadem docet eodè capite.

Spiritus metallorum causa generationis metallorum in homine.

Spiritus specierum conservatores.

Minerale & animal quæ ratione fiant in homine & in aëris regione.

An equa impregnari possint absque coitu equi.

Res omnes unam &

uni-

*eādem ori-
ginālē ha-
bent mate-
riā, ab
spiritibus
tamen di-
versis
res.
Spiritus
materia
primæ
creata di-
versi.*

*Semen fi-
xum ubinā
potius re-
peritur.*

*Spiritus
aut atomus
dicatur.*

unicam & eandem omnibus communem habere materiam, spiritibus solis efformantibus in species diversas, & distinctas distinctam: qui quidem spiritus educti fuerunt ex eadem ipsa materia inter se distincti & separati ex velle divino, in instanti creationis ipsius materiæ, propter earundem specierum diversum ordinem, quem semper adhuc observant spiritus illi, ex mandato divino: germinet terra herbam virentem, & facientem semen, & lignum pomiferum faciens fructum juxta genus suum, cujus semen in semetipso sit super terram. Unde spiritus illi differentias constituentes propriè conservantur in individuis, & si aliquando in aëre reperiantur, hoc est per accidens quatenus individua corrumpuntur, & spiritus cum suis elementis facessit in æthera incorruptibilis, donec ab alio individuo ejusdem speciei revocetur, vel ut alimentum vel ut semen productivum, vi quadam magnetica & sympathica; ut enim in terra reperitur cujuscunque rei materialis substantia, seu semen fixum, & coagulatum, sic in aëre & aliis elementis reperitur cujuscunque rei formalis substantia, seu semen volatile & infixum, quod in spirituofo corpore seu tenuissimo, & invisibili consistit unde spiritus dicitur & atomus à Democrito, ex quorum unione & copula ubicunque fuit generatio vera perficitur secundum speciem suam.

Satis jam superque dictam est, quo pacto fiant generationes rerum omnium, ex unctuofo materia illa prima, ex elementis conflata: superest tantum, ut integram generationis seriem notissimam habeamus compositionem illius substantiæ unctuofo pandere. Quam ita fieri asserunt omnes spagyrici philosophi, & præsertim Anaxagoras in turba, his propemodum verbis: scitote sapientum turba, quod

quod spissitudo omnium quatuor, in terra quiescit, eo quod ignis spissum in aëra cadit, aëris verò spissum & quod igne spisso congregatur, in aquam incidit, aquæ verò spissum, & quod ex ignis & aëris spisso coadunatur in terra quiescit: unde terra spissior est, quod quatuor omnium spissitudo in terra conjuncta sit: spissitudinem quatuor elementorū vocat Anaxagoras, quod nos dicimus substantiam unctuosam, glutinosam & vitiosam & non inflammabilem: hæc ergo spissitudo digeritur calore centrali suæmetipsius substantiæ, & elevatur per poros terræ, & in elevatione spiritibus peculiaribus impregnatur, ita ut fiant res diversæ, ex diversitate spirituum informantium. Sic mineralia omnia, dum spiritus minerales occupant ipsam materiam unctuosam, producuntur, & generantur, & non fiunt ut quidam existimant per appositionem materiæ, nam tunc temporis non essent entia perfecta, completa & homogenea, sed entia per aggregationem imperfecta & heterogenea, ut cumulus terræ & arenæ. Agunt spiritus minerales in illam materiam, non secus ac spiritus animales in semen, itaque si animalia verè dicantur generari & produci, quod intrinsecus vis quædam occulta, quæ nihil aliud est quàm spiritus animalis, disponat materiam & formet ad id quod intendit vis illa occulta, sic & metalla omnia, & mineralia, & lapides, ex eadem ratione generari dicentur, quod eorum omnium spiritus disponat materiam non metallicam, & minerali ad id quod ipse intendit: ergo dicet aliquis, vivent omnia mineralia si verè generentur, negabimus consequentiam, quod mineralium generatio non consistat, & fiat spiritibus igneis & æthereis, hoc est, in quibus ignis & ætheris portio dominatur, sed terreis & aqueis quibus terra & aqua præcel-

Anaxagoras in terra.

Materia propria quomodo fiant, & quæ dicatur spissitudo elementorum.

Mineralia quomodo fiant ex spissitudine elementorum.

Ratio quæ lapides & mineralia dicantur fieri per generationem ut animalia & planta.

Cur non vivant lapides & si fiant per generationem.

*Vita & anima in
qua sola
substantia
consistans.*

*Mineralia
eum non e-
geant ali-
mento di-
sacta sunt.*

*Mineralia
qua vita
vivunt.*

præcellent: in quibus propter terream & aquæam
spissitudinem, seu unctuosam illam substantiam,
igneâ & æthereâ spissitudine copiosiorē, non e-
ducitur actus ille perfectus & ultimus corporis or-
ganici & ultimæ perfectionis qui vita dicitur & a-
nima, quæ solum in ignea & æthereâ spissitudine
consistit, quam qui subtiliorem & copiosiorē
possident animam, etiam perfectiorē obtinent,
& qui fixiorem & stabiliorem longiorem vitam &
à morbis cunctis liberam & vindicatam habent, ut
superius demonstratum est longiori eloquio. Mi-
neralia ergo verè generantur & producuntur & ta-
men non vivunt, & idcirco alimento non egent,
dum producta sunt, quod eorum ignis spissum, &
aëris paucum admodum non evanescat, quia à co-
piosiōri spisso aquæ & terræ coercetur & retinetur,
& tandem longiori mora coagulatur, & sic perma-
nent longissimo temporis ævo, immutabilia. Quod
si aliquando vivere asseruimus, id diximus propter
illud ignis & ætheris spissum, quo pollent, in quo
vita inest potentialiter, & eatenus vivere mineralia
diximus, sed hoc est potentia tantum vivere, non ac-
tu & imperfectissime ex eorum paucō ignis & æ-
theris spisso. Vivere hoc modo imperfectissime
& potentialiter experientia quotidiana manife-
stum fit, quod sit eorum substantia convertibilis
in substantiam viventium, quod fieri non posset,
nisi vita in eorum substantia potentialiter implan-
taretur.

Unctuosam jam mineralium omnium substan-
tiam & materiam, spiritu minerali impregnatam
patefecimus, superest verò ut de illius extractione
dicamus, quæ cum variis fiat modis, quos septeno
numero complexi sumus, dictum est de primo, de
calcinatione puta, jam verò de putrefactione dicen-
dum,

dum, quæ est extractionis secundus modus, imperfectus quidem, ut cæteri omnes, præter coagulationem, in qua sola unctuosa illa materia rerum omnium, perfectè extracta reperitur, in ea etiã quiescit natura, & ars in nostris operationibus.

Putrefactio igitur nihil aliud est, quàm unctuosæ illius substantiæ, volatilis & infixæ, quæ calcinatione extracta est per distillationem levissima quædam coctio, in terra fixa unctuosa, ut spiritus invisibilis, qui una cum aqua transit in speciem fumi, & exhalationem siccam, fiat aqua, & vapor humidus, unctuosus metallorum immediata materia: alioquin enim tractari non potest, nisi transeat in vaporem unctuosum & aquam ponderosam, propter ejus in evanescendo promptitudinem. Ventus enim est, & eo nomine vocatur ab Hermete, perpende ergo chymicarum rerum avidè, quantum sit difficultatis vêtum coërcere, & coagulare. Nam id obtinere priùs tibi est, quàm aliquid veri & proficui videre valeas, cessat ventus in microcosmo, aqua in terram cadente, sic vêtus noster cessat, & congelatur aqua nostra, & in terram nostram cadente, quod insinuarunt Chymicorum multi, obscurissimis istis verbis sequentibus: non moritur Draco nisi cum fratre & sorore sua, h. e. non congelatur & in vaporem seu aquam mineralem non transit spiritus volatilis, qui ventus, qui draco volatilis dicitur, nisi cum spiritu humido fixo, aqueo & terreo spiritu calido, igneo, quatenus in terra quiescunt: eatenus clamant Chymici: natura, naturâ gaudet, natura naturam continet, natura naturam superat & ligat. Absque spiritu ergo illo volatili, qui ventus dicitur, & draco volatilis, & terra, sive unctuosa illa materia ex qua eductus est ille ventus, putrefactio fieri non potest, ut per

Putrefactio quid chymicè.

Vapor unctuosus metallorum natura.

Methodus conterendi ventum chymicum in aquam.

Enigmatum chymicæ explicatio.

putre.

putrefactionis definitionem videre licet & auctoritate chymicorum comprobatur.

*Obiectio in
putrefa-
ctionem.*

*Venti cur
dicantur
educi ex
thesauris
divinis.*

Quæret hic aliquis Chymiculus ad quid necessaria est putrefactio illa, quam superius attuli, nisi ad operis longitudinem & tarditatem, quod ad arcana omnia chymica obtinenda, siue mineralia sint siue vegetalia, siue animalia, non est opus, nisi substantiâ illa unctuosâ, fixâ & permanenti, puta, quæ secum semper obtinet spiritus fixos itidem puros, ut & substantia pura est: hæc autem substantia una cum spiritu illo fixo, in rebus omnibus reperitur, in ultima earundem rerum purificatione, quæ sola substantia, unicus est, & verus huiusce mundi thesaurus, cum quod est in rerum natura pretiosius ea sola coerceat. Alia verò substantia volatilis & infixa, non est nisi huius substantiæ fixæ ventus, quod dum materia unctuosâ fixâ, caliditate terræ nimia ebullit, exeunt illi spiritus illi ventosi, unde dicitur in sacris literis, Eduxit Deus ventos de thesauris suis, nam vere quidem venti educuntur ex illa rerum omnium unctuosâ materia, educatione spirituum infixorum, qui nimia terræ caliditate & ebullitione ex illa unctuosâ materia excitantur & foras abeunt cum impetu magno, & impellunt aërem, & fit ventus. Dum verò pluvia cadit in terram, temperat terræ illius unctuosæ caliditatem & ebullitionem, eaque temperata non exeunt spiritus illi, & cessat ventus & extinguitur. Incumbit autem materiæ unctuosæ spiritus iste volatilis seu ventus, ad illius correctionem, ita ut sit illi tanquam alimentum, & idcirco esse ejusdem substantiæ dicitur & vere est, ut etiam habetur testimonio Philosophorum superius citatorum, cum ab illis philosophis fratres dicantur: differunt tamen ratione volatilitatis & fixationis. Addam ultra quod in arcanis so-

luna

lūm requiratur materiæ unctuosæ fixæ facilis liqua-
tio & in igne permanens fluxus, ergo non est ne-
cessaria putrefactio nostra in arcanis nostris, nisi ad
operis tarditatem & eorundem accretionem &
augmentationem, quæ totius arcani iterationem,
cum infixio illo spiritu esse perhibetur: huic præcla-
rissimæ objectioni uno verbo respondendum est.
Idèd necessariam esse putrefactionem nostram in *Solutio ob-*
arcanis nostris, ad ingressionem, & ultimam mate- *jectionis.*
riæ unctuosæ fixæ puritatem, quas condiciones,
materia unctuosæ fixa obtinere nunquam posset,
etsi per annos centum & mille, singulis diebus cal-
cinaretur, & aqua perlimpida solveretur, & evapo-
ratione iterum desiccaretur & calcinaretur, quod
ea ratione sublimari non posset, & in sublimatione
tantum ingressionem illam, seu vim penetrandi
maximam, & ultimam purificationem adipiscitur,
quod partes terrestres quæ fixæ inhærent materiæ
unctuosæ sursum elevari non possint.

Ad purificationem ergo adhibetur & ad pene-
trationem arcanorum omnium, putrefactio quod *Putrefa-*
ea uniatur spiritus ille infixus in magna copia ma- *ctio cui ne-*
teriæ unctuosæ fixæ, ut spiritus ille infixus sic uni- *cessaria ad*
tus copia sua, secum deferat in æthera fixum alium *chymassa.*
spiritum seu materiam unctuosam, & sic perfectis-
simè ab excrementis omnibus materia unctuosæ
vindictetur, & sic summam acquirat penetrandi fa-
cultatem: nam eo solo modo hæc obtinent ambo:
ambo dico, quia spiritus infixus & volatilis eget di-
stillatione multa, post suam putrefactionem, ut ab
omnibus quibus scaturit expolietur excrementis ut
materia unctuosæ seu spiritus fixus, pariter calcina-
tione sæpius iterata indiget, & in aqua purissima
solutione, ut privetur ab omnibus heterogeneis
suis partibus, antequam conjungantur, & fiant

H

unum

*Separatio
in chymicis
arcanis cur
necessaria.*

*Substantia
vinctuosa
fixa & vo-
latilis qua
methodo
vindican-
tur ab ex-
crementis.*

*Spiritus
mercurij
quo rem-
pore aqua
fiat.*

*Quare spi-
ritus &
materia
vinctuosa
debeant si-
mul uniri.*

unum putrefactione & sublimatione, quia si impu-
ra & illota simul coniunguntur nunquam uniu-
tur, quod partes illæ heterogeneæ, seu excrementa
quibus scatent, impediunt unionem, impedito eo-
rum immediato tactu, nisi enim immediatè se tan-
gant inter se uniri non possunt, & nisi uniantur pu-
trefieri non possunt. In eorum enim unione confi-
stet putrefactio. Separentur ergo ab omnibus excre-
mentis ambo, materia puta vinctuosa, metallica, seu
spiritus fixus metallicus, & eius ventus, seu spiritus
infixus eiusdem substantiæ vinctuosæ, antequam si-
mul coniungantur. Vindicantur autem ab excre-
mentis ambo, non una & eadem methodo, sed di-
uerfa: Terra vinctuosa fixa, calcinatione & lotionè
multoties iterata, spiritus autem infixus & ventus,
distillatione septies iterata. Aduertendum tamen
antequam distillentur, pedetentim infundendum
esse super terram suam, à qua extractus est, & leui
calore fouendum esse, donec terram dissoluerit om-
nem super quam infusus fuerit, & donec ipse spiri-
tus qui intra poros aquæ mineralis continetur, cor-
pus aqueum receperit, & fiat aqua. Recipit autem
dum aqua in quam defertur, materiam vinctuosam
suam dissoluit, & sic immediatè se tangunt, & cum
sint eiusdem naturæ, vnus in alterum facilem habet
ingressum, leuissimus inde externus calor fouet
eos, & adiuuat, vt sese magis ac magis penetrent &
sic uniantur & fiant vnum, à prioribus distinctum:
Vinctuosa enim materia nimis crassa est, eius spiri-
tus nimis subtilis, ex nimio ergo crasso & nimio
subtili, fit media substantia aquea, quæ operatione
chymica tractari potest, & sic à suis excrementis
denudari. Vt iterum hæc noua substantia aquea pu-
rissima iungatur materiæ vinctuosæ itidem purissi-
mæ inter se pariant filium ignis, & sulphur naturæ,
quod

quod est, substantia non aquea, sed terrea & ignea
volatilis, folijs argenti & auri similis, facillimæ fu-
sionis, aded vt cera albissima scintillans & micans *Mercurius*
potius videatur, quàm metallica substantia, ex qua *Philos p. n.*
immediatè lapis physicus, & mineralium omnium *qualis esse*
arcanum componi potest, vt videbitur clariùs in ca-
pite vltimo huius libri, & in eius epilogo. *debeat.*

Perpende iam quæso, Philochymice, quantæ &
quot sint materiæ nostræ putrefactionis ne me con-
tradictionis inter legendum accuses. Nam de vna
earum aliquando mihi est sermo, neglectis alijs. Sed
id facillè percipitur ex serie sermonis. Quatuor pu-
trefactionis in hoc capite inuenies, si sagaciter ani-
maduertas: Prima erit dum extrahitur vehementi
distillatione spiritus nolter-volatilis, ex materia no-
stra vnctuosa fixa, hæc verò extractio seu distillatio,
putrefactio est, quod dum extrahitur spiritus & ani-
ma, ex materia sua, moritur materia nostra nostro
modo, & corrumpitur, & apparet nigra. *Varia pu-*
Secunda erit dum spiritus volatilis extractus, qui ven-
tus datur intra poros aquæ, cum qua exiuit, deten-
tus, iterum terræ suæ, coniungitur, vt corpus reci-
piat aqueum, ad eius purificationem, quod dum
ab vno esse transit ad aliud, vt putrefiat, & moria-
tur necesse est, generatio enim vnus, præsuppo-
nit putrefactionem alterius: non quod spiritus ille,
aut materia vnctuosa fixa, putrescat aut corrup-
patur, sed aquea quædam substantia & terrea, quæ *Secunda*
in his reperitur, cuius corpus recipit ille spiritus, *putrefa-*
& sic in aquam transit ponderosam mineralem, *ctio.*
cum tamen antea esset ventus & aër. Hæc iterum
putrefactio apparet nigra, vt & prior, prior ta-
men in sicco, hæc autem in humido. Tertia *Aqua mer-*
putrefactio erit, dum hic spiritus volatilis & *curialis*
ventus aqua factus, & summopere depuratus, *qua putre-*
factione
fiat.

H 2

adu-

*Sulphur
naturæ
quo modo
fiat.*

*Quarta
putrefa-
ctio.*

*In quarta
putrefactio-
ne lapsu
completur.*

*Putrefa-
ctio & coa-
gulatio
quæ inter
se conue-
niunt.*

*Omnes ope-
rationes
chymicæ
sub una
eârû com-
plecti pos-
sunt.*

*Cur capitula distin-
guntur
Et de ope-
rationibus
chymicis
constituan-
tur cum
iam unum
sufficeret.*

adunatur cum terra sua itidem purissima, ut invicem progignant naturæ sulphur, seu terram foliatim: Tunc enim temporis transit hic spiritus ab esse aqueo humido volatili, in esse igneum terreum volatile, & ideò moritur, & apparet etiam compositio tota nigra, antequam id fiat, ut in prioribus. Quarta verò & ultima arcanorum chymicorum putrefactio erit, dum hic spiritus igneus terreus volatilis, mutatur in spiritum igneum, terreum fixum & non volatilem, in ea iterum apparet color niger. Ideò antiqui Chymici asseruerunt lapidē eorū multoties corrumpi & mori, prius quàm ad perfectionem deduceretur, in vltima enim tantum putrefactione perficitur opus, in eaque solum natura quiescit. Et hæc putrefactio in coagulatione reperitur, & idcirco eodem nomine, ab antiquis spagyricis insignitur, & in ea sola, elementa verè & propriè convertuntur, veraque solutio & coagulatio fit. Quod in opere nostro solum præcipitur à philosophis his verbis, Solue & congela, & conuerte elementa, & quod quæris invenies. Hoc capitulo patet sole clarius omnes chymicas nostras operationes quas præsentis opusculo complectimur, ut sub vnicâ earum quarumlibet posse comprehendere. Itaque non esset opus, diuersas pandere & ostendere operationes, & propter has diuersas constituere capitula, cum vnum sufficeret capitulum, ad omnia, inuestiganda. Attamen quod in illa vnicâ operatione, (siue calcinationem eam faceremus, siue putrefactionem siue solutionem, &c. In vnaquaque istarum operationum, cæteræ omnes complecterentur,) omnes prædictæ fiant operationes: Ad clariorem doctrinam tamen necesse est, singulas distinguere operationes, capitulis distinctis, & inter se sepeparatis. Ne novi Spagyrici, cum experientiâ arcana nostra

stra tentant, perfecta & completa existiment in prima, aut secunda operatione, propter signa operationum omnium, quæ in singulis operationibus, manifesta fiunt, ne in medio itinere linquant opus, tanquam vanum & inutile, propter ejus imperfectionem, etsi signa perfectionis dederit, & ostenderit, itaque hoc caput generale est ad omnia capita, ut & alia singula capita generalia sunt huic etiam capiti, & inter se invicem generalia sunt, quod in aliis operationibus omnibus putrefactio sit & appareat, & in putrefactione aliæ omnes appareant operationes, & in omnibus aliis, singulæ aliæ, & in singulis aliis, omnes cæteræ. Quod quidem aded intellectu difficillimum est, nisi experienciâ ipsa cõprobetur, aut acutissimo mentis examine perpendatur, ut omnes qui me legent, me nugari credant, nisi hæc ipsa, ipsimet viderint. Unde intelligant omnes opus chymicum, & arcanum doceri verbis non posse, nisi actu & experientia. Quocirca experientias literis mandavi non ut omnes perciperent (alioquin non scripsissem aut aded ænygmatico stylo patefecissem, ut Oedipo ad detegendum fuisset opus,) sed ut omnes Spagyrici qui naturam nostram ignorant & operationes nostras cognoscunt & tamen finem perfectionis deducere nequeunt propter eorum implicationem, dirigantur ad viam rectam, certamque methodum, & infallibilem. Profano autem vulgo artem contemnenti nō scripsi sed iis qui veritatis studiosi sunt, quibus si certo mihi constaret non prodesse hoc opus, & ex his quæ dico artem comprehendere non posse, totum hoc opusculum vulcano traderem custodiendum ne videretur inutile & vanum.

*Arcana
chymica
verbis do-
cere neque-
unt nisi
experientiâ.*

H 3

CAP.

De Solutione in genere.

*Solvere
quot modis
sumatur.*

*Per Dianam
quid
in illa ga-
tur.*

*Materia
unctuosa
lapis, &
natura in-
ter se con-
veniunt.*

SOLVERE varias habet significationes, at si per-
acuta mentis lance perpendantur in unum coi-
re omnes videbuntur: apud Grammaticos idem est
ac à vinculis liberare, apud Philosophos ac rem pate-
facere, apud Medicos ac liquare & mollescere,
apud Chymicos ac in aquam convertere latè sum-
pto vocabulo. At propriè est humidum radicale
cujuscumque rei à vinculis suæ coagulationis refe-
rare, & in aqueum convertere corpus: unde patet o-
mnes istius vocabuli acceptione libertatem quandã
& à duris materiæ claustris exclusionem præ se ferre,
quibus reſeratis Encyclopædia istius vocabuli in so-
la & Spagyrica arte clarius manifestata peracto cur-
ſu tandem quiescit. Omnibus tenebris denudatam
perspexerunt multi Chymicorū hanc de qua loqui-
mur solutionem, cujus beneficio fontē vitæ habue-
runt cujus limpida aqua copia Dianā ab omnibus
impuris quaternarii puncti coagulationis vinculis
liberarunt ut superius visum est. Quid autem per
Dianam intelligam satis clare: ex dictis cum Diana,
& natura convertantur: naturam verò satis pateſe-
cimus Chymicis per explicationem materiæ nostræ
unctuosæ fixæ in qua sola natura quiescit: unde et-
jam natura dicitur: si enim natura sit causa & prin-
cipium motus & quietis in quo est per se, & non se-
cundum accidens, quidni, & materia illa unctuosæ
fixa natura erit? Cum in ea ipsa per se, & non se-
cundum accidens fiant omnes motus & quietes. Hanc
ergo materiam unctuosam superiori capite vidimus
spissam, siccam & crassam, non habentem præ spif-
ſitudine vim penetrandi ullam, indiget autem pene-
trandi

trandi virtute ad arcanum nostrum, ut habeat illius solutionem: excogitarunt chymici per similem, & eandem substantiam subtiliorem tamen, & non crassam & spissam quæ illius spiritus dicitur naturaliter illi crassæ substantiæ conjunctus, ut sit illius alimentum, & defertur invisibilis hic spiritus ad hanc substantiam crassam & fixam media humiditate aquea quam serum dicunt Medici, cujus superflua pars in animalibus, abit in sudores & urinas aliqua tamen illius humiditatis parte necessaria sibi reservata cui incorporatur, ut tandem in materiā illam fixam abire possit. Ex illo ergo spiritu invisibili cum humiditate conjuncto, crassa illa substantia fixa solvitur, hoc est in aqueā substantiam volatilē transit, interim hoc dum fit, fit & calcinatio, fit & putrefactio: nam si calcinare sit partes heterogeneas comburere, & partes homogeneas attenuare, ut facilius solvantur, nihil magis comburit has partes & attenuat, quàm spiritus ille seu aquea illa substantia, propter internum calorem, quo target, unde ignis dicitur, & sæpe sæpius philosophi spagyrici cum loquuntur de igne, hunc spiritum intelligunt, non ignem elementarem externum. Ut in turba seu synodo pythagorica habetur multis in locis: comburite inquit æs nostrum cum igne calidissimo, & in nigrum vertite colorem, & tamen cum igne levissimo externo hoc peragitur, nam fortissimo & violento destruitur, quod spiritus ille tenuissimus ignem fugiens, non possit pati subitam & vehementem ignitionem, unde evolat ab ipsa materia crassa & spissa, ipsoque evolato materia in attenuata & insoluta manet, dum autem soluta est ascendit unā cum spiritu, in forma aquæ claræ, limpidæ, ponderosæ. Vnde in hac unica operatione, duæ reperiuntur operationes præter allatas, congelatio puta spiritus, seu

Quæ substantia abeat in sudores in animalibus.

Materia unctuosæ solvitur spiritu suo.

Per ignem quid intelligunt chymici. Eximemus in turba. Plato in turba.

*Sulphur
materia ex
quibus
fiat.*

venti, in aquam mineralem; & solutio corporis sui, seu materiae unctuosae fixae in eandem aquam mineralem, quod innuunt philosophi spagyrici dum asserunt spiritum congelari non posse, quin corpus solvatur, nec vice versa, corpus solvi, quin spiritus congeletur. Mutuae egent inter se societate, ut fiant quae in arcano chymico expostulantur. Spissitudo & crassities materiae unctuosae indiget tenuitate ventis, seu spiritus, & tenuitas venti indiget spissitudine alterius, sic ex spissitudine & tenuitate generatur medium conjungendi tincturas, quod est aqua mineralis, cum qua iterum pura & materia unctuosae itidem pura, generatur filius ille ignis seu sulphur naturae de quo in sublimatione dicemus. Quod diximus de solutione hoc in capite, ad omnia hujus mundi entia corporea possunt applicari, cum in singulis hisce entibus materia illa unctuosae fixa, & spiritus ejusdem substantiae & ventus reperiatur, ut in solutione particulari videbimus. Ne autem in singulis capitibus multa de solutione repetamus, hoc in capite generali solutionis definitionem efficientem causam, materialem, formalem & finalem ipsius solutionis complectentem explicavimus, in aliis sequentibus methodum faciendae solutionis complectemur, explicata interim dilucidius materiali, formali, efficienti & finali causa, solutionis spagyricae, dum dabitur occasio.

CAP. XI.

De Solutione Vegetantium.

*Quod con-
siderandum
solutione
vegetan-
tium.*

UT perfectissime cognoscatur, & percipi possit, qua debita ratione fieri possit vegetantium solutio, videndum primum est quid sit in vegetantibus unctuosae illa materia fixa, & humidum radicale fixum, & spiritus seu ventus, qui incumbit huic sub-

substantiæ fixæ, ut alimentum sit acretionis illius
 substantiæ, & conservationis, cum his duabus sub-
 stantiis ejusdem generis solutio vera perficiatur. *Solutio ve-
 ra quibus
 fiat.*
 Quid ergo in vegetantibus fixæ reperiatur substan-
 tiæ & lateat, in eorum cineribus investigandum.
 Cætera vero omnia volatilia sunt & infixæ, totum
 tamen & integrum cineris corpus, non est materia
 nostra unctiosa, fixa, ut & reliqua omnia quæ evo-
 lant ab igne, dum vegetans comburitur, non sunt
 idem infixus noster spiritus seu ventus, ad solu-
 tionem unctiosæ materiæ necessarius, id tantum
 quod in cineris centro latet, igneæ naturæ unctuo-
 sa est nostra substantia, & quod iterum igneæ na-
 turæ reperitur in cæteris vaporabilibus, spiritus est,
 & ventus spagyricus. *Fixa sub-
 stantia qua-
 lis in vege-
 tantibus.*
 In cineris autem centro sal
 quidam purissimus, clarus ut crySTALLUS reperitur
 facillimæ liquationis, in suprema & ultima ejus
 purificatione, qui solus unctiosa materia nostra
 est, & Diana & natura; in eo enim residet incorru-
 ptibilis virtus pullulandi, & germinandi vegetan-
 tium, ac esset recens & maturum quoddam semen,
 è trunco vegetantis recenter excerptum: ut ipse ex-
 pertus sum, & multi alii ante me, ut narrat & asse-
 rit se fecisse ipse Vigenerius in libro cui titulum fe-
 cit, *les Chiphres*, & in tractatu peculiari de sale &
 igne: nec vi calcinantis ignis combusta fuit illa vir-
 tus, nec aquæ solventis & lavantis frigiditate extin-
 cta, nec ullo ventorum impetu commota; quod
 Agmon in turba pro corollario dicit his verbis: *Agmon in
 turba.*
 Lapis noster ponderosus est, solidus, incōmotus igne,
 incommotus aqua, incommotus vento, sed & levif-
 simus, cavus & spongiosus, commotus igne, com-
 motus aqua, commotus vento; quoniam spiritus
 suo solo commovetur, & alteratur, qui ignis, qui
 aqua, qui ventus dicitur.

H s

Pro.

*Apostoli
cur salter-
va dicti
sint.*

Propter hujus salis seu substantiæ unctuosæ ener-
giam mirabilem JESUS CHRISTUS philosophorū
caput, imò sapientiæ veræ solus parens, Apostolos
suos, salē terræ nominavit: ut enim sal ille vitam
naturalem terrenis omnibus tribuit, fovet, & con-
servat, sic & Apostoli Verbum denunciantes ho-
minibus elargiuntur, & ad supernaturalem, cœ-
lestem, æternamque præparant. Et sicut omnia ab
spiritu ejusdem salis vivificantur, sic ab Apostolo-
rum spiritu mortui homines in vitam resurgunt
æternam: Spiritus ille vitæ æthereus & cœlestis
sali seu unctuosæ nostræ substantiæ fixæ inhæret,
ad vitam rerum singularum: Spiritus itidem san-
ctus æternæ vitæ divinus, & verè cœlestis Aposto-
los comitatur, ut eo vitam possideamus æternam,
advenit spiritus naturalis materiæ unctuosæ ceu
sali si per ejus peccatum, hoc est per indebitam
ejus coctionem, vento ab eo ejiciatur iterum cum
vento & impetu magno: receperunt Apostoli Spi-
ritum sanctum qui ab hominibus per Adami pec-
catum separatus fuerat cum impetu magno & ful-
minis forma. Separantur Heterogenea omnia quæ
sunt in mixtis, quæque vitam impediunt præsen-
tia & copia spiritus naturalis, dum materia un-
ctuosæ eorum, ejus ope solvitur: separantur etiam
peccata quæ sunt vitæ nostræ valde Heterogenea
sacro illius Spiritus adventu. Miramini quæso si-
militudinem, miratamque intelligite ut utriusque
spiritus possessione vitam utramque fœliciter du-
cere valeatis. In cognitione enim horum spirituum
utraque versatur sapientia divina puta & humana:
de divina neminem puto dubitare cum cognito
Deo cognoscatur & Sapientia divina, illa & Deus
ipse convertuntur & idem sunt, nihilque in Deo
reperitur quod non sit Deus. Spiritus autem san-
ctus

*Spiritus
vitæ, spiri-
tus Aposto-
lus dicit co-
paratus.*

*Sapientia
divina &
humana
quibus con-
sistat.*

ctus Deus est, nec ullatenus differt ab aliis sacratissimæ Trinitatis personis secundum essentiam, unde una personâ nota noscuntur & aliæ. At humanitus nec una nec duæ nec tres cognosci possunt in hac miseriarum valle in qua quæ pedibus calcamus, oculis videmus & tactu tangimus vix percipimus. Corpus enim unctuosæ materiæ non ut spiritu suo privata & destituta Deum aliquatenus repræsentans, quod calcamus, videmus, & tangimus percipere non possumus, in eo enim latent tres substantiæ distinctæ nō tamen distinctione essentiali, sunt enim omnes ejusdem substantiæ, alioqui enim fieri non possent ut fiunt. Quod in eo anima dicitur est ejusdem substantiæ cum eo quod in eo corpus est, & quod in eo spiritus est, est ejusdem substantiæ cum eo quod in eo anima est & corpus, & quod corpus est, est ejusdem essentia cum eo quod est anima & spiritus. Quod omne ex ante dictis claret cum hæc omnia fiant ex spissitudine quatuor elementorū. Ad similitudinē Dei factū fuisse mundū admittunt omnes Philosophi Christiani, & Theologi, & tamen similitudinem non clarè ostendunt, nec in quibus consistat, percipere volunt, sufficit illis scire factus est mundus, & peculiari modo homo, ad similitudinem Dei, eamque similitudinem advertere licet in supracitata rerum omnium materia unctuosæ, cujus spiritus, non in omnibus, quæ evolant ab igne, reperitur, non secus ac unctuosæ materia in omnibus non reperitur, quæ post combustionem remanent, sed tantum in corpore salis, quod est quid unctuosum, terreum, glutinosum & liquabile: sic spiritus reperitur tantum in corpore aqueo, glutinoso, unctuosum, subtili, in vegetantibus & animalibus aqua ardens est, in mineralibus verò non ardet aqua talis in omnibus nisi in qui-

*Anima
corpus &
spiritus
qua ratio-
ne dissi-
deant &
qua non.*

*Mundus ad
similitudi-
nem Dei
factus.*

*Spiritus in
quibus sub-
statitur
geat.*

quibusdam, veluti in plumbo & stanno, non ardet autem in quibusdam eorum, propter glutinosum, terreum & aqueum dominans glutinoso, igneo & aëreo : cæteras autem habet proprietates, unde etiā

*Rosinus ad
Buthiciā.*

à Chymicis aqua ardens nuncupatur, non quod ardeat semper veluti spiritus vegetantium & animalium, sed quod penitus hisdem componatur substantiis ac spiritus ardens in animalibus & vegetantibus : is enim componitur in omnibus ex subtilissima parte spissitudinis cujuscunq; elementi. Differt tamen inter se, secundum dominium & præcellentiam subtilissimæ partis, spissitudinis elementorum; nam in quo præcellit subtilissima pars

*Animalis
& plantalis
spiritus
ex quibus
fiat.*

spissitudinis ignis, & aëris, animalis est spiritus; in quo verò præcellit subtilissima pars spissitudinis aëris & aquæ, plantalis est spiritus; in quo autem aquæ & terræ, mineralis est spiritus. Aqua ergo ardens est substantia, quæ in se continet spiritum vegetantium volatilem, & sal est substantia continēs

*Spiritus
quid sit in
genere.*

spiritum fixum eorum vegetantium. Sic spiritus vegetantium erit subtilissima pars salis, cum spiritus nihil aliud sit, quàm subtilissima pars volatilis, spissitudinis omnium elementorum seu terræ unctuosæ: hac habita doctrina patet evidentissimè solutionem chymicam fieri non posse, nisi cum solventia sunt ejusdem substantiæ, cum solvendis, & si quædam solvendi potentiam ac energiam in tota rerum natura habere reperiantur, ea pariter spiritus salis habere solutos necesse est, seu tenuissimā partem volatile unctuosæ materiæ in aquam conversam habere necesse est, cujus ope solutio vera tantum chymica, cum formarum conservatione fieri potest. At jam insurget chymiculus aliquis in doctrinam istam argumento ita sumpto. Quod est principium coagulationis, non potest esse principium

*Calid. in
secretis.
Ab spiritu
salis vera
solutio
percipitur.*

pium solutionis, hæ enim operationes contrariæ
 sunt. At certum est apud Spagyricos omnes salem,
 seu substantiam illam unctuosam, quæ in sale resi-
 det principium esse coagulationis cum interno suo
 calore depascat humidum suum & coagulat: ergo
 sal & omne quod est in substantia illius non erit
 principium solutionis, cum sal sive materia illa un-
 ctuosa fixa & ejus spiritus sint ejusdem essentia, &
 proinde ejusdem actionis esse necesse erit: respon-
 demus nos salem esse principium coagulationis se-
 cundum calorem internum, calidum & siccum
 præcellentem in materia unctuosa fixa: at esse prin-
 cipium solutionis secundum calorem internum,
 calidum & humidum præcellentem in materia un-
 ctuosa, volatili: unde & si sint ejusdem essentia non
 sunt tamen ejusdem actionis quod non habeant
 easdem agendi qualitates activè præcellentes, ha-
 bent quidem omnes qualitates materia fixa & ma-
 teria volatilis, sed non habent in æquali gradu, &
 propterea diversas habent operandi facultates, ma-
 teria fixa sua siccitate & calore humidum depascē-
 do coagulat & exsiccatur, materia verò volatilis sua
 humiditate & calore materiam siccam & aridam
 emollit, & emolliendo solvit copiâ suâ. Ratum er-
 go sit salem esse solutionis fundamentum propter
 suum humidum aëreum quod est ejus spiritus seu
 pars volatilis & infixa, quo humido aëreo inter o-
 mnia sublunaria maximè abundat. Si sint talia in
 rerum natura quæ vim habeant solvendi in benefi-
 cio salis soluti seu ejus spiritus quem in se materia-
 liter continent, obtinent. Ros in primis solvit quod
 spiritus salis rerum quasi omnium in se coerceat:
 Dum enim à calore solis suarumque substantia-
 rum qui insunt spiritu huic rori ebullitione, per
 aëra in sublime feruntur, frigiditate mediæ aëris
 regio-

*Sal quæ
 ratione
 principium
 sit solutionis
 & coagulationis.*

*Materia
 fixa quæ
 ratione
 fixatur.*

*Ros quare
 solvas &
 penetrat.*

*Ros qua-
ratione fiat
& fecun-
det terrā.*

regionis & tepiditate supremæ & infimæ tempe-
rie, tandem in aquas abeunt dum miscentur vapo-
ribus in has regiones unâ cum illis spiritibus eleva-
tis, & iterum decidunt in terram ad impregnatio-
nem materiæ fixæ & germinationē & productio-
nem fructus & partus in forma subtilissimæ aquæ
quæ ros dicitur, sicque ros terram fœcundat uni-
versam, quod in se complectatur omnium rerum
vitales spiritus, quod naturæ arcanum cū Davidi
Prophetæ notum esset & clarum, cum montibus
Gebboel malum insigne aliquod præcaretur, quod
mortem filii sui charissimi Absalon passi fuissent
clamabat, *Maledicti sitis montes Gebboel, neque ros neq;
pluvia cadat super vos*, ut omnino fierent steriles, ger-
minanti, pullulanti & vitali rerum omnium priva-
ti spiritu, cujus privatio summa & suprema terræ
est maledictio, mors enim ejus est.

*Mors terra
qualis sit.*

*Acetū un-
de habeat
vim sol-
vendi.*

*Spi-ritus a-
ceti qua-
lis.*

Ros ergo vim illam solvendi quam obtinet vir-
tute spiritum solutorū habet vi & aqua ardens quæ
ex vino distillatur & acetum tum distillatum tum
indistillatum & aquæ omnes quæ fortes dicuntur,
quæ parantur ex spiritibus mineralium infixis, ab
unica illa virtute & energia solvendi potētiam ob-
tinent. Acetum verò cur obtineat illam potentiam
ab spiritu salis, tenebrosæ est intellectionis, cū il-
lud non contineat in se ullos unctuosæ materiæ vi-
ni infixos spiritus, nam experiētiā patet spiritus ta-
les extrahi non posse aceto, cū hi spiritus tantum
in inflammabili vini substantia tenuissima repe-
riantur: quidquid enim ex aceto per distillatio-
nem tenue extrahi potest, incombustibile est, nec
ullam guttulam aquæ ardentis subtilissimus Spa-
gyricus extrahere posset ex aceto, attamen verissi-
mum est in eo reperiri spiritus salis sed non iisdem
substantiis, atque hi qui sunt in aqua ardente, quia
hi po-

hi potissimum sunt in substantia tenuissima, ignea & ætherea vini unctuosæ materiæ, & ided inflammabiles sunt, illi verò resident in substantia tenuissima, aquea & terrea vini unctuarii, quæ cum incombustibilis sit non inflammabilis est hæc aqua ardens: hoc discursu claret qua ratione acetum frigidum sit & humidum, etsi educatur ex materia calida & humida, & in se coërceat spiritus salis qui solvendi potentiam habent, non enim omne solvens, calidum tantum & humidum est, at etiam frigidum & humidum, quia omnes illæ substantiæ possunt continere spiritum salis solutum, cujus solius auxilio hæc substantiæ possunt solvere & materiam duram & solidam rerum omnium penetrare, cum habeant substantiam secundum eandem subtilem & solutam cum materia ipsa dura & solida, dictum enim est & demonstratum superius spiritum volatilem solutum & materiam unctuosam fixam esse ejusdem essentiæ. Quare autem in aceto spiritus ille unctuosæ suæ fixæ materiæ in humido aqueo consistat & non in æthereo aut igneo, ut in reliquis omnibus vegetantium succis maturis & recentibus: ratio in promptu est cum quod vino maturo insit æthereæ & igneæ substantiæ tenuioris, tum ipso suo interno movente calore, tum externo faciscit in aëra, relictis tantum partibus ipsius vini aqueis & terreis dominantibus, quæ substantiæ, cum maturitatem nunquam inducant, & verum pepasimum, sed apexam & cruditatem & incoctionem, necesse est talem vini substantiā apexam, cruditatis & incoctionis sequi facultates & proprietates, & hinc acescere, frigidamq; & humidam sequi qualitatem. Hoc experientiâ quotidiana comprobatur dum ex vino aqua ardens seu ætherea, & ignea illa substantia, per distillationem
simpli-

*Acetū quā
ratione frigidum
potius quam
calidum.*

*Solvens
potest esse
frigidum.*

*Ratio cur
acetū frigidum
sit & humidum.*

*Aetherea
substantia
in r. bus o-
mnibus
dulce. vini
causa.*

*Acetum
& omphaci-
um idē.*

*Solutionis
verissimae
funda-
mentum.*

*Plantarū
alimen-
tum & se-
men quale.*

simplicem extrahitur, relictis omnibus altis, quæ non redolent prædictæ substantiæ florem, quæ levissimo subinde temporis spatio, in acerrimum vertuntur acetum. Hinc etiam à mulierculis insolatur vinum, ut ætherea & ignea vini substantiæ (quæ in vino pepasum & hinc dulcedinem induxit) calore solis sursum elevante, aërea petat spatia, & sic vinum acefcat, evanescente suo spiritu. Hinc ultrò patet acetum & omphaciū ejusdem esse qualitatis & naturæ: quod enim ex aceto ars, vel temporis vetustas eduxit, id ipsum idem in omphacio, natura ipsa temporis brevitatem, calorisque defectu, non produxit. Jam evidentissimè patet totius solutionis vegetantium causa & fundamentum: quæ verò ratione & methodo fieri possit, neminē Chymicorum saltem & Philosophorum & Medicorū, tam crassæ Minervæ esse existimo, quin ex dictis etiam colligere valeant & percipiant consistere in harum duarum substantiarum, (quæ totam vegetantis formam continent) unione & matrimonio, & levissimi caloris fotu, in vase vitreo, oblongi colli, hermeticè aut saltem peroptimè clauso & obturato, ne spirituosæ substantiæ vis evanescat, antequam uniatum cum subtilissimis unctuosæ fixæ substantiæ partibus, & unà cum his aqua fiat, quæ est ultimum & proximum plantarum, seu vegetantium alimentum, & semen prolificum, ex quo generantur, & generata vivunt. Quæ aqua adhuc ad illius perfectionem, in terram puram, volatilem, vertenda est, & hæc etiam terra volatilis, in terram fixam eamque puram, ad ultimam & supremam plantalis seu vegetantis arcani seu Elixiris perfectionem. At has omnes chymicas operationes quæ versantur circa hanc perfectionem supremam, capitulis particularibus de sublimatione & coagulatione seu fixatione vegetantium declarabimus. CAP.

CAP. XII.

De Solutione Animantium.

QUO sublimior est & subtilior animantium spiritus, eò etiam difficilior eorum solutio, ea enim fieri non potest, nisi cum spiritu, ut declaratum est, eiusdem naturæ. Cùm autem ille ipse spiritus animalis nihil aliud sit, quàm quædam substantia ætherea, adeò subtilis & sublimis, ut sensus omnes fugiat externos, mente tantum perceptibilis: motus enim quidam animalis percipitur, at ipsius motus instrumentum minimè. Addam ad solutionis difficultatem animantium, quod tale motus animalis instrumentum, in viventibus solis animalibus reperiatur, in eorum autem cadaueribus, & in eorum partibus alimentitijs separatis ab ipsis viventibus, inueniri minimè possit, ut hinc extrahi queat, ut experientiâ constat: semen enim animalium, quod est eorum alimentitia & productitia pars, quo turget, copiosiore animali spiritu, ac illico è suis proprijs & innatis vasis, detrusum reperitur, infœcundum est, quod eodem ipso instanti, evanescat spiritus ille, animalis fœcunditatis soboles, & scaturigo, unde impossibilem credet Medicorum aliquis solutionem nostram circa animantia, quod ex relatis impossibilis videatur animalis spiritus extractio, attamen si ea omnia quæ diximus, tum capite de calcinatione, tum de putrefactione animantium acuratè intelligantur, perceptu facillimum est, solutionem animantium & eorum spirituum extractionem esse possibilem, factu, & Chymico ingenioso perfacilem: non enim in eodem sublimitatis, & subtilitatis gradu quo viuunt tum spirituosam, tum animosam intendimus extrahere, separare, abluere, & ablutas

*Difficultas
sola nomi-
nis animan-
tium cur
maxima.*

*Spirituum
animalis
extractio
possibilis.*

I

simul

simul conjungere, ut pariant solutionem nostram. Eo enim pacto animalia integra viva, absq; eorum morte calcinari putrefieri, & solvi posse concederemus, quod tamen antea fieri posse non admisimus. In inferiori ergo multo gradu, extrahenda est illa spirituosam, & animosam substantiam, in quo vita nullatenus est, nisi energia & potentia, non secus ac in semine, sanguine, & ultimo alio alimento, vita energeticos tantum est: hinc colligere licet, ex cadaveribus animalium, tum etiam ex eorum partibus, alimentitiis, dum ipsa vivunt animalia, extrahi posse spirituosam nostram substantiam, & animosam, hæ enim substantiæ, adhuc post mortem animalium in eorum cadaveribus reperiuntur, cum sunt ex elementis conflata, ut visum est, & declaratum. In hoc autem capite, ad majorem explicationem hujusce rei, addam quod adfert Fernellius lib. 2. suæ Physiologiæ cap. 11. ex collectione Academicorum Philosophorum, his propemodum verbis animam nostram censuerunt Academici, à summo rerum Opifice conditam priusquam emanaret immigraretque denso huic, & concreto corpori, censuerunt illi, inquit corpore quodam illustri, puro, & astro simili tanquã simplici veste indui quod in mortale, & sempiternum nunquam ab animo absolvi divellique posset, & sine quo non fieret hujusce mundi incolæ. Ab hoc deinde alterum corpus animo circumgessum tenuè illud quid, ac simplex sed tamen impurius minus illustre & splendidum superiore non à summo id Opifice procreatum, verum elementorum præsertimque tenuiorum permixtione concretum, à quibus nomen inveniens aërium & æthereum appellatur duobus hisce corporibus jam stipatus animus in tertium hoc mortale caducumque corpus ceu potius in tetrum & te-

*Spirituosam
substantiam
in cadaveribus reperiuntur.*

Fernellius.

¶ CAP.

nebricosum carcerem tanquam exul dejectus, terrarum sit hospes donec effracto carcere alacer, & liber in patriam reversus municeps fiat, & civis Deorum: hactenus Fernelius. Si quis jam Medicorum hujusce temporis artem nostram ludibrio habens hanc Fernelii doctrinam ex Academicorum Chymerinis verborum ambagibus decerptam cū nostra jam patefacta disciplina conferat nonne similem, & eandem inveniet immo fide digniorem. Nam unctuosam illam materiam fixam quam animæ sedem, & formarum omnium receptaculum dicimus elementarem esse asserimus una cum unctuosa illa materia infixa quam spirituum omnium pixidem tenuissimam confiximus: ille verò tamen spirituum materiam, & tenuiorum elementorum permixtione concretam, aliam verò unctuosam materiam, puram animæ sedem quam illustre purumque astroque simile corpus appellat una cū anima concreatam admittit ex Academicorum opinione perperam interpretata, ut videre licet ex cap. nostro octavo superiori de putrefactione animalium, ubi mentem Hippocratis nostri de anima rationali interpretando Academicorum omnium sententias quas inter se de animarum immortalitate, & mortalitate habuerunt, expandimus, ut ab hac calumnia vindicari possent hæc duo corpora quorum unum astrum terreum, seu corpus illustre purum, astroque simile dixit Fernelius: alterum verò æthereum, æthereumque corpus: hæc inquam duo corpora in cadaveribus animantium omnium reperiuntur, & reperiri dignū necessariūq; est, modo verum sit & infallibile quod asseruit Aristoteles, infinitique alii Peripatetici Philosophi ex thesi sequentis axiomatis, quæ sunt prima in compositione, eadē esse ultima in resolutione necesse est.

*Spiritus
verum sub-
stantiam in
cadave
animali
reperiri
probat.*

I 2

Hæc

Obiectio.

Hæc verò duo corpora reperiri prima in compositione, tum corporis nostri, tum animalium omnium atque cæterarum rerum superius demonstratum est, hæc eadem etiam corpora ultima esse in resolutione fateri licet, & proinde in cadaveribus omnium animantium, imò & in cineribus eorundem unctuosam saltem substantiam inveniri fixam & permanentem profiteri non erubescendum est. Obiectacula hinc quamplurima suboriri levissimis cujusdam cōjecturæ ventulis jam propemodum subolfacio, quapropter ea diluenda prius cenfeo antequam capiti colophonem imponam, ne ulla adversentur quin radicitus animis omnium inculcetur doctrina nostra. In primis objici potest si in cadaveribus mortuorum animalium & in eorum cineribus reperiuntur substantiæ radicales & primogenitæ, tum eorum spiritus, tum eorundem animæ, sequitur hinc animalia eadem post mortem & eorum corruptionem posse iterum eadem numero in vitam suscitari, & à privatione adhibitum dari regressum, mortuorumque resurrectionem naturale opus esse & non divinum, quod est præter totius rationis gnomonem, naturæ leges, Philosophorumque omnium tum Academicorum tum Peripateticorum statuta atque decreta, nam habita eadem individuali materia, animosa & spiritiosa, etsi non habeat eundem perfectionis gradum, spiritum & animam constituentem, tamen arte nostra chymica ad talem tantamque sublimitatem possunt adduci, ut tandem ratione puritatis educatur actus primus ultimæ perfectionis qui anima est, ex his iisdem substantiis à quibus per alterationem evanuerat, hinc etiam ultra sequeretur substantiæ nunquam dari veram corruptionem, & formas omnes respectu illarum duarum substantiarum, ex quibus

quibus educuntur, non esse illis ipsis substantiis *Solutio.*
 essentielles, sed accidentales, cum ab his abesse & ad-
 esse sine earum corruptione valeant. Ad primum
 respondemus, & consequenter ad alia omnia, nam
 hæc ab uno prodeunt & scaturiunt fonte, cujus
 præcipuè limpida facta lymphâ, prædicta omnia
 fundum petent, hypostasis instar, absque ullis do-
 ctrinæ nostræ obductis tenebris, & ita hypæthram
 construemus spagyricam artem, quod tamen in
 votis mihi non erat: vicit me spagyricis omnibus
 promerendi cupiditas, cujus soliùs ratione votum
 solvi.

Dicimus ergo animalia eadem numero, post eo-
 rûdem mortem, non posse in vitam suscitari, quod
 non admittamus, post animalium corruptionem,
 remanere in substantiâ eorum individuali unctuo-
 sa fixa, aut infixa, tum modum unionis formæ ef-
 fentialis individue, quo unitur individuali sub-
 stantiâ unctuosâ: tum formam ipsam individua-
 lem sed tantum substantiam radicalem commu-
 nem omnium animantium, eamque tantum ad-
 mittimus fundamentum esse, & basim, tum modi
 unitivi, tum formæ individualis: non secus ac est
 quoddam aliud animalium alimentum, quod qui-
 dem ratione alimenti, est ejusdem essentiae, cum a-
 nimali nutrituro, ratione supradictæ unctuosæ
 materiæ, quæ sola est alimentum, non autem ratio-
 ne formæ individue, quæ penitus diversa est & di-
 stincta, & in alimento, & in alendo. Itaque admit-
 timus dari corruptionem substantialem illius indi-
 vidue formæ, & ab illius privatione nunquam am-
 pliùs ex naturæ potestate, ad ipsius habitum dari re-
 gressum, hincque mortuorum resurrectionem di-
 vinum tantum esse opus. Quod ejusdem individue
 formæ sit evocatio: nec huic doctrinæ obest quod

*Ratio for-
malis Petri
non est pro-
ductiva,
sed ratio
hominis.*

*Univer-
salia qua ra-
tione exi-
stunt in in-
dividuis.*

superius asseruimus, ex unctuosâ plantali substan-
tiâ fixâ, ex cineribus alicujus plantæ extractâ & per-
optimè à facibus omnibus suis elementitiis, per ab-
lutionem separata, spirituque suo puro delibuta,
germinari & produci eandem plantam, quod per
eandem non intelligamus individualement sed eandem
specificam, non secus ac ex semine Petri, vel Pauli,
producitur Joannes, aut Bertrandus, qui neque est
ullatenus Petrus aut Paulus, sed iisdem homo in
specifica forma, non in individuali: quia forma il-
la, & materia individualis, non est communicabi-
lis & productiva, sed tantum materia & forma
specifica, quæ inter se non distinguuntur essentia-
liter in subjecto ipso, cui inhaerent, sed metaphysi-
cè tantum & ratione ratiocinata, quod ajunt quod
diversis & distinctis conceptibus diversæ concipi-
antur ab intellectu, cum aliquo reali fundamento,
quod tamen subjecto inhaeret individuali, unde
præclarissimè opinantur, & ratiocinantur Logici
omnes dum asserunt, universalia realiter existere
in ipsis individuis, & ab operatione intellectus, dū
ratione ratiocinata, vis illa universalis concipitur,
ut apta esse in multis. Unum enim & idem in re
sufficit, ad fundandas diversas relationes, modo
contineat virtute plures perfectiones distinguibi-
les, secundum rationem, cum illud idem unum
possit esse reale fundamentum diversarum opera-
tionum, à quibus diversæ relationes originem ha-
bent. Unde percipi jam existimo objectacula su-
pracitata nullius esse momēti adversus doctrinam
nostram, cum materiam nostram unctuosam com-
munem & differentem omnibus formis, constitua-
mus, eamque in individuis, individuata ratione
suæ præsentis formæ, quæ cum corruptibilis ea et-
iam communis, & universalis materia, cum non
distin-

distingnatur ab individuo, corrumpi dici potest, secundum individualitatem ipsam, at non secundum universalitatem suam, quæ cum habeat fundamentum reale in individuo, in corpore etiam individui corrupti eam reperiri necesse est, sub alia tamen individua formaque nunquam putat & corrumpit communitatem illam: id in alimento clarissimum est, nam forma individua panis, pomi, aut carnis, non impedit quin eorum substantia, & materia possit informari forma Petri, Pauli, Leonis, equi, aut alterius alicujus animalis, corrupta pomi, carnis & panis forma, & remanente pomi, carnis & panis materia, adveniente forma Petri, Pauli, &c. Et hoc cum singulis, dierum momentis natura patret, non admittendum est naturam absurda patrare, si ex unica & eadem materia, omnia hujusce mundi, componat, foveat & conservet.

Universalis an incorruptibilis sint individui etiam si individua corrumpantur.

Hanc ergo unicam substantiam in animalibus omnibus, & singulis noscere oportet, non enim totum animal est, illa unica substantia. Sunt enim quamplurima, in animali quæ non sunt ex substantia ipsius unctuosæ materiæ, quæ simul una, cum illa substantia componunt animal, ex quibus solis quicquid animalibus advenit mali, oritur & dependet, quæ idcirco separanda sunt, & segreganda ne impediunt illius materiæ perfectionem naturalem, cujus ope omnia perficit.

Unica est substantia in omnibus rebus.

Diximus superius materiam unctuosam fixam cujuscunq; rei reperiri, in eorum cineribus, in substantia illa salis, puraputa quæ latet in cineribus: materiam infixam spirituosam reperiri in his omnibus quæ avolant ab igne dum comburuntur mixta, in ea potissimum substantia, quæ in his evaporabilibus occultatur, unctuosæ, oleaginosa, & inflammabilis. In hisdem etiam pariter substan-

*Unctuosa
fixa mate-
ria quæ ra-
tione elici-
tur ex ani-
malibus.*

stantiis unctuosa materia fixa, & unctuosa materia infixa, animalium omnium reperietur, & ex his pari methodo elicienda erit, sumatur cadaver alicujus animalis recens, & non sœtidum, & in minutissimis dividatur partibus, suoque sanguine modefiant & imbuantur, immittantur deinde in vas vitreum, longissimi colli, peroptim clausi, & per octo dies digerantur tenuissimo, & levissimo igne, quibus transactis, superposito alembico, collo de-obturato vitrei vasis, extrahatur humiditas superflua, non unctuosa, sed aquea, quæ servanda est, ad salem fixum extrahendum, ut videbimus: hæc aqua superflua extracta levissimo calore, aut balnei, aut cineris, nihil enim obest quocunque fiat calore, modo levissimus sit. Novum sanguinem & recentem alicujus animalis ejusdem speciei, in materiam superstitem infundes, per tres aut quatuor vices & digeres, separatim singulis octo diebus, aqueis substantiis superfluis, & ad partem servatis, sic enim quantitatem copiosiore, tum spirituosæ substantiæ, tum unctuosæ fixæ extrahes. Peractis his tribus infusionibus ad distillationem spirituosæ tuæ substantiæ devenies, levissimo igne, eo enim elevabitur primo lactea quædam substantia aquea, copioso sale volatili impregnata, gusto suo salem sapiens, cujus solius mixtione, lacteum præ se fert colorem: itaque levissimus adhibendus ignis huic distillationi ne una cum aqua superflua spiritus ascendat, quia dum simul conjunctus est cum illa aqua, nulla penitus methodo ab ea separari potest, unde perpetuò manet solutus spiritus cum illa aqua, & in formam unctuosæ aquæ ascendit, cum tamen ascendere deberet, in specie floris salis limpidissimi, ut contingit in media distillatione in qua transacta est omnis superflua aqua phlegmati-

*Sæpe hoc
prædicto
curantur
ulcera qua-
cunque in
homine.*

gmatica: unde separanda est quantum fieri potest in principio aqua illa superflua, ne conjungatur cum spirituosa nostra substantia, & eam teneat perpetuo solutam tum frigidam tum calidam. Elevanda est ergo substantia nostra spirituosa in specie salis limpidissimi, qui levissimo calore veluti cera aliqua liquefit, quam elevatam & lateribus alembici adhaerentem postquam hinc seposueris, in vitreum vas, optime clausum immittes & custodies ne evaporet, donec materiam fixam unctuosam, ex reliquiis alterius substantiae extraxeris, quam à vitreo tuo vase depones, & in vas terreum densum & prædurum, ignem non timens immittes, oreque aperto fortissimo quo poteris igne combures & calcinabis ad cineres usque, quos præ ignis violentia, albissimos esse oportet, quod deinde aqua copiosa, superflua & phlegmatica, quam superius extraxisti, ex digestionem prima dilues, & dissolves. Ex his decoctione & digestionem, & ebullitionem, lixivium clarum & limpidum efficiendo, quod deinde distillationem desiccabis, aut evaporationem: at tibi Consulo ut potius distillationem desicces quàm evaporationem quod distillationem eandem conservaveris aquam cujus ope iterum salé in fundo vasis distillatorii permanentem, siccum & aridum dissolves, clarumque factum sepositis in fundo fœcibus, & per inclinationem aut filtrationem separatis iterum distillabis, hancque distillationem, siccationem, solutionem, & filtrationem toties iterabis donec salem limpidissimum purum putum & facillimæ fusionis obtinueris, quem per optimè & per accuratè custodies in vitreo vase nitido clauso, ne aëris aperti fuliginibus & atomis impuris conspurcetur donec suam materiam unctuosam infixam, quam superius etiam acuratè custodiendam

dam præmonuimus ab excrementis etiam suis expolietur, quod fiet septena ejus sublimatione in vitro vase nitido, levissimo calore, absque ullis additamentis, singulis vicibus mutato vase sublimatorio ne ab excrementis quibus inter sublimandum vindicatur quæ in fundo vasis sublimatorii relinquuntur rursus inquinetur & devenustetur: peracta sublimatione septena, ad unionem & matrimonium non tamen ultimum devenies, conjunges ergo tuas simul substantias puta spuras, super pendente tamen infixa materia decimo pondere materiæ fixæ, ut fixa materia quantitate, & copia agentis debelletur, & transeat in materiam infixam, & ita fiat volatilis ut supremum puritatis gradum, quem in calcinatione præcedenti & ablutione assequi non potuit jam sublimatione subsequenti assequatur. In conjunctione autem harum duarum substantiarum solutio nostra quam tractamus hoc in capite, apparebit fixa, dum materia in volatilem transibit si substantia volatilis sit humido aqueo contenta post suam distillatione purificationem quam docebimus (capite de distillatione) immittenda erit in substantiam fixam suam donec privetur suo humido aqueo & contineatur humido aëreo quod solum debet sua actione convertere humidum, terreum, igneum, fixum, quod est substantia illa unctiosa fixa in eandem substantiam hoc est in humidum, terreum, igneum volatile, circa quod sublimatio fiet nostra, facta prius solutione quam in hoc capite demonstrabimus, & adhuc fusius capite sequenti.

CAP. XIII.

De Solutione Mineralium.

SPAGYRICI ferè omnes Philosophicum de solutione

lutione loquuti sunt, hanc solum mineralium solutionem intellexerunt, non alias quas superiori capite complexi sumus, quia non Elixiria tractarunt vegetantium nec animantium nisi allegoricè, & per similitudines valde obscuras ad minerale Elixir aliqua ratione referendas, cum una methodo, hæc tua fiant, & ex eodem similique radice & materia diversis & distinctis spiritibus occupata & impregnata, quod apertissimè indicavit Morienus dum Regi Calit interroganti ex qua minera eliceretur unica illa res lapidis Phisici soboles & scaturigo, Respondit his verbis, hæc res à te extrahitur cujus etiam minera tu existis, apud te namque illam inveniunt, & ut verius confitear à te accipiunt, quod cum probaveris, amor ejus & dilectio in te augebitur, & scias hoc verum & indubitabile permanere. Cujus celeberrimi Spagyrici autoritate Chymicorum quam plurimi in sententias omnino fatuas & insulas abierunt, illam unicam rem lapidis sobolem in menstruis mulierum, in sanguine, in semine, in urinis & excrementis urina sordidioribus quærentes, & nocturno diurnoque labore ex his extrahere conati sunt, at illi omnes cum operibus suis in fumum abierunt, & ita secundum vulgi opinionem in veros Alchymistas evaserunt. Non potuerunt illi omnes hanc omnium elementorum spissitudinem qua humana corpora omnia constant, mente eorum spissitudine illa spissiore capescere, de hac sola loquutus est Morienus, quæ vera est lapidis phisici animalis materia, non mineralis, tres enim constituuntur apud omnes Spagyricos lapides phisici, vegetalis unus, animalis alius, mineralis alter, & hi tres unus sunt, hoc est ex unica radice prodeunt quæ est spissitudo illa quatuor elementorum, seu semen quod ex centro terræ calore

suo

*Tres lapides
des phisici.*

*Spiritus
mundi
quomodo
dividatur
in genera,
in species
& indivi-
dua.*

*Radicalis
ejus rei
materia
ubi non
reperiatur.*

*In corrup-
tione non
datur reso-
lutio usque
ad mate-
riam pri-
mam.*

*Ratio cur
non aetur
resolutio
usque ad*

suo tum sobolis & stellarum per poros ejusdem ter-
ræ delatum spiritibus tum animalibus, tum vegeta-
libus, tum mineralibus imprægnatur, & ita dividi-
tur in tria mixtorum genera, & hæc rursus in infinitas ferè species, & hæc in ferè infinita individua ex di-
versitate, & distinctione spirituum, ut antea demon-
stratum est, & dilucidius demonstrabitur cap. de u-
nitione ubi causas & rationes sympathiæ & antipathiæ,
amoris & odii similitudinis, & dissimilitudinis, sub-
tilitatis ingenii, & mentis & ejusdem stuporis trade-
mus. Hæc ergo spissitudo quatuor elementorum in
centro cujuscumque individui reperitur, sed non
eadem ratione, & essentiali existendi modo, ac in sua
prima elementari generatione, talis enim non inve-
nitur super terram nec infra terram, quod eodem
instanti, quo elementa singula suum spissum, hoc
est semen in terram cum spisso terræ admiscendum
immiserunt, eo etiam instanti spiritus quidam oc-
cupant ipsum spissum, & incipit generatio alicujus
entis individui, secundum speciem & differentiam
spiritus spissum occupantis, nec dum corrumpun-
tur entia individua, datur hinc resolutio usque ad
materiam primam, seu ad illud spissum cujuscum-
que rei, sed pereunte forma entis individui, quæ est
certus perfectionis gradus activus illius spissitudi-
nis, ab spiritibus tum suis, tum cœli introductus,
introducitur alius gradus alterativus, ab spiritibus
prioribus fortioribus: manentibus tamen interim
prioribus spiritibus, cum debili agendi potentia,
donec vincantur omnino à subsequenteribus, & in ta-
li spirituum pugna, & victoria introducitur eorum
perfectionis actus, qui primus actus est entis produ-
cti, seu forma, quæ victoriæ cum non possit fieri in
instanti, sed successive & pedetentim, idè in en-
tium corruptione, dari non potest resolutio, usque
ad

ad materiam primam, seu spissitudinem illam quatuor elementorum, quod remaneant in ipsa substantia quæ corrumpitur, spiritus prioris formæ, non agentes quidem sed patientes, ab spiritibus aliam formam introducuntibus. Nec propterea datur aliquod temporis instans, in quo substantia entis prima, reperiatur informis, cum formam gradum perfectionis dixerimus, quem semper possidet, ab spiritibus ipsam occupantibus, si non tamen est ultimus, quem postulant ex causa finali spiritus introducti, est tamen gradus quem volunt educi ex præsentibus eorum actione, ex ipsa materia, ut tandem gradatim ex illo gradu deueniant ad ultimum perfectissimum. Ut in flore pomi apparet, in quo quidem non adhuc est forma pomi, attamen adsunt spiritus pomi qui in eius flore intendunt tandem introducere formam pomi: eius interim materia quæ unica est in flore & in pomo, & eadem, non remanet informis, etsi illic non decoretur forma sua ultima, ad quam spiritus intendunt, tanquam ad ultimum materiæ primæ perfectionis gradum in quo educitur forma pomi, & verè est ipsa pomi forma, non enim formam à gradu ipso distinguo. Itaque claret Morienus superiori eloquio suo, non intellexisse lapidem mineralem in homine reperiri, nisi quatenus spissitudo quatuor elementorum in omnibus entibus reperitur, mineralem tacuit Morienus, & declarauit animalem propter eandem eorumdem radicalem materiam, tacendo tamen utrumque declarauit, & arcantum transmutandi lapidem animale in mineralem, & mineralem in animale insinuauit, & lapidum omnium physicorum mutuam transmutationem sua interrupta loquendi formula Chymicis veris patefecit, quod nos capite de sublimatione in genere ostendemus ubi Metempsychosim antiquorum

*materia
primam.*

*Morienus
quaratio-
ne intellexit
lapide
reperiri in
homine.*

*Quid per
solutionē
intelliga-
tur.*

rum agitavimus. Hactenus digressa est oratio no-
stra, ad ostendendum quid velim intelligere per
solutionem, tum mineralium, tum eorundem
omnium quæ solvi merentur ad operationes Chy-
micas peragendas, non enim intelligo per solutio-
nem mineralium resolutionem eorum, usque ad
materiam primam illam quatuor elementorum
spissitudinem. Ut quis ex definitione superiori
capite de solutione in genere allata colligere posset,
quia quamvis per humidum radicale spissitudinem
illam elementorum intelligam non primam ele-
mentorum, sed primam rei ipsius qua fit & gene-
ratur ipsa res intelligo, mineralia enim nulla, uti
nec ceteræ res omnes reduci possunt in illam pri-
mam elementorum spissitudinem, sed in suam: quæ
cum sit ex elementis, elementorum primam mate-
riam dici posse fatendum est. Stabilita jam doctri-
nâ præsentî quærendum est, ut in reliquis feci-
mus, an prima illa elementorum spissitudo tam fi-
xa quam infixâ part vestè & corpore induta in mi-
neralibus ac in animantibus & vegetantibus repe-
riatur, vidimus superius spissitudinem elemento-
rum in animantibus fixam latere in corpore, in
quo præcellit spissum aëris & ignis fixum spisso ter-
ræ & aquæ fixo, quod quidem corpus à Chymicis
sal fixus dicitur: in vegetantibus verò latere in cor-
pore in quo antecellit aëris & aqua spissum spisso i-
gnis & terræ: in mineralibus autem in quo præ-
pollet spissum aquæ & terræ spisso aëris & ignis
non dissimili ratione ac eadem spissitudines infi-
xæ spirituosam constituunt animantium, vegetan-
tium, & mineralium substantiam, quæ cum sit e-
jusdem essentia cum fixa spissitudine, necesse est
ut iisdem polleat spissitudinibus, eodem elemen-
tario præcellenti gradu præditis, infixis tamen &
vola-

*In humido
radicali
animan-
tium aer
& ignis
præcellit,
& sal fixus
quid dica-
tur.*

volatilibus. Spissitudo ergo elementorum in mineralibus tum fixa tum infixa & volatilis pari corpore clauditur ac in vegetantibus & animantibus, sed non iisdem qualitatibus decorato, unde etiam secundis qualitatibus inter se dissident, spissitudo enim mineralium volatilis, acris est & acetosa, quod spissum ignis & aëris dulcedinem pariens diminutum & paucum fit in spissitudine mineralium, fixa verò amara est & acerba: in animantibus autem & vegetantibus salita tantum & pungens est eorum fixa materia, infixa verò dulcis & palato grata: hinc colligere licet spissitudinem mineralium egere longiori coctione & purificatione, antequam perveniat ad ultimam suam perfectionem, pluraque pati debere quàm animantium & vegetantium spissitudinem, cum hæc actu habeat coctionis suæ perfectiores qualitates, hujus coctionis indices. Hanc mineralium longiorem coctionem indicarunt veteres Philosophi Spagyrici mercurii mineralium caractere, in quo simili figura depicto ☿ apparet lunæ & solis caracter cum cruce, quæ est lunæ & solis caracteris basis & fulcrum: crux indicat passionem, coctionem, variamque illius transmutationem quam subire debet antequam in lunam aut in solem possit transmutari, in iisque solis quiescere; quam etiam crucem tanquam futuræ coctionis & passionis indicem omnibus metallorum imperfectorum caracteribus addiderunt Spagyrici, ad indicandam metallorum imperfectorum necessariam coctionem & passionem ut ipsa aurum fiant. In argenti autem caractere crucem non posuerunt, quod dum mercurius mineralis seu spissitudo elementorum spiritibus metallicis occupata naturam argenti adeptus est, in ea quiescat, & ita quiescat ut quamvis transmutatur

*Dulcedinis
causa & au-
cerbitat.*

*Characte-
ris mercurii
explicatio &
reliquo-
rum me-
tallorum.*

in

*Metallorum
mutatio a
caractere
eorum de-
sumitur.*

*Metalla
transmu-
tare in au-
rum facil-
limum est.*

in solem seu aurum, tam levis est illa passio & dulcis motus, ut passio & crux dici non mereatur, sed absolutio circuli qui levi motu perficitur, unde qui argentum miris modis calcinant, solvunt, aliisque operationibus phantasticis laceffunt & discruciant ad illud in aurum transmutandum, non solum femicirculo aberrant, sed toto penitus circulo: hinc oleum, bona puta sua, & operam perdunt. At si magiam sui characteris haberent notam aliorumq; metallorum, in transmutatione tum illius, tum aliorum omnium nunquam errarent. In auri caractere nullam posuerunt crucem, sed circulum fecerunt undiquaque perfectum, tanquam mercurij mineralis absolutæ, circulatæque coctionis orbem, cum quo quiescit, tanquam in perfectionis suæ centro. Putant aliqui Philosophiæ penitus ignari, se pecuniarum dispendendarum multitudine casu quodam fortuito illam transmutationem posse invenire, at nimis alta petunt, Icariis fulti alis, quibus decidunt vertiginosi in paupertatis mare. Qui jam his transmutationibus totis incumbunt studiis, in easque totis faucibus inhiant, stulti potius quam Philosophi sunt, nam si tales essent, alia certè millies auro nobiliora, & lapidibus omnibus præciosis præciosiora quærerent & investigarent, iisque potitis & inventis auro suo tunc temporis prout in votis esset infinito foverentur. Nam ad aurum habendum si philosophiam chymicam spectes, tam facile est negotium quàm ex pasta fermentata panem habere pisturæ arti facillimum est: hunc pistura ex farina pura cum aqua optima & coactione convenienti obtinebis, sic aurum ex mercurio metallico puro puto, chymica arte, coctione decenti & idonea facies, id est perfectè coques illam mercurii crudi substantiã quæ nihil aliud est quam aurum crudum, quod tandem

dem ultima sui coctione verum & absolutum fit aurum: non secus ac natura ipsa in visceribus terræ singulis horis singulisque momentis indefinenter coctione perficit, eamque naturæ coctionem longam admodum abbreviabis, modo naturæ ipsius ipsammet materiam purifices & ab excrementis omnibus vindices, in quibus separandis longa est natura, nam tunc temporis dum pura est materia metallica ignis internus ipsiusmet substantiæ perficit coctionem, quod si talis ignis levissimo alio externo foveatur igne, valde accelerat coctionem, & quia purissima est materia, perfectionem adauget majori multo gradu, unde aurum metallicum chymicum, hoc est substantia metallica, chymicis operationibus ad ultimam suam coctionem & perfectionem devectora, perfectior est & nobilior auro naturali, quod natura in ejus coctione ad ultimam materiæ suæ purificationem pervenire non potuerit, ut ars chymica: hinc aurum chymicum cætera metalla imperfecta perficit sua abundanti perfectione, aurum autem naturale minuit quod crassius longè sit auro chymico, cujus crassitiei causa, suam tincturam & perfectionem aliis communicare non potest, aurum verò chymicum adeò tenue est & subtile, ut dum miscetur aliis substantiis metallicis crassis & impuris crassitiem tantam induit, quantam sufficit ut aurum naturale fiat. Per crassitiem non intelligo substantiam impuram & ab elementis metallicis heterogeneam, sed spissitudinem illam elementorum, quæ in metallis metallica facta est ab eorum spiritibus, quæ quamvis in auro chymico seu tinctura Philosophorum reperiatur, non tamen illi inest pari spissitudinis gradu, sed subtiliori admodum & puriori, nec metalla inter se possident illam spissitudinem in eodem parique

K

gra-

Aurum chymicum est auro naturalis perfectior.

Aurum naturale cur perfectior non sit, quia crassitiam non possit.

Vnde perfectio dependeat metallorū.

Fuligo metallis inhaerens quid indicet.

Lanugo in fructibus immaturis cur copiosior quam in maturis.

gradu puritatis, sic enim unicum tantum daretur metallum, sed in dissimili penitus: hinc species constituuntur diversae ab puritatis gradu dissimili, hic autem gradus à coctione temporis spatio longiori & breviori in uno quam in alio dissimili dependet, spiritus enim metallorum eorum spissitudini adhærens radicitus suo innato calore coquit & digerit suam spissitudinem in ea introducendo coctionis suae & digestionis gradus seu formas, separando interim heterogenea omnia suae materiae, quae quidem dum adsunt impediunt spissitudinis metallicae perfectam & ultimam coctionem. Huic terrae minerali metallicae fuligo quaedam adhæret, separationis illius internae index, non secus ac lanugo fructibus superficiatim adsit omnibus, quae est partium heterogenearum fructuum maturescendorum separationis iudicium, quae lanugo cum in fructibus immaturis copiosior sit quam in maturis & perfecte coctis, in immaturis etiam plus est excrementi separandi quam in maturis, in maturis quidem est aliquid, sed illud quod est non impedit perfectionem maturitatis, propter ejus paucitatem, sic in metallis contingit omnibus, dum adhuc ad mixta terrae in mineris suis quiescunt, postquam enim ab his extracta sunt & fusionem passa separationem illam non patiuntur ab interno calore, quod fusionem evanuerit, hinc manet tantum substantia metallica in eo gradu decoctionis & perfectionis in quo erat in ipsa minera, nec amplius potest perfici ex seipsa, hoc est ex spiritibus suis aliquo modo in illa spissitudine coagulatis tantum, non fixis, propter coctionis imperfectiorem, nisi adveniant de foris spiritus alii fixi, puri & perfecte cocti in purissima metallica spissitudine, quae ob suam penetrandi facultatem illico metalla omnia

omnia imperfecta penetrat & coquit sua perfecta coctione, fixa sua absoluta fixatione, purificat sua purificatione quod in his crudum est, infixum & impurum. Alii autem spiritus qui in metallis imperfectis post fusionem relinquuntur non sunt sufficientes, tum ob eorum imperfectionem, tum ob eorum paucitatem, sua perficere metalla, ideo egent similium spirituum coctione perfectorum adventu & auxilio, ut metalla sua perficere possint: hinc fatuum omnino est existimare plumbum aut stannum, aut aliquod aliud imperfectum metallum, quod domorum, turrium, palatiorum, ecclesiarumque tectis impenditur, longo tandem temporis curriculo in argentum aut aurum facessere posse: non enim sufficiens est ad illam perfectam coctionem nec cœlestis calor nec metallicorum spirituum infixorum virtus & energia, quæ elementis omnibus permixta undiquaque reperitur, cum illi omnes spiritus crudi sint & incocti, & quod crudum est & incoctum coquere non possit & perficere aliud crudum & incoctum extra locum generationis, nisi tantum dissolvere & in rubiginem quandam metallicam convertere, quæ si conservari posset unâ cum sufficienti spirituum metallicorum quantitate in loco clauso & non aperto, tandem perficeretur in metallum perfectum, at in tectis supra citatis, non datur talis conservationis illius rubiginis occasio, immo una cum ventis, pluviis & imbris evanescit illa tecti metallici rubigo, quæ sola perfici posset longo temporis intervallo, modo clausa, sufficientique spirituum metallicorum copia delibuta, loco peculiari coërceretur: At quatenus est sub Jove frigido, apertoque, impossibilis est ejus perfectio, imò in dies diminuitur, quod ejus partes superficialia corrodamur ab spiritibus

Cur metalla imperfecta post quam usione passa sunt perfici ab ipsis non possint.

Cur plumbum a tectis impositum perfectum non possit in argentum.

Crudum & incoctum coquere non potest.

*Metalla
imperfecta
cur in mi-
neris pos-
sint in me-
talla perfe-
cta muta-
ri.*

*Spiritus
infixus est
sola causa
transmu-
tationis in
imperfec-
tum metal-
lum.*

ritibus metallicis, per æthera vagantibus, & in ru-
biginem convertantur, quæ cum tenax & firma
non sit, abstergitur à pluviis, ventisque difflatur,
hinc perpetua & indefinens datur tecti metallici
consumptio non perfectio: possunt tamen metalla
imperfecta quæque quamvis fusionem passa sint,
in minerarum metallicarum profundissimis antris
sepulta tandem perfici in pura metalla, longiori ta-
men tempore & diuturniori, ac si liquata non fuif-
sent, oportet enim prius ab spiritibus externis me-
talicis, qui copiosi in mineris reperiuntur ut cor-
rodantur & absumantur, & in terram convertan-
tur mineralem, quæ prius vi ignis cruda liquata
fuit, in eaque tantum incipit natura suas relictas o-
perationes, quæ ignis liquantis violentiâ cessave-
rant consumptis infixis spiritibus, coctionem mo-
lientibus, unde natura antequam incipiat coctio-
nem metallicam perfectam in metallis imperfectis
liquatis, conatur his omnibus immittere quod li-
quatio disperdiderat: illud autem est spiritus in-
fixus naturæ metallicæ, qui solus eam perficit in
purum metallum. Itaque qui summopere metalla
pura flagrant & ardent, omnemq;volvunt susque-
deq; lapidem, ut metalla imperfecta in aurum mu-
tent, aut argentum, ea impura metalla destruant, &
in rubiginem convertant metallicam spiritibus
metallicis, ut ipsa natura agit, eamque rubiginem
spiritibus sufficientibus occupatam coquant lentè
in vase clauso: hinc procul dubio fiet aurum lon-
gissimo temporis spatio, non uno quidem anno
aut triennio, sed anno centesimo, deficiet potius
vita, quam adveniat spectati partus usus, quod im-
puritates & excrementa quamplurima, quæ tum
spiritibus metallicis, tum rubigini illi adsunt, impe-
diant coctionis celeritatē, quod impedient mutuā

spiri-

Spirituum, & metallicæ materiæ inter se unionem, ut ante demonstratum est. Qui vult ergo accelerare illam coctionem purificationibus studeat chymicis, illarum enim ope, hoc agat.

Itaque longior fuit oratio nostra in hoc capite, extra solutionis nostræ mineralis cancellos, quam par sit, ut his prælibatis percipiant doctrinæ Chymicæ alumni, quantæ sit necessitatis, ad metalla transmutanda solutio Chymica mineralium, ea enim sola possumus pervenire ad distillationem & sublimationem spirituum, & materiæ unctuosæ metallicæ, quibus tandè separantur excrementa omnia metallica, quæ imperfectione semper dum adsunt metallis omnibus causantur, & cum his nunquam perfici possunt: Separanda ergo sunt distillatione, & sublimatione, at spirituosam metallicam substantiam distillare non est possibile nec unctuosam materiam fixam sublimare, quòd hæc adeò fixa sit, ut ignem quemcumque negligat, in eoque stet, tanquam in supremo suo gaudio, illa verò quòd adeò fixa sit & arida, ut in aquam converti non possit. Itaque inveniendum est medium cujus ope, illa spirituosa substantia ventosa deportetur, in materiam unctuosam fixam ibique cum sit ejusdem essentia, unà cum subtilioribus aquæ partibus, quibus defertur in materiam unctuosam, & subtilioribus materiæ unctuosæ partibus irascatur & in aquam convertatur mineralé, quæ Mercurius dicitur Philosophorum, quòd à philosophis arte fiat naturam imitatio. Natura quippe simili procedit methodo: Terra frigida & sicca, unde quaque porosa, aërem poris suis unde quaque coërcet, qui plenus spiritibus mineralium, frigiditate terræ condensatur una cum spiritibus in aquam, aqua hæc defertur in materiam unctuosam metallicam, eamque dissolvit,

*Spirituosa
rerum sub-
stantia quo
medio di-
stillanda
sit & un-
ctuosæ
materia
quo medio
subliman-
da.*

K 3

se seq;

*Sulphur
metallicū
quo modo
generatur
in centro
terre.*

*Ex sulphu-
re puro pu-
ra metalla
fiunt: ex
impuro
impura
metalla
generantur.*

*Sulphur
metallicū
quale.*

*Mercurius
& sulphur
quid pro-
priū sunt
in metal-
lis.*

feseque invicem adeò summo devinciunt vinculo, ut nunquam amplius, post suam veram unionem separari possint, & generant verum & genuinum metallicum sulphur, incombustibile rubeum vel album, secundum coctionem quam passa est aqua mineralis, & materia unctiosa metallica, diuturniorem vel breviorē: ex tempore enim tātum dependent calores in hisce metallorū principiis. Sulphura prædicta pura in mineris generata, metalla producant pura, si verò non ita purè generentur, ut sæpe sæpius fit, propter minerarum impuritates ingentes, impura generantur metalla, temporis, tandem longinquitate & diuturnitate, interno sulphuris metallici calore perficienda, calor enim ille nunquam cessat, connata sua separare excrementa, donec perfectiorem suam nanciscatur, quam impediunt, & retardant excrementa. Hæc sulphura metallica incombustibilia, in mineris non reperiuntur, extra mineralem terram, sed invisibilia, ipsi terræ permixta remanent, scintillas tamen nonnullas puritatis in ipsa terra producant, unde ab his solis sulphuribus micant & nitent terræ omnes minerales: bracteolæ tamen illæ aureæ, vel argenteæ, sulphur illud metallicum non est, sed corpus metallicum ex eo factum, hoc enim corpus duræ est liquationis, sulphur verò facillimæ, ut diximus antea, pluries est liquationis quod humiditatis metallicæ non fixæ, sed congelatæ tantum, maximam in se habeat copiam, cujus solius gratia, levissimo liquatur igne, ac esset cerea quædam substantia. In metallis autem fixatur magis, ac magis humiditas illa metallica, & heterogeneorum quamplurimorum admixtione difficillimæ fit liquationis. Hoc sulphur, prædictum, quod immediatum, & proximum est metallorum omnium principium, Mercurius

curius etiam dici potest, propter humiditatem metallicam quam in se continet, quæ sola Mercurius dicitur metallorum, siccitas verò eorum sulphur: quia tamen in eo corpore prædicto siccitas illa metallica excellit, unde frigidus congelatur, sulphuris solo nomine insignitur, etsi humiditas metallica, seu Mercurius in eo etiam reperiatur, cuius nomen occultatur, cum & ejus effectus siccitate sulphuris debelletur, hæc est illa siccitas quæ dicitur à Philosophis Spagyricis, aqua non madefaciens manus, in qua sola, & unica omnia ad lapidem necessaria posuerunt, in ea enim cum humidum radicale metallicum & calidum eorum innatum, simul conjuncta reperiuntur, nihil amplius superest, ad divinum illud opus, quam purificatio, & coctio. Hæc à me dicta sunt de Mercurio & sulphure metallico, ut percipiant omnes doctrinæ Chymici avidi, differentiam illius sulphuris mineralis, combustibilis flavi coloris vel cineritii, quod vilissimo palam venditur pretio, & sulphuris, prædicti nostri metallici, incombustibilis, ubique reperibilis, & nullibi sub tali sit veste vendibilis, ut etiam percipiant & cognoscant Mercurium metallicum, seu philosophorum, toto cælo differre, à Mercurio illo vulgi, cujus ope & comitatu chymicorum & fumivendulorum quamplurimi omnia pro lapide dilapidarunt, ejusque cynosura mare Colchicum immeabile reddiderunt, fœlix quem faciunt aliena pericula cautum: credite mihi tanquam experto nec fallenti nullam esse in rerum mineralium natura substantiam aptiorem ad Mercurium philosophorum repræsentandum Mercurii vulgaris substantia, meis laboribus similitudinē expertus sum & didici ea similitudine, eum ipsum in plumbum, stagnum, cuprum, ferrum, argentum &

*Aqua non
madefaci-
ens manus
quid sit a-
pud Chy-
micos.*

*Sulphur &
mercurius
Philosopho-
rum disse-
runt omni-
ne à mercu-
rio & sul-
phure vul-
gi.*

K 4

aurum,

*Mercurius
vulgus
magis
est,
aut mine
ræ non
metallorum
principium.*

*Cur mer-
curius com-
munis ab spi-
ritibus me-
tallo um
transmu-
tetur in
metallo si-
milis: qui
bus extra-
cti sunt
spiritus
mutantes.*

aurum, lapidesq; nonnullos, aquam & sales in olea transmutare, nullo tamen laboris mei & sumptus questu laudabili. In ea tamen transmutatione differentiam mercurii Philosophorum & vulgi didici, quod vulgi mercurius non metalla alteret & transmutet, sed alteretur & transmutetur à metallis: itaque si spiritibus plumbi occupetur argenti aut alicujus alterius metalli, fit metallum secundum spiritus naturam qui ipsum occupaverit: mercurius Philosophorum è contra omnia alterat & transmutat in sui substantiam, quæ si ultimò perfecta est omnia perficit, si verò cruda & incocta ejus ingressu omnia recrudescunt, & in sui substantiam convertuntur: mercurius itaq; vulgi est metallum non metallorum principium, cui aquea principii metalli substantia prædominatur, sicco metallico per paucum determinata: idèd & si currat, non adhæret semitæ suæ ut aqua adhæret, quod alieno non coercetur termino, idèd cum vulgaris mercurii humidum metallicum, crudum & admodum infixum sit convocatis spiritibus metallicis aliis siccioribus & fixioribus, siccius & fixius redditur & transit in naturam metalli, ex qua spiritus fixans & coagulans mercurium extractus est. Quod nunquam contingit in mercurio Philosophorum, is enim sive crudus sive coctus sit, si auri misceatur spiritibus aut argenti proinde non fit aurum nec argentum, sed tales spiritus transeunt in sui substantiam, nec aurum & argentum fieri possunt, quin totalis mercurii substantia interno suo calore trans-eat in aurum aut argentum: similia in medium afferri possunt de sulphure communi illo combustibili, ut Chymici omne percipiât tale sulphur non esse Philosophorum ex quo metalla procreantur, tã-
quam

quam enim contraria inter se differunt. Dixi superius quid sit Philosophorum sulphur & adhuc in sequentibus capitulis clarius manifestabitur, superest tantum ut aperiā sulphuris communis viscera interiora, ut quid sit ejus substantia penitus perdiscatur: scitur ab omnibus ex pinguedine terræ omnia generari, tum metalla, tum mineralia, tum animalia, tum vegetantia cuncta: hæc autem pinguedo in duplici est differentia. Prima est unctuosā illa fixa rerum omnium substantia ex spissitudine quatuor elementorum producta. Secunda est excrementum istius pinguedinis, seu unctuosæ materie in qua cum spissitudo elementorum omnium æqua lance librata non sit, & invicem non per optimè contemperata, idè spissum ignis & aëris cum non optimè ligetur aliis aquæ & terræ spissis combustibilitatem parit in ea secunda terrea pinguedine, in prima verò pinguedine non ita fieri potest propter æquilibrium justitiæ non ponderis uniuscujusque spissi elementaris, ejusque perfectam unionem propter quam solam adustio primæ pinguedini abnegatur. Ejusque solius ratione secunda separatur tanquam excrementum à prima, quæ cum triplici dividatur genere, animali puta, minerali, & vegetanti, in his etiam omnibus secunda ista pinguedo, ut primæ excrementum reperitur, in animalibus adeps vocatur, & axungia, in mineralibus sulphur est, in vegetantibus gummi, in his tribus generibus hæc omnes pinguedines inflammabiles sunt, ut superius demonstravimus. Hanc secundam pinguedinem, esse quid rejectaneum ex unctuosā illa materia, rerum omnium prima, quam superius descripsimus, quàmque jam primam dicimus pinguedinem, argumento ab experientia quotidiana, desumpto colligere licet: cum omnia quæ copiosissimo utuntur alimento (quòd

Ex pinguedine terræ omnia generantur.

Adeps quid in animali & sulphur in minerali, & gummi in vegetali genere.

K 5

nihil

*Cor pin-
guedinem
cur habeat
in pericar-
dio.*

*Cur ani-
malia o-
mnia pin-
guedinem
inter cutē
& carnem
habeant*

*Quo modo
excremen-
tum ali-
menti pos-
sit fieri ve-
rum ali-
mentum.*

*Sulphur
vulgare
phospho-
rum fieri
potest a
natura
tantum.*

nihil aliud est quam prima ista pinguedo, seu un-
ctuosa materia) hæc inquam omnia, copiosa scateant
secunda ista pinguedine, arbores omnes tempore
veris, quod referatis corporis sui poris, & terræ plu-
rimum attrahant ex terra alimenti, copiosum exsu-
dant gummi. Animalia omnia quæ bene curata cu-
te, labori parcunt, otioque indulgent summo, hæc o-
mnia adiposiora fiunt. Cor in animantibus omni-
bus perfectis, quod vitæ sit principium & unicus
fons, ideò præ cæteris corporis animalis partibus co-
piosiori utitur alimento, & meliori, & quod ube-
riori utatur vitali nectare, ideò etiam adhæret, illi
copiosus adeps, tanquam interioris pinguedinis qua
nutritur, excrementum rejectaneum. Hinc etiam
in omnibus animalibus inter cutem & carnem suc-
crescit adeps, quod omnes interiores animalis par-
tes, ad illam partem tanquam totius corporis, emis-
sarium suum, peculiare remittant excrementum,
ut ibi omnia utilia, si quæ sint custodiantur, inuti-
lia verò omnino in surfures, fuligines & sudores
abeant. Adeps autem ibi conservatur, tanquam ex-
crementum utile, nam penuria alimenti, partes o-
mnes adipe refocillantur, & sugunt iterum illum,
& coquunt, & sibi assimilant, & interim spissitudi-
nes elementorum quæ in adipe secundum natu-
ram temperatæ, & concordi pace ligatæ non
erant contemperantur, & ligantur, & fit alimen-
tum ultimum animalis non ustibile & inflammabi-
le, ut erat ante adeps relictis interim etiam quæ
non sunt ex natura illius spissitudinis elementaris
qua nutrimur, sic excrementum alimenti potest fie-
ri alimentum verum modo iterum coquatur, sic
etiam ex sulphure communi minerali potest fieri
sulphur metallicum, & ultima substantia ex qua me-
talla fiunt, sed natura tantum id potest suo calore in
mine-

mineris terræ non secus ac natura sola potest in animalibus adipem in alimentum ultimum convertere, & hoc ultimum alimentum in partes suo interno calore.

Aliud ergo querant sulphur Spagyrici Philosophi, & aliam mercurium à vulgaribus illis mineralibus substantiis palam vendibilibus toto cœlo distantem, ut arcana Chymica hinc elicere possint: nec credant se ex illis corporibus sulphur, & mercurium metallicum suis operibus extrahere posse, quamvis enim possibile sit, tamen arduum est opus, & Hercule & Iasone dignum, naturæ potius committendum quam arti, mercurius vulgi est metallorum imperfectorum crudior substantia, & mercurium metallici partis solius volatilis impurior coagulatio, quam credi posset à nostris chymiculis, sulphur verò vulgare est excrementum sulphuris metallici ut vidimus: contemnenda ergo sunt hæc duo, tanquam arti inutilia aliæque quærenda, quæ non sint unctuosæ materiæ metallicæ excrementa, nec in metallum ullo pacto adhuc efficta: ea inquam in mineris reperies spiritu metallico, & substantiâ metallica fixa plena & turgentia. Ex his elicienda est spirituosâ substantia quæ ventus est & fumus, forti distillatione ut superius demonstratum est, & fixa metallica substantia calcinatione multoties iterata & lotionem ab omnibus suis excrementis detergenda: tuncque temporis ambæ hæ substantiæ coniungendæ sunt pari aut majori pondere, ut inter se uniantur putrefactione, & in unione putrefactionis dissolvantur, donec ambæ fiant aqua mineralis quæ etiam distillatione purganda erit ab heterogeneis suis omnibus donec feces nullas in vasis fundo post se relinquat. Quod qua methodo fieri possit capitibus sequentibus explicabimus: jam verò pro corollariis.

*Mercurius
vulgi quid
proprie sit
& sulphur.*

*Ventus &
fumus mi-
neralis
præcipua
metallo-
rum prin-
cipia.*

*Ventus &
fumus qua
ratione a-
quam fieri
possint.*

rollario hujusce capitis explicandum est quo pacto,
& qua ratione ventus, & fumus mineralis substantia
fixa siccissima aquam fieri possint seu mercurium.
Diximus superius, & probavimus multis argumen-
tis metallorum substantiam, tum spirituosam & fi-
xam ex spissitudine quatuor elementorum esse con-
flatam, unde cum in unaquaque metallorum sub-
stantia sit aquæ spissitudo aquam in aquâ facilem ha-
bere ingressum necesse est, & aër in aërem, & sic de-
niq; deinceps de unoquoque elemento in suū ipsum
spissum: quòd si elementa convertibilia sunt inter
se mediis suis qualitatibus quibus inter se conver-
tuntur, ut ignis transit in aërem mediante calore aë-
rio cujus ope aër in ignem ingreditur, & agente aë-
ris humiditate ignis in aërem convertitur, sic aër in
aquam mediante humiditate sua cujus ope in aquâ
habet ingressum agente aquæ frigiditate aër conver-
titur in aquam, sic etiam aqua mediante frigiditate
terram penetrat, & agente terræ siccitate in aquam,
aqua in terram convertitur: sic è contrario terra in
aquam, aqua in aërem, aër in ignem convertuntur
suis mediis qualitatibus, quibus invicem unum in
alterum facilem habent ingressum agentibus, dein-
de & convertentibus contrariis qualitatibus quibus
inter se dissident, sic in nostro opere spissum aquæ
convocat aquam quam in poris sui corporis aër ele-
mentaris conversione sua in aquam elementarem
immiserat, & distillatione prima simul una egredi-
tur in vas receptorium cum aëre & aqua elementa-
ri in eorūque poris latet spiritus ille metallicus,
donec spissitudines suæ omnes elementorum, quas
in se coërcet in aquam transeant mediante humidi-
tate aquæ elementaris quæ distillatione unâ cum
spiritu egreditur ex corpore minerali in receptoriū;
hac methodo spiritus iste metallicus egreditur aë-
rio

*Elementa
omnia quib;
us mediis
in vicem
convertian-
tur.*

*Mercurius
Philosopho-
rum quo
modo vere
fiat.*

rio indutus corpore quamvis in se realiter contineat aliorum elementorum corpora actione tamē, & qualitate valde diminuta; hujus aërii corporis qualitate humida in aquam illam elementarem ingreditur, & poris aquæ continetur, aqua deinde frigiditate sua agit in aërem illum, aër dum patitur, & convertitur necesse est, ut quicquid in se est etiam cum illo patiatur & convertatur, itaque aër ille & spiritus metallicus simul una in aquam trās-eunt, quia tamen conversio illa non tuta est, & firma quod subtilissima aquæ portiuncula iterum facillimè in aërem convertatur, & sic spiritus metallicus iterum in aërem evanescat, excogitarūt Chymici fixæ materiæ terræ metallicæ in aquam conversionem, aqua hac præcedenti operante. Terram hanc scilicet aquâ prædicta diluunt vasique vitreo peroptimè clauso impositam, levissimoque igne fotam tandem in aquam convertunt ratione prædicta frequenti hujus aquæ irrigatione, sicque spiritus metallicus verè convertitur in aquam, & ex illa aqua evanescere non potest quin ipsa aqua evanescat quod unitus sit terræ suæ, & terra sua in aquam conversa. Hæc aqua verissimus est philosophorum mercurius, & verissima mineralis aqua ex qua immediatè sulphur metallicum procreatur cum corporibus perfectis in ea solutis, ut videbimus capitibus de sublimatione. At antequam sulphur metallicum procreare possit summo operè purificanda est ab omnibus suis heterogeneis, quæ impediunt unionem suam cum terra sua, ex qua unione terra tandem in aërem convertitur, & in ignem qui sulphur est metallicum abit, quod sapientes expresserunt his verbis. Fuge januam rele-rare non fugienti convertens namque sulphureum in spiritum similem sibi fit uterque fugientes, con-
verte

*Spiritus
metallicus
in aquam
conversus
mercurius
est philosophorum.*

*Hic verbis
vera chy-
mica latet.*

verte elementa, & quod quæris invenies, verte terram in aquam, aquam in aërem, aërem in ignem, & rursus ignem in aërem, aërem in aquam, & aquam in terram, & completum perfectumque habebis magisterium. Prima conversio calcinatione, putrefactione, solutione, distillatione, & sublimatione perficitur, ultima verò conversio unione, & fixatione completur, ut inferius videbitur.

C A P. XIV.

De Distillatione in genere.

*Distillatio
quæ*

*Distillatio
ad quid
inventæ.*

DISTILLATIO est rei solutæ sursum elevatio, illincque in formam liquoris purissimi descensio, qua frequenti elevatione, & descensione humidi radicalis, rerum omnium substantia, tum spirituosam, tum fixam, à fecibus suis vindicatur, & in astralem propemodum substantiam abit: ea enim sola ratione distillatio fuit inventa, ut humidum radicale rerum omnium, in sublimiorem quo potest everteretur perfectionis gradum in eo enim solo gaudet & quiescit.

*Meteora
omnia un-
de fiunt &*

Hanc autem purificandi methodum phantastica quadam ratione, non sibi ars excogitavit sed ab ipsa natura desumpsit, natura quippe, dum generationes rerum omnium in hac vastissima totius orbis matrice molitur, generationis undiquaque agit principia, & præcipuè spirituosam & unctuosam fixam uniuscuiusque rei generandæ materiam, ut ex ambarum agitatione, earumdem exsurgat unio, ex qua ultimo generatio fit. Spirituosa substantia sursum pellitur & elevatur, in vapores & exhalationes ad mediam & supremam usque regionem, illincque in terram iterum decedit in rorem, pluviam, grandinem, ignes cadentes fulmina, fulgura,

gura, capras saltantes, tela, hastas ardentes, comætas, coronas, tråbes ignitas & in reliqua ejusmodi meteora, quæ omnia quamvis in terram non cadunt, attamen dum in loco suo comburuntur, convertuntur in aeriam substantiam, quæ pedetentè aqua fit, mediæ aëris regionis frigiditate & nocte in forè decedit supra terram. Hæc elevatio omnium rerum spirituosæ substantiæ indefinens & perennis est ut frequenti & iterato ad cælum volatu, tandem cælestis fiat. Hoc est omnino pura, & materia sua fixa privata suo spiritu & anima putrescat, & in putrefactione vindicetur ab excrementis suis, quibus naturaliter scatet, & sic similiter pura fiat, quam puritatem dum obtinet, è cælo delabentem suum spiritum, suo purissimo sinu coarctet, & suscipit, & unitur cum eo, sicquæ cujuscunque rei adimpletur generatio. Non æquo ferent animo omnes ferè Peripatetici philosophi meteora omnia, ex spirituosâ nostra substantia ortum habere, quod eorum caput & coryphæus Aristoteles, longè aliter loquatur, quod eorum omnium ortus vaporibus solis, & exhalationibus solis donet & consecret: At antequam in me fremant omnes, percipiant quæso, non me Aristotelem redarguere, sed tanquam obscure loquentem interpretari, exhalationes enim & vapores meteora omnia efficere admitto, sed exhalationes etiâ & tales vapores unde proveniât, & quando fiant explico, quod si præfatis credere nolint, quod spirituosam illâ rerum omnium substantiam sursum evehi, in hoc amplissimo terrarum orbe, non oculis ipsis percipiant: advertant quæso, herbarum omnium dum succi vasis peroptinè clausis fermentescunt, eos ipsos nullo agente calore externo, foras emittere vapores & exhalationes quasdam, quæ si liberum & patentem non habeant exitum,

ex quâ fit terra.

*Generatio
re um ut
fiat.*

*Aristotelis
sen en. 1. 2.
de ortu me-
teororum
ex p. 1. 2. 10.*

tum, vasa ipsa fortissimis vinculis & cingulis quamvis ferreis pervincta, frangunt & exeunt cum impetu magno, & vento in æthera dum: fervet mustum singulis annis in vasis vinariis, damno periculoque vini, id experiëntiâ tentatur: spirituosâ liquidem multâ substantiâ, & unctuosâ interno suomet calore incandescunt & ebulliunt, & quod in his heterogeneum est, illa ebullitione à suimet substantiis separant, & foras amandant, aut lateribus vasorum undiquaque applicant, interimque spirituosâ substantia propter ejus uberiores copiam evanescit in æthera, non enim potest tota intra vini substantiam coërceri, quamvis ferreis clauderetur vasis, ex nimia illius ebullitione. Quid, ergo tunc temporis impedit, quin illa vini spirituosâ substantia, suapte natura inflammabilis, à calore solis externo in infima, media, supremâque aëris regione, ignescat, cum & eadem substantia præ manibus nostris vase aliquo impetu magno & motu agitata flammam concipiat, & non solum hæc spirituosâ substantia, motu agitata flammescit, sed & reliquorum omnium mixtorum, eadem spirituosâ substantia, motu quodam violento ex calefacta ignescit, quis enim est Nobilis equestris alicujus regiæ pompæ præfectus, qui non quotidie ferè, & singulis horis prædicta non cernat, in hypocaustis regis, ubi regiè lautèque equi educati, dum strigilibus ferreis strigmenta corporis equorum accuratissimè excutiantur, fricta sursum, & deorsum eorum cute, evanescentibus fuligineis cutaneis excrementis, apertisque cutis poris, spirituosâ equini alimenti substantia, quæ in hisce equis opipare cibatis uberrima est, motu tali scandescit, scandescente etiam eorum superbo animo, qui etiam motu interno substantiam illam scalfacit, dumque foras emittitur, flammescit, ita ut equus ignitus videatur,

per

*Probat
met
omnia fieri
ab spirit
tuosis re
rum sub
stantiis ex
periëntiâ.*

*Vides
equi nobi
les aliquâ
do igniti
appareat.*

per aliquod temporis momentulum : id non solum in equis prædictis apparet, & quotidie cernitur, sed etiam in omnibus animalibus aliis, & præsertim in homine, qui dummodo per quam optimè se habeat, temperamentique sit calidi & sicci, dum scandescit, flammeſcit totus, idque mihi ipsi pluries cõtigat, & in aliis multis sæpius vidi, & præsertim in Puella nobili, formâ gratissima prædita, quæ dum coram me capillos venuste admodum pectine implicatos dissolveret, flammæ veluti cadentes cœlo stellas, è capite suo in sinum excutiebat suum, quo meteoro perterrita ipsa puella in syncopen ferè incidisset, ni subito verbis lepidissimis refocillata metum è pectore depressisset, explicata harum flammæ causæ illi ipsi, & parentibus suis. Quod si denique in homine qui microcosmus est, vapores qui ex alimenti coctione, ex inferioribus partibus, ad supernas sursum versus tendunt partes, ibique tantum in media aëris regione, aqua fiunt, deciduntque iterum pluvie instar, in partes inferiores, quid ni asseremus absque ulla veræ philosophiæ calumnia, meteora omnia, in microcosmo fieri, sursum evehi ex coctione spirituosæ, unctuosæque rerum omnium substantiæ, quæ in ipsius terræ sinu, indefinente peragitur foco, singulis horarum momentis, ad generationem rerum omnium, & earundem conservationem & nutritionem, cum in rerum natura, nihil aliud reperiri possit, quod talia meteora procreare valeat, quin Spirituosæ illius sapiat naturam : non enim elementa simplicia hæc agere possunt, ignis inprimis flammeſcere non potest purus, neque alia elementa similiter pura, nihil enim seipsum destruit in suo esse potens, nihil autem potentius est elementis puris, adde quod ignis purus non videatur neque similiter aër, aquam verò &

L

terram

*Historia
puellæ ali-
cujus è ca-
pite pecti-
do flammæ
excursen-
tis.*

*Elementa
simplicia
enim pos-
sint consti-
tuere me-
teora.*

*Elementa
inter se a-
gunt pro-
pter mix-
tionem.*

terram nemo dicet flammam concipere posse, igni-
ta autem meteora oculis clarissime patent, foveant
que flammam : elementa ultimò non inter se a-
gunt, nisi propter eorum mixtionem, eorum au-
tem mixtio propter generationem rerum omnium
habetur, generatio verò propter humidum radi-
cale cujuscunque rei, quod cum spirituosum sit &
fixum, ut superius claruit, elementa asserimus non
inter se misceri & agere, nisi ut generent & pro-
creent spirituosam & fixam rerum omnium sub-
stantiam, à qua deinde cætera omnia procreatione
dependeant, omniaque meteora cum mixta sint et-
iam ex his substantiis generatione dependere ala-
criter & intrepidè asseremus, hæc enim substan-
tia dum ab agentibus externis tum ab interno suo
naturali & insito calore movetur & agitur, ad
generationem non potest tota coerceri & subigi
in mixti naturam, ideò natura suimet sagax & pro-
vida, copiosam & multo majorem quam par sit, in
unoquoque rerum mixto, tum ad generationem,
tum sui deinde conservationem indidit, & ex co-
pia illa, agentia sumant quod necessarium & suffi-
ciens est ad generationem & conservationem mi-
xtorum: Si enim tantum id quod sufficit immitte-
ret, cum illa substantia ex natura sua volatilis sit, &
alterationem pati facile non possit, quin aliquid
semper sui, in æthera evanescat, generatio perfici
nunquam posset, sed manca esset, copiosum ergo
est & abundans spirituosum humidum radicale in
mixtis omnibus, ne dum evanescit, fixum & perma-
nens essentia mixtorum fundamentum & basis,
penuria spirituosæ, humidi, cujus ope fixum conser-
vatur, pereat, seu alteratam subeat corruptionem
& generationem, priori dissentaneam ratione in-
dividui corrupti, quod nunquam iterum simile po-
test

*Spirituosum
in genera-
tione ecum
semper co-
piosum.*

test generari & effici. Ex eo ipso quod evanescit ex spirituosâ rerum substantia meteora fiunt omnia tum ignea, tum aërea, tum aquea, tum terrea. Ignea primum fiunt ex spirituosâ illâ substantiâ, cui spissitudo ignis & aeris cæteris elementorum spissitudinibus prædominatur, ignea tamen præ cæteris præpollente spissitudine, quibus si terrea & aquea spissitudo ferè æquipolleant, diminuto quodam pondere, glutinosâ hinc generatur quædam substantia & unctuosâ, volatilis, quæ dum volatilitate sua, supremam aeris pertigerit regionem, calore illius loci, tum interno suo foco, magis ac magis glutinescit, cerescitque evanescente humido, aqueo, heterogeneo, concipitque tandem flammam: hincque comætæ ardent, qui longissimo temporis spatio igniti conspiciuntur, quod terreum & spissum aqueum elementorum, retardent subitam consumptionem, cæterique ignes ab unica eademque dependent materia, attamen quod uni citius extinguantur & evanescant, multis aliis, ex spissitudinibus elementorum infixis, hoc dependet, quod una altera sit tenuior & inflammabilior, ut in oleo olivarum & nucis patet, citius enim consumitur oleum olivarum, quàm oleum nucis, citius aqua ardens, quàm oleum quodvis aliud: citius camphora & naphtha, quàm reliqua cuncta, quæ flammam concipere solent, propter eorum tenuitatem, qua elementorum spissitudines in compositione sua turgent. Quod si prædicta cuncta, ut sulphur, sal, nitrum, cera, adipēsque omnes & axungia, reliqua similia, ex spissitudinibus elementorum infixis, quæ spirituosam rerum substantiam in terra generant, procreentur & formentur, & ignibilia sint ut videmus, quid in pari ratione meteora omnia ignita, ex substantia simili, & eadem effici proclamabimus.

Ignæa meteora ex qua parte spirituosæ substantiæ fiunt.

Subtilis & tenuior unctuosum citius consumitur quàm crassius.

L 2

Aeræ

*Aërea
in lecta
pneumat.*

*Ventus un-
de fiat.*

*Quaratio-
ne ex co-
muni ste-
rilitas ter-
ra oritur.*

Aërea verò meteora fiunt quibus aërea spissitu-
do infixæ, cæteris antecellit elementorum spissitu-
dinibus: ut sunt venti omnes: infixæ enim hæc spif-
situs ut diximus superius, ebullitionem seu co-
ctionem pati non potest, unde egreditur ex mate-
ria ubi coquitur cum impetu, aeremq; externum
pellit, & agit, & fit ventus qui nihil aliud est quã
aër agitat, ab spissitudine illa infixæ, cui aëris spif-
situs, dominatur misceturque unà cum aëre ex-
terno, donec ab illius humiditate externa, & frigi-
ditate in aquam transeat, & deinde iterum in ter-
ram à qua exierat, ut quam evaserat sua volatilitate
& fuga coctionem, suo novo reditu, iterum patia-
tur, & compleat generationem inceptam. Et etiam
ut ebullitionem materiæ suæ, in qua generatio fit
temperet sua aquea frigiditate, quam in aëre acqui-
sivit, & ita impediat fugam & exitum superfluis
alterius spirituosæ substantiæ, quæ ex ebullitione
nimia, in æthera evasisset pariter ac antecesses. Hinc
ventorum proventus maximus dum in æthera co-
mæta appareant, similiaq; insignia meteora, quod
dum spirituosæ substantia ebullitione evanescit, ut
hinc ignita fiant meteora, exire non possit, ignea
tantum pars, quin etiam aërea evanescat, & aerem
externum agitet, & pellat, hinc etiam consequen-
ter terræ ut plurimum proclamatur sterilitas, & sic-
citas, quod ebullitione illa nimia, tanquam calci-
natione quadam artificiali, spirituosæ rerum sub-
stantia, ab earundem rerum fixa substantia, separe-
tur. Est enim spirituosæ ista substantia alimentum
& anima fixæ substantiæ. Si à parte aliqua corporis
nostri auferatur alimentum, neque amplius suo
communi satietur alimento, pars illa statim tabe-
scit & arefcit, & ut illius partibus tabidis, & aridis
tanquam morti proximis, exhalant tetri & putridi
vapo-

vapores, veluti veræ mortis, & corruptionis indicia, sic etiam ex terra, spirituosâ illa substantia privata, eleuantur similes vapores corrupti & putridi, qui aërem inquinant, animaliaque omnia viventia, inspiratione conspurcant. Sic pestis procreatur infinitosque morborum proventus, ex comæ-
tis & ignitis meteoris præfagiunt multi Sapientes: quod si semper & certissimè non contingant hoc est, quod mediocribus imbribus ebullitio illa terræ unctuosæ fixæ, contemperetur, & spirituosâ illa substantia una cum pluviis, redeat in materiam fixam, & sic tabem illam, & siccitatem impediat, & arceat. Quod si bellum nonnulli hinc etiam præ-
fagiant id ipsum hinc desumunt, quod perturbatis hominum humoribus mores & perturbari necesse est: quod si pax sit Regum omnium, & civium regnicolarum unicus & legitimus consensus, bellumque eorundem dissensus, bellum necesse est fieri, eo potissimum tempore, quo mores hominum perturbatiores fiunt, tempore autem comætarum, id accidit, quod humores perturbent cometa, possunt tamen hæc præfagia prudentissimo Regum eludi consilio, ut & reliqua omnia sagacissima Medicorum extingui prudentiâ, ut & quondam ipsemet Hippocrates è patria sua, imminentem pestem avertit, ignibus ruri ubique accensis, ut exhalationes & vapores per aerem sparfos venenata qualitate turgentes consumeret, & disperderet: ad hæc aerea meteora pertinent & referuntur, marium omnium, fluminum fontiumque æstus, ut superius tetigimus. Hæc enim substantia spirituosâ, cui spissitudo aeris cæteris omnibus prædominatur, dum ebulliendo exit à materia sua fixa, æque aquarum fluctus impellit, ac aërem, & ut in aëre ventos, sic & in aqua æstus progignit: agitur enim undiquaque

Pestis & morbi quare ex comatu fiat.

Bellum unde desumatur ex comatu.

Cometarum præfagium eludi prudentia potest.

Æstus marium & fontium à quibus meteora referuntur.

*Æstus aë-
quarū qua-
ratōne ad
lunam re-
ferri possi-
t.*

que aër ventis, sic & aqua æstibus. Quod si antiquis-
simi quidam Philosophi modernique ad Lunam
hos maris æstus retulerint, quod Lunæ quadras se-
quantur: ad Lunam tamen neque ad cælum referri
possunt nisi mediatè tanquam ad causas adjuvan-
tes & multiplicantes spirituosam illam substantiā
rerum omnium, quæ Lunæ quadras sequitur: hoc
est tēpore pleni- lunii copiosissima in rebus omni-
bus reperitur illa substantia, in aliis verò Lunæ qua-
dris diminuta. consistit enim in humido alimentitio,
quod crescit & decrescit ex lunæ quadris. Itaq;
etiam majori copia exit ex subiecto, cui inest, tem-
pore plenilunii & excitat in aëre impetuosiores
ventos, & in aqua violentiores æstus, quam in reli-
quis luna quadris, quibus crescit aut diminitur i-
psa rerum spirituosā substantia. Quare autem Ocea-
nus tantum reciprocos patitur æstus, nonnulliq;
fontes verno solum tempore & æstivo, & nonnun-
quam protrahatur usque ad autumnī finem, hye-
me verò nunquam similes patiantur æstus, qualis
est fons noster in pyreneis montibus, dictus vulga-
ri idiomate, *la fon estorbe loci de Belesia*, qui quidem
fons, verno tempore, urgenteque æstate, maturan-
teque autumno, horarios patitur æstus, hoc est fluit
hora una copiosissimè, fluviumque latis amplum
undis suis excitat, refluitque altera hora, & ita are-
scit, ut nulla appareat aqua, donec redierit altera
hora, in qua iterum fluit, sicque per vices horarias,
fluvium suum deducit & exsiccat. Rationes for-
males hujusce mirabilis æstus per conjecturas tra-
didi superiùs capite de calcinatione mineralium.
Jam verò dilucidius & copiosius eorum causas ape-
riam:

*Vade fons
dictus la
fons estor-
be habet
horarios
æstus.*

Notandum igitur primò, fontem hunc rupe sub
altissima fluere, montibus pyreneis circumcirca
positis,

positis, quibus insunt ingentes ferri & Chalybis
 mineræ, vitriolique & sulphuris turgens adest co-
 pia, & proventus: quibus omnibus locis adest spi-
 rituosa metallica substantia copiosissima, monti-
 umque cavernes implet, ebullienteque metallo
 exeundo cum impetu & vento, aquas quæ alias me-
 diocriter continuò fluebant cum impetu tali ma-
 jori adeò copia quàm par sit, extra montium eicit
 cavernas, quibus stillatim crescit ut tandem unica
 illa hora qua fluit exhauriatur aqua, qua fons est,
 donec altera subsequenti hora subcreseat alia stil-
 latim aqua, aut rivulis hinc inde in montium antris
 pullulantibus pari quantitate & copia, ita ut clau-
 dat ac præcedens aqua poros terræ, quibus exha-
 latur & evaporat spirituosa illa metallica substan-
 tia, quibus clausis crescit impetus illius substan-
 tiæ, cum & ebullitio semper peragetur, itaque im-
 pellit aquam & inflat, sicque iterum fluit donec li-
 berè exeant vapores spirituosæ substantiæ, sed quia
 continuò stillatur aqua, & rivulis quibusdam eo
 in loco advenit, ideò per vices obturantur pori ex-
 halationum, & per vices etiam reciprocas fluit &
 refluit unda fontis: hyeme autem id non peragi-
 tur, quod hyeme intima penetralia terræ per anti-
 peristatim incalescant, caloreque illo adventitio,
 vapores fiant aquei & tepidi, quibus dum se miscet
 vapor alter spirituosæ metallicæ substantiæ aqua
 fit & non ventus. Addam etiam hyeme spirituo-
 sam substantiam in metallis æque in cæteris rebus
 omnibus diminutam reperiri, quod in superficie
 terræ pori ejus frigore condensentur, ita ut non
 pateat aditus spissitudinibus elementorum, ut in-
 ter se coeant in centro terræ & fiant semen univer-
 sale uniuscujusque mixti: hinc etiam sterilitas est
 in universa terra in qua viget hyems, donec abje-

*Spirituosa
 metallica
 substantia
 hyeme in
 mineris
 pauca est.*

*Sterilitas
 terra hye-
 me cur.*

*Animalia
cur pin-
guiora hye-
me.*

*Ratio cur
fontes hye-
me non a-
stuent.*

*Oceanus
cur solus
astuet.*

rit & redeat sol qui calore suo aperiat poros terræ, & ita admittantur in terræ sinum elementorum spissitudines, à quibus fructuum omnium fit proventus. In animalibus verò contrario id accidit modo, in his enim hyemis tempore copiosa est spiritiosa substantia, quod animalia eo tempore, aucto per antiperistasis calore, plus sumant alimenti, quodq; poris cutis frigore condensatis non dissipetur, sed intus remaneat: ideo plus est alimenti eo tempore quam alio, pinguiora etiam sunt omnia eo tempore animalia, quod plus sumant alimenti, & minus dissipetur frigore externo omnia intus compescente. In terræ autem visceribus non plus est alimenti, quod minus iniiciatur frigore externo impediante, & quod plus consumatur aucto per antiperistasis calore, itaque quod est in terræ visceribus spiritiosa substantia conservatur ad necessitatem mixtorum ne pereant, neque evaporat, ideoque eo etiam tempore æstuosus non est noster prædictus Pyreneus fons, diminuta spiritiosa illa substantia, & prædominante maxima aquarum in montium antris copia, quæ spiritiosæ illius substantiæ humiditate sua tepida violentissimos compescit impetus, mutata tempore illius in aquâ substantia: in aliis autem temporibus copiosa est spiritiosa metallica substantia, quod spissitudines elementorum admittantur copiosiores in terram, poris ejus calore Solis refferatis. Ideò æstuat fons prædictus, ceterique omnes, qui multis in locis tum in Italia, Hispania, Gallia, aliisque terrarum plagis reperiuntur æstuosi.

Oceanus autem solus æstuat reciprocè, non Mediterraneum mare, quod Oceanus crassioribus, pinguioribus, tenacioribusque abundet aquis, quàm mare Mediterraneum, in quo multò minori, tenuiora, &

ra, & subtiliora flumina, fontesque pellucidiores, suas deponunt aquas tenuissimas & dulces, quarum admixtione attenuatur Mediterranei maris unda, ita ut perfacilis pateat exitus spirituosæ rerum substantiæ è centro terræ in æthera per medias marinas aquas sublimandæ, itaque cum faciles habeat exitus, pellit tantum exeundo aquas, fluctusque excitat non reciprocus, in Oceano verò propter aquarum tenacitatem & maiorem pinguedinem ex copiosiori salsedine dependentem cum faciles non habeat exitus spirituosæ illa substantia primis conatibus impellit undas, cumque tota exire non possit iterum tendit deorsum, unde venerat, terræque centrum ut locum suum proprium adire tendit, sicque Oceani undas, quas primo impetu exitu suo inflaverat reditu suo deprimit fitque Oceani æstus reciprocus. Eadem & similes afferri possunt rationes de omnibus fluminibus, quæ æstus patiuntur, omnia enim hæc flumina crassissimas habent aquas & pingues, aut proximè uniuntur Oceano à quo talem accipiunt motum.

De fontibus verò non ita ratiocinandum, tenues enim omnes habent aquas, sed ad causas ante relatas referendum, ad metallicam puta spirituosam spissitudinem, quæ dum ab aquis mineralibus exire foras impeditur exeundo cum impetu pellit illas aquas, instar æstus. Hactenus de aëris meteoris quæ quidem sic appello non quòd in æthere fiant, sic enim maris æstus & fontium ad aeris non referuntur meteora, neque similiter violentissimi illi terrarum motus, quibus aliquando civitates & urbes susque deque subvertuntur integrè, sed quòd eorum causa efficiens aëria sit, propter spissitudinem aeris in ea præ cæteris dominantem, quæ quidem substantia vi exeundo impellit aerem & ven-

*Fontium
æstus &
maris &
ventus cur
ad aërea
referuntur
meteora.*

L 5

tum

tum exaitat, & dum aquam movet altus progignit, sic & terram impetu suo, si pori ejus nimis clausi sint dum ebulliendo exire cogitur commovet & excitat illos terræ motus, non secus, ac vas vitreum, aut lapideum aut simile, spirituosam aliquam substantiam suo sinu coërcens, si peroptimè claudatur tenacissimo aliquo operculo, operante agentēque aliquo calore externo in spirituosam illam substantiam vase detentam, in minutissimas cum tonitru magno dispergitur partes. Quòd si hæc spirituosæ substantia ignea sit, & inflammetur calore aliquo extraneo in loco optimè clauso, violentiores excitat terræ motus, quam aërea substantia, non dissimili ratione, ac in sclopetis pulvis tormentarius accensus, si non facilem habeat exitum, ipsa sclopetæ, bellicæque alia instrumenta diffrangit terribili cum tonitru.

*Nives nubes pruina
grandine,
& similia
meteora
ex quibus
sunt.*

Mirabiles terrarum motus effectus non referam, multi enim ante me retulerunt, causas tantum non relatas aperui: ut & de aqueis meteoris referam, quæ quidem aquea dico, etsi in aëre fiant, propter spissitudinem aqueam spirituosæ substantiæ, ex qua talia fiunt meteora, prædominantium causam effectricem contemplor, non locum generationis, ut nomen illis imponam, etsi nomen altum quid & sublime significet, quod propriè igneis meteoris convenit. Ex hac ergo substantia spirituosæ, cui præcellit aquea spissitudo, fiant grandines, nives, pruina, pluvia & rores in media & infima aëris nostri regione, in quibus regionibus condensatur in prædicta meteora, quâ frigiditate, quâ humiditate harum regionum: Quòd si spirituosæ illa substantia aquea, inter elevationem & sublimationem spiritus animalium imperfectorum occupetur, decidunt una cum pluviis, roribus & grandine,

dine, animalcula varia, ut ranæ, bufones, campæ, bruchi, & convolvuli. Terrea autem meteo-
ra fiunt ex prædicta spirituoſa rerum ſubſtantia, cui
ſpiſſum terræ volatile dominatur & præcellit, & ex
hac ſubſtantia fiunt in aëre lapides, metalla imper-
fecta, quia dum elevatur ſuſum illa ſubſtantia,
ſpiritibus metallicis & lapideis occupatur, qui in
elevatione materiam diſponunt, & tandem ulti-
mam introducunt perfectionem ſeu formam me-
talicam aut lapideam, ſtatimque decidunt in ter-
ram ſuometipſo pondere. Ad quænam verò meteo-
ra referemus manna, rorem illum melleum matu-
tinum, qui colligitur in multis terræ plagis, ubi gra-
tum fulget cælum, Hebræum manna prætereundo
quod miraculoſum fuerit, & divinitus è cælo He-
bræis, ad panem quotidianum & cibum demiſſum.
Rorem hunc melleum referemus ad aquea me-
teora, ſpirituoſa tamen ſuæ materiali ſubſtantia,
qua procreatur, majorem portionem ſpiſſitudinis
igneæ, & æthereæ incombustibilis conjungemus,
cujus ope coquitur illa ſpirituoſa ſubſtantia, in
malleam & ſaccharinam ſubſtantiam, quam in re-
liquis aliis aqueis meteoris quæ non poſſunt calo-
re congelari, ob pauciſſimos igneos & æthereos ſpi-
ritus, ſed tantum frigore: ſed hæc congelatio dul-
cedinem non parit, ac alia, quæ fit ope caloris, ut
patet in coctione artificiali recentis myſti, quod
coctionis aſſiduitate, congelatur in ſyrupum mel-
leum, imò & à ſagaci magiſtro, in ſaccharum opti-
mum, cujus dulcedo & candor alterius ſacchari dul-
cedini & candori nullo pacto cedit. Sunt & Spa-
gyrici multi Philoſophi, qui oleum vitrioli, ſeu
illius acetum acerrimum coquendi continuata
te in chriſtallos perdulces, & pernitidos conge-
lare ſciunt, quod eſt in tota Spagyrica arte mi-
ran-

*Vnde nam
animalia
decidunt
cū pluvie
& grandine.*

*Vnde me-
talla & la-
pides in
aëre gene-
rentur.*

*Dulcedo
in melle &
manna
uritur.*

*Chriſtallus
vitrioli
dulciſſi-
mus eſt ap-
erant.*

randum arcanum. Sic etiam natura subtile illud & spirituosum humidi radicalis, quod à terra in cœlum elevatur una cum vaporibus & exhalationibus intrinseco suo calore, congelat & fixat in melleum liquorem, modò illud spirituosum, spisso ignis & aeris turgeat, ut & mustum turget, & oleum vitrioli, ex quibus arte mel & saccharum conficitur.

*Distillatio
cur excogi-
tata.*

Hæc itaque dicta sint de meteoris omnibus, ab elevatione spirituosæ rerum substantiæ procreatis, ut perdiscât omnes Philosophi distillationem chymicam à natura ipsa depromptam fuisse. Ut enim ipsamet elevationes illas ipsius substantiæ peragit, ad ipsius substantiæ purificationem illiusq; levem quandam coagulationem, ut tandem pura, cum sua fixa materia conjuncta perfectè uniat, & procreet fructus à natura intentos. Sic & chymici philosophi arcana animalium vel vegetantium vel mineralium tractantes, spirituosam eorum omnium substantiam, à materia fixa, elevant ut purificent, puram putamque factam, iterum materiæ suæ fixæ, etiam purissimæ alligent, ut eo firmissimo vinculo arcanum oriatur, seu mixtum, præcedenti multò potentius. Hujus distillationis effectum mirabilem indicarunt antiqui chymici, caractere distillationis, qui cum duos complectatur circulos semicirculo ex superiori parte inter se connexos, hac simili forma δ l fixam & spirituosam rerum substantiam indicant circuli illi, quæ perfectionem obtinere debent semicirculo superiori, qui cum Luna sit, humiditatem aqueam repræsentat, cujus ope distillantur fixa & spirituosæ substantia, unaque in alteram transit, ut oculis patet, caractere illo distillationis. Sicque in leonem transeunt cœlestem in quo solo Sol exaltatur macrocosmicus, ut & sol chymicus exaltatur in ea substantia multoties distilla-

*Caract. ris
distillatio-
nis expli-
catio.*

stillata, quæ leo chymicus dicitur. Quocirca non perperam nec nisi multa cum ratione characterem eundem distillationis Chymicæ ac leoni cœlesti tribuerunt antiqui, quod, ut sol cœlestis in leone cœlesti. Sic & sol Chymicus in leone Chymico (qui aqua est) ex spirituosa & fixa rerum substantia distillata, ad supremum evehitur perfectionis gradum, ut sequentibus videbitur dilucidius.

*Leo chymicus
qui dicitur
& qualis.*

CAP. XV.

De Distillatione vegetantium.

Distillatio vegetantium est mercurii eorum soluti ab omnibus partibus naturæ eorum heterogeneis purificatio quocunque fiat modo, sive à calore sursum in vaporem puræ ferantur partes, sive deorsum per descensum in vaporem etiam detrudantur, sive à frigore corpus in quo latet mercurius solutus comprimatur, calorque mercurii per singulas partes dispersus ad centrum concurrens, suisque singulis partibus in eo ipso centro unitis, major & violentior factus, tenuissimas partes secum rapiat per auras, quibus separatis, cum ipso interno calore, quod remanet aqueum congelatur, cum sit sine spiritibus. Quamdiu enim corpus liquidum spiritibus quamplurimis turget, impossibile est ut congeletur à frigore, quod in vino falerno & maluatico aut alio quovis potenti mero cernere licet, nunquam enim à frigore congelantur, quamvis potentissimo, modo spiritus vinosi quibus turgent in eorum substantia illæsi conserventur: si tamen evanescant ob vasorum non firmum obturamentum, quod remanet in basis illis vinaris congelatur, frigorisque rigore moderato liquefactum, & in liquorem redactum, non vinum est, sed quid aqueum, colore rubro seu vinoso tinctum, insipi-

*Distillatio
quid.*

*Vinum gene-
rosum cur
frigore non
congelatur.*

*Libanius.
Vinum in
aquam mu-
tabum.*

*Sacchon.
Vnde nam
herba ar-
bores hye-
me moriā-
tur.*

insipidum plane, nulliusque gratissimæ præceden-
tis vinosæ qualitatis compos, quod gustu facile per-
cipitur. Quod cum sæpissime mercatoribus vinum
malvaticum ad Septemtrionales plagas deferenti-
bus contigerit vinumque generosissimum in a-
quam rubeam transmutatum habuerint, Physici
Chymici hujus rei causam intelligentes, distilla-
tionem substantiæ spirituosæ vini, beneficio frigo-
ris invenerunt quam qui valent ingenio facile con-
sequentur, ut & omnes alias reliquorum vegetan-
tium distillationes, cum enim distillatio sit, ad ex-
trahendum illum calorem spirituosum qui liqui-
dis vegetantium substantiis inhæret, cumque calor
ille æque sursum feratur à frigore comprimente il-
lius substantiam, ac à calore elementari comburen-
te & destruyente idem subjectum, sequitur ex o-
mnium herbarum succis posse extrahi calidum il-
lud vitale, quod illi inest frigoris ope, materia enim
hoc per se dictat singulis hyberni temporis procel-
lis, hoc operans nimio frigoris rigore, herbas arbo-
resque nonnullas vita expoliando, quod non ita
contingeret, nisi à comprimente frigore & con-
densante vitalis ille succus spirituosus è subjecto
suo in æthera propelleretur. Quod si hac per se
naturali casu singulis annis accidant, nonne etiam
tunc temporis dum viget frigus, anima plantarum
& arborum, quæ per auras fertur base aliquo vi-
treo contineri poterit, ibique conservari ad suos u-
sus. Dubium non est apud Philosophos omnes chy-
micos & alios, extractionem animæ cujuscunque
mixti dependere ab actione, illam animam extra-
hente, & è sede sua pellente; actionemque omnem
dependere à primis qualitatibus, quæ cum sint
quatuor, à primis corporibus simplicibus depen-
dentes, quatuor etiam erunt modi quorum ope, &

auxi-

auxilio illam animam extrahere poterimus uno tamen aut altero illorum quam cæteris melius & commodius, qualitatem enim elementorum omnes non æqualem habent vim agendi, unde quod calor & frigus magis agant quam aliæ duæ superstites qualitates, siccitas puta & humiditas inter qualitates activas numerantur, siccitas autem & humiditas, quod minus aliis & seignius agant, passivæ censentur qualitates, & tales comparatè inter Philosophos habentur. Ex his cogitet Spagyricæ artis studiosus varias distillandi methodos, prudentique rerum indagatione videat, qua qualitate activa elementorum, melius extrahi poterit illa essentia, calore enim commodius quam reliquis qualitatibus separatur quod in Chymia desideratur. Calor autem est multiplex secundum diversos quos habet gradus, secundum quos variæ fiunt distillationes. In extrahenda vegetantium essentia post putrefactionem & solutionem fixæ & spirituosæ eorum substantiæ, calor vehementissimus adhiberi non debet sed valde temperatus, qualis est calor balnei, candelæ, aut solis æstivi, quiqueidem calores in eodem gradu, à carbonibus in athanore, hoc est furno secreto philosophorum possunt excitari, & multo seigniores & tepidiores reddi à prudenti & experto Chymico. Unde non interest quocumque fiat igne modo temperatus sit, anima adhuc qualiscumque sit sive vegetantium sive animalium & mineralium, in distillatione fixa non est & permanens, sed tantum in tenuissimam aquam congelata, quo circa facilè in ventum forti igne convertitur nec subito in aquam condensari potest, continuo agente fortissimo calore, qui vapores vaporibus, & exhalationes exhalationibus accumulatur, ita ut non possint in vase distillatorio coër-

*Lullius.
Qualitas
res m-
torum non
aqualem
habet agendi
vim.*

*Calor præ
fixo m-
bus quali-
tatibus ad
essentias
extrahen-
das.*

*Anima
distillans
æstiva*

*Ignis fortis
in operatio-
nibus Chy-
micis sem-
per fugien-
dus.*

*Penotus.
Oleum in-
combusti-
bile unde
fit.*

*Lampades
perpetuo
ardentes
unde fiunt.*

coerceri, quin exeant foras, disruptis vasis aut aper-
tis juncturis, ut quotidie experiuntur aquæ arden-
tis, & aquæ fortis distillatores. Itaque caveant sibi
Chymicæ artis Tyrones à fortissimo igne, ne quæ-
rant in aere quòd in ventre vasis distillatorii incar-
ceratum detinebant. Postquam enim materia fixa
vegetantium puta pura à sua spirituoſa ſubſtantia
diſſoluta eſt & aqua facta, tunc temporis fixa non
eſt, nec ignem pati poteſt ut antea, ſed æque ac ſpi-
rituoſa ſubſtantia æthera petit. Sicque ambo ele-
vatione illa diſtillatoria defecantur ab omnibus ex-
traneis ſuis partibus, & fiunt unum inſeparabile
purum: terra fixa, aqua facta & volatilis, actione
caloris, tum ſui & ipſius corporis, tum externi ab
agente diſtillante introducti, tandem volatilita-
tem vincit poſt quam puriſſima facta eſt, perma-
nens & fixa iterum efficitur, unde etiam ſpirituoſa
illa ſubſtantia, quæ in ſolutione & putrefactione
terram fixam volatilem effecerat, jam in ultimis di-
ſtillationibus, unà cum terra, fixa & permanens e-
vadit, fiuntque ambo unum oleum in igne perma-
nens, quòd quidem cum ardeat propter ſpirituoſa
ſubſtantiam, quæ ſuamet ipſa ſubſtantia igni-
bilis eſt & inflammabilis, adhuc retinet illam con-
cipiendi flammam & igniendi promptitudinem &
facilitatem, quia tamen fixa eſt, & permanens, nec
à flamma in aerem converti poteſt, idèd perpetuo
ardet, abſque ulla ferè aut leviffima ejus conſum-
ptione. Itaque ex eadem ipſa ſubſtantia ſola, aut
ſubſtantia ſpirituoſa animalium, unà cum terris
ſuis fixis & puris, fixa facta eſt & permanens, fiunt
lampades illæ perpetuo ardentes, & inſumpti-
biles. Illud tamen naturæ arcanum & ſecretum co-
pioſius & abundantius, in vino latet & ex eo extra-
hi poteſt quam ex aliis cæterisque animantium &
vege-

vegetantium spirituosissubstantijs fixis factis, illud enim vnum est in quo turgēt copiosissime spirituosā ipsa substantia & fixa: & ita turgent ambæ illæ substantiæ, vt temporistractus, copiosissimæ reperiuntur: fixa partim substantiæ liquidæ admixta continetur partim lateribus vasis, adhæret tartaro inuoluta. Ex his ergo substantijs potest Chymicus subtilissima Spagyrica operatione, has substantias spirituosam puta & fixam vini substantiam segregare & purificare, & puras simul miscere vt vniantur, & fiant vnum quid inseperabile, perpetuo flammabile, & nullatenus ferè tamē combustibile; & consumptibile. Hinc percipiant quæso Philosophi, & Medici omnes quale sit istud vitæ arcanum: si enim vita sit ex Aristotele, & Medicorum omnium consensu, permanentia caloris in humido radicali, verissime permanens est, & fixus calor, in humido ipsius arcani & secreti: unde qui eo uti possunt, tanquam alimento ad vitam sustentandā, nonne diutius vivent & fœlicius, quàm qui communibus alimentis volatilibus & infixis excrementis utuntur, quorum substantia cum labilis sit, & vaporabilis, humidum radicale sublevare non potest, & vindicare, à labilitate & consumptione, quæ in dies à calore suo disperditur. Unde necesse est vivificum illud corporis nostri nectar, ab alimento corruptibili conspurcati, quodque dum ipsum aggreditur talis hostis, fragilitati & corruptionum legibus obnoxium perpetuo certamine, ac indefinēti lucta, defatigatum tandem labori succumbit, cum in toto rurem orbe, nihil inveniri possit, quodd illius vires fractas atque collapsas inter pugnandū restaurare eique tantillum refrigerii præbere, valeat, & quod peius est, tantum est in rebus inane, ut omnibus vitæ subservientibus, naucique ornemē-

Vitæ spiritus in vino copiosus.

Arcanum vitæ summum in vino.

Inanis humanum luxus descriptio.

M

tis cu.

tis curam potius & studium omne adhibeamus, quam vitæ ipsius basi, & fundamento: Quid enim in vestitu inexploratum, quid mensis ipsique gulæ intentatum, quid visui cæterisque sensibus externis inexpertum relinquimus ut nobis arrideamus? omnia denique susque deque vertuntur, ut palato satisfaciamus, & corporis decoro ornatui: quidquid plantæ, quidquid arbores, quidquid animalia cuncta, quidquid pontus & terra universa proferrunt, id omne ornamento & palato hominis diurno nocturnoque labore, pervigilique industria paratur. Vitæ verò nostræ brutorum ferè modo confusimur, dum esurimus naturali instinctu ferimur ad escas inconditas, pulmentis acervatim, panibus aggeratim, poculis agminatim iniectis, hinc morborum innumeræ myriades, secundum variam huius humidi radicalis nostri, à causis præter naturam depopulationem: sagacius tamen vitæ suæ consilium debere homo, & ratione uti, qua potissimum inter cæteras animantium myriades splendet, Deus enim

*Os hominis sublime dedit cælumq; tueri
lulsi, & erecti ad sidera tollere vultus.*

*Homo &
omne vi-
vens ex a-
stru vivit.*

Ut tandem unde ille traxerit originem, tum animæ, tum corporis sui, sua mentis sagacitate perciperet, vivit homo, & unde vivat scire negligit: cælum habet oculis conspicuum, syderumque omnium, circa elementorum superficiem indefinentem rotationem & futilem existimat, clamatque sapiens dominabitur astris, imò isdem vivit, & subsistit ab eorum virtute & energia. Cessante enim astro, moritur homo, discedunt è vivis bruta, arescunt plantæ, & sterilescent arbores & fruges. Ex quo facile patet singulis horarum momentis vitam è cælo in terram defluere, ibiq; mixtorum compositionibus conser-

conservari, ut hinc tanquam ex communi viventium promptuario, viventia omnia, & ipse homo capessant vitam: Est autem illa vita, spissitudo quatuor elementorum, quæ cum sublimatur & elevatur in æthera, cœlesti impregnatur spiritu, qui radiis stellarum & planetarum in ipsam spissitudinem infunditur, qui cum sit ejusdem generis facillimè retinetur, & cum amore summo, exultantique gaudio & lætitiis, in sinu ipsius spissitudinis suscipitur, & fit illud humidum radicale, calore & spiritu cœlesti perfusum cujuscunque mixti, quo solo vivimus & nutrimur: quod ut ab elementorum omnium fructuosa materia separatam habeamus, varia in nostro corpore reliquorumque viventium natura instituit vascula, variosque indidit focos, secundum variam, eamque duram alimenti compositionem: in alimentum enim ultimum, facessere non potest, quin ab omnibus aut saltem majoribus, & quamplurimis extergatur excrementis. Natura verò nostra suis vasculis, suisque actionibus, ad supremam pervenire non potest illius humidi radicalis puritatem, nec etiam ad sufficientem & debitam, unde morbis tentatur variis, ex varietate excrementorum, quæ in præparatione humidi radicalis adventitii seu alimenti relinquuntur: quibus tandem acervatim cumulatis, calor vivificus humidi radicalis nostri suffocatur, & extinguatur. Quod cum sagaci mentis examine perpendissent melioris notæ Philosophi vidissentque humidum illud alimentum quo vivimus, esse admodum imbecille, & evaporabile, propter aqueam minusque coctam illius substantiam, qua turgescit ex materia sua, quam coquere non potest, & ad perfectam deducere formam propter sui ipsius igniculi imbecillitatem, quæ ab illa aquea & frigida, roboratur substantia,

*Viventia
omni- un-
de vi- am
sumant.*

*Humidum
radicale
quo modo
fiant.*

*Natura
cur variis
tentetur
morbus.*

*Mors un-
de.*

*Vnde nam
veteres la-
pi em ex-
citant
Physicum.*

stantia, in diesque crescit : perscrutatis totius inventionis scriniis, quæsierunt artem separandi illam humiditatem abundantem, ab ipso humido radicali, cæteraque omnia extranea illius excrementa, hincque purum factum calore vivifico cœlesti, potentiori multo, quam reliqua mixta, portione dotatum, terræ fæculentia minimè vitiatum nec aquæ limo contaminatum, nec aëris tenebricosa substantia obumbratum, nec ignis calore ustulatum, sed nitida eaque temperata elementorum omnium desponsatione formatum, astrorumque omnium virtutibus & energis insignitum, levissimi igniculi continui fœtu in fixam & permanentem & astralem omnino redegerunt substantiam, quam aurum dixerunt physicum, ob similitudinem & sympathiam maximam quam cum auro possidet, quod anatomix magicæ, & philosophicæ pyronomix legibus, per illam plurimorum nominum hylealem aquam volatilem, & ejusdem substantiæ & essentiæ, à puro puncti quaternarii coagulationis vinculo philosophicè & naturaliter liberatum, repetita coctione naturali, rotatione physica, in saccharum candidissimum, & absoluta coctione rubicundissimum in omni liquore resolubile redegerunt, ut à ventriculo nostro subigi posset, faciliq; negotio in nostram faceretur substantiam, suaque substantia & proprietate manifesta humidum radicale nostram, operationum omnium authorem in frigidatum foveret, à causis præternaturam intactum conservaret, calore nativo depasum resarsiret, morbis diminutum, & quasi omnino annihilatum adaugeret. Id omne antiqui Sophi pervigili mentis suæ prudentia, & industria excogitarunt, & labore consequuti sunt, nos verò eorum illud & præclarissimum & utilissimum toti
huma-

Lapis physicus cui aurum dictum dicitur.

Virtutes lapidis physici.

humanæ naturæ inventum flocci pendimus, in nos etiam ipsos durissima morborum omnium vitæque brevis cuditur faba, quam excutere non possumus nisi spagyricis indulgeamus vigiliis & laboribus. Hæc secreta & arcana pando, ut videant omnes puræ rationis competes homines, quam temere chymiam nonnulli calumniis variis & injuriis affecerunt, quorum omnium miror ignaviam, ne dicam infcitiam, quod cartis Quintiliani, Ciceronis, Aristotelis, Galeni & Hippocratis impallescere malint, ut victū miscerulum quærissent, gloriolamque aucupentur, quam fumi aliquid ex igne Chymicorum olfacere, ut vitam ipsam honorisq; & gloriæ culmen summum attingant. Cernimus in dies animalium omnium præclives in terram lapsus, ut vitam illam è terra decerpere possint, & in annos aliquot extendant, & nos omnes ex alimentis, quæ ex terra ortum habent succum vitalem desumimus, ergo in terra aliquid esse necesse est, quod vitæ cujuscunq; animalis sit fomes verumq; principium, quod habere poteris, vitamque verè vitalem degere, modo spagyricis invigiles artibus, quas dum meos vitæ meæ spiritus fovebit artus, summis eveham laudibus, nec floccipendam ea ratione, ut multi ajunt, quod Hippocrates, quod Galenus, cæterique medici non infimæ laudis & ingenii Spagyrici non fuerint, nec ullibi de furnis Chymicorum & eorum operationibus scripserint. Hippocrates & Galenus multa de natura nobis ignota, doctè & acutissimè scriptis mandarunt: Attamen si omnia non possumus omnes, difficiliore difficilius ratione, omnia poterit unus, unde Galenus & Hippocrates etsi primi in sua arte magistri (pace tantorum virorum dixerim) non omnia quæ ad vitam tuendam faciunt, chartis exatate valuerunt.

*Miseria
humana
major est
e consem-
ptu arca-
norū chy-
micorum.*

*Terra cen-
trum vitæ
est.*

*Nō omnia
scribit Hip-
po. rates &
Galenus.*

M 3

Sin-

Singuli fontes suam coercent aquam, non tamen mare totum, ex quo originem ducunt, sua cavitare complectuntur, sic homines singuli suam scientiam cerebro memoriaq; continent, at totam Palladem minimè, solus Jupiter ipsam genuit, solusq; ipsam coercere potest. Parcant ergo mihi manes Hippocratis & Galeni, si hæc dixerim, non propterea me illis doctiorem fateor & existimo, sed multo ignaviozem in disquirendis naturæ arcanis, ut claret eorum monumentis, ex quibus si quid est in me doctrinæ & scientiæ, pervigili studio deprompsi. Quod si mea scripta videantur contrariari Hippocratis & Galeni cæterorumque Medicorum scriptis, falsa id est & illegitima scriptorum meorum interpretatione: nam nullo pacto contrariantur nisi aliquando in terminis loquendi & formulis, quæ uunquam scientiam subvertunt, modo ritè intelligantur: hæc autem suscepì loquendi methodos & normas, quòd spagyricum in hoc opere agam philosophum, & medicum hermeticum. In aliis autem medicis operibus, quæ brevi in lucem editurus, modo hoc ingenii specimen gratum aliqua ratione lectoribus percipiam, diverso utar idiomate, dogmaticorumq; medicorum quantum potero, communibus terminis loquar.

C A P. XVI.

De Distillatione Animantium.

POSTquam tenuissimus animantium spiritus, qui invisibiliter in ultimis eorum alimentis cõtinetur, putrefactione & solutione in liquorem mutatus est, qui tamen antea æther erat, distillatione elevandus est, ut in ætheream omnino aqueam tantùm transeat substantiam: aqueam & ætheream dico,

dico, propter summam puritatem & tenuitatem, quam obtinere debet, antequam ad opus animantium seu eorum arcanum valere possit: ejus enim extraneæ partes, quibus in putrefactione & solutione prima turgēt, impediunt mirabilem & infandam illam operandi energiam. Quocirca exergendus est ab hisce omnibus naturæ suæ eterogeneis, ut summa polleat virtute, & niteatur in suo splendore mirabili. Natura in omnibus animalibus distillationem hanc variis molitur modis: in corde primum filtro & transcolatione utitur, septo transverso, unà cum puro sanguine demissis spiritibus: impossibile enim est quin spiritus copiosi, è sinistro cordis specu, in dextrum per septum transversum transeant, quin & sanguis etiam crassior multo spiritu transeat è dextro in sinistram: id autem fieri est necesse ut sanguis admixtione illorum spirituum attenuetur, attenuatusque percolari possit in cordis sinistram ventriculum, ut ibi majorem nanciscatur tenuitatem, hinc postremo defertur ad caput, tanquam ad cucurbitam quandam, ut in ea summa exaltatione veluti distillatione, ultimam & supremam acquirat tenuitatem, cujus tenuitatis auxilio, mirabiles & stupendos in animalibus producit effectus. Quid enim ratione, intellectu, memoria, voluntate, visu, auditu & reliquis sensibus in natura mirabilius est? neminem existimo in dubium revocare stupendas animalium energias & operationes, à tenuitate & sublimitate eorum spirituum dependere, quapropter huic rei probanda, verba non impendam: dicam tamen pertransennam quod dum morbo aliquo spiritus vitales è corde ad caput feruntur tenebricosi & impuri, quòd una cum spiritibus miscerentur vapores & exhalationes à putridis humoribus sursum elevata, præter

naturam quæ eorum puritatem interturbant: seorsus etiam omnes unà cum spiritibus perturbari, imò sapere apius eorum actiones perire, ut in histericis mulieribus evidentissimè claret: dū enim præfocatae manent & spiritus vitales tetrīs illis & obscuris uteri vaporibus conspurcantur tam diu visu, auditu, tactu, intellectu, memoria, ut reliquis sensibus veluti mortuæ privatae manent, donec calore interno spirituum nubes illæ evanescant, redeatq; pedetentim lumen gratum oculis, cæterique sensus suo fungantur officio & usu, spiritibus à vaporibus illis atris & suæ naturæ extraneis expurgatis. In ebriis simile quiddam apparet, geminata enim vident omnia, geminatamque in mensa lucernam, domique trabes sursum deorsumque volvi, omniaque girari, quod eorum spirituum continuitatem ab ablimenti vaporibus copiosis & vehementibus divaricati certum sit, quia mixtionem eorum vaporum fugiunt, qui etiam cum impetu ascendant impellant spiritus, spiritusq; fugientes eorum contubernium in gyrum vertuntur, circum cerebri ventriculos ascendentes & descendentes, ne misceantur vaporibus, sic etiam pari ratione, visa omnia divaricari necesse est: in gyrumque verti cum causæ visum efficientes similia patiantur. Puros ergo & puritate ipsa puriores decet esse spiritus animalium, ut eorum vita foelix & fausta omni ex parte persistat. Ad arcanum similiter animalium habendum quo ipsa animalia foveantur, restaurantur & mortua ferè reviviscunt, purissimam oportet esse eorum omnium substantiam, tum fixam, tum spirituosam: superioribus capitibus præparationes illius puritatis judicavimus, sequentibus verò obtinebimus. Hoc capite docetur methodus, fixam & spirituosam stillandi animalium substantiam, quæ

quæ non alia est & diversa ab aliis rebus stillandis, totum autem arcanum residet in superioribus capitibus, ut spirituosæ scilicet substantiæ, quæ æther est & ventus aqua fiat, & ut fixa eorundem materia quæ terra est salis naturam redolens, eadem etiam actione aqua fiat, hoc cum actum est & obtentum reliquum quod superest puerile est & muliebre, septenis tantum distillationibus elevandum est. Ut his omnino ab excrementis terreis & aliis à sua substantiæ æthereæ extraneis expurgetur, nihil aliud secretius hac separatione continet animalium distillatio, quam qui fixæ eorum substantiæ calcinatione, cum spirituosæ eorundem substantiæ solutione & putrefactione simul obtinuerit, facillimè consequetur communi vulgarique rerum liquidarum distillatione, in aquam limpidam ardentem & inflammabilem, gustu salitam & pungentem propter spiritus salis fixi in se solutos & liquidos. Hujus distillationis arcanum fabulis obtegerunt antiqui, Ganymede ab aquila Jovis in æthera raptò, ut diis nectar profunderet, essetque Jovi cæterisque diis à caliculis. Per aquilam intelligebant humiditatem illam spirituosam ætheream, cujus raptu, fixa rerum substantiæ veluti Ganymedes alter in cælum rapitur, hoc est in humiditatem transit ætheream & cœlestem, cujus gratissimo & suavissimo potu veluti nectare, Dii omnes, hoc est humida radicalia fixa cujuscumque rei foventur & recreantur: non distillatur enim spirituosæ animalium substantiæ, eorumque materia fixa spirituosæ non efficitur nisi propter forum & instauracionem materiæ fixæ, fixa enim materia nullo alio potu & cibo sustineri & recreari potest quam suametipsa in alimentum versa, alimentum autem nutrire non potest quin tenuissimum & subtilissimum sit ut sua tenuitate undiquaque deferri possit,

M s

per

per singula corporis membra nutrienda, sic & natura alimentum quamplurimis vasculis attenuat, coquit, filtrat & percolat, antequam in membra & partes mutet viuentes, sic Ganymedes, nectat ambrosi-
amque diis porrigere non poterat quin apothefi donaretur, rapereturque in cœlum ut Deus fieret, Deusque factus, cæteris ministraret, hanc ergo substantiam solutam rerum chymicarum studiosi in ætheream conuertite substantiam, distillatione septenis vicibus iterata, antequam ex ea materiam fixam itidem purissimam irrigetis, quod in vnione & coagulatione demonstrabitur.

CAP. XVII.

De distillatione mineralium.

QUAMPLURIMA sunt in mineralibus, quæ distillationem pati possunt, sed omnia nostrâ non egent distillatione, solum enim, quod in mineralibus ex elementorum spissitudine spirituosum est, & vaporabile natura, indiget distillatione. Humiditates aliæ vaporabiles excrementitiæ quæ non solum in mineralibus, sed etiam in reliquis mixtorum corporibus reperiuntur distillari quidem possunt, at distillatæ, puræque factæ arcani nostri compositionem ingredi nequeunt nisi quatenus fixæ rerum materiæ purificandæ inferuiunt. At postquam puræ factæ separantur ab ipsius corpore tanquam extranea excrementa, nihilque patitur corporis sui mixturem quod non sit illi homogeneum, reliqua omnia, quæ non sunt ex spissitudine quatuor elementorum segregantur antequam vniantur, omnes prædictæ operationes in actum reducuntur propter vnionem. In ea enim, quod in chymia quaritur generatur, & in coagulatione perficitur. Cæteræ
omnes

omnes operationes vnioni subseruiunt, nisi enim quis sciat ducere, & prægnantem facere, & generare species nihil fit, nec aliquid peragitur. Si autem hoc fecerit maximæ dignitatis erit, inquit Hermes. Itaque gnauiter incumbendum est operationibus prædictis: nisi enim hæc ritè perficiantur in vanum laborat Chymicus omnis: vnio enim & matrimonium tincturarum celebrari non potest, quin omnes supracitæ operationes spagyricæ ritè peragantur, quia his tantum tincturæ puræ & nitidæ habentur, ab omnibus extraneis excrementis separatæ, quibus ita puris & nitidis vera vnio physica materiæ fixæ cum materia infixa & volatili perficitur.

Insurget autem aliquis philosophiæ penè rudis, & ignarus in prædicta clamando, si Chymici omnes naturam habeant ducem, eamque imitentur vbinam locorum natura in metallis perficiendis operationes chymicas operatur? vbinam calcinat, putrefacit, soluit & distillat? caret omni vana & ventosa Chymicorum suppellectili, qua chymicas operationes celebrare posset, metallaque in medijs aquis generari sapissimè reperiuntur, & in montium cacuminibus nive & glacie canis, quibus in locis calor ferè nullus reperitur, quo mediante supracitata peragantur? Respõdemus naturam vbique locorum in terræ sinibus chymicam exercere artem: in primis que calcinare suo ignato & intrinseco igne, quo turgēt materia fixa metallica, quo nunquam priuatur etsi medijs & profundis madescat vudis, niveque & glacie perfundatur: vt enim innatus naturæ igniculus, qui centro granitritici concluditur, nive nec glacie, nec aquis extinguatur, quin tempore suo germinet & producat quamplurima grana tritici; sic & metallicus ignis potentior & validior multo gra-

to grano tritici nullis extingui potest aquis, & aëris frigore nullo, quin intus materiam suam fixam, quam actuat semper operetur calcinando, putrefaciendo, solvendo & distillando, ut materiam suam coaptet ad sui unionem, nec interest ubinam sint naturæ vasa, quibus materias coacervat. Loca enim omnia sunt vasa naturæ, quibus perficit suas operationes, & cælum ipsum est ejus capitellum distillatorium & sublimatorium, & circulatorium, in quo materiæ infixæ & volatilis puritatem consequitur: in terræ verò centro per poros ejus materiam fixam aqua elementari solutam filtrat, & ab omnibus insolubilibus depurat, eamque iterum in locis calidis deficcet humiditatem evaporando, & calcinat, eamque calcinatam mutata loci temperie ex mutatione temporis iterum soluit mediante humiditate, quæ in locis subterraneis concavis, frigidis per antiperisthasim ex aëre generatur per illius in aquam mutationem. Hæc materia fixa metallica sic soluta sæpe sæpius rivulis, & fontium scaturiginibus permisceatur, unaque simul cum fontium, rivulorumque undis & limphis foras deferitur ad eorum scaturigines, mirisque virtutibus, & stupendis sanandorum morborum omnium miraculis fontes illos & rivulos dotat, quorum mirantur omnes virtutes & energias. Unde autem exoriantur & scaturiant nemo ferè Medicorum curat. Ad causas occultas, locique proprietatem, cælique temperiem & benignitatem nonnulli confugiunt. Proh dolor! tantumne est in rebus inane? ut si quis Philosophorum & Medicorum in disquirendis naturæ arcanis deses & incuriosus, doctrinæ suæ, seu potius vanitati confidens, hæc ita exoriri dixerit, cæteri omnes posteri eum ipsum sequantur ducem; non secus ac glomeratæ aves, quarum una si prima volet, cæteras omnes, quo volet trahet.

Heu

*Aquarium
therma-
lium vir-
tutes nu-
da.*

Heu miseri! ullius nolite jurare in verba magistri, in arcanis naturæ cognoscendis: experientiæ tantum jurandum est huicque fidendum. Rationes enim nos sæpissimè fallunt. Quod enim rationi consonum est, nobis que tale videtur, sæpe sæpius non ratio est, sed opinio falsa penitus & erronea. Itaque si quis Medicorum & Philosophorum experientiâ ipsa cognoscere cupiat, aquarum omnium thermalium virtutum causas & energias naturales & efficientes, aquæ ipsius thermalis sumat maximâ quantitatem, eamque in vasis vitreis distillatoriiis sepositam temperatissimo igne septies, aut decies distillet, mutatis vasis in unaquâque vice, servatisque fœcibus, quæ in fundo alembicorum in unaquâque distillatione reperiuntur, experietur tunc temporis aquam thermalem septima aut ultima decima distillatione, virtute sua expoliari, aquæque tantam pluviali aut fontaneæ alicui alteri æquivalere, virtutem autem in fœcibus reperiet, quæ si ad supremam puritatis perducantur, granum unum illius rei, quæ in fœcibus distillationum solubilis reperitur, mensuris ferè decem aquæ thermalis recentis æquipollebit in virtute & energia, quoddam aqua thermalis non sit causa materialis, & efficiens virtutem illam; sed quoddam in aqua thermalis solutum est, & invisibiliter permixtum, salis naturam redolens; quod in omnibus ferè aquis thermalibus non unum est, sed quamplurimis permixtum: hoc est materia illa fixa rerum omnium, quæ salis naturam habet, non ex unico & simplici est genere in aquis thermalibus, sed ex multis conflata generibus. Nam aliquando salis petreæ crudi & incocti aliquid habet cum crudo vitriolo & antimonio, cum sulphureis spiritibus acidis, solutis. Talis autem aqua purgat superiùs & inferiùs ratione crudi & incocti salis, quem sibi permixtum gestat,

vete-

In arcanis
natura,
experien-
tia tan-
tum non
magistris
artu cre-
dendum.

Ad virtu-
tes aqua-
rum ther-
malium
exploran-
das quid
agendum.

Quis est
spiritus
metallicus,
aut mine-
ralis qui
semper in
substantia
salita la-
cet.

*Quarum-
dam aqua-
rum ther-
malium
virtutes.*

*Arcanum
ad morbos
omnes sa-
nandos.*

*Ad canis
rabidi mor-
bum & o-
mnes alios
similes
morsus ve-
nenatos
arcanum
summum
est vitrioli
arcanum.*

veteraque & ferè insanabilia mala curat ratione spi-
rituum salis infixorum & volatilium, quos poris in-
clusos coarctet. Sunt & aliæ aquæ thermæ subdul-
ces & acidulæ, quæ materiam fixam chalcanti, seu
vitrioli solutam habent, cum eiusdem vitrioli spiri-
tibus infixis, quorum virtutes inenarrabiles sunt,
propter curandorum morborum omni in excel-
lentem energiam: & hæ aquæ cæteris omnibus ther-
malibus aquis præstant & præcellunt, nihil enim ve-
nenati sulphuris, & spiritus metallici secum portât.
Spiritus enim vitrioli, cum materia sua fixa cætera
omnia metallica venena, siue sint spiritus, siue cor-
pora, profligat & extinguit. Videmus enim quòd o-
dore suo, mercurium vulgi coagulet, & in pulue-
rem rubicundissimum subdulcem convertat, leuissi-
mè tantum per inferiora purgantem, si spiritus vi-
trioli septies distillatus, ter aut quater super mer-
curium optimè lotum redistilletur: Quod si eum-
dem pulverem eodem, sed nouo & recenti spiritu
ab omni phlegmate & terreis excrementis defœ-
cato soluere in eundem spiritum perdifcas, volati-
lèmq; facias, & volatilem iterum figas in pulue-
rem clarum & mundum, rubicundissimum, medi-
cinam habebis morborum ferè omnium curatri-
cem: sic spiritus vitrioli venena omnia, non solum
mineralium, sed & plantarum & animalium extin-
guat, arcanum certe, quod nullo quantumvis magno
precio remunerari potest. Si quis enim à rabido cane
mordeatur, scorpione, aspide, aliòque alt. ro anima-
li venenato in cute lædatur, superimposito vulnere
recentissimè facto, ne venenum intrò subire possit
spiritu vitrioli, certo certius curatur & extinguitur
vis omnis veneni.

Si quis etiam intoxicatus fuerit, vel Pharmaco
naturalis, vel magico, data dragma vnica materiæ
fixæ

fixæ vitrioli ab omnibus suis terreis excrementis per multiplices calcinationes & solutiones expurgata, mirabili vomitum prouocandi proprietate foras venenum pellit, & si quod est intra ventriculi tunicas incuneatum, illius veneni, quod ei non possit in aliam mutat substantiam, eiusque primariam mutat & tollit proprietatem.

Stupendæ sunt in vitriolo virtutes: sed cruda est eius substantia, si quis tamen Chymicorum coquere eam valeat, eiusque amariciem & acritudinem in dulcedinem convertat, divinum certè efficiet medicamen. Ideò aquæ thermæ omnes, quæ solutam vitrioli materiam fixam, eamque coctam, & subdulcem sine suo humido complectuntur, cæteris omnibus præstant, quòd materia illa fixa vitrioli humido radicali fixo auri & argenti respondeat, cui infinitas occultas virtutes tota credidit antiquitas. Aquæ autem thermæ dum deferuntur per loca in quibus decoquitur vitriolum, secum rapiunt illud perfectione dotatum, quam natura tempore brevi, aut longo suæ decoctionis in ipsum indidit. Nonnullæ crudum admodum rapiunt & hæ vomitum provocant & secessum: aliæ verò & à spiritibus infixis privatum, & hæ sudorificæ sunt & urinas mouent: aliæ verò coctum & perfectum spiritibus fixis adornatum & refectionem. Hæ non purgant ullo modo, sed roborant naturam tanquam cardiacum aliquod summum medicamentum, naturæque roborata facili negotio sese expedit ab omnibus morbis, quibus ex sui debilitate intrinseci potest.

Sunt & multa alia penè infinita aquarum thermalium genera, quarum omnium virtutes dependent à sale fixo unctuosæ materiæ cuiuscumque rei. Non solum enim mineralia suum fixum salem illis aquis contribuunt, sed & plantæ, & animalia, & simul

*Virtutes
vitrioli.*

*Cur aquæ
thermæ
habentes
vitrioli
solutos
pi-
us tan-
tum vir-
tutes
habeant.*

*Aquarum
thermalium
virtutes
depende-
nt de eorum
sali.*

mul omnia. Hæc enim omnia in uno sæpissimè terræ antro putrescunt, eorumque sal fixus putrefactione depuratus, & à duris mixti claustris vindicatus deportatur aquis thermalibus in earum scaturigines. Non enim unicum habent salem fixum solutum semper aquæ thermæ; sed multos & omnigenas, & ut deferunt illam salis fixam substantiam spiritus etiam ejusdem salis, sive mineralis, sive plantalis, sive animalis sit, trahitur à sua substantia vi magnetica, sicque spiritus sæpe habent unà cum materia fixa, materiam tamen fixam semper, & assiduè habent, spiritus autem minimè solos, cùm hi in aquis thermalibus nec ullibi persistere possint absq; materia fixa quin citò evanescant & pereant, & mutant subjecti inhærentiam. A natura enim ipsa hoc innatum habent, ut tali solùm substantiæ inhæreant in qua figuntur & in eandem transeant substantiâ: sic res omnes perpetuantur in esse suo spiritu illo facessente in materiam fixam corporis, animæ & vitæ, & subsistendi solam & unicam radicem, ut declaratum est superius.

Spiritus rerum absque materia fixa earum conservari non possunt. Unde omnia re-
novari possunt. Fontium omnium virtutes unde dependent.

Fontis venenati apud Italos descriptio.

Sunt & alia aquarum scaturiginem genera, quæ ad aquas thermæ nomine non referuntur, quamvis earum virtutes, & apud ignarum populum miracula, ab eadem ipsa dependent causa, nempe vel à spirituosa & fixa solum rerum substantia, vel ab earumdem fixa tantum, vel simul à spirituosa & fixa substantia cum eorum excrementis igneis & terreis. Earum quamplurimæ adeò spiritibus scatent vitæ contrariis & veneratis, ut solo halitu animalia cuncta extinguant, & vita expolient: qualis cavernæ fons reperitur in Italia non procul à Puteolis, in cuius scaturigine animalia viva si proiciantur, illico sensu omnium privantur, & tandem vita ipsa, ni subito in fontem alium proximum demittantur, cu-

jus

ius gratissimis & suavisimis vndis animalia penè
vita extincta reuiuiscunt.

In montibus Pyreneis propè lacum tempestuo-
sum divi Bartholomæi, scaturivit fonticulus, cujus
aquas si quis potu hauriat quadrantis horæ spatio
invitis remediis quibuscumque concidit mortuus,
nescio tamen an alicubi propè fontem lateat tanti
veneni remedium: natura namq; semper benignis-
sima est, ubi malum, ibi ponit remedium, ut supe-
riùs dictum in Italia. Hoc si mihi liceat per otium,
denudatis nivè montibus, æstivo tempore perquire-
re non desinam, causamque tanti mali huc referam:
& an ex plantis venenatis, aut ex mineralibus id o-
riatur brevi sciam tempore, suspicor tamen ex na-
pelli maxima quantitate, quæ circa fontem adnasci-
tur, id oriri, putrescit herba singulis hybernis tem-
poribus, ejusque unctiosa fixa materia spiritibus
adhuc suis occupata dissolvitur aquæ nivis tenuita-
te, & defertur in scaturiginem, eamque suo subtilis-
simo veneno contaminat & interficit, cujus reme-
dium neminem adhuc Medicorum invenisse audi-
vi, canem ego tamen hujus aquæ potu invitum intoxi-
catum dragma semiss: unctiosæ vitrioli fixæ mate-
riæ à subitanea illa liberavi morte. At illud vitrio-
li medicamentum verum est & unicum venenorum
omnium rixotomum, cujus maxima quantitas in
Regiis deberet acervari apothecis ad Regum, Prin-
cipumque utilitatem non minimam. Propè fon-
tem prædictum stagnatur maxima aquarum quan-
titas, quæ lacum perpetuum constituit, quem supe-
riùs tempestuosum dixi. Incolæ autem jam divi Bar-
tholomæi lacum appellant quod in ejus monte con-
structa sit in honorem ejusdem divi Apostoli Eccle-
sia: tempestuosum autem dixi, quod turbatis, di-
motisque ejus aquis injectu lapidum tempestates

*Fontis Py-
renei ve-
nenati de-
scriptio.*

*Lacus Py-
rene tem-
pestuosus
descriptio.*

N

pro-

*Vnde nam
tempeſtas
in lacu
tempeſtuo-
ſo Pyrenen-
ſi oritur
fulgur, &
pluvia.*

*Hinc ter-
ramotus
ingens.*

*Fontis mu-
tantis er-
rum in cu-
prum de-
ſcriptio.*

producat ingentes, imbres, grandines, fulmina, & tonitrua, cuius ſtupendi effectus cauſa non alia eſſe poteſt, quàm ſpirituofa mineralium ſubſtantia intra poros illius aquæ latitans, quæ ob cruſtam, quam in aquarum ſuperficie ſulphuris pinguedo obduxit, frigoris ambientis aëris aſperitate condenſata exire liberè non poteſt niſi frangatur & dirumpatur cruſta illa, ſub cuius tegmine ingens & copioſus ſtabulat mineraliū omnium igneus & æthereus ſpiritus. Difracſta autem cruſta exit cum impetu, multoſque, & copioſos ſecum in aëre trahit vapores aqueos ex ſubſtantia ſtagnantis aquæ ex quibus pluvia, & grādio fiunt. Ex oleoſa, verò, & adipoſa ſpirituofæ mineralium ſubſtantie parte fulgura, & fulmina, quorum impetu diverberatus aër tonitruum ſonitus, & tumultus vnde quaque diffundit, ſicquæ in penitiſſimis terræ cauernis, & antris copioſi acervantur mineralium ſpiritus, qui ſæpiſſimè eorum crescente acervo terram concutiunt, terræquæ motu ſibi vim parant diruptis antris, multoſque terræ plagis ſuſque deque ſubuerſis, quos ſtatim conſequitur ingens pluvia, & periculofa tempeſtas, grandine, fulgure, fulmine, tonitru, ventorumque turbine maximo. Rard enim conſpicitur terræ motus abſque illis ſubitaneis aëris incurſionibus. Antra illa etiam ſæpiſſime adaperiunt, qui metallorum mineras fodiunt cum inenitabili ſuorummet ipſorum damno. Illico enim igne, flamma, vapore nitroſo, & ſulphureo ſuffocantur.

Adſunt & fontes quamplurimi, qui ferrum tranſmutant in cuprum, vidique in profundo mineræ Pyrenenſis ſtagnantem aquam in cuius lacu ferrum depositum per aliquantum temporis in rubiginem mutabatur metallicam, quam violentiſſimo igne liquatam cuprum optimum reperiunt qui tanti theſauri

fauri sunt conscij: huius rei causam retulimus ad vitriolum, cuius maxima quantitas diluta est per poros ipsius aquæ. Vitriolum autem mutat ferrum subito, reliquaquæ metalla longo tempore in cuprum, quod vitriolum habeat cupri spirituosæ & fixæ substantiæ maximam copiam, cuius ope ferrum, quod non distet multum à coctione cupri facili negotio spiritus vitrioli penetrant ipsum ferrum convertunt in vitriolum, quod cum habeat spiritus adhuc metallicos, liquatione forti transit in cuprum potius, quàm in aliud metallum quia id postulant tunc temporis spiritus vitrioli propter innatam ad cuprum propensionem.

*Vndenam
vitriolum
habeat pro-
pensionem
ad cu, rû.*

Reperiuntur, & fontes alij quorum vnda in eorum scaturigine limpidissima, & fluens ilico dum à fonte exhauritur, mutatur, & durefcit in lapidem album, aliquid perspicuitatis habentem. Huius effectus causa est spiritus salis intra poros aquæ dum in fonte est conclusus, & stabulans, recensque, & novus semper indefinente, & perenni scaturigine aquæ adveniens, ejusque poros implens, adeò ut quod in aqua terrenum, & lapideum est præsentia sua, teneat solutum, & in aquam liquatum. Dum verò exhauritur aqua à suo fonte privatur à perenni illo spirituum salis affluxu, & quod est spiritus in ea faciescit in æthera, corpusque reliquum aqueum glaciatur in lapidem non secus ac coralia, & margaritæ, quæ dum maris profundo radicitus adhærescunt mollia sunt: at dum aëre libero perflantur durefcunt in lapides, cuius causa non alia est, quàm supradictus spiritus salis, qui dum radicitus stipiti ligatæ remanent hæ gemmæ, eas nutrit, & auget, molléscque suo alimento conservat; dum verò eradicantur, alimento privata tabescunt, & faciescunt. Id autem subito fit, quia spiritus tenuissimus est, & subtilissi-

*Fons cuius
vnda mu-
tatur in
lapidem.*

*Vnde co-
ralla, &
margaritæ
extracen-
trum sua
produ-
tus dure-
fcant in
lapides.*

N 2

mus,

nius, & ut dixi in subjecto difficillimè coërcetur, quin subito mutetur in fixam substantiam, ad quam naturaliter tendit.

Fontes, quorum una inflammabiles sunt.

Scaturiunt, & alii fontes in radicibus montium, eorumque cacuminibus, quorum lymphæ perniti-
dæ perpetuas vomunt flammæ; aliorum verò non ignes ad oculum ructant apparentes, at omnia ignibilia in eorū undas coniecta inflammant, & igniunt. Primorum ratio est quòd tenuissima adiposæ substantiæ pars, quæ in spirituosâ rerum substantia reperitur, ut excrementum adeò subtilis sit, & ignibilis ut levissimo calore ignescat, flammamque concipiat, non secus, ac in æthera sublimata cometæ substantia, & aliorum ignium æriorum materia; alii verò fontes, qui non ignescunt, nisi apposita ignibili substantia habent quidem adiposam, & pingue ignibilem substantiam; sed pingui spirituosæ substantiæ non ignibili permixtam, cuius ratione perpetuos non vomunt ignes. Impedit enim hæc, adiposæ substantiæ inflammationem propter sui admixtionem, nisi apponatur aliquid combustibile, quod propter aquarum fontis subtilitatem, & penetrandi fortitudinem ab ijs aquis penetratur, & imbuitur, & in aquarum substantiam transire necesse est. Vnde in illa actione augetur calor, & quod est in materia apposita ignibile, inflammatur in adiposa substantia ignibili, quæ suos ingressa est poros, non secus, ac in salepetra fusa, & igne liquata, quæ dum liquata est etsi per annum integrum violentissimis incubaret ignibus non ignesceret nisi apponeretur aliquid combustibile intra suum corpus fustum. Tunc enim solum temporis flammæ concipit, quandiu materia combustibilis imposita comburitur, eaque deficiente deficit & flamma in salepetra tonare, eaque ratione excogitarunt materias combustibiles

Fontes non ignibiles, nisi apposita combustibili materia.

Sali

Sali illi permiscendas esse, ut tonitrua bellica, & fulmina invenirent, qui rerum humanarum malorum aervos in infinitum adaugere in votis habuerunt.

Hæc omnia miranda patrat spissitudinum elementorum spiritus qui ut omnia foveat, suoque radiante lumine collustret undiquaque fertur per porosterræ, hisque distillationibus, & sublimationibus, & filtrationibus, ab omnibus vendicatur extraneis excrementis, ut tandem uniatur suæ fixæ materiæ: eadem penitus ratione, qui artem Spagyricam tractat, operari indiget, si mineralium arcana tentare cupiat. Nam eadem à natura tentantur; sed perfici non possunt propter agentium tarditatem, & debilitatem, & in separandis excrementis segnitiam. Quocirca indiget natura arte, ut perficiatur, & pervenire valeat quo ipsa tendit: flagrat Spagyricus artista, arcanum minerale, quo metalla omnia in verum aurum transmutari possint; sequatur materiam ducem in auri ipsius compositione non ut aurum facere contendat; sed ut auri materiam prolificam habeat ab ipso naturæ scrinio, quo ipsum recondidit, & purificet ipsum quantum fieri poterit, ipsum septies, aut pluries distillando, sic enim deponit sua penitus excrementa, qualiacumque sint, quibus inficitur, quibusque transmutandi perfectionem, & potentiam habere non potest. Mirum certè est, quod in tenuissimo subiecto hæc lateat substantia quinta, quæ oculis etiam lynceis cerni non potest, quin expolietur suis excrementis. Nam antequam pura sit, & arte chymica elaborata rudis est indigestaque moles mineralis, è cujus libris ferè centum vix elicitur libra una spiritus puri, qui anima, qui oleum qui tinctura dicitur Philosophorum, & libra altera fixæ substā-

*Spiritus
mund. pro-
prietates
& virtu-
tes.*

*Natura
quæ ratio-
ne indi-
geat arte
ad mine-
randa per-
ficienda.*

*Methodus
vera &
certa auri
faciendi
hoc est me-
talla in
aurum
transmu-
tandi.*

*Difficul-
tas est ma-
xima lapi-
dis confi-
ciendi.*

N 3

tiæ,

*Quot &
quales sub-
stantiæ suf-
ficiant ad
lapidem.*

*Spirituosa
lapidis sub-
stantia de-
scriptio.*

tiæ, quæ post multas è minerali illo corpore spiritus extractiones, & distillationes in quacumque distillatione per aquam limpida, solutam, ut deponat feces tandem apparet albissima fluens, ut cera postquam per omnes ferè colores, ut Polypus quidam transierit. Hæ ambæ tantum substantiæ suscipiunt mineralium arcani potentiam postquam puræ factæ sunt fixæ substantiæ fixa sunt excrementa, & insolubilia adeò facillimè separantur per solutionem substantiæ fixæ, quæ non naturam salis habeat, liberè aquis permiscetur inuisibiliter apparentibus his omnibus, quæ non sunt ex substantia salis, quæ aquam perturbant, atque confundunt quæque mora tranquilla in hyposthafi petunt aquæ fundum, ibique acervantur, & per filtrationem separantur ab aqua limpida facta ex earum secretionem, quæ salis illius pretiosi & thesaurarij corpus sinu inuisibiliter coercet, quod tandem iterum evaporatione aquæ apparet, levique calcinatione magis, at magis attenuatur, & attenuatione illa ab omnibus suis terreis excrementis extergitur, quæ, ut priùs solutione per aquam nitidissimam separantur, donec solvantur, desiccetur, absque ullis sepositis terreis insolubilibus excrementis, & permaneat in fundo vasis evaporatorij, aut distillatorij tamquam cera fusa aut oleum: spirituosæ verò substantiæ fixa nonnulla habet excrementa, quod fixæ substantiæ quamplurimas habeat partiunculas in se solutas, & spiritum factas, quarum ratione spirituosæ illa tandem substantia leuissimo calore, eoque perenni & continuo mutatur in fixam substantiam & in arcanum perfectum & absolutum, unde non temerè dixerunt quamplurimi Chymicorum. Est in mercurio quidquid quærunt sapientes. Nam ex solo mercurio potest adimpleri & perfici arcanum

mine-

minérale ratione partium fixæ substantiæ, quas in se solutas habet, quæ quamvis spirituosæ factæ sint, tamen successu temporis vincunt, & debellant victorem, qui eas spirituosas effecerat, eumque ligant, & fixant; sed id multo, & longissimo fit tempore. Quare ad abreviandum opus materiæ fixæ partes puræ nonnullæ mercurio jungunt puro, vi breviori tempore ambo figantur in arcanum. Habet etiam spirituosæ natura substantia, seu mercurius, excrementa spirituosæ aquea multa, quæ naturam aquæ fontis sapiunt, ærea altera, & ignea, quæ adiposæ, & sulphuream redolent substantiam, oleique instar, & adipis aquæ supernatant dum ebullitur, in distillatione verò dum egressa sunt in vas recipiens superficiem aquæ distillatæ cuticularem quarundam tenuissimarum propemodum convestire cernuntur, quæ levissimo aquæ motu, in tenuissimas desiliunt bracteolas, quæ undiquaque per aquam convoluuntur tanquam atomi per ærem hæc accuratissimè separari debent, sunt ignibilia sulphurea excrementa mineralium, quæ perfectionem in metallis retardant, & hæc sunt excrementa, quæ natura ex mineris sublimatione tollit, ex quibus sulphur combustibile, vendibile, commune efficitur, quod sæpe sæpius per montium poros exsudat in nivem subflauam, quæ flos sulphuris dicitur. Sulphur enim commune à nullis alijs causis materialibus dependet, quàm à natura ista adiposa & pingui combustibili, quæ semper materiam spirituosam incombustibilem, dum cruda est & imperfecta comitatur non solum in genere minerali, sed etiam animali & plantali. In animali pinguedines & axungias efficit, & in plantali gummas, ut superius dictum est. Hoc autem sulphur in omni genere arcanorum separandum

*Quæ ratio-
ne ex me-
curio solo
philoso-
phorum potest
fieri lapis.
Cur fixa, &
levis substantia
mercuria-
lis adhibea-
tur operi
lapis.*

*Excremen-
ta spirituo-
sa, substan-
tiæ noran-
tur.*

*Sulphur
commune,
& vulgare
ex quibus
generatur.*

*Ex angia &
gumma
unde fiat.*

*Sublima-
tio vera
quæ modo
vix fieri
debeat.*

*Morienus
suo pericu-
lari libro
de lapide
Philoso-
phorum.*

*Distilla-
tionis uti-
litates.*

*Humidum
radicale
metalli-
cum quæ
volatile.*

dum est. Separatu autem facile est, quod in distillationibus supernatet aquæ, aut olei instar, aut cuticulæ cujusdam adiposæ propemodum, quæ duo facillimè filtro secerni possunt, ut aqua sola penitus niteat, Postquam autem hoc adiposum excrementum, reliquaque omnia tum terreatum aquea excreta fuerint, distillatio Spagyrica completa erit, & sufficiens, ut aliæ superstites operationes peragantur, & ad finem perducantur: in primis sublimatio, quæ absque distillatione præcedenti celebrari non potest. Corpus enim immundus non suscipit spiritus; nec spiritus immundo gaudet corpore. Quocirca ambo purissima esse oportet, ut uniantur invicem, unitaque simul rapiantur in æthera, ut ultimam acquirant puritatem. Hanc utriusque corporis tum fixi tum spirituosæ puritatem commendarunt omnes Spagyrici Philosophi, & præsertim Morienus his verbis, si corpus immundum perfectè non mundaveris, & illud non deficcaveris, neque ipsum bene de albatum reddideris, & in illud animam non miscueris, & ejus omnem fœtorem non abstuleris, donec post suam mundificationem tinctura in illud decidat nihil penitus hujus magisterii detexisti. Studendum ergo est, & incumbendum distillationi; hac enim sola supracitata obtinentur calidum humidum à siccis frigidis terrestribus non fundentibus, & ab humidis frigidis, & ab humidis calidis combustibilibus separatur, & segregatur quæ sunt excrementa quibus expoliari debet calidum illud humidum incombustibile, quod mercurius est philosophorum & humidum radicale metallicum volatile, quod purum distillatione factum jungi debet frigido sicco liquabili, & incombustibili, quod est humidum radicale metallicum fixum, in quorum duorum unione

per-

perficitur mineralium arcanum, de quibus solis celebrari potest earum naturarum calidi, & humidum cum frigido, & sicco subtili dispositione admirabilis illa Moriena commixtio, in qua Azoch, & ignis sufficiunt. Azoch est illa commixtio humidorum radicalium, quam perpetuus, & perennis; sed levissimus fovet igniculus, usque ad ultimum suæ perfectionis gradum. Humidum illud calidum radicale, volatile metallicum suo interno, innatoque calore levissimi caloris externi fotu excitatum, humidum fixum alterum digerit, coquit radicale metallicum, & ad ultimam perducit perfectionem, qua nihil in tota rerum natura, anima rationali excepta, præstantius, nobilius, & perfectius igne solo perficitur, unde ejus filia, legitimaque nata Vulcanica dicitur, quam, qui viderunt, & possident totius hujus mundi thesauros negligunt, & spernunt, solumque Deum amandum, timendum, & venerandum existimant, seque suaque omnia illi solo devovent & contecrant, tanquam totius, soliusque humanæ felicitatis culmini. Non enim quidem certo certius existimo, homini aliud beatius fortunatius contingere posse arcano isto, & divina cognitione. Reliqua enim omnia, quæ fortunæ bona habentur periculis gravibus, malorumque acervis adeo magnis implicantur, ut in malorum numerum recenferi potius mereantur, quàm aliquid boni coerceant. Magistratus, regna & imperia lancinantibus & acerbis vexantur fortunæ stimulis, quibus eorum omnium beatitudo, si quæ sit, dolori miscetur acerbior: at Chymico felici, arcanoque fruente quis dolor; aut quis fortunæ casus contingere possit? quin subito subvertantur, & tanquam fluctus immotum scopulum ferientes absque læsione evanescant. O felices, terque, quaterque felices,

Humidum radicale metallicum fixum quale.

Lapidis physici arcanum in quibus consistat.

Operis physici declaratio & demonstratio.

Hominis Deo excepto pro quale humanum bonum.

Chymici felicitas & beatitudo.

N s

lices,

lices, qui rerum indagine docti cæteris missis omnibus hac fœlicitate tandem perfrui omnia conatu nituntur; etsi ab hominum plebeia fece & amurca, stulti & insipientes videantur. Sunt enim hæc semper convicia supremæ virtutis onus & honor, quibus affici non gravandum est, nec ea propter à virtutis tramite deflectendum: ut verò tandè à chymico splendore deleantur, hoc opus in lucem edidi, & omnibus absolutum numeris dedi benevolis lectoribus quantum potui per ingenii mei acumen rude.

CAP. XVIII.

De Sublimatione in communi.

*Sublimatio
nomen ethi-
mol. gĩa.*

Sublimationis nomen satis per se indicat definitionis illius essentiam: apud Latinos enim nihil aliud sonat, quam in altum evehere, & metaphoricòs ad honores sublimare, & honore gloriaque sublimiorem virum dicimus. Unde pari ratione, similitudine hinc desumpta definitionem chymicæ sublimationis desumemus, & veluti, qui honore, gloria, virtuteque sublimes sunt, à reliquorum hominum turba, præstantia summa distinguuntur. Unde quasi electi sunt & segregati ab hominum fece: sic ea quæ in vasculis Chymicorum sublimantur ab omni elementari fece elevatione mundantur & segregantur, & ut homines virtute sublimes cæteris in perpetuis prænitent sæculis; sic & sublimata chymica reliquis elementorum mixtis, & compositis nitore præfulgent in æternum. Quapropter definitionem necessariam sic construemus.

*Sublimatio
quid.*

Sublimatio nihil aliud est, quàm fixi humidi radicalis cuiuscunque rei à sua terrestri fece igneo operante elevatione segregatio nivei, aut rubei coloris

loris fusionisque facillimæ, vel fixi humidi radicalis cum volatili permixtio, & unio præcellenti adeo volatili, ut fixum omnium volatile fiat, vel fixi volatilil permixtione in volatile conversio & permutatio. Hæ omnes definitiones in unam confluent definitionem, omnesque singulas conditiones in chymica arte sublimandorum omnium cōplectuntur. Per primas particulas intelligitur quid in re chymica solum debeat & possit sublimari. Nam in mixtis omnibus latet aliquod purum in quantitate minimum; sed in virtute & energia maximum, fixum & permanens æthereum & igneum, cujus gratia, cœlum, ætheraque petere debet, ut suis decoretur facultatibus. Reliquum verò quod inest mixtis, cum terrestre sit & feculentum, ejusque naturam non sapiat in altum evehi nulla artificiosa operatione potest. Imò impedit ne aliud sublimetur, tantique facit illius connexus & amplexus, ut nisi cum eo subtiliter & pedetentim agamus, purum illud adeò expectatum nunquā habimus. Unde non immerito Hermes clamat in tabella sua Smaragdina, separabis terram ab igne, subtile à crasso subtiliter, & magno cum ingenio: quibus verbis explicat Hermes non sublimationem, ut putant nonnulli, sed primam mercurii necessarii à terra sua, seu à puro illo fixo extractionē cum fecum terrestrium ex terra necessaria sublatione, in qua sola operatione crassum illud maxima in copia à subtili illo hermetico segregatur. Aliæ verò particulae reliquum omne, quod in mixtis est impurum & terrestre à sublimandis excludunt propter impossibilitatem eorum ad sublimationem depurari quidem possunt, & fusionem quandam habere, at sublimari minimè, quod eorum materia vitrificatur potius quàm elevari possit, quod

Purū tantum quod latet in mixtu sublimandum est.

Verborum Hermeti explicatio.

In mixtis quod nō est ex natura puri illius humidi radicalis sublimari non potest, sed potius in vitrum vertitur.

Purū chymicum in quibus quærendum.

Post generationē mundi conflagrationē terræ qualisnam erit potest colligi ex vitraria arte.

Quare Deus in suo iudicio superno & generali mundum hunc totū teret, & igni tradet e. emensari.

quod in furnis vitrariorum cernere licet. Nā massam illam cineream præparatam, & in panes concinnatam, dū calcinant & fundunt, terrestre quod est & feculentum, & spissitudinem elementorum non sapiens, quæ in salita substantia residet, & latet, abit, & facessit in vitrum. Aliud verò elementorum spissum in quo necessarium purum quærendum est, abit in salem, quem supra vitrum natantem instar olei colligunt & separant, ut reliquum quod superest in vitrum duci possit. Unde qui vitroriam callet artem, non ignorat totum separationis chymicæ fundamentum & principium modo non cæcutiat in physicis cognitionibus. Mirum certè est, quod hæc ars sola ignis operatione qualitates ipsius terræ purissimæ in suo esse, & ab aliis elementis separatæ nobis sola mentis operatione visibiles oculis ipsis præmonstraverit, & Philosophis Chymicis arcana Dei sibi soli, quasi reservata revelaverit. Nam hinc colligere licet qualisnam terra erit, post conflagrationem universalem hujus mundi, & quam ratione hæc conflagratio fieri debeat, si ratio physica in statutis divinis, & decretis haberi possit. Alias enim Deus in hominum genus iradignissima concitatus totum quasi aquis submersit, vitæ autem & fomitem in terris ipsis conservavit, neque ipsa aqua poterat actione sua eum suffocare naturaliter, cum ipsa non sit adeò potens ad separandum ipsum vitæ spiritum, ejusque dimovendam sedem, quam Deus terræ fortissimo vinxit. Id etiam erat summè necessarium ad reliquos homines futuros, aliaque animalia adventantis sæculi sustentanda. Post conflagrationem autem universalem non erit opus tali spiritu, cum non erit vivēs nec germinans super terram. Unde hic spiritus, ejusque sedes; hoc est formæ à solo igne tanquam poten-

potentissimo, & elementorum omnium aptissimo ad faciendam hanc separationem segregabuntur, & commovebuntur à terra, & perfectè coquentur, & fixabuntur partibus præcipuis, & integrantibus totius mundi unientur. Cælum, astra, elementa, & corpora Beatorum suas singula desumunt partes puras, & ab omni alterationis potentia vindictas, hincque recuperato copiosiori vitæ spiritu, cælum, astra, & elementa omnia fulgebunt clariùs, & nitebunt, & quia coctum, fixum, seu omnibus numeris absolutum possidebunt, quiescent in perpetuas æternitates, cum ad fixandum, & ad coquendum, & perficiendum illum vitæ spiritum terræ inclusum, hinc inde moveantur non dissimili ratione ac cor movetur, dum vita in corpore servatur, ad vitam perpetuandam refocillatis spiritibus innatis partium omnium vitalibus infixorum & crudorum spirituum suorum adventu & affluxu. Desinet ergo omnis motus tunc temporis, quia natura finem perfectum adipiscetur ultimum, eoque gaudebit, motus enim naturæ est propter illum finem; eo adepto quies aderit toti naturæ puræ & perfectæ: impuræ verò & imperfectæ æterna erit maledictio, & cruciatus æternus ob mortem, quam perpetuò patietur, quæ in impuritate consistit. Itaque occulta miranda totius naturæ detegit Alchymia desumptis ex operibus suis, quibusdam certis conjecturis, quibus ad penitissima illa & abstrusa naturæ arcana devenimus, ut ex sublimatione illius puri, quod in centro cujuscunque mixti reperitur, ejusque coagulatione & fixatione colligere possimus certissimè qualisnam sit materia cœlestis, & an genere differat à materia sublunari: in primis non differre colligimus multis chymicis argumentis seu potius experièntiis, quod omne quod reperitur

*Cur cælum
& astra, &
omnia ele-
menta post
judicium
universale
fulgebunt
clariùs
quam nunc
temporis.*

*Calorum
omnium
motus desi-
net post u-
niversale
judicium
& cur.
Natura
pura cur
quies ad-
erit summa
post judici-
um & im-
puræ cur
maledi-
ctio.*

*Materia
cœlestis
qualisnam
sit, & an
differat à
sublunari.*

*Argumē-
ta varia
quibus pro-
batur cele-
stis mate-
riam esse
ejusdem
generis cū
terrestri
seu ele-
mentari.*

*Lampyri-
des unde
dulceant.*

ritur cœli in mixtis elementatum, & mixtum factū in ultima eorum resolutione cristallinam habeat serenitatem & nitorem, aut stellinum, aut planetinum splendorem. Mixta enim quæcunque sint purum illud quod continent, in quo cœli virtus & energia implantatur, post ultimam & perfectā purificationem adeò nitidum & splendidum habent, ut cœli frustulum, aut alicujus planetæ portiuncula esse videatur potius, quàm mixti alicujus elementaris membrum. Præterea omnia terrena, quæ sibi puritatem quandam vendicant nonne cœlestem illum fulgorem imitantur? Carbunculus nonne solis fulgoris aliquid sibi surripuit? Adamas nonne Lunæ, smaragdus Martis, turcheſtia Saturni, ametista Veneris cristallus Mercurii splendorem sibi vendicarunt, & energiam sympathicam? flores denique omnes, qui mirabili veritatum colore depicti universam terram, non secus, ac stellæ cœlum decorant & illustrent tenuissima, & volatili spissitudinum elementorum parte efflorescentes, nonne aliquatenus nitorem illum cœlestem sequuntur, quod ex purissimis mixtorum partibus oriantur? cortices verò arborum & plantarum, quod ex impuriore & crassiori enascantur parte, nonne tenebras sequuntur & noctem? nihil lucis habent, & splendoris, quod crassum illud & impurum incapax sit luminis & nitoris. Id in metallis elucet omnibus, quæ quò puriori formantur materia eò nitidiùs elucent terrarum antris. Totius istius difficultatis ambiguos solvunt mæandros lampyrides, vermiculi illi, qui verno & æstivo tempore noctu herbarum folliculis, terræque speluncis, veluti nitentes cœlo stellæ splendent & nitent, quorum vermiculorum firmum ventris, ubi alimenti, quod capessunt ad vitam sustentandam, digestum & depura-

puratum est, smaragdinum imitatur, & superat lumen. Si ergo in elementorum infimo mixta reperiuntur, & efformentur ex elementorum miscendis, & uniendis spissitudinibus, quæ cœlestes fulgores sequuntur, & imitantur? nonne cœlestia corpora eandem, & similem genere cum inferioribus elementorum mixtis, materiam habere chymica arte demonstratum habemus & apertum? Cœlumque si nitidiùs elementis fulgeat hoc solum esse, quod ex subtilissima & purissima materiæ primæ particula creatum fuerit & effigiatum? elementa verò ex crassiori & spissiori ejus parte, in qua cum adhuc sint partes aliis puriores, ideò mixta quædam puriora aliis generantur, quod puriores sequantur partes spissitudinis illius elementorum ex qua efformantur, quod & in cœlo etiam totius naturæ conditor observavit ex ejus puriori parte cui subtilissimum ignis, & terræ præcellebat Solem efformavit, & planetas omnes; sed Soli lumen, & lucem actu imposuit ex copiosiori & fortiori fixa ignea illa subtili materia efformato. Cæteris autem planetis & stellis nullum imposuit lumen, diminuta eorum omnium ignea natura, æthereaque, terreaque adaucta, qua ratione tantum remansit in eis potentia quædam, & aptitudo Solis radios, & lumen recipiendi, quo nitent, ac Soles parvi, terramque infernam collustrant mutuato eorum à sole lumine, nisi enim mutuatum esset, & subreptitium terram combureret omnem; etsi longè minori efficacia & energia: at à Sole ab eorum corpore primitus in terram effunderetur, nec aëris infimæ regionis frigiditas, nec aquæ humiditas hæc coercere possent, tantus esset eorum omnium in unum actus effectus. Cæteræ verò cœli partes, quæ lumen Solis oculitus nō retinent subtilissimā spissitudinem.

*Cælum ex
qua mate-
ria creatū,
& cur ele-
mentis præ-
nitent.*

*Sol ex qua
materia
efforma-
tus.*

*Cur plane-
tae non ful-
geant ex
sua essen-
tia.*

*Cælum cur
nō, nigeat.*

situ-

fitudinis aëreæ, & aqueæ partem cæteris aliis terræ, & ignis partibus præcellentem habent, & veluti fontis alicujus pernitida lympha, cristallique gemmæ solis radios non coercent; sed intromissos diffundunt absque ulla, aut minima luminis percussione facta: aurum verò, perpolitique chalybis, & ferri enses, & arma, speculaque lumen reperiunt majori splendore, caloreq; ferventiori, quod eorum corpora terreis, seu solidis, non diaphanis qualitatibus decorentur; non diaphanum enim, sed politum & nitidum, & coruscans reperiendi potestatem habet, quod luminis radios non in seipsum intromissos foveat, sed coruscanti sua superficie remittat splendidiore: sic cœli cætera partes se habent solis lumini, ipsum foveat, & in se recipiunt absque reflectione ulla, quod diaphanum habeant corpus: stellarum verò corpora, & planetarum omnium diaphanas, & translucens non habent qualitates, sed pernitidas, solidas & compactas, suntque cœlo, veluti specula annexa, solisque radios excipiunt, & transmittunt inflectendo.

*Stella &
planeta
corpus non
habent dia-
phanum.*

Huic doctrinæ refragari videtur communis Peripateticorum doctrina, quæ ubique locorum acerrimè tuetur cœli sublunariumque omnium diversam esse materiam, quam sententiam stabiliunt multis argumentis, & præcipuè sequenti, quod ex ipsomet Aristotele de generatione cap. 7. desumunt, quæ nequeunt mutuo, & reciprocè inter se agere, & pati communem, & eandem non possunt habere materiam; contraria enim sic inter se esse non possunt, cum actio, & passio contrariorum tantum sit, & contraria etiam in eodem, in communi sint genere. Cœlum autem, & sublunaria invicem agere, & pati nequeunt. Cœlum enim incorruptibile est, & immutabile: ergo necesse est etiam, ut peculiarem

*Argumentum quo
probat
cœli habere
diversam
elementis
materiam.*

liarem quamdam habeat materiam à sublunaribus differentem.

Maiores ex omni parte concedimus, & probamus, minorem explicamus, dicimusque cœlum incorruptibile quidem, & immutabile, in seipso esse, & permanere, sed cœli spiritus, qui est tenuissimum quid cœli infixum, & volatile, quod per radios stellarum, & planetarum sublunaribus infunditur, & jungitur tenuissimo elementorum spiritui, qui isdem genere, & substantia facile illi permiscetur, & fit unum quid cum illo, quod spiritus mundi dicitur, quatenus iste spiritus varias habet mutationes, & alterationes, dum formatur in substantiam mixtorum; eatenus dicimus cœlos esse mutabiles & corruptibiles, & agere, & pati simul cum sublunaribus, & proinde habere unam, & communem materiam cum qua genere conveniunt, & specie differunt, & contraria sunt. unde mutuas inter se habent actiones. Quod ita se habere est certissimum, si cœlo ad generationem mixtorum concurrant, mixtaque reperiantur nonnulla, quæ Solis naturam, alia verò quæ Saturni, quæ Martis, quæ Jovis, quæ Lunæ, quæ Mercurij sequuntur naturam, & imitantur. Non possunt enim eorum omnium sequi naturam, quin, & in eorum generatione cœlo delapsum sit aliquid, quod Solis, Saturni, Martis, Jovis, Lunæ, aut Mercurij non sit; nec mixtum fieri, quin proprietates, & conditiones omnes patiat, quæ cum mutationi, & corruptioni obnoxie habeantur, illud pari ratione corruptione, & mutatione inficiabitur. Cœlum tamen à quo defluit virtus illa, & spiritus per luminis radios incorruptibile est, & immutabile, non secus, ac materia natura unctuosissima, fixa cujuscumque rei, quæ etsi varias, & omnes in se suscipiat generationes ab spiritibus in eas introductas, tamen

Solutio

*Cœli quæ
ratione
corruptibilis
est,*

*Quibus cō-
stet spiri-
tus mundi,
& unde
fiat.*

*Argumen-
ta quibus
probat
cœlum re-
periri in
mixto, &
eatenus
dari ali-
quid quod
ex cœlo est
corrupti-
bile.*

O

sem-

*Cælum et si
immuta-
bile e qua
ratione
mixtum fe-
ri p. s. t.
Cælum quo
modo factū
sit a Deo.*

*Per cælum
& terram
in sacris
litteris, quid
quid intel-
ligatur.*

*Qui pro-
pter eius
subtilita-
tem & ma-
teriam de-
citur mun-
di anima.*

semper manet ipsa, & reperitur spissitudo fixa qua-
tuor elementorū, quæ materiæ primæ effigie gerit,
& rudimentum. Sic cœlū admittimus inmutabile,
& incorruptibile, & tamen misceri, & mixtum fieri
unā cum sublunaribus absque ulla contradictione
asserimus, quod dilucidius declarabimus capite de
unione cum sympathiæ, & antipathiæ causas, odij,
& amoris patefaciemus. Huc verò referemus quo-
modo cœli facti sunt ex abyssō. Naturæ Deus ex
abyssō lucem separavit à tenebris, ex luce factum est
firmamentum, & cœlum, ex tenebris elementa, seu
sublunaria; nec arguendum est cœlum in primis,
& terram, ex sacris literis creata fuisse, quia etsi ver-
ba id sonent formaliter, tamen sensus, & intellectus
alius est, ut consequentia verba indicant. Per cœ-
lum, & terram intelligo abyssum, seu materiam
primam, quam Deus primitus creavit. In qua cœ-
lum, & terra confusè mixta erant, ut indicant verba,
terra erat inanis, & vacua, tenebræ erant super faciē
abyssi, divisit lucem, à tenebris. Deinde fecit firma-
mentum, & congregavit aquas in unum, ut appa-
reret terra, cui præcepit, ut germinaret, & fructum
ferret. Quæ verba apertissimè demonstrant cœlum,
& terram, quæ Deus in primis procreavit, esse quid
mixtum confusum, & non separatum, & distin-
ctum, quod deinde consequenter separat, & distin-
guit; ex luce ergo, quæ sopita, & obtenebrata erat
in abyssi centro; hoc est ex puriori, & mundiori ma-
teriæ primæ parte, quæ ob suam puritatem lucis
nomen sibi vendicat, Deus cœlos fecit, quos tan-
quam subtili, levique materia fabrefactos in altum
sublimavit, spiritumque indidit ex eadem materia,
quem in cœlum non induravit; sed permeabilem,
volatilem, unde quaque penetrantem conserva-
vit, ut eius ope cœlum in inferiora ageret, sicque
esset

esset perpetuum rerum inferarum, & supernarum commercium. Hoc apertissimis verbis, & doctissimis docet Mercurius Trismegistus in Pymandro cap. 3. erat enim umbra infinita in abyssu; aqua insuper, & spiritus tenuis intellectualis per divinam potentiam in chaos inerant. Floruit autem splendor sanctus, qui sub arena, & humida natura elementa deduxit; cumque indistincta fuissent, levia postmodum in excelsam regionem pervolarunt, gravia sub arena humida resederunt, distinctis, libratisque rebus, quæ igneo spiritu vehebantur, emicuit cælum septem in circulos: hætenus Mercurius, quo nihil clarius doceri potest, Elementa, & cælum ex eadem natura esse deducta.

*Mercurius
Trismegistus in Py-
mandro.*

*Cælum ex
igneo spi-
ritu.*

Hanc separationem adhuc rudi quodam exemplo demonstrant Spagyrici Philosophi dum res sublimes sublimant: cum enim in his omnibus sit aliquid subtile, & grave, quod subtile est sursum pellitur clarum, & perlucidum: quod grave autem est, deorsum detruditur nigrum, & obscurum tanquam cælesti lumine denudatum, seu suo subtili, quod lucidum, & splendens semper est, quod est eorum arcanum præcipuum, quod tanti fecerunt antiqui omnes Spagyrici, ut id ænigmatibus tantum, & fabulis depictum cartis exararint. Fabula enim Antæi terræ filij nihil aliud indicat, & cortice suo duro nihil aliud, quam sublimationem illius puri, quod in cineribus, terreique partibus cujuscumque rei clauditur, & occultatur. Dum enim Hercules ille hominum omnium fortissimus, ipsum à terra sublevando in æthera suffocavit, & vicit, quotiesque terra prostraverat vita recuperata, pugna redibat. Quod etsi fabulosum videatur, attamen verum quid est, & minimè fallax Chymicis omnibus sublimationem demonstrans qualem esse debere, &

*Subtle &
igneum
sursu natura
terral ter-
rendit.*

*Fabula
Antæi ex-
plicatio.*

*Chymici
conditio-
nes, & q-
litates per
Herculem
indicata
sunt.*

*StudiaChy-
micorum
qualia esse
debent.*

*Alchymia
quare dis-
pendia
pariat.*

in æthere solo fieri posse, vt Mercurius mori pos-
sit, & ab omnibus terreis excrementis expoliari, &
præterea Chymicum Philosophum Herculem vi-
rum esse debere minimè infauftum; sed Dijs natum,
& fœlicem cui omnia rideant, & cedant laboris im-
probi patientem, cunctantem potius, quàm tumultu-
uarijs operationibus, & subitaneis occupatum, &
deditum, prudentissimo ornatum ingenio, tantæ
molis est chymicum onus, ut Athlantæas vires, Her-
culeumque robur expostulet, tum animi, tum cor-
poris. Nam si morbi adsunt, nec durum ferre la-
borem possit, etsi non animo valeat & ingenio, alio
ferat mentem quæso, ne oleum & operam omnino
perdat. Non omnibus enim licet adire Corynthus,
nec Atalanta fruuntur; solus Hippomenes osculo
eius gaudet. Itaque videant omnes, & æqua mentis
lance perpendant, quid eorum valeant, & utrum re-
cusent onus sibi impositum, ne postquam mare col-
chicum tentaverint medijs pereant in undis, aut
flammivoris ustulentur tauris, & draconico extin-
guantur veneno: sicque vellus maneat inexpugna-
bile, vanique eorum conatus & irriti: videant ergo
quicumque chymicam tractant, quid quærant,
quid voluant, quidque velint, & antequam manus
imponant operi, sciant quo pacto laborandum sit; si
Colchos tendant itineris colchici vias, & semitas om-
nes aprimè perdiscant, ne aliorum tendant, &
naufragium faciant, pereantque, veracissimamque
existiment artem, non circunforaneam & falsariam,
quod aureos polliceatur montes, & hinc quotidie
nascatur ridiculus mus, ut multi alioquin docti viri,
qui nescio qua puerili doctrina imbuti pertinaciter
hæc sustinent, artificum sunt, hæc non artis, ut antea
dixi. Vera est omnino hæc ars, sed occulta, & pro-
pterea difficultates ingentes habet, quarum ope, &
auxi-

auxilio diffidentiam mortalibus parit, quibus latentia diffidentiam pariunt, patientia autem eos delectant; sed hæc ex sententia Trismegisti in Pymandro cap. 4 mala sunt omnia, bonumque occultum ijs, qui manifestis incumbunt.

*Occultum
semper esse
bonum.*

CAP. XIX.

De Sublimatione Vegetantium.

Res omnes sublimari possunt, quod purum illud, quod supra disputavimus intra se coerceant. Nam illud attenuatum, & à fecibus suis omnino depuratum in altum vi ignis in vasculo ad hoc comparato evehi potest mercurij humidi volatilis auxilio, cujus maximam quantitatem, & copiam obtinent omnia vegetantia in humido pingui ignibili & inflammabili, ut antea dixi. Desumunt enim ipsum immediatè, ex communi omnium viventium promptuario, quod est terra. Hinc fit, quod & in lapidibus omnibus, & mineralibus, & vegetantibus cunctis plus sit spiritus elementorum tum fixi tum volatilis, quam in animantibus, quod animalia vivunt ex alijs, & non immediatè desumant illud vitæ nectar ex sua radice, ut reliqua omnia. Illud ergo humidum volatile summè depuratum ab humidis, & aqueis suis excrementis, ut demonstratum est capite de distillatione, est causa præcipua sublimationis. Fixum enim quod est & permanens in vegetantibus, & reliquis omnibus elementatis volatile fieri non potest, quin in alterius substantiam transeat. Hocque fieri nequit, quin volatile agat in fixum, suæque superanti, & vincenti actione convertat in seipsum, ut naturali quodam instinctu insitum est, & comparatum omnibus agentibus. Miscendum ergo est volatile vegetantium unctuosum, fixo

Sublimationi omnia possunt credi, & dari.

Vegetantia humidum pingue habent multum.

Cur in lapidibus plus sit vitalis spiritus, quam in reliquis elementaribus.

Sublimationis præcipuum insitum.

O 3

eo-

rumdem unctuosum, tandiuque continuo igne, & levi simul mixta fruenda sunt, donec unum fiant inseparabile: in hac autem unione, at in earumdem separatione apparent omnes colores, quod mirum est, quodque mirandum antea declaravi, ne opus imperfectum, & quasi incoctum in expertes Spagyrici perfectum, & absolutum existiment ex coloribus, qui in hac operatione apparent. Id enim solet exoriri ex cruditate, quam inducit mercurius volatilis, & infixus mercurio fixo, dum enim ipse infixus & incoctus cocto miscetur, & coquitur coctionis suae indicationes habere necesse est, quæ nullæ aliæ sunt, quàm colores, qui coctionis perfectionem, vel imperfectionem demonstrant. Id in lapide perfecto, & omnibus numeris absoluto demonstratur. Si enim mercurio crudo & incocto, seu volatili, & infixo miscetur, eoque dissolvatur, ut eius virtute quantitas & energia augeatur, & crescat, reincrudescit coctus ipse lapis, & inter coquendum iterum apparent omnes colores, ac si numquam apparuissent, coctusque numquam lapis fuisset, unde quoties aqua sua mergitur, toties moritur, totiesque coctione subsequenti continua, & levi regeneratur, & vivit, novusque & maiores acquirit vires, ut videbimus capite ultimo istius operis, ubi de multiplicatione arcanorum omnium agemus.

Colores varij in arcano chymico.

Arcanorum chymicorum multiplicatio & regeneratio unde, & quæ arione fiat.

Quot tempore sublimatio chymica tuto fieri possit.

Postquam autem unita sunt ambo, & unum facta, appareat albus color, aut citrinus, si coquendi continuitate ignis in mixta, & unita agat: tuncque temporis adaucto igne potest fieri sublimatio nostra tuto, ac sine errore ullo: ascendunt fumi albißimi, nec in aquam resolvuntur, quod unctuosum fixum sua siccitate, humidum, & aquosum unctuosum coagula-verit: unde non guttæ ullæ cadunt pluviosæ; sed salis chrysellini flosculi nivis instar lateribus vasis suspēdun-

duntur; non secus ac si mercurius vulgaris vendibilis, ex sale petra, & vitriolo simul mixtis sublimatus fuisset, nec est impar eorum similitudo; ob quã rem Chymicorum quamplurimi sub sublimatione communis mercurij, hanc occultam sublimationem obtexerunt, in primis Geber Arabum Princeps & moderator, capite nonagesimo libri tertij, ubi inquit totius operis intentionis summa est, ut suatur lapis in capitulis notus. Deinde verò cum operis instantia assidue super illum opus sublimationis primi gradus, & per hoc mundetur à corruptente impuritate, donec in ultimam subtilitatis puritatem deveniat: quibus verbis non intelligit Geber acutissimus mercurij vulgi sublimationem, etsi in præcedentibus capitulis hanc apertissimis docuerit verbis. Nam autem totam occultavit ubi magis apertè locutus est, ut ipsemet asserit capite 91. lib. tertij, sed intelligit hanc naturam de qua loquimur sublimationem, quæ omnes alias operationes complectitur, ut ex verbis Gebri antea citatis colligere licet. Nam etsi coagulare strictè sumpto vocabulo non sit sublimare quod in uno volatile fiat fixum, in altero verò fixum fiat volatile, quod ex seipso contrarietatem sonat Attamen quia sublimare latè sumpto vocabulo est ad perfectissimum, & ultimum naturæ finem deducere, quod solum in coagulatione perficitur, ea ratione sublimare coagulare est, & coagulare sublimare. Quod autem in coagulatione cæteræ lateant operationes clarissimum est, quod operationum ultima sit, in eaque terminentur omnes, & in fine omnia sint, & propter ipsum omnia. Vnde non immeritò antiqui Spagyrici coagulationem, & sublimationem supra cæteras omnes spagyricas operationes commendarunt (quod hæ arcani sint limites) sublimationem præcipuè. Nam absque

Geber textus de sublimatione.

Geber quibus loquitur de terminis a tem occultaverit.

Sublimare qua ratione coagulare sit. Cur in coagulatione cæteræ lateant operationes.

*Sine subli-
matione
coagulatio
fieri non
potest.*

*Fusio me-
tallorum
unde de-
pendeat.
Arcanum
chymicum
est fusio-
nem facili-
tem habere
ne esse sit.*

*Sublima-
tionis ru-
dimentum
naturale
quale.*

*Flores sunt
sublima-
tionis na-
turales si-
gna.*

debita sublimatione coagulatio firma, & permanens fieri non potest, cum nisi sublimatum fuerit arcanum necessarium, levissimæ non poterit esse fusionis, quod mercurij crudi & aquei, seu humidi quantitatem maximam & proportionatam non habuerit: is enim solus fusionis est præcipua causa, si autem non citò fundatur penetrare in intima metallorum corpora non poterit, nec hinc sua imperfecta coquere, seu perficere corpora. Hinc est, quod nisi sublimatio recta fuit, totum perit arcanum, & annihilatur, sublimationi ergo necessario incumbendum, ut arcana chymica perficiantur, & absoluantur in vegetantium genere tempore veris aduentante sole, dum ipse calore suo vivifico constipatos corporum vegetantium frigore hyberno poros referat. Reperitur quoddam, & demonstratur sublimationis necessaria rudimentum. Flores enim arborum omnium, & plantarum dum ante fructus efflorescunt, nihil aliud testatur, quam subtilissimæ spissitudinum elementorum partis, quæ tandem coctione continua, & indefinente perenni suo levissimoque foco in fructus dulces, & maturos perficienda est sublimationem. Quod tamquam naturæ mirum contemplari debent omnes spagyricæ artis alumni. sicut enim arbores omnes fructus producere nequeunt quin floreat. Hoc est, quin pars subtilissima spissitudinum elementorum, quæ nutritioni earum impenditur sublimetur in flores. Sic etiam arcanum vegetantium perfici non potest, nec animantium, nec mineralium, quin eorum omnium mercurius aqueus infixus, & volatilis, qui est tenuissima, & subtilissima eorum omnium spissitudinis elementariæ pars sublevetur in sulphur naturæ purum, quod est omnium quasi flos, suos etenim habent flores mineralia, suos animalia, & suos utraque fructus. Si enim flos in universum definiri possit te-

fit te-

fit tenuissima, æthereaque cuiuscumq; mixti pars, à centro illius calore cœlesti in superficiem detrusa; nonne semen hominis florem illius vocare possumus, lanuginem illam friabilem a rei coloris, gustatúsque dulcissimi, quæ in montibus sulphureis, tamquam ros exsudans reperitur, florem sulphuris dicimus. Quæ verò parietibus multis locis concauis, montiumq; cavernis adnascitur albi coloris, & falsuginosi saporis nitri florem, quem Spagyricorū multi Saturnum venerabili canitie senem; alij non abs re τὸν πάλιν vocāt, etsi hæc nominis tanti epitheta huic flori non convenient; sed alteri, qui huic assimilatur, qui est flos noster, aquila Hermetis, & sulphur naturæ, quod per sublimationem ex corpore fixo per admixtionem volatilis, & infixi extrahitur. Metalla deniq; singula suos habent flores, florem auri, & argenti azurium, stanni, & plumbi cerusam cupri viride æris, ferri crocum Martis, Chymici dicūt. Omnia deniq; mixtorum genera suos habent flores tāquam germinandi, & producendi virtutes infallibiles indices. Vnde in omnibus naturali quodam instinctu celebratur indefinens, & perpetua sublimatio, ut flores emergant ab eorum centro in superficiem ex tenuissima spissitudinis elementariæ parte, quæ in invisibili suo centro semē custodit uniuscuiusq; rei, quod in granū efformatur. Animadvertant ergo omnes Spagyrici Philosophi hanc naturalem sublimationem, & ad quid inserviat naturæ: ad eundem enim scopum, & finem, sublimatio spagyrica tendit; & sicut natura absq; floribus fructus producere maturos non potest; sic & ars Spagyrica arcana sua absolvere, & perficere nequit absq; sublimatione. Vt ergo absolvatur arcanū vegetantiū postquam mercurius eorum fixus, & permanens lotionibus multoties iteratis, & repetitis filtrationibus, & evapora-

Flos in mineralibus qualis, & quid in universum sit.
Flos humanus qualis.

Saturnus apud Chymicos quid indicet præter plumbum vulgare.
Flores omnium metallorum quales.

Nihil est in rerum natura, quod non floreat.

Arcani vegetantium declaratio.

O s tio-

*Fundamē-
tū arcani
vegetanti-
am quate-
r quantū
possit, &
valeat in
morbo cu-
ratis.*

*Vinariū sti-
pites qua-
ter in anno
fructus fe-
rentes.*

tionibus depuratus fuerit, eorumque mercurius infixus & volatilis, distillationibus multis purgatus fuerit à terris suis, & aqueis phlegmatibus suis excrementis. Coniunge eos simul donec ambo fiāt unus mercurius infixus & volatilis qui distillatione egreditur, absque suo socio in socium suum fixum, & in fundo vasis permanentem superinfunde, donec ascendat purus cum suo socio, qui deinde septies aut pluries sublimandus est donec ultimum puritatis nitorem nanciscatur, tuncque talci foliorum instar, & squammularum, aut bracteolarum argentearum propemodum adhærebit vasi sublimatorio, quæ colligendæ erunt, & summo opere summa cum cura & diligentia custodiendæ, & in vitro nitido, & polito peroptimè clauso, & obturato asseruandæ, tanquam principium & præcipuum arcani vegetantium fundamentum, quod per se solum miranda præstat, tum in curandis morbis, tum in resuscitandis è vita quasi extinctis arboribus, & plantis, & ut ter, quaterve germinent, floreat, & parturiant singulis annis. Quod creditu perdifficillimum est, his qui manifestis solum, & quæ sensibus subjacent credunt. His verò, quæ rationi competunt non satiantur. In hos autem solos ab experientia, sic argumentor. Nonne in Gallia, & Hispania, aliisque multis terræ plagis reperiuntur vinarii stipites, qui quater in anno racemos ferunt, in hisque semper botros maturos, & immaturos invenire licet: id naturale est, nullaque arte perficitur; sed naturali conatu, in his peculiari- bus stipitibus exoritur. Qua ratione jam quæro id obtinent hi peculiare stipites; cum non omnes æqualem habent fertilitatem. Ratio in promptu est, quia hi multò cæteris omnibus calidiores sunt, invitoq; frigore trahunt à cætro terræ nectar illud vitæ, quod

træ, quod totius fertilitatis est fundamentū, nec frigoris rigore glaciatur in poris ipsius stipitis; sed semper calore ipsius diffunditur undiquaq; copiosissime, hinc copia sua non solum sufficit ad alimentū stipitis, sed ad fructum parturiendum. Omnia enim, quæ copiosum trahunt alimentum ex copia alimentis, semē gigni necesse est. Semen autem genitum inane, & inutile esse naturaliter non potest, quin finē tandem ad quem ordinatum est adipiscatur suum. Ad finem autem suum consequendum in plantis & arboribus, tres sufficiunt menses. Hinc est quod omnes arbores communiter à floribus suis, qui sunt feminis indices, usque ad fructus suos maturos tres tantum impendant menses. Steriles autē remanent cæteris anni mensibus, quod alimentum non trahant sufficiens ad vitam sustentandā, & semen producendum. Quod si trahere possent absque dubio, fructus etiam ferrent copiosos. Unde animalia, quod æque hyberno tempore trahant alimentum sufficiens, ad vitā, & semen ac æstivo tempore etiam illa omnia, omni pariunt tempore. Ea enim habent omnia necessaria ad partum legitimum producendum, calorem scilicet, & alimentum, & semen. Arbores autem neque calorem habent sufficientem, neque alimentum, neque semen, eo quod recedente sole abit, & calor ille, qui arboribus & plantis vegetantem præstat facultatem, abeunteq; calore illo, quod illius absentiā constringantur terrefieri, per quos, tanquam per venas, & arterias plantis, & arboribus demandatur alimentum ex cujus copia semen procreatur, deficit alimentum, deficienteque alimento semen deficit; feminis verò inopiam sterilitas consequitur. Æstivo autem, & verno tempore hæc omnia abeunt, reliquaque præsto adsunt adveniente Sole. Unde etiam germinant, pullulant, florent, & parturiunt in his tantum mensibus

*Semen unum
de genere
tur.*

*Ratio cur
arbores
multa steriles
sint
toto hyberno
tempore,
alia autem
fructus habeant.*

*Ratio cur
animalia
omni tempore
ferant
fructus.*

*Ratio cur
arbores æstivo
tempore germinant.*

*Arbores &
planta cur
moriuntur
hyberno
tempore.*

*Animalia
aut hyber-
no tempore
magis p-
perunt co-
itum quam
aestivo prae-
ter aves.*

in quibus viget, & valet calor Solis. In aliis autem quibus tepescit, & diminuitur, vita tantum eorum conservatur absque fructu, quod si nimis rigeat, & algeat tempus, moriuntur, & vita extinguuntur, nectaris vitalis vehiculo obturato frigoris nimio algore. Hinc quod vitalis eorum calor solus permaneat in corpore conclusus absque fomite ullo, quo perduret, facile extinguitur. Animalia autem omnia semper habent praesentes has fertilitatis causas, quod eorum internus calor non augeatur, diminuatque Solis accessu, aut recessu; imò hyberno tempore plus habent caloris, quam aestivo, eoque tempore citius turget animalium omnium testiculorum semen, & ad Venerem, coitumque procliviora sunt, quam aestivo tempore in quo eorum calor referatis cutaneis poris ab externo calore exhauritur, semenque eorum flaccescit ejus spiritibus exhaustis, qui ambientis aëris frigore in centro seminis illæsi conservabantur. Hinc hyberno tempore plus coitum appetunt, quam aestivo; turget enim tunc temporis eorum omnium semen in eorum testiculis cujus copia gestiunt, pruriuntque testes. Aves autem omnes, volatileque ferè omne genus verno tempore, & aestivo ad coitum excitantur tantum, quod plantarum, & arborum ferè sequantur vivendi methodum. His enim omnibus tunc temporis trahitur copiosum alimentum, deductis terræ fructibus omnibus, qui affatim ubicunque aestivo tempore jacent, quibus ingurgitantur, & pinguescunt. Hyberno autem tempore arenulis tantum victitant, & putridis animalculorum officulis aut tenellis arborum corticibus, quibus jejuno semper sunt stomacho. Unde quanta pinguedine aestivo tempore perpoliuntur, tanta macie hyberno tempore squallescunt. Verumtamen non
infi-

inficior, quin vernante tempore calore naturali fortu cœlestis copiosioris caloris expanso, ac per totum corpus diffuso copiosiores sint voluptatum ad coitum illecebræ, quibus veluti æstro, thyrsoque percita animalia ruunt in Venerem; sed id non ex solo calore solari dependet; sed ex copioso alimento, & semine, quæ libidinis stimulos, illudque admirandum coëundi desiderium ad specierum conservationem, animaliumque omnium propagationem concitant.

Ratum ergo sit animalia ferè cuncta omni tempore posse fructum ferre quod omni tempore possint copiosum sumere alimentum ad vitam sustentandam, & semen progignendum, ex quo sequitur eorum partus; hoc testatur Cuniculus leporinum genus calidissimum animal, quod singulis mensibus parturiat, columborumque genus, quod inter privatos parietes affatim cibis nutriatur, eaque ratione singulis mensibus pullos edat suos, & foveat. Aliud verò columborum genus sylvaticum, quod quæ ruri degit, quod non adeò copiosis utatur edulis, ac aliud domesticum verno tantum etiam tempore incipit parturire, quod tunc temporis terra incipiat fructus pandere suos cornuq; Amalthææ, Acheloique, terram universam decorare, & illustrare ad animalium cōmodos usus. Jam verò quis hominum etsi infimus ex plebeia fece, & amurca negare poterit arbores & plantas omnes posse fructum ferre quater in anno, cum id ex solo calore interno nativo copioso, abundanti, & valenti dependeat, ut ex plantis, & animalibus demonstratum est. Quem calorem augere, fovere, & in suo vigore conservare facillimum est, artis auxilio, & opera, scitur quale quodque alimentum trahatur ab arboribus & plantis, æstivo vernoque tempore, ex

*Cuniculi
cur singulis
mensibus
parturit.*

*Columbæ
sylvatici
cur nō parturiant
singulis mensibus,
ut privati, &
domestici.*

*Quæ ratio
i.e. arbores,
& plantæ
omnes, ex*

centro

stat quater
in anno
fructus
ferre.

centro terræ hoc purum putum, aqua tepida diffusum, nonne radicibus arborum infundi poterit? arbores tunc temporis alimenti quidquid præsto erit, nonne fugent? at animalia fame tabefacta, etsi alimentum fugant; idque copiosum ex ipsius copia nonne semen producent? hoc est flores, ex quibus deinde fructus oriri necessarium est, modo calor externus foveat fructum, fotuque suo maturaret; qui quidem calor sat sufficiens erit verno, æstivo & autumnali tempore: hyberno insufficiens, unde immaturi permanebunt fructus tunc temporis; sed tamen erunt, ut & in stipitibus vineariis supracitatis videre licet, in quibus hyberno tempore immaturi conspiciuntur racemi, qui propter debilem admodum Solis calorem maturescere non possunt.

C A P. X X.

De Sublimatione Animantium.

Arcanorum
omnium
per, estio
quid postulat.

Sublimatio
animantium
qualem.

Semen, quod
vati ne solum
sublimationi
paratur.

OMne arcanum, ut absolvatur, & perficiatur sublimatione indiget, vegetantia id superius demonstrarunt: ea etenim fructum ferre non possunt, quin floreat; florere autem est species sublimationis, ut demonstravimus, id autem ipsum dilucidius ostendetur in animantibus, ea siquidem & suas propagare species, & fructus producere non possunt quin se subliment, & in semen se effundat, quod est se sublimare, ea enim est animantium sublimatio, ut eorum gignitiva natura in semen se convertat. Semen enim latè sumpto vocabulo est naturæ sublimatum. Id siquidem solum sublimationi competit, & etiam quod sublimari potest feminis naturam sapit, ac redolet, id clarissimè patet in animalium omnium seminis disquisitione. Si enim solum elementorum spissitudo volatilis, & infixa purissi-

purissima sublimari possit, conferatque ad sublimationem. semen ea ratione solum sublimari posse non incongruè asseremus, cum id sit purissimum rerum omnium, quæ in animalibus continentur: ex tenuissima siquidem alimenti ultimi parte conficitur, quæ est partibus omnibus animantium tenuior, & subtilior.

Semen est tenuissima pars omnium partium animantium quæ conficitur ad nutritionem

Sciunt omnes Medici, qua ratione semen fiat in animalibus, & qua ratione spumofum videatur, ut sententiam meam probent, non tamen intelligo me semen animalium, quod in corporibus eorum reperitur sublimari debere, ut arcanum eorum perficiatur. Aliud enim semen intelligo, quod arte parandum est ex animalium succis alimentitiis, aut excrementitiis; in his namque etiam aliquid excernitur invita natura à quibus separare potest ars, id quod arcanis competit, & sufficit. Id autem de semine communi dixi propter analogiam, & similitudinem, quam semen nostrum, seu sublimatum habet cum semine communi animalium ex quo vi procreatrice firmantur animalia, præparata potius ejus substantia in testiculis, tanquam in vasis sublimatoriis. Est autem aliquid potentius, & divinius in semine communi animalium quam illud quod reperitur in sublimato animaliū. Virtus puta & Entelechia generationis quæ in sublimato nostro reperiri non potest nisi quatenus animantis alimentum esse potest, & ex ea fieri semen. Quamvis enim sublimatum necessarium in matricem tepidè, & non suis omnibus facultatibus, & energiis perfectis & completis effunderetur, nihilominus esset matrici tanquam aliquid extraneum, & ingratum, idque facili negotio elaberetur è sinu ipso matricis nulla alia peracta commoditate, quàm fetus, & caloris externi, in vegetantibus,

verò

Ex semine chymico animalium hoc est ex mercurio animal fieri non potest, nisi in vulvam animalis ejaculetur.

*Cur plan-
ta, & ani-
malia im-
perfecta
possint ge-
nerari ubi-
que.*

*Perfecta
animalia
cur nō pos-
sint ubique
generari.*

*Cur potentia
generandi
animalium
perfectorum
sit tantum
in animalibus
perfectis &
non in ani-
ma mundi
in qua om-
nes ani-
mae & for-
mae imper-
fectae resi-
dent poten-
tia potius
ma: perfe-
cta autem
formae non
ita sed qua-
tenus for-*

verò sublimatum necessarium se habet, & ut ali-
mentum ultimum, & semen ex illo siquidem arbo-
res, & plantas generari posse superius asserimus, &
experientia ipsa vidimus in salviae sublimato, cujus
rei causam non aliam esse existimo, quam commu-
nis coelestis caloris virtutem, & energiam, quæ cæ-
litus per radios stellarum & planetarum in his in-
ferioribus infunditur, quæ tenuissimo elementorum
spiritui permixta variis occupatur plantarum,
& arborum, animaliumque imperfectorum spiri-
tibus secundum quos ipsa virtus coelestis ex arbo-
rum, plantarumque seminibus, & ex putri elemen-
tari materia potis est ubique & capax ipsas arbores,
& plantas animaliaque producere imperfecta. Per-
fecta autem, quod ipsorum spiritus in ipsis solis re-
sident dum vivunt, & valent, non in virtute coele-
sti, seu animo mundi produci non possunt ex par-
tibus eorum truncatis, & ab ipsis separatis, nec ex
eorundem semine, nisi in ipsismet tantum bene di-
spósito, & præparato; Quod autem fieri continge-
ret modo spiritus animalium perfectorum actu, &
realiter, conservarentur quidem, sed potentia tan-
tum, quæ nunquam in actum educi potest nisi in
ipsis animalibus perfectis. Quamvis enim dicatur,
Sol & homo generant hominem, Sol & Leo Leo-
nem, & sic de reliquis animalibus perfectis: eorum
tamen spiritus à quibus Solis educitur anima eo-
rum, non sunt in actu in anima mundi per quam
solam Sol, & cæteri planetæ dicuntur producere,
& generare inferiora, neque possunt conservari in
anima mundi, quod ipsa sint subtiliores, & purio-
res. Imo eorum substantia subtilior, & purior est
elementorum stellarum, & planetarum omnium.
Quocirca ex sublimato arcano animalium cum te-
pidissimo calore (& si animalium calori æquali)
gene-

generari non possunt animalia perfecta. Deest ipsi arcano vitalis ille spiritus, qui tantum in ipsis Solis viventibus, & bene valentibus reperiri potest. Quamvis enim dicamus, & vocemus ipsum sublimatum spiritum. Attamen ipse spiritus, non est ille vitalis, qui generationi præest; sed qui alimento tantum. Sunt autem hi spiritus specie diversi. Vnus enim tantum in ipsis viventibus est, alter verò in ipsis etiam mortuis reperitur. Animalia namque mortua omnia alimento sunt cæteris viventibus. Vnde spiritus alimenti in his reperiri necesse est, qui statim actu apparet, & viget, dum alimentum in sanguinem versum est. In eo enim summopere turget, & viget, & tamen sanguinem vivere, & partem animalem esse nemo usquam Medicorum, & Physicorum asseruerit. Addam ergo quod & substantia differat ipsi spiritus. Vitalis enim æthereus & igneus; alimentitius verò æthereus, & aquosus. In plantis verò vitæ spiritus æthereus est, & aquosus, alimentitius autem aquosus & terrestris. Hinc fit, quod in plantis etiam mortuis reperiatur vitæ spiritus, quòd aquosus sit & æthereus, nec evanescere possit propter aquosam substantiam, quæ ligat, & retinet ætheream, ne fugiat, aut si fugiat in anima mundi retinetur, & conservatur. In animalibus verò volatilis est omni ex parte vitalis eorum spiritus. Vnde vita pereunte, perit & ipse spiritus. Quæ ratio ultima est, & optima, cur animalia non generentur ex eorum partibus truncatis; at ipsa arbores & plantæ, & cur ex sublimato animalium perfectorum ipsa educi, & generari non possint perfecta animalia, contra illum Philippum Theophrastum Bombast, ab hoc henneum immeritò dictum Paracelsum, qui contra leges naturæ, & ordinem, totiusq; Philosophiæ dogmata impudenter perfricta fronte dialectico cala-

P

mo scri-

ma perfe-
cti anima-
lis virtute
sua inducit
similitudi-
nem sui i-
psius in a-
nima mun-
di, hoc est
in materiā
animæ mū-
di quæ in
se nō
semper a-
nimalium
perfectiorū
latet.

Cur ex ar-
cano ani-
malium
animalia
perfecta
generari
non pos-
sunt.

Spirituum
animalium
differen-
tia.

Sanguis
turget spi-
ritibus, &
tamen non
vivit.

Vitalis spi-
ritus quæ
in substan-
tia & ali-
mentitius.

Cur anima-
lia non col-
liant gene-
rari ex par-
tibus eorū
truncatis,
ut arbo-
res, & pl.
Paracelsi
erret.

*Avicenna
error.*

mo scripsit hominem extra hominem generari posse; contraque Avicennam asserentem mortuis omnibus hominibus Solē ex luto calore suo posse novos reformare, at totum genus humanum in pristinum restituere statum, quod pace tanti viri dixerim in Theologia, & Philosophia Christiana ridiculum est. Solem enim ea ratione summum admittere Deum cogeretur Theologia, cum ex irrationabili, caduco, & elementari, rationale, immortale, & divinum educere posset.

*Quid intelligatur
per semen,
& unde e-
duci queat.*

Materiam ergo fixam unctuosam à volatili, & infixam volatilem, & infixam factam, seminis nomine intelligo quod sublimari debet. Quæ substantia ex alimentitia animalium substantia arte chymica adduci potest simili ratione, & methodo pari, ac factitatum est in vegetantibus superioribus alimentitios tantum animalium humores Spagyrici Philosophi præparant, suisque præparationibus figunt, & coagulant, ita ut alimentum firmius, at fixius det, quam ex se impræparatis, & à natura, nihilque aliud est ar-

*Arcanum
animalium
quid.*

canum animale spagyricum, quam alimentum perfectum, & absolutum, fixum & permanens: ita ut facili negotio consumi non possit, & evanescere, ut communia faciat alimēta, quorum natura adeo fluxa, & labilis est, ut dato, & assumpto ad alendum uno, dari, & aliud necesse sit, ut vita sustentari possit: quod minimè fieri esset necesse modò alimēta fixiora essent quam sint. Calor enim non tam cito eorum substantiam disperderet, & consumeret si eorū humidum fixum esset, ac disperdit, & destruit. Arcana autem chymica humidum illud aquosum & æreum in terram mutatum continent ea ratione: quod terream prius humidi radicalis substantiam aquosam, & æreæ substantiæ auxilio, & ministerio in aquosam & æreā conversa habeant substantiam; illamq; ite-

*Hoc fit per
conversionem
elementorum
quæ est
maximi
momenti
arcanis per
agendum.*

rum

rum terræ substantiæ ope in terream substantiam mutatam, & hanc infixam omnino complectentur substantiam ratione cuius, quatenus fixa est, & pura, nihilque habeat extranei & impuri perfectissimè, & absolutè calorem fovet naturalem necessariū, cumq; restaurat, & roborat similitudine substantiæ. In eo enim sunt omnia elementa purè coagulata, & fixa, & præsertim ignis, & aër. Vnde cum vita necessaria nihil aliud sit, quàm quinta elementorum omnium essentia in corpore elementari anima informato radicata, fixa, & permanens: non tamen adeò fixa & permanens, quin evanescere & extinguì possit nisi quinta alia elementorum substantia hinc prorsus simili indefinenter foveatur & refocilletur; hoc autem fit alimentorum ope. Nostri autem arcani quinta elementorum substantia prærior admodum est, fixior, & stabilior omni alia substantia quinta, quæ in alimentis coërcetur. Hinc etiam est aptior ad vitam fovendam, & restaurandam, quàm alia quævis.

Vita quid sit.

Cur arcavorum substantia aptior sit omnibus aliis substantiis ad vitam fovendam.

Ex hoc sermone elice Spagyricarum rerū avide, quid conferat sublimatio in arcanis absolvendis. Fixum enim simul & purum esse non potest animale alimentum, quin sublimetur, alioquin etiam suas elementarias habebit impuritates, quarum ratione elementa, quæ in alimento sunt convertibilia, cōverti, & invicem permutari non poterunt, quod perfectissimè uniri non valeant, si permutari non possint. Ignis & aër præcipui vitæ fomites, terra fieri non poterunt, & hinc fixari nequibunt; si verò non fixentur labile, & evanescens præbebunt vitæ alimentum, ut cætera communia vitæ fulcra, & stabilimenta, & ea ratione non distinguetur Spagyricorum animale arcanum, ab alimento communi, & vulgari, quod corruptibile est, & facilis fugæ. Quæ omnes conditiones procul absunt ab arcano animali Chymicorum,

Ignis, & aër præcipui vitæ fomites.

*Qualitates
arcanorum
chymico-
rum, &
proprietates.*

*Virtutes,
& facultates
arcani animalium.*

imò earum loco præstò adsunt substantiæ incorruptibilitas, permanentia, & stabilitas, firma, & constans adversus cujuscumque caloris impetus, & conatus veluti purissimū aurum quod violentissimi ignis, vires contundit, & se in his minimè pati ostendit, quod nobilius, præstantius, & nitidus ab ipsis flammis educatur & exoriatur. Sic animal arcano nostro pro alimento utens non temporum varijs iniurijs laceffitur, nec longinqua eorundem annorum serie canescit, nec laborum indefinenti onere fatiscit, nec studiorum multitudine, & vigiliarum copia mens obstupescit, nec morborum ullorum insultu, & incursu temperamentum eius frangi, subvertique potest: sed invitis omnibus quibuscumque animalium hostibus, vitæ suæ ultimam à natura, Deoque institutam periodum, & metam percurrit omnem. Heu Reges, & Principes omnes, qui medicorum turbas, tamquam militum turmas, ut vitæ vestræ hostes profligare valeatis prægrandibus stipendijs, opulentisque muneribus, & donis devinctos conducitis: cur non vobis est unus saltem solus Philosophus Chymicus, qui vobis arcana vitæ tanta subministret? qui diu, noctūque indefatigato labore furnis Chymicis incumbens Spagyricam tractans artem omnem susque deque voluat lapidem, donec vobis reperiat vitæ thesaurum: Vt civitatem quamdam, aut urbem vobis rebellem subijciatis, & debelletis quamplurimos sæpè sæpius infumitis annos, cum infinitorum ferè militum, imò amicorum vestrorum charissimorum vitæ dispèdio, cum thesaurorum, pecuniarumque vestrarum exhausto, cum deliciarum vestrarum regalium privatione, cum labore improbo, cum sudore prægrandi, cum algore maximo, cum vigilijs, animique summa perturbatione, cum belli non certi successus ambiguo timore. Hæc omnia cōstanti fertis

fertis animo, incredibili flagratis amore, longoque obtinetis tempore peroptatum; & ut internos vestros, & intestinos hostes debelletis, frangatis, disperdatisque ne momentum quidem temporis infumitis, imò anile putatis opus, insipido quodam, & indocto medicorum vestrorum, & Philosophorum suffurro delibuti. Spero me has omnes Spagyricæ artis tenebras, & brumas experientiæ meæ lumine, argumentorumque meorum radijs, coram invicto, pio, justoque Rege meo à doctissimis totius Galliæ viris abigere: Sed redeamus unde digressa est oratio nostra; Sublimationē Spagyricā multis de causis in arcanis Spagyricis celebrari diximus; Primò, ut spiritus animalis in arcano animali, hoc est tenuissima, & volatilis, & infixæ animalis alimentæ pars corpus fiat: hoc est fixa, & permanens alimenti substantia. Secundò, ut pars alimenti fixa, quæ est unctuosæ elementariæ spissitudinis substantia fixa fiat volatilis, & infixæ. Tertiò, & ultimò, ut hæc duo unum quid facta ab originali immunditia elevatione illa septies iterata purgentur, & sic ab spurcitia suo corporali sublevata mira præstent; non secus, ac anima rationalis corporis vinculis soluta, miram habet, & inauditam agendi potestatem: totum enim terræ globum Deo sinente tamquam pilam aliquam undique à suo centro converteret, infinitum propemodum, & ultimorum cælorum spatium unico instanti velle sui transagit, & pervolat, solida quæque terram, cælos omnes, elementaque quæque invisibili foramine penetrat, pervaditque. Quidni etiam in corporis ergastulo detenta inauditos molitur naturæ effectus, & actus? nonne si corpus etiam ejus mania vexetur, quod ejus humores, & spiritus calore nimio præter naturam attenuentur, & præter naturalem statum, & modum subtilientur, nonne inquam tunc

Sublimatio quæ præcipue de causa fiat.

Mania effectus frui pendit.

temporis tamquam semiseparata à corporeis partibus, inaudita loquitur, futura prædicit, scientias & artes, quas non novit docet, idiomata linguarum varia et si ignota loquitur, perpetuò movetur, quamplurimas infomes agit noctes, mensem ferè integrum contra naturalem vitæ institutum iucernatam, & impransam absque ullo cibo, & potu percurrit sine ullo vitæ suæ discrimine? tanta denique agit mira ut immemor sui divinam quamdam naturam tali morbo consecutam se fuisse putet imò Deum esse ipsum immortalem sed hæ sunt v&sanæ mentis, & morbo afflictæ operationes tantum.

*Anima
rationalis
sanctus
et in
ambulans.*

Videamus an sapientis, & optimæ valentis sint similes actiones: sapiens apius videri solet, ut nonnulli florenti ætate, vividæque eorum corporis temperie constituti, sanguine eorum turgido, ac spumanti, æstuoso, fervidoq; spiritu intempesta nocte, vel antelucano exiliant, ac lecto, spondæq; se subducât quæq; accessu, aditûque prorsus vigilantibus ipsis sunt difficillima, imò impossibilia perficiant, & absolvant, eaque tam inoffensè peragant nullo corporis incommodo, attamen periculo maximo, ut nemini nō spectantium admirationem, stuporémque incutiant: Somno enim profundo sepulti, & oppressi ambulant, ne dicam volant, perreptant, culmina, ædiûmque tabulata, parietes scandunt, illisq; adhærescunt, manuum, pedûmque summis articulis limacum, cochlearum, cancrorûmque propemodum similes ædium tegmina editissima quæque percurrunt, illaque & in æquo spatio diffusa catorum instar præsaltant, conscendunt equos furiosissimos, eosque cursu velocissimo agitant, undiquaque percurrunt nullo metu, nullaque trepidatione, natant, seque in profundos gurgites fluviorum iactant, hincque evadunt incolumes, et si vigiles omnem natandi ignorent

rent artem; pondera gravissima è terra sublevant, eaque humeris sustollunt, & transportat ultra domum, ruri peractis multis leucis redeunt. Quæ quidem ipsi vigiles deinde credere non possunt se agere potuisse, humo enim sublevare solum apparet, quod tres alij homines cum ipso noctambulone illi coadiutores pondus illud non possunt, quod ipse solus dormiens transportat, multa alia infinita peragunt mira, & inaudita, incredibiliaque, quæ à nulla alia dependent causa, quàm quod anima habeat humores, & spiritus, quibus utitur ad operandum, tamquam instrumentis subtilissimos, purissimos, & elementari spurcitie defæccatos calore vitali puro puro delibutos, qui quidem calor somno augetur feriantibus omnibus sensibus externis quibus utentibus eorum usu atteritur. Vnde adaucto per somnum calore inflato vitali eorum spiritu æstuantibus humoribus omnes ferè sensus ad agendum compelluntur, non secus ac organa pneumatica, quæ insufflatis aeris, ventique spiritibus tumere coguntur. Quod autem eorum omnium noctambulonum calor, & spiritus violentior, & copiosior sit in somno, quàm in vigilia: hinc eorum etiam actiones promptiores, violentiores, & subtiliores sunt, dum dormiunt, quàm cum vigilant. Vigiles etiam hi omnes homines cæteris hominibus ingenij acumine, actionum omnium violentia, & promptitudine antecellunt, ut sunt ardelliones omnes inquieti, iactabundi, qui omnibus se negotijs ingerunt atque ultrò, citròque discursant, vultu, incessu, vestitu, totòque corporis habitu ab alijs hominibus dissimiles ad maniam proni, circumforanei, histriones, palæstritæ, agyrthæ, circulatores, qui ad nugas plebem convocant, quales iam multi Italici Pharmacopolæ, & Chirurghi, qui temeraria audacia, nullo merito prohi nefas! honorabile,

Causa æstuum noctambulonum.

Noctambulonum omnium calor, & spiritus validissimus.

bile, & plusquàm laudatum Spagyricorum & Chymicorum nomen sibi adsciscunt & attribuunt, consensisque in publicum theatris, tamquam comædi, & histriones ad aniles nugas, excogitatasque ad risum fabulas imperitam plebem agglomerant, interimque stultis, sua chymica, quæ aiunt pharmaca magno divendunt pretio, curasque morborum aggrediuntur imperiti, & insulsi omnino. Quòd si casu, & fortuitò cedat effectus (quòd in sua fuerit declinatione, in qua nullo adhibito remedio, natura ipsa citiùs, omni procul dubio malum curasset) magni sunt Apollines, & Æsculapij, magni habentur Spagyrici, & tamen Spagyricorum medicorum cimflones, & carbonarij haberi merentur, & eo funguntur apud Italos medicos officio; sed ex Italia in Galliam convolant, postquam aliquid Spagyrici artificij rudiusculè perdidicerint, ut eo solo ab imperita plebeia Gallica turba, quæ nova miratur semper, benignoque suscipit applausu, magni habeantur Spagyrici Philosophi, tales nutrit, & honorat passim Gallia: tales ditat opulentissima Lutetia: tales totam pererrant Galliam, qui flagro potius, & carcere digni sunt, atque pistrino in quo malè curatam fustibus asinorum curent cutem, & strigilibus demulceant bobus, quàm tanta laude, & decore tanto excipiantur à populo Gallico nimis in exteros officioso.

Galli semper in exteros officiosi.

Actus præclarissimi ex humorum subtilitate dependent.

Iam verò Sole clariùs patet, quòd anima dum pueros & subtiles obtinet humores, & spiritus, mirandos præstet effectus. Idcirco Chymicorum quamplurimi id animo convolutes excogitarunt medicamentum porrigere animalibus, quòd eorum subtiles faciat humores, & spiritus; id autem invenerunt in centro alimentì cujuscumq; animalis, quod purū putum perfectà decoctione absoluta omni qua indigebat perfectione decorarunt, & sic suos viderunt effe-

effectus, ut capitulis ultimis, etiam hujus opusculi Chymicorum quisque videre poterit, & experientia sua ipsemet delibare.

C A P. XXI.

De Sublimatione Mineralium.

Mineralium arcanum non secus ac alia omnia arcana, quæ superioribus pertractavimus capitulis sublimatione indiget, ut perficiatur: imò majori & subtiliori, quàm reliqua omnia, cum excrementis scateat majoribus, & copiosiore turgeat fece & tartaro: terra enim, etsi caloris cœlestis, & vitalis sit scrinium, & scaturigo, in centro cujus ad generationem omnium rerum spissitudines omnium elementorum cum subtili cœlorum, quod radiis planetarum, & stellarum terræ infunditur malaxentur, & compissentur: attamen multò minus in terra viget talis calor, quàm in vegetantibus, & animalibus propter excrementorum copiam, & redundantem cumulum, quibus extinguatur, & suffocatur: non secus ac ardentes, & vivæ pulvere, & sabulo prunæ. Unde mineralia omnia quòd ex terra immediatè sumant originem frigidiora sunt aliis omnibus: & tamen creantur, & formantur immediatè ex calore vitali terræ rerum omnium architecto, à quo calidiorem deberent nancisci conditionē, cum in sinu suo, & medio, quasi procreentur: calor tamen ille naturali suo instinctu, cum sursum tendat, ætheraque revisere tentet, patriosque adire penates crassum, & feculentum suum in terra relinquit à quo mineralia: subtile verò in terræ, & aquæ superficie à quo vegetantia, & animalia prodeunt, & conservantur. Subtile autem plus obtinet illius caloris, quàm crassum & spissum, quod ratione suæ crassitudinis, & spissitudinis, calorem

Mineraliis arcanū sublimatione indiget subtiliori calore vis omnibus arcanorum sublimationibus.

Cur mineralia frigidiora sint aliis naturæ mixta.

Mineralia vegetantia, & animalia, ex qua spiritus mundi parte fiāt, & generentur.

P 5

pau-

paucillum, quem coercet adeò semimortuum, & suffocatum conservat, ut mortaliū nemo Chymicis exceptis in omnibus aliquid latere vitæ existimet mineralibus, quæ tamen revera vigentem, & valentem illius vitæ calorem retinent à Chymicis omnibus exoptandum & habendum. Is enim solus est, cujus luce cuncta penetralia terræ, veluti Sole meridiano lustrentur, cujusque splendore cursus dirigitur in lucos Proserpinæ sacros, ubi pinguem dives opacat ramus humum; sed opaca Ilíce auri frondentis tegitur species, quæ apud Spagyricos Philosophos illex nihil aliud portendit, quàm excrementa, & feces, quibus abundāt mineralia omnia, quod Virgilius doctissimis expressit versibus.

*Quid per
ilex in ar-
cano Philo-
sophorum
intelliga-
tur.*

Latet arbore opaca

Aureus, & foliis & lento vimine ramus

Iunoni infernæ dictus sacer, hunc tegit omnis

Lucus, & obscurus claudunt convallibus umbra.

*Arcanum
Philosopho-
rum possi-
bile, sed
difficile.*

Quæ sublimationis nostræ radiis fuganda sunt, & dissipanda eisque dissipatis fulgebit auricomus ilicis opacæ arboris fœtus; sed infans prius juvat indulgere labori antequam tanto digneris munere. Non enim simplicis operis est & laboris hæc nostra sublimatio: quamplurima, eaque difficillima antecedunt opera, ut videre est è superioribus capitibus, in quibus de iis operationibus longa sparsa est oratio, nec adhuc existimo satis fusè me dixisse, & aperuisse ea omnia quæ ad hanc pertinent artem. Omnia enim scribere, chartisque depingere impossibile est. Latent siquidem multa, quæ non nisi experientiâ, & oculis ipsis manifestari possunt. Unde, qui studio solo & meditatione, librorumque quamplurimorum, eorumque optimorum, & selectorum lectione ad hanc pervenire artem conantur, tardè omnino eam cōsequuntur:

opus

opus est tandē experiētiā, ex qua addiscitur, quod lectione, & meditatione excogitari nō potest. Multoties ego ipse erravi, ipsique errores doctrinæ, & disciplinæ mihi erant maximæ. In primis enim conatibus meis, & experiētiis, quibus ad divinum istud opus manus adhibui, annos ferē duos integros consumpsi absq; ullo expectato fructu, quod spiritum volatilem infixum nostrum, seu aquam, & mercurium Philosophorum impurum, & non septies distillatum terræ nostræ, sive auro nostro fixo, & permanenti etiam impuræ commiscueram, eaque tepida per multos menses in athanore, seu furno physico conservatam apparentibus coloribus, nigro primum, postmodum albo, quæ res ingenti, & incredibili gaudio animum pertentabat meum: sed postquam ad citrinum perventum est colorem, dum sublimationem tentare volui, dictatibus ita doctoribus omnibus Spagyricis, ita obstupui, ac si dura silex fuissē, & Marpesia cautes. Mercurius enim meus æquē crudus, & iisdem qualitatibus præditus aëra conscendit, ac primò impositus fuerat, nihilque mutatus fuit, nec ullam terræ fixæ partem secum advexit: sed tota fundo vasis permansit, absque ulla alteratione suæ substantiæ, nec iterata ulla deinde repetitione, infusione mercurii mei super terram potui eam sublimare: imò nec eam alterare, & à suis qualitatibus dimovere. Ad hoc autem opus sic pertractandum quamplurimis mecum excogitatus rationibus perductus sum; quod non opus erat in prima mercurii, & terræ nostræ commixtione præparationes ullas, & purificationes adhibere, quòd omnia impura, & extranea, quæ in mercurio, & terra nostra reperiri contingebat, in sublimatione nostra separari, & segregari esset necesse: ita has omnes purificationes, & lotiones

Errores auctoris in arcano peragendo.

*Alius er-
ror autho-
ris.*

lotiones ante sublimationem vanas, & inutiles re-
bar, quas in sublimatione deberi putabam, minimè
existimando quòd sublimatio fieri non poterat nisi
omnia, quæ ad sublimationem adhibentur pura
fuissent, quòd ea impura invicem alterari, & inter
se agere, & uniri non possint propter eorum o-
mnium excrementa, quæ unionem eorum impe-
diunt & hinc actionem eorundem: experientia ten-
tata veritatem illius axiomatis expertus sum, quam
antea animo excogitare non poteram. Iterata igitur
eorum omnium unione, & conjunctione, post-
quam eorum omnium purificationem, & defeca-
tionem exactam celebravimus, eorum unionem vi-
dimus. & sublimationem fecimus puram, & niti-
dam, quam tamen antea non poteramus & præ er-
rore opus laudabile intactum relinquere penè in
votis fuit, tanquam aliquid futile, & gratis dictum
à Philosophis ad ingenia hominum acuenda, illis
naturæ reconditis illecebris. Erravi etiam per mul-
tum tempus, quòd terram nostram fixam antequàm
mortua, & spiritibus suis omnibus privata fuisset,
ad puritatem deducere conatus fuerim, multis cal-
cinationibus, levioribus quàm par sit ad ejus terræ
extinctionem, multisque lotionibus in vanum ten-
tatis, & infusionibus mercurii volatilis super eam
factis, quod tamen opus omne vanum, & inutile
fuit æquè ac primum, eosque tantum errores ex-
pertus sum circa materiam debitam arcani mine-
ralium, quibus intentatis, & non expertis impossi-
bile mihi erat hæc animo concipere. Fuerunt & alii
mihi errores quamplurimi circa materias inde-
bitas, & extraneas, circa quas decem ferè annos cō-
sumpsi sumptibus minimis, labore tamen ingenti
& improbo, quem tamen impendisse non me piget.
Laborare enim didici, & instrumenta chymica
pertra-

pertractare, tum ea omnia, quæ ad arcanum Spagyricum faciunt, tum reliqua omnia, quæ omnibus Spagyricorum distillationibus extractis, arcanis, magisteriis, elixiribus faciendis inserviunt. quæ tanta sunt, eaque tam nova, & recentia, ut si Spagyricorum summus revivisceret Hermes & acutissimus Geber certè ignorarent, discipulique & tyrones haberentur rudes.

Laborate ergo vos omnes chymicarum rerum studiosi circa operationes chymicas, hisque investigate mixtorum centalem compositionem, intuemini internas eorum partes, evolvite libros Spagyricos vetustiores, & obscuriores, molimini eorum rectam interpretationem, eaque via brevissimo tempore ad optatum devenietis portum, nec vos deinde laborum, aut curarum, aut ullorum sumptuum pigebit. Mineralium centri radicem averruntate, ex eaque succum exprimate, eum depstrate, terramque puram eo irrigate suam, consurget brevi tempore ditissima arbor aureis, & argenteis decorata fructibus, qui nunquam ex ea radice sunt proventuri, quin prius cortice duro suo denudeatur. Id autem fit ut multoties dixi calcinatione, solutione, inhumatione, distillatione, & tandem ultimo sublimatione in qua sola operatione ultimo omnia removentur excrementa. Dum enim terra cælum petit, & astra ea imitatur splendore substantiæ suæ, & coruscanti corpore in quo nulla originalis reperitur macula, quodque etiam eodem instanti cælestibus, & astralibus insignitur facultatibus, & virtutibus, quod excrementa spissitudinum elementorum singulorum in altum non ferantur, & suffocent harum virtutū energias & efficacias: non possunt autem sursum ferri, quod Mercurii volatilis naturam essentiam non redoleant. Hinc quod

Quid agendum ad arcanum chymicarum habendum.

Ex succo ra cu centalis mineralium fit arcanum eorum.

quòd illi uniri non possint. Mercurius etiam ea per
 aëra succolare non potest : at in fundo remanent in
 forma pulveris tenuissimi, qui levissimo sufflatu in
 atomos dissipatur, modò ne aliquid mercurii fixi in
 his resideat, veluti insolutum, & inalteratum à
 mercurio volatili. Tunc enim temporis resident
 adhuc excrementa illa massæ alicujus salis fusi pro-
 pmodum pinguedinem summam habentis, ra-
 tione cujus excrementa illa invicem sibi cohærent,
 & massam in fundo vasis constituunt. Unde ite-
 randa est infusio mercurii volatilis super illam mas-
 sam pinguem donec auferatur omnino ejus pin-
 guedo, & in auras deferatur unà cum mercurio vo-
 latili in modum foliorum talci pellucidi, aut bra-
 ctearum argentearum, quæ sulphur naturæ dicun-
 tur à Philosophis omnibus Spagyricis. Hinc cla-
 matur à Philosophis passim in turba, quod sedulo
 frangenda est massa eorum mercurii fixi, & teren-
 da summopere, & in pulverem impalpabilem redi-
 genda non manibus, pistillo, aut mortario; sed igne,
 & aqua eorum & ethelia, quod non aliter intelli-
 gi potest, quàm de sublimatione in qua sola fixa mer-
 curii substantia dilaceratur, frangitur, & adedò atter-
 ritur, ut in aërem ipsum convertatur. Quòd quam-
 vis nos ipsi in capite de calcinatione retulerimus ad
 calcinationem prædictam attritionem; attamen
 calcinatio non est nisi prima mercurii fixi attritio,
 dum mercurius volatilis ab fixo separatur, & tan-
 dem datur. Sublimatio verò est ultima attritio
 physica: in ea enim quidquid est vitæ in massa mer-
 curii fixa sursum pellitur & separatur verè à mor-
 te, hoc est ab excrementis omnibus, quæ in elemen-
 torum spissitudine continentur, quæ mors dicun-
 tur ratione, quòd actiones, facultates, & virtutes
 proprias, & innatas, quæ in mercurio nostro resi-
 dent

*Pu'vis im-
 palpabilis
 qua ratio-
 ne fiat.*

*Sublima-
 tio est ulti-
 ma & ab-
 soluta mer-
 curii fixi
 attritio.
 Excremen-
 ta cur mors
 dicantur.*

dent impediunt, & suffocent. Hæc nostra attritio, quam in sublimatione collocamus clarissimè patet in Ænigmatibus, quæ in turba referuntur ex visione Arislei Philosophi summi, & præcipuè in secundo ænigmati in quo videt Arisleus ex mari suo physico exoriri pisciculum rotundum, ossibus & squammis carentem, pinguedine summa præditum, mirificaque ornatum virtute, qui silenti igne coctus, donec ejus humor, & pinguedo prorsus abrodatur, & absumatur, omninoque macrescat, qui deinde fortissimè terendus, & aqua maris imbuedus quousque lentescat, suaque iterum induatur pinguedine. Hinc per hebdomadam sepulchro abiconfus, assandus iterum, donec omnem deponat pinguedinem, & præ combustionem candescat, cui candido, & albisimo facto, reddenda est iterum ejus pinguedo sua, donec totus ascendat citrinus, aut albus, qui deinde assatus fit collyrium Philosophorum, cujus liquore illi oculi arcana Philosophorum facillimè vident & percipiunt. In hoc ænigmati solo totum quod in hoc amplissimo libro complexus sum coërcetur, & in eo ciaret, quod vera, & ultima Philosophorum attritio in sublimatione celebratur, quod in ea pinguedo corporis nostri, quæ attritionem ejus impedit consumetur, & abrodetur, non tamen quod abrodatur, tanquam aliquid extraneum & inutile: sed quod in mercurii volatilis repetita multoties super corpus infusione & ascensione, seu distillatione pinguedo illa, quæ massam constituit fixam pedetentim solvatur, & mercurio suo volatili admisceatur, & unà cum illo ascendat relictis in fundo vasis, quæ non sunt ejus substantiæ, quæ constituunt excrementa illa de quibus superius dictum est quod levissimo insufflatu evanescant, cum nihil pinguedinis præcedentis contineant,

*Ænigma
Arislei
Philosophi*

*Continuitas
rei omnium
unde
ex qua
parte sub-
stantiali
mixtorum
fiat.*

*Vnde nam
omnia suc-
cessu tem-
poris in pul-
verem te-
nuissimum
conv. rstan-
tur.*

tineant, quæ ejus continuitatem constituent. Hæc enim est pinguedo, seu substantia illa spissitudinis elementariæ, quæ continuitatem in rebus omnibus constituit, tum vegetantibus, animalibus, & mineralibus, eaque absente perit & destruitur eorum omnium continuitas, quæque firmiorem habent, & compactiorem firmitus stant, si calore, si frigore ea pinguedo consumatur statim mixta in atomos resolvuntur. In cadaveribus mortuorum hominum, quæ in hypogæis subterraneis (quæ in Ecclesiis Christianorum ad hoc pium, sacrumque opus affabre conficiuntur) ad multum tempus aservantur, in quibus dum humor ille alimentitius, qui partes omnes suo corpore conservat, quique pinguedo de qua loquimur esse censetur consumitur, partes eorum corporum, quæ labilem, & fluxilem habent illam pinguedinem, sensim in atomos abeunt, relictis tantum ossibus, nervis, & ligamentis tantum inter se connexis, & cute tectis, tandemque successu temporis, longoq; ejus tractu omnia corruunt in cineres. In arboribus etiam idem cernere est, quæ dum vita extinctæ jacent sensim carie contabescunt, earumque partium soliditas, quæ dum viridanti succo delibuta erat, ponderosissima erat, & firmissima: jam verò dum illo succo destituitur, & pinguedine sua innata vitali, & primordiali privatur, foraminibus scatet multis, levissimaque fit, ventoq; levissimo rapitur, quæ antea aquis, bobusque validissimis trahi, locoq; dimoveri non poterat. Dum etiam prægrandis arborum quantitas, & acervus flammis devorandus proicitur: nonne, quod domus integra & area maxima capere nō poterat, minima clauditur urna? nonne præduri lapides flammarum violentia attenuantur, & in impalpabiles reducuntur cineres, quod pinguedine sua,

sua, quæ duritiem in his omnibus constituit, exspolientur? Metalla quoque omnia simili methodo nonne in pulveres subtilissimos rediguntur, quæ tamen antea visibilem, & manifestam promūt pinguedinem, qua in igne fluunt & liquantur? Statutū ergo sit cribrationem, seu attritionē verè fieri physicam in physica sublimatione, quòd in ea pinguedo, quæ soliditatem & duritiem in mercurio fixo constituit, abrodatur, seu sursum compellatur una cum mercurio infixio, & volatili, quod cum in mineralibus fit, illud quod sublimatur ex mineralibus continet, & coërcet totam mineralium naturam, mercurium inprimis infixum, & volatilem, & mercurium fixum & permanentem, qui duo mercurii totam, & integram cum constituant mineralium naturam, nemo prorsus ambigit, quin in sublimato tota mineralis & metallica coërceatur natura, cumque pura contineatur, & nitida, & ab omnibus elementorum soluta spurcitiis, quin incredibilem agendi promptitudinem, & corpora metallica cuncta penetrandi subtilitatem secum habeat, cujus ope & auxilio, suas facultates & actiones, & energias metallis communicet, suoque silenti, ingenti tamen igne partes metallorum heterogeneas, eorum perfectionem devastantes, & corrumpentes separet, & segreget; sicque maneat purum metalli homogeneous in aurum mutatum, tanquam in finem suum ad quem naturali sua sponte tendebat. Attamen impediabatur à frigore tum terræ, tum aëris, & aquæ materiam metallicam duriori repagulo condensante, segregatricemque facultatem impediante, aut saltem in longissimum temporis spatium protrahente ne votum attingat, & ad scopum collimet suum, aut ab excrementis multis & copiosis, quæ igniculus suum perfectionis

*Metalla
undenam
fluunt in
igne.*

*Cribratio
seu attritio
cur in sub-
limatione
perfecta,
& absoluta
fiat.*

*Vnde recte
dicunt Phi-
losophi
multi: est
in mercurio
quid quæ-
runt sapien-
tes, attamen
id non
intelligitur
de mercurio
vulgi, sed de
succo puro,
nitido, &
sublimato
mineralium
radicum.*

Q

nis

*Lapis phy-
sicus qua
ratione
excogita-
tus & in-
ventus fue-
rit.*

nis futuræ fomitem suffocant, & extinguunt, quod acuto mentis ingenio antiquitus perscrutantes Philosophi, igniculum illum metallis inclusum materiæ crassitie coërcitum terreis, aëriis, & aqueis excrementis quasi extinctum suscitare excogitarunt: materiam suam qua clauditur attenuando, additoque majori, & copiosiori, at simili igniculo quàm in corpore clauderetur, tandem suis artibus illum igniculum à sua natura separarunt pura, putumque habuerunt, quem deinde fixum, & permanentem, hoc est cujuscunque ignis vires, & potestates negligentem, veluti aurum purissimum: sicque inventus est lapis ille physicus tantæ virtutis, & efficaciam, ut omnia vivifico suo nectare penè extincta suscitet, suscitata conservet in longissimum tempus extra corruptionem omnem, labemque elementorum. Quod certè mirum est in natura, cum quotidie corruptionem omnium rerum præ oculis habeamus, & in fatis sit omne elementum tandem dissolvi debere. Attamen cum illa dissolutio adeò promptè fiat, ut inter ortum, & interitum nullum sit, aut pauxillum temporis spatium, potest divino isto medicamine adeò retardari, ut perpetua quasi conservatio esse videatur.

*Vnde per-
eant om-
nia, & cor-
ruptibilia
sint.*

Quo pacto autem hæc fieri possint attendite. Res omnes qualescumque sint, quæ rationalis ordinis, quæ sensitivi, quæ vegetativi, aut esse simplicis, pereunt, & evanescent, quod eorum omnium cœlestis ignis vitæ fomes, & causa pereat, & evanescat ob suum fomitem elementarem, labilem, & corruptibilem. Hinc alimenta in dies sumimus, ut labilem illum fomitem restituamus, & restauremus, ignemque deperditum revocemus, alio reposito in centro alimentorum contento, cumque vitalia omnia plus caloris habeant, quàm ea, quæ simplici

plici τῶ ἐνν constant; ea etiam plus fomitis consumunt; sicque citius multo intereunt, & evanescent, quod non fieret, si alimentorum vitæ igniculus, quo utimur ad vitam sustentandam firmior esset, & permanentior, quàm sit: ex ejus enim permanentia vita etiam persisteret longius. Lapis autem physicus, totus ignis fixus, & permanens, ut diximus, cùm infunditur in materiam elementarem, vivacem aut alterius ordinis, adeò firmat, & indurat vitalem illum calorem, ut consumi, & destrui penè non possit, eumque penè extinctum præ annorum, temporum, morborumque rabida fame adeò suscitatur, & refocillatur, ut nova quædam generatio videatur. Hoc medicamine ætatem Ælionis Medæa restauravit. Hac dulci elementorum omnium harmonia Euridicen ab Orco reducebat Orpheus. Hac forti, rapacique aquila ad cælum raptum Ganymedem Jupiter. Hæ fabulæ cancellis suis hujus medicamenti potestatem, & energiam commonstrant, cujus ope & auxilio antiquitus quamplurimi Philosophorum gloriam tantam, laudemque adepti sunt inter plebeiam turbam, ut divinitatis mercedem consequuti sint; jamque si aliquis nocte, dieque huic arti incumbens, piè sancteque vivendo, & operando ad hunc collimaret scopum ab omnibus majori certè laudis encomio eveheretur, quàm unquam fuerit gloria laudeque donatus in medicina Æsculapius. Miranda enim adeò præstaret in rerum natura, ut solus naturæ magus æstimari mereretur. Quapropter ne desinant Chymix artis studiosi hanc persequi artem, minimum enim est, quod dispenditur, respectu illius, quod ex ea quis nancisci, & consequi potest, donec purum illud ex quatuor elementorū spissitudinibus cōflatum è centro mineralis nostri

*Lapis Philosophorū
qua virtute vitā
nostrā in longius
protrahat tē-
pus quam
communis
postulet
naturæ
motus,*

Q 2

extra-

Habito sulphuris & phlogisticonibus ferè superest laboris in arcanis chymicis peragendi.

extraxerint, idque sublimarint in purissimum naturæ sulphur tantopere optatum, à quo tota incipit Alchymia, & ex quo argentum, & aurum facili negotio fieri potest. Hoc habito tota patet ars, & reliqua, quæ in arte peragenda supersunt, nullius ferè sunt laboris, ludus potius puerorum, & opus mulierum haberi meretur, quàm Hercules quidam labor, ut mox capitibus subsequenter videre licebit.

CAP. XXII.

De Untione in Communi.

UNio apud Chymicos, & fixio ferè coincidunt. Non enim distinctæ sunt operationes, nisi quatenus unio præcedit fixationem; sed ambæ uno continuo tempore, & uno, eodemq; vase, furno, & igne fiunt: nec esset opus capita peculiaribus, & distincta de fixatione instituere, cum in his capitibus, quæ de unione habebuntur, omnia, quæ de fixatione dicenda erunt, complecti possem. Attamen ut undique illucescat opus Chymicum peculiaribus de singulis erunt capitula.

Unio quid.

Unionem in primis definiemus, humidi radicalis volatilisi puri & nitidi, cum humido radicali fixo itidem puro, & nitido conjunctionem, vel ut scribitur in scala Philosophorum, capite de conjunctione, est qualitatum commixtio, complectentium copulatio, disperforum replicatio, principiorum coæquatio, repugnationis dispositio. Quæ epitheta definitiva explicanda sunt, ut notum sit omnibus, qua ratione unio nostra physica his insigniatur nominibus. In primis dicitur qualitatum commixtio, quòd in ea sola operatione qualitates verè permisceantur, calidum tunc temporis frigido permiscetur, & humidum sicco, & concordi adeò

Cur unio dicatur qualitatum commixtio.

adeò pace ligantur, ut nunquam iterum segregari possint. Ibi non calidum, nec frigidum, nec siccū, nec humidum prædominans reperire licet: sed omnia simul unica temperie unum constituunt temperamentum: tunc versa est terra in aquam, aqua in ignem, ignis verò in aërem, & celatus est, & occultatus ignis in intimis aquæ: terra verò in aëris ventre. Unde verè elementa tunc commixta sunt: & unio nostra qualitatum rectè dicitur commixtio. Dicitur autem complectentium copulatio, quòd ea sola, quæ in unione ponuntur verè dicantur omnia, quæ necessaria sunt ad arcanum peragendum continere, & coercere suo sinu, adeò ut non egeant aliis rebus. Unde meritò dicitur lapis noster quocunque eget, intus alit, & continet; superflua tantum demenda sunt, ut perficiatur. Habetur verò disperforum replicatio; quòd mercurius volatilis, & fixus, qui simul crudi, & incocti, & impuri conjuncti erant in corpore minerali, jam iterum de novo simul jungantur, postquam separati fuerint, & segregati ut sua deponant excrementa, unde dispersi dicuntur. Separatim enim debent purgari. Postquam autem purgati sunt, iterum conjungendi sunt: idcirco dicitur unio disperforum replicatio. Principiorum autem dicitur coæquatio, quod in unione principia lapidis physici, quæ sunt mercurius volatilis, & fixus, ad quandam concordem harmoniam invicem reducantur; adeò ut coæqualia sint & coæquata in agendi potentia, at renitendi claritate. Hinc statim consequenter subiicitur esse repugnationis dispositionem, quòd antea repugnantia inter se principia in unione concilientur, ut pacem ineant, & hoc est quod adinuunt Philosophi dum dicunt; fac pacem inter inimicos, hoc est principia nostra inter se propter ex-

Unio chymica cur dicatur complectentium copulatio.

Cur dicatur disperforum replicatio.

Unio cur dicatur principiorum coæquatio.

Q 3

cre-

*Alia unio-
nis defini-
tio.*

*Lapis phy-
sicus susci-
pit altera-
tionem, nō
mutatio-
nem.*

*Substantia
in se im-
mutabilis
est.*

crementa pugnancia, & contraria concilia, & ad pacem dispone perpetuam. Potest & alia tradi definitio unionis nostræ, quæ occultas, & inauditas ejus proprietates ostendet similibus verbis. Unio est nova, & iterata animæ puræ cum corpore puro commixtio, seu conjunctio: quibus verbis non intelligimus nos idem omnino corpus iterum exurgere, quia gradus unionis non isdem est, non forma eadem confurgit: etsi materia ex qua formæ omnes oriuntur sit eadem in substantia; ea enim diversa est qualitatibus, & gradibus perfectionis quæ dant esse formis. Si enim post varias illas, & multiplices purificationes, lapis noster post ultimam suam purificationem isdem esset in substantia, & qualitatibus, metalla mutare non posset, cum ante purificationem non valeat: necesse est ergo, ut in ultima sui præparatione aliam habeat formam, & ab ea novam agendi potentiam: etsi substantia sua non mutata sit, ut commune est substantiæ omni non mutari; sed tantum alterari, quod ad qualitates, & accidentia pertinet, & formam, cum hæc omnia abeant, & discedant à substantia, aliaque nova substantiæ adveniant: Singularis unaquæque forma singulares & peculiare habens proprietates, & peculiariter suam informans substantiam. Unde impossibile est, & contra naturale institutum duas formas non sibi subalternantes & subjectas unicam informare, & occupare substantiam, quod substantia postulet, & exigit ab una forma, propriis, & quibusdam decorari qualitatibus, quæ alia formæ non competant. Unde suo destitutam comitatu, & ornatu hinc abire necesse est, & alias sibi quærere ædes, quæ talem admittant comitatū. Faceffant hinc omnes, qui oculari experientia freti, at potius arte dæmoniaca delusi, asserunt dæmones

mones homines in lupos, asinos, porcos, & in alia
bruta animalia mutare posse. Dæmon enim supra
naturam nihil potest; id soli Deo tanquam naturæ
Creatori reservatum est. Si enim eam tali ordine
creare potuit, suo nutu, & voluntate, quid impedit,
quin eum ordinem confundat? est enim una, &
eadem potestas: at dæmoni non licet supra ordi-
nem à Deo in natura constitutum insurgere, & sua
voluntate perturbare. Si enim posset jam diu arro-
gantia illius testimonia experti essent homines, &
Dei ipsius optimi opera destruxisset omnia, tanquã
illius conjuratus, at nimium imbecillis hostis. Si
bruta animalia ope dæmonum fieri posse creda-
mus homines: cur non sacro proluuntur bap-
tismatis fonte bruta, quæ ex hominibus enascuntur
animalia? quodd fortasse sint homines sic transfor-
mati, ne baptismatis sacro latice perfundantur, ut
originali macula contaminati, unâ cum eis ad æter-
na detrudantur supplicia. Cur membra trunca-
te, & ab his mutatis hominibus separata, asinina,
lupina, & similia non apparent: sed humana? po-
testne fieri, ut in separatione redeat forma huma-
na, quæ in conjunctione, & vita, asinina erat, aut
lupina contra naturale institutum? In morte o-
mnia abeunt, & pereunt, & in hac sola transmu-
tatione redeunt. Potestne fieri à natura ipsa, ut
unico instanti, & temporis momento asini produ-
catur, aut lupi, aut porci corpus, ad quod organi-
zandum menses producit natura: & quod absur-
dus est, & ridiculosius, asininû, lupinum, aut porci-
num conservari corpus vivens, absque forma asini-
na, & porcina? anima rationalis potestne fungi suis
officiis, & facultatibus in corpore asinino, lupi-
no, aut porcino, vel simili animæ rationali impro-
portionato corpore? non potest hæc natura, &

*Homoma-
gica arte
non potest
in brutum
aut ali-
quod aliud
verè per-
mutari.*

*Rationes
cur homo
mutari nō
possit arte
dæmonis in
res alienas
& contra-
rias huma-
næ naturæ.*

dæmon naturale creatum poterit, imò tota caco-
 dæmonum phalanx, & caterva hæc excogitare tan-
 quam sibi possibile factu non auderet? Quòd si hæ
 metamorphosēs facultates, & energiæ concessæ
 illis essent, ô quot, & quantas ridiculas, & ad homi-
 num perniciem factas, Deique, naturæque contem-
 ptum cerneremus metamorphoses! arbores asi-
 nos ferrent, asini pompa, pyraque; homines autem
 parturirent pisciculos, lapides, metalla, fructus o-
 mnis generis, nec homo unquam ex homine nasce-
 retur, tanto prosequitur odio homines dæmon: o-
 mnis denique naturæ ordo perturbaretur. Quod
 potestati, & voluntati creaturæ concedere, non
 solum delirare est; sed præter delirium, & vasa sanæ
 mentis vitium anathematis vitio contaminari.
 Non negandum quidem est dæmones hæc trans-
 mutationes, variis, & subtilissimis deludendi ar-
 tibus, & supposititiis hominum visui, & sensibus
 aliis exhibere posse, ut audiui à quamplurimis ho-
 minibus fide dignis, qui ipsimet hæc metamor-
 phoses viderant, & perceperant. Quemadmodum
 narratum est mihi ab amico dum Tholosæ agerem
 studiorum causa. Quod miles quidam satis animo
 constanti, & audaci commilito suus, & charissimus
 dum Narbonæ degebat propugnandi gratia, die
 quadam serena, & amœnissima: Eamus inquit (a-
 mice mi) deambulatum, ut animi, & corporis de-
 ponamus mæstitiam, & segnitiam: quod cum illi
 lubenti animo concessissem, gressus dirigimus no-
 stros ad olivetum gratissimū, prostratisq; armis so-
 lo confidemus, ibiq; post multas confabulationes
 de rebus in bello gestis, & de futura pace, & Regis
 Henrici quarti magnanimitate, animo, & fortuna.
 Heus, inquit, visne aliquid rarum, & mirabile, &
 delectabile visu conspiciere intra limites hujusce
 olive-

*Historia
 spectri ante
 dæmonis
 facti.*

oliueti? vix annueram dictis, cum arbores è conspectu omnes evanuerant, & olivetum factum est ingens, & prægrande solum arboribus cunctis denu-
datum, in quo statim mihi comparuere infiniti cataphracti milites, pedites, & equites exquisitissimo ordine in aciem compositi: comparuit statim ex altera parte numero par exercitus, qui eodem ornatu, & ordine contrà tendebat: audiebatur hinc inde armorum sonitus, ingens militum clangor catapultarum bombus, ære ciere viros, Martemque accendere cantu, vulneratorum ejulatus, mortuorum casus. Hinc capita, hinc brachia, hinc viscera, & alia militum membra, unà cum eorum armis catapultarum impetu, & sclopetorum igneo fulmine per aëra volitabant. Omnia sanguis erat, cum ego mihi met timere cœpi, & Abeamus hinc, inquit, commilito, ne in nos ipsos sæviant victores, eorumque in nos convertatur furor, & ferrum. Subridens verò, discute timorem omnem inquit ex animo, has ego solus militum turmas nutu disperdam; evanueruntque statim omnia illa phantasmata, & redijt olivetum, quo gaudio perfusus, abeamus inquam. Ille verò ut omnem prorsus excuteret timorem; Maneamus parum, & ientaculo reficiemus lassatum corpus, & statim quatiente brachio ex manica suaveluti ex cornu Amalthææ effudit in herbam omnis generis fructus cum pane, saccharo, & ovis malaxato, de quibus omnibus ego ipse cum commilitone meo edi, ad satietatem, & ad sitim sedandam evaginato pugione, perforatâque oliva, vinum perquàm optimum, floremque, & leporem ipsius Bacchi ex oliua affatim deprompsit, quo nos pluries proluimus, & hinc postea hilares abijmus. Percunctatus deinde amicus ille meus suum commilitonem, qua occulta vi, & quo naturæ arcano, & mysterio hæc miranda, & stu-

Q s

pen-

penda patraret, fassus est se dæmonum habere, & genium, qui illa omnia nutu suo, & voluntate illi administrabat, quo cognito eius in posterum semper fugit societatem, & amicitia, quam cum eo iniverat, renuntiavit. Sancita demum toto regno pace, is homo omni ex parte miser ad extremum inopiam est redactus, qui fructuum ferè omnium copiam in deserto porrexerat, & vini copia perfuderat amicam. Talia mihi dictavit amicus, & præterea asseruit se omnes quos magos esse norat, miseros omnes, & indignos conspexisse. Iam verò dicant mihi contrariæ sententiæ authores, an milites illi fictitij fuerint, an veri, & vivi? nullus certè tam vasa nã mentis erit, ut hæc fateatur. Non enim dæmon sua volūate, & desiderio, homines siue magi sint, aut non, gubernat; ad voluntatem alterius magi, ut ipsi homines fictitij & supposititij fortilegi desiderio, & voluntati cedebant: nã apparuerunt, & inter se pugnarunt, & evanuerunt ad nutum magi ista spectra amico suo propalantis: erant illi milites omnes, cæteri que bellicæ pugnae apparatus ex aërio corpore conflati. Tumultus autem, & sonitus, & catapultarum, & sclopetorum bombi intra cerebrum, & audiendi immediata organa astantium tantum fiebant. Quæ verò visui subijciebantur ea quidem in aëre tamquã meteora volitabant, alioquin omnes alij, qui circum circa volitabant vel stabat non fascinati ea audissent. Sicque tota Narbona, quæ penè nihil distabat perturbata fuisset, & ad arma convolassent milites stationarij eo tumultu convocati, pugna que parati prodissent, cum tamen nullus ferè hominum exceptis ijs duobus, ea spectra viderint, vel audierint. Fictitia fuerunt ergo hæc omnia: fructus verò, & vinum ex oliua depromptum, & reliqua cuncta, quæ ad ientaculum oblata fuerunt, ficta quidem poterant esse, & dæmon inter-

nis

nis replere humoribus varijs stomachum ad satieta-
tem; vel vera, & realia, quæ dæmon aliunde asporta-
rat. Quamplurimi enim sunt, & varij modi, quibus
dæmon hominem deludere possit; vel enim illi sup-
ponere potest res veras, quæ subito deferuntur à dæ-
mone ad locum spectro destinatum; vel aërem ad si-
militudinem earum rerū, quæ visuntur effingit; vel
ad imaginationem tantū, & intellectum hæc repræ-
sentat, efformatis in imaginatione rerum visendarū
speciebus, & fascinatis oculis, vel certè non fascinatis
per reflexionem exterius eadem conspiciuntur re-
rum species, non secus ac in ijs, qui phrenitide de-
tenti, aut vino solum sepulti afferunt, & clamant se
videre multa spectra exterius, quæ tantum in imagi-
natione, ex vaporibus vini, & humoribus ebullienti-
bus, veluti in aëre nubes contingenter efformantur,
citòque abeunt, aliæque rerum species etiam appa-
rent, ut contingit in somnijs ab una eadēque cau-
sa. Deludere etiam potest hominem dæmon, eum
morbo aliquo phrenetico, & melancholico afficiēs,
ut secundum naturam ejus morbi se putet tantum
esse quod non est. Vel eum loco abripere, & alicubi
somno sepelire, & ipsemet dæmon agere ea, quæ
homo somnians videt, ut in ecstasi sagarum, & forti-
legorum aliorū fit. Quod si in tali ecstasi corpus ma-
gi alicubi dæmon occultet, magū profundissimo
somno obvoluens, & dæmon agat quod somniat ma-
gus, putat se magus hæc agere inuisibiliter, sicq; in-
visibiles se præstāt magi; cum tamen is qui agit dæ-
mon sit. & magus dormiat, ut multi fide digni viri
experientia comprobarunt. Erat Scholasticus Tholo-
sæ studijs nauans operam magus, & fortilegus, qui
ingenuæ puellæ, & formosæ amore deperibat, cujus
nomen ob insignem familiam tacebo; ipse magus
prima nocte, & sub aurorā cubiculū adibat puellæ,
ibique

*Quibus
modis dæ-
mon delu-
dat homi-
nes ut spe-
ctra sua i-
psis oppo-
nat.*

*Invisibili-
tai mago-
rum qua
subtili arte
fiat à dæ-
mone.*

ibique instrumenta musica pulsabat concentu gratissimo, cuius delicatissimus artifex erat ipse magnus, domo in eadem cum ipsa puella is ipse degebat; hi concentus ab omnibus audiebantur, nullo conspecto instrumento, nec ea instrumenta pulsante. Puellæ parens, multique alij, qui ad audiendum convenerant tandem ad cubiculum ipsius hominis (namque ibidem pro pedagogo habebatur) ut eum à somno excitarent, & ad eos concentus audiendos perducerent quos ipse alias audire, tamquam futes ut dicebat, & timorem incutientes negligebat. Pulsant igitur ostium, compellantque hominem sæpe; sed irritus fuit, & vanus eorum clamor: effracto tandem ostio mortuum esse putantes, invenerunt dormientem instrumentis varijs musicis circumseptum, neque enim somno excitare potuerunt, donec finito concentu redijt ipse à somno, obstupefactus valde quòd dominus, multique alij cubiculum intrassent, invenissentque tanto somno sepultum, & musicis instrumentis constipatum. Sic dæmon deludit, & magos, & à magis fascinos. Sic in lycanthropis & alia simili metamorphose deluduntur, & lycanthropi ipsi, & homines, qui lycanthropos conspiciunt. Vel enim dæmon ipsos magos occultat, & occultatos somno dat, & imaginationi eorum repræsentant lupos esse. Ipse verò dæmon effictio ex aëre lupino corpore, agit quod lupo verus agere potest: quòd si inter agendum corpus effictum lædatur, dæmon subito defert ictum similem dormienti; & fauciatur dormiens in eadem parte in qua læsum fuit ipsum effictum corpus à dæmone agitur, & gubernatum, ut videre est quamplurimis in historijs à doctissimo Delrio recitatis in magicis disquisitionibus; vel si præsentibus ipsi magi sunt, eorum corpus ambit aëre efformato in lupinum corpus, & ima-

*Obscuri
modi qui-
bus utitur
dæmon in
transmu-*

imaginationem perturbat dæmon, ita ut se lupos existiment, & ita lupi videantur ab alijs omnibus qui eos conspiciunt, quod aërem latè illos ambientem, in lupinum corpus condensatum, & effictum cernant, vel pellibus, & luporum mortuorum exuvijs eorum corpus circundat, & ambit, aut vestit, ita ut adaptet membra membris, & accommodet semper imaginationi læsæ magi, ut se lupum verum existimet. Qui duo ultimi modi frequentius à dæmone tentantur quotidie in ijs transmutationibus, ut pote illi faciliores, & accommodatiores, quàm alij omnes prædicti. Quòd si lupi tales efficti vires exuperent humanas, ut velocitate cursus, ululatum præpotenti clamore, corporis fortitudine, laborisque sustinendi indefessa patientia, hoc est quod dæmon humanas vires adjuvet, & fortius, quàm par sit propellat, ut videre est in dæmoniaco pneumate corruptis omnibus, qui miranda supra vires corporis humani patrant opera, & ut ego ipse vidi in asino, cuius in aure deposito caractere aliquo magico, ilicò totum incedebat animo, asperaque voce rudens, hinc inde saltibus, varijs, cursuque rapido corpus agitans, animum miro risu exhilarabat astantium, veluti esset aliquis de novo factus equus Hispanicus, aut barbaricus erectis auriculis, collo, elatoque capite, torto, inflexo, caudaque in spinam elata, cursuque acto rapido, fortissimo impetu calces in aërem iactabat ambas, ilicòque totum corpus honorum equorum propemodum nimis subsultim in aërem sublimabat tanta denique agebat miranda, ut equus etiam nobilissimus, & fortissimus asini præstantiæ cessisset; sed postquam ex aure sublatus erat character, prostratus humi jacebat ferè mortuus. Sic existimo lycanthroporum corpora postquam ad se redierunt, & vestes illas incantatas deposuerunt, vel tandem finitum

tandis magorum corporibus.

Vnde lycanthroporum corpora lassata remaneant.

tum

*Labor præ-
ter natu-
ram vires
frangit.*

*Academi-
corum me-
temp psycho-
sis qua ra-
tione possi-
bilis.*

tum est carmen quaecumq; sit, esse valde confracta, & lassata, idq; esse credunt præ labore, quod tamen provenit ex eo, quod dæmon vires eorum supra humanas sustulit, & hinc fregit, & disperfit. Labor enim naturalis numquam adeò, & tam graviter frangit vires; ac labor præter naturam. Sic dæmones varijs id genus delusionibus supponunt hominibus, quod volunt, non tamen ea vera sunt; sed fictitia, & delusoria. Veras autem facere posse lycanthropias, aliasque similes hominum in bruta animalia permutationes absurdissimum est confiteri, & ab omni ratione alienum id solum excogitare. Quod verò attinet ad Platoniorum & Academicorum omnium metempsychoses, quas acerrimè, & alacriter multis fabulis ad hanc rem effictis, multisque ænigmatibus Academici sustinuerunt non ita ridiculæ sunt, ac dæmoniacæ istæ lycanthropiæ, modò æqua mentis lance ponderentur, imò possibiles sunt & naturales, & quotidie sunt in insitu vegetantium manifestæ, & in animalium genere & mineralium eadem fieri possunt, ut declaravimus superius in fine capitis de calcinatione mineralium, ubi docuimus qua ratione lapis animalis, vegetalis, & mineralis possunt inter se converti, qua disputatione facile colligi potest metempsychoses Platoniorum esse possibiles, quod ut planè intelligatur, ne ab invidis calumniari patiamur, metempsychosim apertissimis declaravimus verbis, & omnia quæ ad eam pertinent, quæque eam impediunt & impossibilem reddunt, huc etiam pari ratione referemus. Metempsychosis ergo Platonica ut possibilis sit, & naturalis de permutatione humidorum radicalium omnis generis intelligi debet; non de animarum migratione in corpora diversa. Sic enim impossibilis est, & fateor magno in errore versari authores omnes illius sectæ. Quod si Academicorum

marum migrationē intellexerunt; id verbo tenus dixerunt, & animas humida radicalia intellexerunt. Ipsa enim humida radicalia, quod animarum sint scaturigines, & fomites, atque conservationes, quibus detinentur in corporum ergastulis animæ dici possunt: qua ratione mundum hunc universum animam habere asseruerunt, quod humidum radicale ex elementorū omnium spissitudinibus, cœlique totius subtilissimo, & invisibili spiritu conflatum haberet, ex quo educerentur totius mundi formæ, & animæ. Credo tamen Academicorum nonnullos fuisse magos, & sortilegos, qui hanc veram, & naturalem metempsychosim dæmoniacam fecerunt, & magicam, quæ ad lycanthropiam superiorem referri meretur. Nostra verò naturalis, & possibilis in unionem humorum radicalium consistit metempsychosis. Si enim vis animal aliquod transmutare in aliud, hoc est humidum radicale alicuius suis qualitatibus, & innatis virtutibus expoliare, ut alias habeat alterius animalis virtutes, & proprietates, nihil aliud tibi agendum, quàm arcanum habere animalis, quod transmutare in votis est purum, & nitidum, & ab omnibus sordibus elementarijs vindicatum, crudum, & incoctum, eoque per vices multoties iteratas imbibere arcanum perfectum, & omnibus numeris absolutum alterius animalis in quod vis mutari aliud arcanum incoctum, & crudum, sicque pedetentim fotu continui ignis levissimi, & actione, alterius arcani absoluti mutabitur illud crudum, & incoctum alterius animalis, in absolutum, & perfectum, & virtutes, & energias omnes habebit absoluti, & perfecti arcani, in quod mutatur. Eadem est ratio, & par methodus in permutandis alijs arcanis; ita ut rosa fiat pomum, pomumque rosa, & lupo agnus, agnusque lupo, non

*Anima
quid dica-
tur apud
Academi-
cos.*

*Mundus
qua ratio-
ne anima-
tus.*

*Metem-
psychosis
naturalis
qua ratio-
ne fiat.*

*Qua ratio-
ne lupus
fieri possit
agnus a-
gnus quo
lupus.*

*Virtus cœ-
lestis qua-
nam ratio-
ne descen-
dat in hæc
inferiora.*

*Delator
facultatis
cœlestis est
mercurius
mundi.*

non quòd agnus ita factus animales lupi habeat facultates, sed naturales tantum. Hoc est, si lupus etiam mortuus terrori sit maximo agnis omnibus, & ovibus; sic arcanum lupi, etiam arcano agni enutritum, & auctum detentum in stabulis terret oves omnes, & agnos: & arcanum agni, aut ovis etiam arcano lupi enutritum in eisdem stabulis defossium, aut sepultum eosdem fœlicitabit agnos, & oves, & ab omnibus arcebit malis, & morbis, solo odore per aëra sparso, & sic de reliquis omnibus, quæ ab elementorum mixtione dependent: sic astrorum omnium virtus, ac potestas, quæ radijs in hæc inferiora perfunditur, ab uno subiecto mutatur in alterum, delapsa in alium, non horæ, mensis, & temporis qualitate, non elementi proprietate, at virtute occulta characteris illius, aut alterius, aut verborum proprietate, quæ meræ nugæ sunt, & somnia sortilegorum. Proprietates enim, & occulta illa virtus cœlestis, quæ eo nomine, ex hominum imperitia insignitur, in hæc inferiora non descendit horarum, temporum, verborum, & characterum proprietate; sed innata sua, & insita peculiari virtute, qua naturaliter tendit ad unionem spermatis elementorum, ut hinc unà cum elementis suo fungatur officio à Deo summo naturæ Creatore illis constituto. Quod officium nemo mortalium, & creaturarum impedire, aut perturbare potest, quidquid dicant magi, cæteri que qui gloriam, honorémque divinum suis cōvitijs deprimere in votis habent, quin tandem suis consuetis horarum momentis decidat in elementorum centrum, huicque physicè uniatur, & pariat humidum illud radicale totius mundi, à quo omnia dependent mixta, & cuius auxilio, & proprietate mixta elementaria, si quid virtutis cœlestis habent, ab hoc uno possident, tamquam cœlestium facultatum

tum solo delatore, non harum, vel illarum horarum ope, & temporum, aut characterum auxilio. fateor tamen in tempore delabi in hæc inferiora virtutem illam cœlestem, & in una hora, aut alio certo temporis momento planetarum potestates sibi invicem prædominari, prædominantēque suis prædominantibus impregnare mixta facultatibus, quæ ex prædominanti illa facultate planetarum sequuntur, & imitantur naturam, quorum facultates suo sinu cœrent; sed id tempus, & hora non agit quamvis in tempora, & hora agatur; sed planeta qui est immediata causa ipsius effectus, semper enim illius, aut alterius planetæ vis, & facultas è cœlo descenderet prædominans alijs omnibus, si semper, & continuò ita disponderetur, & collocaretur; ac in prædominio suo constituitur, sed ut semper sint in perenni motu: eorum etiam virtus ascendit, & descendit, crescit, & diminuitur, secundum sui motus rationem. Non desinunt tamen planetæ semper influere: at quia valde diminutè, & flaccidè respectu aliorum prædominantium influunt, eorum tacemus influentias, & prædominantium tantum influentiarum meminimus. Vnde in unione nostra facienda perquam optimum est scire, & præcognoscere planetarum prædominantium tempora, & horas, eo namq; temporis momento plus cœlestis alicujus planetæ facultas in arcanis nostris delegari potest, quam in alio quovis, si planeta arcani unionem patientis amicus cognoscatur, spectandum ejus erit dominium, ut eo augeatur vis arcani. Quodd si interdum casu aliquo contingat unionem fieri arcani alicujus in prædominio suæ contrariæ constellationis, non impedit hæc virtus cœlestis arcano contraria perfectionem, & absolutionem arcani, ejusque præpotentissimam vim, & energiam; sed eam non augmentat, nec me-

Tempus & hora non imponunt actionem seu potentiam, & facultatem agendi in mixtu.

Influentia cœlestes nō sunt contraria arcani chymici, ut possint virtutes eorū diminuerē.

R. liorat.

*Cur cele-
stes facul-
tates in
hominum
brutorum-
que ortu
sua actio-
nes & ener-
gias tunc
temporis in
corpus &
animam
imprimere
possint.*

liorat. Ratio est, quòd arcana nostra potentiora sint,
& efficaciora ipsis quibuslibet influentijs. Habent
enim secum inspersissimum cœlestem spiritum fi-
xum, ratione cuius non timent fixum cœlestem illū
spiritum sed ejus vires frangunt & diminuunt: si ve-
rò coctum & fixum non haberent eorum spiritum,
sed crudum, incoctum, & infixum; certè tunc tem-
poris cœlestis illa virtus, seu fixus cœlestis spiritus,
quia copia sua præpolleret, suas virtutes & proprie-
tates imprimeret arcano infixo, & crudo, quas sem-
per retineret, & si essent contrariæ, & adversæ qua-
litatibus, & virtutibus arcani crudi eas aliquo modo
infringeret, & ita temperaret ut tales non essent, ac
fuissent, si virtutes cœlestes adversæ non fuissent,
fieretque arcanum mediæ virtutis; ut contingit in
animalium omnium ortu, & generatione. Dum
enim eorum semen, & sperma, ex utroque mare &
femella depromitur, & in locum suum debitum, &
generationi suæ proportionatum deponitur, quod
huius seminis spiritus infixus sit, & crudus, plantæ
prædominantis spiritus infixus etiam copia sua in
eum habet ingressione sua potentiam, cuius vi, &
facultate spiritum generationis alterat, & ad suum
disponit temperamentum, hoc est qualitates, & e-
nergias, quas semper dum vivit retinet. Idei Geneth-
liaci Astrologi nativitatum momenta considerant,
& contemplantur, ut temperamenta proprietates,
facultates, & alia, quæ hinc conjectura quasi certa
depromi possunt animalium in toto vitæ cursu præ-
cognoscere possint. Illud enim instans, & momen-
tum quo in lucem eduntur animalia idem, & ipsum
est, ac illud, quo generantur, in quo virtus illa cœ-
lestis in sperma & semen, suas imprimit facultates,
& energias: quod capite de animalium unione di-
lucidius ostenderetur, ubi causas similitudinis, & dif-
fimi-

similitudinis, amoris, & odij proponemus. Sufficiat iam nobis hæc obiter dixisse, ut ostendamus Chymicis omnibus, & Philosophis virtutis cœlestis vinculum in unione spermatum, seu spirituum fixorum, & infixorum elementaris seminis perfici, & devinciri adeò, ut cœlum in hac unione terra fiat, & elementum, eorûmque sequatur naturam, & proprietatem, quamvis etiam terra, & elementum cœli cogatur sequi, & imitari facultates, & energias; sic enim invicem permiscuntur, & vinciuntur. At ut in prima mixtorum generatione elementa vincunt, & superant cœlum, ita ut cœlum minimam habeat in mixto potentiam evidentem; adeoque exiguam, ut cœli scintillulas nullas percipere valeamus, quod elementorum corpora densissima, crassa, & multis, quamplurimisque spurcitijs devincta jaceant in mixto; quæque etiam propter illud ipsum, quod excrementis conspurcata sint minimam habent in mixto actionem, & agendi facultatem. Vnde hinc ferè nulla exurgit agendi mixti potestas, in dièsque quotidie diminuitur, quod etiam in dies crescant excrementa, quæ illam actionem suffocant; in tantam demum sunt excrementa molem, ut vitam omnino extinguant, & agendi potestatem omnem è mixti centro, & theatro deijciant. Hinc mors sequetur univèrsa, & finis, & periodus ultima totius generationis istius mundi, quæ certo certius hinc colligitur. Si enim in perpetuas æternitates duraturæ essent istius mundi generationes, mixta quæ sunt effectus generationum, æqualem semper retinerent agendi potestatem, & æquè præpotentes vires, & energias, ac semper ab hominum memoria habuerunt; quas tamen ita mutatas, & diminutas jam secum retinent, ut mixta diversa ab antiquis esse videantur. In homine solo

*Cælum quæ
ratione ter-
ra fiat, &
terra cœ-
lum.*

*Mors ge-
neralis un-
de colligi
possit.*

R 2

id So-

id Sole clariùs lucet. Vita eius prioribus sæculis annorum millibus numerabatur; deinde octingentis, quingentis, quadringentis perdurabat annis. Iam verò corvo albo rariùs est, si hominem centenarium conspiciamus, imò rari sunt, qui octogenis durent annis, & climacterica superent annorum pericula. Quid? planetæ iam omnes, & arbores, & reliqua quæ ad hominum propagandam vitam, sanitatēque tuendam evocabantur, quid virium antiquatum habent? qualisnam morbus iam radicibus extirpatur, & plantarum folijs demulcetur? adeò languidæ sunt plantarum vires, & effectæ, ut morborum curandi potestas potius concedatur naturæ per crises morborum curationem molienti, quàm remedijs ullis arte medica paratis. Omnes denique totius mundi potestates, vires, & agendi facultates adeò flaccescunt ab excrementorum copia, qua turgent, ut penè jam extinguatur, & periodus ultima generationis jam prope instare videatur. Sicut ergo in rerum mixtione prima agendi vis, & facultas, excrementorum copia, quæ à naturali elementorum permixtione dependet, omnino ferè extinguitur, quòd in dies ipsorum excrementorum acervus accrescat; ac magis, ac magis accumulatur; dispari ratione eadem agendi omnium rerum vis, & facultas in secunda rerum mixtione augetur, quod in eadem ipsa secunda rerum mixtione excrementa quæcumque omniū elementorum dissipantur, & separantur à miscendis elementorum spissitudinibus, à quibus mixta fiunt, & exoriuntur, adeò ut partes mixtorum ab omnibus excrementis vindicatæ puram inter se ineant unionem, cuius puritatis amicitia adeò uniuntur, ut in perpetuas ferè æternitates inter se devinciantur absque ullo suæ societatis diffidio, cum nullas partes inter se pugnan-

Cur in unionem Chymica virtutes mixtorum crescant.

gnantes, & diffidentes suæ unionis centro coërceant, à quibus solis in mixtis diffidium, & divortium dependet. Hæ autem partes diffidentes & contrariæ ab excrementis originem habent. In secunda ergo nostra unione, cum nulla sint excrementa, maior aderit agendi facultas, quam in prima, quam excrementis turgere, & scatere demonstravimus, quæ quidem in prima sui compositione præpotentissimam habebat agendi vim, quod adhuc primis in sæculis infinitus & ingens excrementorum acervus vim illam agendi non suffocabat: in secunda autem nostra unione, excrementis omnibus dissipatis, unendarum partium quidni ingens aderit, & infinita ferè agendi facultas? ibi purissima aderunt elementa, ibi illis purissimum unitum cælum: purissimam ergo adesse agendi actionem in hisce mixtis, quæ unionem nostram passa sunt, fateri necesse est. Ex his enim omnibus purissima, & simplicissima exoritur actio. Simplicissima autem actio omnium actionum præpotentissima est, & validissima. Id in hominibus futura vita, omnibusque Christianis expectando divino sæculo, & æterno faventibus experiri licet, & in angelis, & dæmonibus, qui omnes, cum simplices actus sint, potentissimam etiam habent agendi potentiam & facultatem. Vnio ergo nostra Spagyrica, cum mixtorum partes ad simplicissimum sui esse reducat puritate, & nitore suo inexhaustam agendi vim, & energiam mixtis omnibus suis elargietur, quod ex sequentibus capitulis clariùs elucebit.

Simplex actio unde oritur.

Simplex actio, hoc est à pura potentia, est omnium potentissima.

Quare arcana chymica sint potentissima.

R 3

CAPVT

*De Coniunctione seu Vnione Vegetantium.**Vnio quid.**Vnio vegetantium
in quo consistit.**Vnde spagyrica
arcana virtuosiora
sint mixtis
omnibus.*

EX præcedenti Capite satis, superque claret quid per vegetantium unionem intelligam. Si enim in communi unionem definiverimus conjunctionem animæ puræ (quam humidum volatile radicale intelligimus) cum corpore itidem puro, & nitido, quod humidum fixum radicale interpretamur, satis inquam patebit Chymicis omnibus vegetantium unionem in eorum humido radicalitum infixio, & volatili, tum fixo, & permanenti consistere. In superioribus capitibus satis admodum declaravimus, humidorum omnium tum vegetantium, tum animantium, & mineralium naturam qualitates, & energias, ut jam omnibus hisce prælectis per quam optimè patere existimem, nec opus erit mihi eadem repetere: sufficiet nobis tantum energias, & proprietates peculiare humidi radicalis vegetantium, quas de novo potentiores, & efficaciores in unionem suarum partium propter earumdem puritatem acquirit enarrare, quaque vi fieri possit vegetantium unio tam firma, & constans, ut non amplius ferè senescant; sed in longissimas temporum ætates vivida permaneant. In primis ergo virtutes potentiores, & efficaciores habent arcana nostra, quæ ex vegetantium genere extracta sunt, quæque unionem nostram secundum omnes suas debitas conditiones passa sunt, quàm vegetantia ipsa vivida, & florida duplici ratione; prima quòd majorem habeant, & suo sinu coërceant humidi radicalis tum volatilis, tum fixi copiam, quàm vegetantia simplicia è terræ sinu enata: secunda quòd illa major quantitas humidi radicalis purior sit & nitidior, & ab
omni-

omnibus elementorum excrementis expurgatior in hisce nostris Spagyricis arcanis, quàm in vegetantibus simplicibus. Major autem quantitas humidi radicalis, & purior, maiorem, potentior, & vehementiorem dat agendi facultatem. *Actio omnis a jera* Actio enim omnis *706a* dependet immediatè ex forma; sed illa forma qualiscumque sit agere non potest, quin utatur calore nativo, & naturali humidi radicalis, tanquam actionis omnis instrumento. Calor ille nativus, & infusus, ut copiosior est & vehementior, ita etiam par ratione formæ actio potentior est; in copiosiori ergo humido radicali, & nitidiori, & puriori copiosior est calor, & vehementior. Cum ergo hæc in arcanis Spagyricis reperiantur, eadem etiam in iisdem reperiri necesse est. Actio autem omnis quod dependeat in vehementia sua, & potentia ex puritate calidi hinc colligitur, quod calor in impuro subjecto extinguatur, & suffocetur ab excrementis quibus pollet subjectum in quo viget calor, ut clarissimè, & apertissimè patet in omnibus elementariæ vitæ mixtis, quæ quidem dum florida vigent ætate in qua minor est excrementorum elementarium acervus & copia, actione pollent vehementiori; dum verò flaccida, & senecta ætate vivunt minima est eorum omnium actio, & facultas; in ea autem ætate pollent copia sua excrementa elementaria, quæ nativum calorem extinguunt; in media autem ætate valet calor *Facultas agendi unde dependeat.* nativus. Hinc sole clarius patet omnem agendi facultatem, & potentiam ex nativi caloris copia, & fortitudine dependere, & ex eius puritate, & nitore. Vnde cum arcana vegetantium Spagyrica arte pura sint, & nitida, eorūque calor nativus auctus & multiplicatus admodum sit: hinc facile colligere licet arcana Spagyrica, tum vegetantiū, tum animantium, & aliorum habere agendi facultatem potentior-

*Cur arbores
in uno an-
no plus fe-
rant fru-
ctus quam
in alio.*

*Vnde uni-
versalis o-
mnium steri-
litas.*

tiorem, & vehementiorem cæteris omnibus simpli-
cibus mixtis, quæ natura spontaneo suo conatu ex
suo depromit sinu. Adeoque potentiores sunt illæ fa-
cultates ut præpotentia, & vi maiore novæ quædam
videantur esse facultates. Hinc enim fertilitas, quàm
maxima in omnibus vegetantium generibus exori-
tur, si vegetantium corpora adhuc in terris viventia
arcanis aqua delibutis dilutis, & dissolutis perfun-
dantur, maiorem enim eo pacto ferent fructuū co-
piam, quàm si ea & tali irrigatione eorum radices
non inebriarentur. Si enim aliquando contingat, ut
sæpe sæpius videtur quòd arbores in uno anno plus
ferant fructus, quàm in alio, quòd in eo in quo ma-
iorem ferant copiam fructuum major cælo decidat
spiritus vitæ in terram. Major autem, & copiosior
decidit vitæ spiritus in uno anno, quàm in alio, quod
aëris universus ambitus, & sphaera humidior, & fri-
gidior sit in quibusdam temporum conditionibus,
& cōstellationibus, vel cōstellationum dispositione,
quàm in alijs. Tunc autem temporis spiritus vitæ i-
gneus, & æthereus aëris ambientis humiditate, & fri-
giditate condensatur in aquam, & madoris ope, &
auxilio terræ poros permeat, & his miscetur, & uni-
tur. Hinc omnia, quæ in terris vivunt, & habent esse
ex tali succo, qui ex spiritu illo cœlesti, & madore
elementari conflatur, sumunt alimentum, & cre-
scunt, & pullulant, & germinant. Quòd si peculiari-
bus cœli cōstellationibus aër ambiens toto anni
cursu, & periodo calore, & siccitate incandescant
præter hyemis, reliquorumq; temporū constitutio-
nes, & solitos status; tunc vitalis ille spiritus per cœli
concavum invisibiliter volitans, non elementis per-
miscetur; sed in suo esse permanet æthereo, & i-
gneo. Vnde non potest communicari mixtis, &
terræ viventibus; hinc sequitur sterilitas quàm ma-
xima,

xima, & mors rerum omnium. Sic cœli conditor intortum constituit Zodiacum solis iter, & viam, ut ex ea intorta via varios constitueret temporum status tum frigidos, moderatos, & calidos, alterata diversimodi aëris regione, & ut ex ea alteratione spiritus mundi, vitæ fons, & scaturigo tandem elementis permisceretur, & fieret elementum illud quintum de quo infiniti fere philosophi somniarunt potius, quàm aliquid veri de eo enunciarint.

Sic zona torrida pars illa terræ, quæ Zodiaco cœli respondet, quæ perpetuis, & rectis solis radiis exuri deberet; hincque sterilem esse excogitarunt antiqui, peculiari naturæ dote fontibus quamplurimis, fluviis, & rivulis infinitis irrigatur, ex quibus omnibus solis ardor tot, & tantos elicit, & sublimat vapores, quibus naturalis, & cœlestis regionis calor adedò infrigitur pluviis quamplurimis è cœlo in terram sparsis & profusis ut torridæ non zone nomen, sed temperatissimæ potius mereatur, & fertissimæ, ut experientia ipsa comprobatum est, & visum. Vapores enim illi qui sursum à calore solis sublimantur copiosi, & multi aëris infimæ regionis & mediæ locos adedò contemperant, ut inibi convertatur ipsi in pluvias, & rores, quibus permixtus spiritus mundi aqua fit unà cum illis, & decedit in terram, à quo deinde solo uberrima illa illius terræ fertilitas. Ex hac naturali spiritus mundi in aquam, & rorem conversione colligunt omnes Spagyricæ artis alumni spiritus ejusdem ad opera chymica in aquam philosophicam conversionem fieri debere, eadem penitus methodo, & ratione in vasis nostris chymicis; ac in mundo universo intra cœli concavum quotidie in rores, pruinas, pluvias, & grandines mutatur. Sicut enim in macrocosmo calor solis attrahit, & sublimat in æthera vapores ex quibus

Zona torrida unde fertilis sit.

Qua ratione spiritus Spagyricus, seu mercurius Philosophorum in aquam cogi possit.

R s

nubes

nubes fiunt, quibus invisibiles spiritus mundi permiscetur, eorumque tempore, & madore perpetuo pedetentim aqua fiunt, tum vapor à sole sublimatus, tum spiritus mundi vaporibus permixtis; sic etiam in vasculis nostris spiritus Spagyricus intra poros aquæ radicalis superflua, & excrementiæ conclusus, dum tepidissimo calore fovetur volitat undiquaque per vasculorum vacuum, ubi cum vaporibus ex aqua ab eodem tepido calore elevatis permiscetur, & pedetentim unà cum vaporibus in aquam transit, quæ est prima elementaris unio in qua primò spiritus mundi radicalis cujuscunque mixti pars integrans non perfectè & absolutè partibus elementariis mixti conjunctus, & adunatus conjungitur & humidæ parti adnectitur, ut hinc solidis partibus adnecti queat, & perfectè totum compositum absolvere, & perficere possit: tractari siquidem, & in opus redigi Spagyricum alioquin minimè potest ut alibi diximus, cum merus sit spiritus, & invisibilis quidam vapor solo olfactu perceptibilis sulphuris nidori respondens, aut aquæ ardentis spiritus odori: mutatur in quascunque naturas, & rerum essentias, nunc in ignem, nunc in aquam, & nunc in terram, quocunque vult rapitur verus hujus mundi, totiusque naturæ Proteus. Unde præclarè dixerunt Sophi antiqui lapidem philosophorum ubique reperiri, quòd ejus spiritus, & anima sine quibus effici non potest ubique volitet, ad conservandos totius naturæ filios, & alumnos, quorum corpori invisibiliter, & indissolubili vinculo dum vivunt, & valent in esse suo connectuntur. Quia tamen purissimè, & nitidissimè quoad partes suas integrantes uniri non valeant, idèò eorum unio non perpetua est, ut excrementorum causa dissolutioni obnoxia est. Hinc ut

& ani-

& animalia perfecta, & absoluta moriuntur, arbores, & plantæ, quod eorum spiritus, & anima à corpore tandem disjungantur: mors autem nihil aliud est, quàm segregatio spiritus, & animæ à corpore cui in unum connectebantur. In lapidibus autem perfectis, & pretiosus mors non sequitur, quòd eorum unio in puro consistat quod excrementi nesciat dissolutionem pati non potest. Lapidēs verò impuri alii, & imperfecti dissolutionem patiuntur, & in pulverem tandem rediguntur. Hinc etiam mori lapides ejusmodi asserere possumus, æquè ut & reliqua naturæ viventia. Constant enim pariter anima, & spiritu, quibus habent esse quod aliorum vitæ assimilatur, ut clariùs videbitur, & fusiùs disputabitur capite de unione mineralium.

*Lapides
mori dicere
possumus cum,
& vivant.*

In puro ergo cùm consistat vitæ perennitas, ut ex cælis patet, lapidibus pretiosis, & metallis perfectis, si hanc perennitatem, aut saltem huic respondentem habere in plantis, & arboribus cupiamus, ut purè vivant, & nutriantur necesse est: purè autem vivere, & nutriri non valent nisi arcano vegetanti tanquam medicamento panaceo sapissimè foveantur, ut eorum omnium calor augeatur, & valeat focillatus ab alio potentissimo, ut excrementa cuncta, quæ unà cum alimento suo quotidiano fugere coguntur, excernere possint. Si ergo hoc ita peragatur, in vegetantium genere, vivent & durabunt perennius arbores, & plantæ, & ferent fructus copiosiores, ut assolent si fimis, & stercorebus earum radices perfundantur, quo tali fotu earum omnium calor augeatur, & crescat, qui est totius fertilitatis principium, & scaturigo.

*Vita perennitas in
puro consistit.*

*Vnde firmus, & stercorea
augeant fertilitatem.*

CAP.

De Conjunctione seu Unione Animantium.

*Unio hic
sumitur
latè sum-
pro voca-
bulo pro
quacumq;
conjunctio-
ne, & mi-
xtione.
Vita quid.*

*Unde gene-
ra & spe-
cies diver-
se fiant, &
orian-
t-
ur.*

*Calor cœle-
stis unde
diversas
habeat a-
gendi po-
tentias.*

*Animal
quæ ratio-
ne fiat.*

A Nimantium vita in unionem consistit, ut eorum mors in dissolutione. Hinc animantium unio, perfectè tractari non potest, quin & eorum vita etiam tractari queat. Vita ergo animantium omnium cum nihil aliud sit, quàm permanentia caloris cœlestis in subiecto ex spissitudine elementorum omnium coadunato, in quorum unionem resultat anima sentiens, vegetans, aut rationalis, inducitur ex proportionata hujusce subiecti præparatione. Subiectum enim cui connecti debet calor ille cœlestis, Zenonis Deus, peculiare quoddam subire meretur præparationes antequam anima sentiens ex eo educi, aut rationalis in illud educi queat. Secundum enim varias hujusce universalis totius naturæ fundamenti præparationes, seu alterationes calor ille cœlestis ex eo educit varias etiam formas, & animas, quæ ejusdem subiecti distinctionem constituent, & in varias partiuntur species, genera que producant diversa, alioquin ex unico subiecto fundamento, & materia eadem, & eodem similiq; agente non possent diversa produci, & enasci; sed omnia similia essent nec darentur species neq; genera diversa: sed calor ille cœlestis ex diversis suis præparationibus, quas inducit actione sua in materiam sibi suppositam, diversas acquirit agendi potentias, quod ex iis peculiaribus præparationibus peculiare etiam enascantur qualitates, quæ agendi principia habentur. Sic in materiam animale, hoc est quæ fieri debet tandem animal, calor agens primò mutat illam in carnem, seu ut melius loquar in embrionem, mutato priùs semine in spumofam lacteam

lacteam substantiam, quæ iterum coloratur in sanguinem, deinde congelatur antequam in embryonem, ceu carnem mutetur, quæ deinde delineatur, & in membra corporis diversa distinguitur. Tunc enim calor cœlestis tum externus in utero, tum internus in semine, quod formam animalis occupet, & gubernet, vitales secum habens actiones, vitales etiam in semen introducit præparationes, quæ cum perfectæ sunt, & ad ultimum terminum perfectionis deductæ, vitam ilicò, & formam animalis sibi vendicant naturali, divinoque contractu inter se ad has mundanas obeundas actiones colligatæ. Ad hunc scopum vergunt omnes totius orbis actiones tanquam ad omnium præstantissimum: animalia siquidem ceteris omnibus totius mundi rebus præstant, & antecellunt, tum quòd eorum spissitudo elementaris, qua constant, purior omnibus sit, & sublimior, tum quòd forma ejus spissitudinis sublimiores, & nobiliores omnibus aliis elementaribus mixtis producat actiones & facultates, in eo etiam gradu quiescere vellet natura omni conatu suo propter ejus præstantiam, quia tamen elementaris spissitudo in qua radicatur, labilis est, & fluxilis, ideò etiam ex tali gradu in deteriores dejicitur in uno citiùs, quàm in alio, citiùs hisce temporibus, & sæculis, quàm in præteritis, & primis naturæ ætatibus, idque multis de causis: in primis, quòd in principio rerum naturæ conditor Deus omnia creavit in gradu perfectissimo, ut ex eo, etsi in deteriores naturæ gradus semper abirent, deducerentur ad ultimum suæ finis, & corruptionis terminum. Nā si à mundo condito hominum vita octingentis aut nongentis annis brevior facta fuerit, & decreverit, non dubitandum est quin periisset jam mundus totus, & hominum genus, si à principio creationis homi-

Cur animalia ceteris præstant rebus.

Vnde mortis necessitas.

Antiquorum vita cur longior.

*Secunda
ratio cur
hominum
antiquorum
vita lon-
gior.*

*Deum esse
ex unione
animæ cū
spīritudi-
ne elemen-
torum col-
ligitur.*

hominum vita centena fuissent. Itaque cum hominum vita singulis sæculis abbreviari deberet, primis sæculis longissima esse debuit, ut in perpetuo suæ abbreviationis cursu ultimum suæ durationis terminum pertingeret. Secundò, erat antiquorum vita longior, quòd eorum humidum radicale purius fuerit, & ab omnibus elementariis excrementis magis vendicatum, quàm nūc temporis, in quo sæculorum præteritorum longissimo cursu adeò emarcuit, ut nihil aliud præter excrementum mortiferum esse videatur, & miror ipse qua ratione naturali vita cum tot, tantisque excrementis præter naturam suam uniri possit, & cum illis ad aliquod tempus perdurare. Nam vita ipsa, cū actus sit purissimus, & purior omnibus actibus elementariis, materiam impuram, crassam, & fæculentam informare non potest adeò facile, quin Philosophis pariat admirationem, & aliquid supra naturam reperiri debeat, quod has uniones sua infinita potentia foveat, & gubernet. Nam si verum sit vulgare illud, ac tritum axioma, quod proverbii vices gerit ad impossibile demonstrandum, terræ cælum misceri non posse, quis est hominum adeò ignarus, qui vitam, seu animam cælo nullis parasangis puritate clariorem, & sublimiorem, terræ, aut potius terreis excrementis uniri posse excogitet? Attamen id singulis horis, singulisque horarum momentis, per totum terrarum orbem quotidie celebratur: & tamen nemo mehercule, nemo divinitatis radium in eo potissimum elucere decernit, sed totū illud opus naturalibus concedit viribus, quæ tamen ex seipsis tantum moliri non possunt, quidquid fremant Peripateticorum omnium turmæ, cū Jovis omnia plena sint, ut eorum actiones ab ipsius præsentia foveantur, & dirigantur. Tertiò

lon-

longævi erant homines primis in sæculis quòd eorum alimentum, quo vitam sustentabant, & humidum radicale deperditum reparabant esset purius, & calore vitali, & humido valentius, quàm nunc est, quòd frigiditate valet summa, & excrementis pollet copiosissimis, quorum ratione vita nostra sustentari non potest, nec ad multum perdurare tempus, & nî arte nostra excrementa aliquatenus ex alimentis hujusce sæculi separarentur vita adhuc brevior esset, quàm est. Stomachus enim cruda non posset dirigere alimenta, ut antiquitus, unde in morbos incurreret frequentiores, quin humidum radicale radicitus depopulantur. Frigidius autem multò est humidum nostrum radicale, humido radicali hominum primæ ætatis, quòd calor innatus cœlestis, & æthereus, qui socius est oleo sæ illius, & glutinosæ substantiæ, quæ humidum constituit radicale, non sit sua natura ita fixus, & permanens, quin tandem evanescat, & in æthera versus suam regionem avolet, & patrios invisat penates. Sic patres nostri non possunt semine suo calorem innatum, & humidum radicale nobis communicare fortius, & potentius, quàm ipsimet habeant. Unde sequi necesse est nos ipsos hominibus primæ ætatis esse multò frigidiores, & hinc etiam vitam degere brevior, cum vita brevis, & longa ex imbecillitate caloris nativi, & plenitudine, aut fortitudine dependeat.

Ex longa hac, & præmeditata præsentis sermonis digressionem philochymicus intelliget, qua ratione arcana chymica animalium unione chymica egeant, ut potentissima sint, & virtutes omnes, & proprietates, quas habere asserunt chymici omnes certo certius habeant, ne dicatur in chymicos pro verbo communi promittunt chymici & eorum

Tertia ratio de vitæ longitudine hominū primæ ætatis.

Humidum nostrum frigidius est humido radicali hominū primæ ætatis.

Vita brevis & longa, unde vel ex quibus dependeat.

Sola-

Solatur stolidos promittere, non dare, nullos,

Promissis dives quilibet esse potest,

Tali fatui cachinni turbine fertur hominum vulgus in philosophos chymicos, ut tamen tandem compescant risum non aureos illos montes promittere oportet, & vana illa sæpissime chymicorum sophistarum miracula; sed res ipsas oculis ipsis obicere, & manibus opponere non tamen omnium; sed eorum, qui tantum dignantur donis.

*Arcani animalis ab-
soluta per-
fectio.*

Ut ergo animantium arcantum ad ultimum suæ perfectionis terminum deducatur, & omnibus innotescat eorum virtus, & energia. Humidum illud radicale fixum, purum, putum cum humido alio radicali infixum, & volatili etiam puro, puto conjungendum est, ut in illa conjunctione simul misceantur, mixtaque simul unum tandem fiant inseparabile fixum, & permanens non secus, ac uniuntur primitus in utero alicujus animalis, dum ex eorum unione resultat anima, seu actus ille perfectionis, qui totum complet, & perficit. Natura enim tunc temporis naturali instinctu purum ab impuro quantum potest separat, & seligit calore suo, qui omnis separationis verum, & unicum instrumentum est, & principium, ut substantias illas (humidum nempe radicale fixum, & humidum radicale volatile) puras putas habere possit in quantum possunt vires suæ naturales per excretricem suam facultatem, ut hinc intentum opus perficere queat. Excrementa enim, hoc est, partes heterogeneæ, quæ non sunt ex substantia ipsius utriusque humidi radicalis impediunt sæpissimè veram animalium generationem, quòd hæ partes calidi & humidi radicalis virtutem, & energiam extinguant, & perdant. Sic etiam in arcano animalium quod ex eorundem humido utroque radicali componitur, nã ambo humida pura sint

sint antequam conjunguntur, simul congelari non poterunt, & nō congelentur unum fieri non possunt subtile, penetrans, & virtutem suam, & energiam communicans. Quod tamen omne summo-
pere requiritur in arcanis omnibus Spagyricis, ut miram illam, & miraculis plenam ostendant virtutem, & energiam.

Mixta siquidem omnia naturalia virtutem eandem, & æquè potentem habent cum arcanis chymicis. Attamen, cum mixta naturalia non habeant subtilitatem tantam propter excrementa quibus scatent, quantam habent arcana chymica cum nullis turgeant spurcitiis elementorum non communicant etiam virtutem adeò fortio-
rem, & potentiorē subjectis, quibus induntur, quàm arcana chymica: mixta autem naturalia ob elementarem crassitiem, & quòd eorum interna virtus, quæ in mercurio eorum latitat infinitis fere suffocetur excrementorum acervis, non possunt in actum reducere eorum energicas qualitates, non secus, ac spiritus vini in vino ipso quantumvis potentissimo flammam concipere non potest, quin separetur à vino hoc est à corpore phlegmatico in quo residet, & latitat moderatis suarū virtutum habenis phlegmatico illo excremento, quo semper turgēt ex suo naturali ortu. Quò enim minori copia turgēt illius excrementi aquei, eò etiam vinum potentius est, & vinosius. Ea etenim substantia ætherea quæ aquam ardentem constituit vinum solum est. Reliqua verò sunt excrementa naturalia, quæ non potuerunt separari in ebullitione naturali vini, & quatenus partes sunt diversæ substantiæ, & adversantes vinosæ substantiæ eatenus etiam ejus virtutem & energiam obtundunt. Pari ratione excrementa maxima, & quæ prægnandi cumulo reperi-

*Phlegma
vini virtutem
vini
obscundit.*

S

antur

Excrementa impediunt virtutes mixtas.

untur in mixtis naturalibus impediunt virtutes eorum, quod contraria sint substantiæ in qua virtus, & efficacia uniuscujusque mixti latitat. Unde excogitarunt philosophi Spagyrici hæc excrementa separare, ut substantia illa virtuosa in mixtis ab excrementis vindicata potentias suas in actum reducere posset. Hinc arcana Chymica omnia fortius agunt, quam mixta naturalia, etsi centalem eandem, & æqualem arcanis chymicis habeant virtutem ex rationibus antea dictis.

Ratio cur antiquitas mixta virtuosiora erant.

Antiquitus in primis ipsis creationis mundi sæculis mixta naturalia omnia efficaciora multo, & virtuosiora erant, quàm nunc temporis, quod virtus centralis uniuscujusque substantiæ recenter implantata, & radicata unicuique humido radicali esset. Et hinc ab excrementis multis magis emunctam esse oportebat, hincque fortiolem habere virtutem modo fixam virtus haberet spissitudinem elementarè: ex fixatione enim spissitudinis elementorum, quæ alio nomine humidi radicalis substantia dici posset, dependet fortitudo agendi. Plus enim pueri caloris habent adolescentibus, & viris; non tamen fortiores sunt, quod non habeant plus caloris fixi, hoc est humidi radicalis substantiæ fixæ, ac habent viri, & adolescentes, qui humido radicali fixo pollent. Unde hæc ætates cæteris ætatibus omnibus in fortitudine, & agendi virtute præcellunt. Pueri tamen plus caloris seu humidi radicalis cæteris omnibus habent, infixi scilicet, & volatilis, cui soli humido totius actionis, imbecillitatis principium refertur.

Undenam fortitudo, & robur virorum & adolescentium.

Fortitudo verò, & potentissima energia omnis actionis fixæ substantiæ humidi radicalis referri meretur, quia cum polleant viri, & adolescentes cæteris omnibus, senibus putà, & pueris fortiores sunt, & robustiores. Senes tamen dicet phyculus misochymi-

chymicus deberent ex nostra ipsa substantia esse fortiores viris ipsis, & adolescentibus, quod substantia illa fixa humidi radicalis, quæ est principiū, & fundamentum totius fortitudinis, & roboris tractu ipso temporis fixior esse deberet in senibus, quàm in reliquis. Calor enim naturalis continuò agendo in ipsam substantiam eam ipsam fixare deberet ut in auro, & in lapidibus: in quibus substantia illa humidi radicalis calore suo naturali pedetètim fixata inalterabilis tandem quovis agentis impetu persisteret. Respondemus senes quidem fixiorem habere illam substantiam radicalem, qua vivunt, substantia illa, qua vivunt viri, & adolescentes. Attamen senes habere adeò paucam illam substantiam, tantisque frigidis excrementis obrutam ut vis ejus, & robur minus admodum sit robore, & virtute substantiæ radicalis adolescentium, & virorum: quæ quidem substantia cum vigeat copia in viris & adolescentibus, vires etiam majores exhibet, & exercet in ipsis, quàm in senibus non ratione fixationis; sed ratione copię, & ubertatis, qua turgēt in viris, & adolescentibus. Conjunctio, seu unio in arcanis chymicis idè celebratur, quod arcana chymica in conjunctione, seu unione partiū suarum substantiam puram nitidam, & ab omnibus excrementis heterogeneis vindicatam, & calore nativo æthereo, & cœlesti turgentem habeant beneficio illius solius unionis, & conjunctionis. Quidquid enim est caloris nativi, & cœlestis, & humidi radicalis purissimi in prægrandi corpore, id omnino beneficio unionis nostræ, & conjunctionis in minimo Saccharino nativo corpore occultamus, & cōcludimus, totumq; cœlū, hoc est influentias cœlestes, quæ in nativitate cujuscunq; animalis in semine, & spermate ipsius animalis generaturi, & produ-

*Ratio cur
senibus non
sint vires
fortiores,
quàm viris
& adole-
scentibus.*

*Calor nati-
vus præ-
grandis
corporis mi-
nimo cor-
pore potest
coereri.*

*Cælum in
mixtum
quam se-
paratur
nec mori-
tur.*

*Materia
unctuosa
fixa ad ge-
nerationē
pertinens
e. sine cæ-
lo.*

*Generatio-
nis diversi-
tas unde.*

ducturi vigeant, in novo, & regenerato quasi cor-
pore, vegetiores, & ad agendum promptiores coër-
cemus. Quod enim è cælo descendit in hæc infe-
riora, dum semel unitum est cū illis nulla arte, nec
ulla morte naturali potest unquam separari ab in-
ferioribus, quibus unitur. Potest quidē virtus ejus,
& energia ita eneruari, & diminui ratione copiosæ
materiæ extraneæ, cui non potest uniri, ut ferè mor-
tuum, & extinctum appareat, at semper immotu
permanet, & illæsum in centro ipsius unctuosæ fi-
xæ mixtorum omnium materiæ, quæ cum ipsamet,
ut antea declaratum est incorruptibilis sit, & cor-
ruptionis legibus non subjiciatur; illud etiā ipsum,
quod est præcipua illius essentia, incorruptibile fo-
re necesse est. Cælum autem est ejusmodi. Materia
namque unctuosa fixa, cujuscunque animalis, aut
alicujus alterius elementaris naturæ compositi
non potest ex se sola, è centro suo tot & tantas pro-
ductionum myriades educere absque suo cælo in-
terno, quod est illi coævum, & coæternum, quod
illas omnes alterationis proprietates naturali, &
peculiari sua innata agendi virtute in centro ipsius
materiæ suscitatur, & hinc generationes variæ prode-
unt ex diversis tamen cæli spiritibus infixis, qui fi-
xum cæli spiritum materiæ coævum diversis suis
actionibus vincunt, & sibi vendicant, ejus commu-
nem naturam peculiarem, & propriam sibi ipsis fa-
ciendo; hinc generatur hoc & illud, vel aliud pecu-
liare, & individuum secundum naturam specificam
spiritus infixi cælestis agentis in materiam in qua
fieri debet generatio, & suscitantis spiritum inter-
num materiæ ad alterationem illam peculiarem,
quam tunc temporis excogitat in materia, alioqui
si non darentur tales spiritus infixi cælestes, qui in-
ternum illum fixum cælestem spiritum materiæ
coæ-

coævum ad generationes peculiāres, & diversas excitarent & propellerent; materia namque & spiritus suus internus, & infixus in diversas germinerent rerum species: eò quòd naturali & innata eorum forma se continerent, nec in alienas specierum diversarum formas & convolarent. Nam & si materia, & spiritus suus internus innatum habeant appetitum ad diversas formas, ille tamen appetitus excitatur, & in actum revocatus à spiritibus externis infixis volatilibus, qui à cœlo descendunt per aëthrorum influentias in materiam hanc prædictam, eamque perturbant, & exagitant; donec à sua forma, quam de præsentī obtinet ejecerint: suamque quàm suis actionibus intendunt in eam ipsam materiam infuderint & radicitus implantarint. Quæ deinde forma tãdiu permanet in ipsa materia quãdiu spiritus, qui eam implantarunt vigent, & polleant in mixto, quòd prodixerunt; multum autem temporis durant ipsi spiritus, si in principio generationis copiosi fuerint, qui unà cum aliis spiritibus materiæ fixis coagulantur, & fixantur & convertuntur in fixos spiritus, qui humidum radicale cujuscunque rei constituunt, quòd cum nihil aliud sit, quàm ex spiritibus elementaribus, & cœlestibus coadunata materia quædam unctuosā, quæ ex ipsorummet elementorum seminibus originem habet unà cum ipsis spiritibus non est intellectu admodū difficile vitam longam, longumque esse cujuscunque individui dependere à spiritibus copiosis, & turgentibus primogenitis.

Nec pariter cognitu, & intellectu erit arduum undenam sit, quòd mixta elementaria sequantur vires planetarum, & homini ipsi, aliisque viventibus omnibus planetæ, stellæ, & totius cœli influxus dominantur per totum vitæ spatium: ita ut nō prudentia

Ab spiritibus infixis cœlestibus excitatur materia ad generationes diversas.

Humidum radicale quid.

Vita longa unde dependeat.

Ratio cur mixta sequantur cœli proprietates.

*Galenus &
Hippocra-
tes locis fe-
re infinitis.*

*Tempera-
mentū in-
natum a
quibus de-
pendet.*

*Anima
uniculum
est spiritus
fixus cuius-
cumque
partu.
Lib. de usu
respir. 6.
simpli. lib.
de form.
fetus, &
in lib. de
causis
sympt.*

dentia sua, & libera agendi virtute qua pollet, & donatus est ipse homo à Deo ipso Creatore nostro, ab ipsa vendicetur agendi necessitate, cogatur sequi actiones sui temperamenti. Quæ cum ex humido radicali suo ortum habeant, & ipsum nihil aliud sit, ut præmonuimus, quàm virtutes planetarū, quæ in ipsius ortu, & principio productionis suæ id ipsū humidum radicale constituerunt, & fecerunt: necessariò sequitur hominem, & reliqua vivētia subijci cœli virtutibus. Constat enim certissimè inter Philosophos omnes, & medicos, animam cujuscunque viventis sequi virtutes, & proprietates sui temperamenti, quo utitur, tanquam instrumento ad agendum. Nam cum mutatur ipsum temperamentum, quod ab ipso humido radicali, & ab spiritibus fixis singulis partibus à primo ortu communicatis realiter dependere diximus, cum mutatur inquam variis ætatum curriculis, mutantur etiam pari ratione aliquo modo animæ functiones, & usus, & si pereant omnino, & evanescant spiritus, ruit quoque ad interitum ipsa anima, & separatur à corpore, quod ejus vinculū, quo intermedio corpori copulabatur deperditum sit, aut saltem ita extinctum & diminutum, ut ejus fotu anima retineri non possit. Galenus multis in locis tantam affinitatem agnoscit spirituum, & animæ, ut dubitet an sint de ipsius animæ substantia. Quapropter si humidum radicale animantium omnium, quinimò cæterarum rerum omnium sit ex influentiis cœlestibus, & puris elementorum spissitudinibus conflatum, non negandum erit hominem, cæteraque omnia sublunaria subijci viribus cœlestibus. Simile enim in simile potentissimum habet ingressum. Quod si aliquando prudentes effugiant illam astralem virtutem in his ipsis latitantem humido radicali

cali

cali implantatam, hoc referri debet, ut dictum est libera, & supracœlesti agendi potentia, qua supernaturaliter donati sunt homines, quatenus sunt anima rationali præditi. Quæ cum non dependeat origine sua à spissitudinibus elementorum, nec ab spiritibus cœlestibus, habet etiam aliquas ex se proprietates, & agendi facultates, quæ non dependent ex his substantiis, quibustamen cum utatur tanquam instrumentis ad agendum propter divinam, & supernaturalem unionem, quam divinitus cum illis contraxit, necesse est ut aliquid patiatur ab agentibus, quibus datum est in instrumentum suum agere posse: si vero harmonia motiones exuat ad optatam naturam revertitur vim propriam habens. Quamdiu autem permixta est anima harmonia sui corporis, tandiu etiam harmonia cœlestis viribus obsequitur. Corpus enim ab hac originem ducit.

*Animam
rationalē
supra natura-
ram ha-
bere actio-
nes unæ
proveniat.*

*Hermes in
Pymanthe,
sermone
primo.*

Haftenus de anima rationali dictum sit. Attamen ne colligat ex his Lector unionem hymicam fieri posse ex ea ipsa cum humido radicali suo in quod divinitus inducitur. Nam cum ex eo non educatur, ut superius in ipso met capitulo asseruimus; in ipso etiam humido radicali detineri non potest, dum chymicè tractatur. Quale ergo erit arcanum animale ex sanguine humano, vel carne depromptum, si forma sua propria careat? Erit alimentum summum, quo uti poterit homo ad vitam verè vitalem diu vivendam. Nihil aliud potest alchymia, quàm ex animalium corporibus educere alimenta, & medicamenta quæ diu conservent, & foveant interna viventium alimenta, cujus solius ratione arcana dicuntur: Quod communibus alimentis toto cœlo differant, non secundum substantiam, sed secundum substantia proprietates, & virtutes peculiare,

*Arcanum
animale
quale sit.*

quæ quidem in arcanis potentissimæ sunt. In aliis verò diminutæ ex rationibus supra citatis. Quæ adhuc dilucidius patefient Capite sequenti.

CAP. XXV.

De Unione Mineralium.

*Alchymia
cardo toti-
us circa
aurum fa-
ciendum &
argentum
non versu-
tur.*

*Alchymia
omnia sub-
iacent.*

*Unio mi-
neralium
in quo con-
sistat.*

*In mineris
tantum istud
humidum
volatile
reperitur
quandiu
mineralia
sunt.*

QUÆ diximus de unione vegetantium, & animalium satis luminis habent, ut omnibus fere qui opera hæc legent chymica sint aded perfectæ, & absolutæ cognitionis, ut frustraneum quasi hoc videatur caput, ad unionem mineralium chymicæ alumnis patefaciendam. Attamen quia totus totius Alchymicæ cardo in hoc potissimum versatur vulgi opinione, ut auri, argenticque mineræ, & fori penitus cognoscantur, opinatur enim vulgus, veritatis tamen pessimus interpret, auri argenticque opus Alchymicæ tantum esse curæ, ut nihil præter eorum, argentum, cæteraque metalla, & alia mineralia tractare queat. Omnia tamen naturalia suas effugere nō possunt manus, nec suos eludere ignes quin quidquid habeant intus reconditum foras dent. Quamobrem propositum persequar, & more solito mineralium arcanum absolvam.

Unio mineralium (quæ est principium perfectionis istius arcani) consistit in humido radicali mineralium puro, nitido, & ab omnibus extraneis separato: humidum radicale dum dico, intelligo duplex illud humidum, quo constant mineralia omnia: fixum unum in quo residet forma, & ex quo educitur; infixum, & volatile alterum in quo consistit fomes, pabulum, & alimentum alterius humidi fixi radicalis, quod cum habeat calorem sibi ingenitum, & connatum in dies depascitur ab ipso calore, & pedetentim & insensibili quodam casu ruit interna fame consumptum. Ideo, & reli-

quis

quis totius naturæ rebus datur illud volatile humidum, ut conservationi eorum, & vitæ habeatur. Qua penitus unica ac sola ratione humidum istud volatile tanti est momenti in arcanis absolvendis omnibus, ut absque eo nihil penitus effici possit, illud est Mercurius Philosophorum, aqua viva, spiritus vitæ, fons perennis, & unda cum qua sola, & unica sulphur incombustibile philosophorum, aurum, Luna, & alia quidem diversi nominis; sed unicæ substantiæ prodesse possunt Chymicis. Legat, & perlegat quisquis voluerit toto vitæ suæ curriculo libros omnes Chymicorum omnium, nihil aliud inveniet, quàm humidum istud duplex fixum, & volatile circa quod unicum versatur totius artis spagyricæ cardo. Omnia siquidem miratu digna, quæ possunt patrari ex eo elici oportet. Inde est illa ter maximi chymicorum exclamatio. Sicut res omnes fuerunt ab uno, meditatione unius, sic res omnes, fuerunt ab hac una re, adaptatione. Hermes humidum radicale mundi intellexit; at quia istud haberi non potest, quod in ipso generationis suæ momento ilico sublimetur à calore centrali suo per omnigenos terræ poros, atque meatus, & in ipsa via sit alimentum cujuscumque rei, & mutatur illicò in ipsa smet res, quas alit, quia statim occupatur ab spiritibus rerum diversis, qui toto terrarum orbe vagantur. Idè sufficit nobis, ut hinc arcana miranda patremus; humida peculiaria habeamus cujuscumque rei. Quod cum sit tota natura ipsius rei non dubitandum est, quin illud polleat quod natura potest. Convertuntur enim, & idem sunt natura, & humidum radicale: non utor communi chymicorum vocabulo, mercurio vitæ scilicet, quod humidum radicale sit notius vocabulum ipso mercurij vitæ vocabulo. Vellem penitus ut omnes me caperent, saltem philosophia

Humidum radicale volatile quibus nominibus insignitur.

Hermes in tabula smaragdina. Humidum radicale mundi imperceptibile est quod statim in particula terra permuetur.

Humidum radicale, & natura ipsius rei idem sunt.

*Quare hu-
midum ra-
diale va-
riis dicatur
nominibus
ab auctore.*

*Natura
absolutè
potest co-
gnosci.*

*Fumi chy-
mici omnes
quales.*

phia digni, ne tenebris amplius Alchymia delite-
sceret; Quòd si sæpe sapius interdum eandem, &
unicam materiam, hoc est humidum radicale, &
mercurium vitæ diversis nominibus insignio: nunc
enim spissitudinem elementorum dico, nunc natu-
ram, nunc materiam primam, nunc spiritum fixum,
& volatilem; id consultò factitatū est, ut humidi ra-
dicalis essentiam penitus cognitam habeant philo-
sophiæ chymicæ alumni; quòd in ipsa sola cogni-
tione tota consistat Alchymia, ut infinitis ferè locis
hujus operis asserui, ut tandem repetitis sæpe sapius
huiusce rei arcanis credant philosophi naturam in-
tegram cognosci posse cognito eius materiali fun-
damento. Itaque per humidum istud peculiare ra-
diale, quod in centro mineralium conquiescit ad
cognitionem perfectam, & absolutam chymicorum
omnium devenire oportet, ut mineralium naturam
cognoscere queant, eaque cognita quicquid ipsa
natura potest in mineralibus, ipsi similiter possint,
cum ea ipsa, quæ quidem mehercule tantum po-
test, quantum credi minimè possit. Nam quis ho-
minum credere posset vaporem, ventum, spiritum
adeò tenuem, & subtilem, ut visum etsi acutissi-
mum fugiat, aurum, & adamantem adeò solidum, &
firmum, ut reliqua omnia soliditate vincat, generare
posse? Idem etiam, quod nos quærimus in centro
mineralium eandem redolet naturam: vapor, vêtus,
& spiritus est nî illa omnia vasis peroptimè conclu-
dimus nostris proculdubio periturū est opus, quod
ex eis originem ducere oportet. Non immeritò fu-
mivendulos imprudens vulgus dictitat chymicos, ri-
dentem dicere verum nil vetat: fumivenduli qui-
dem sunt; at eorum fumos contemnere non licet.
Sunt enim spiracula vitæ, & totius universi animæ.
Quæ cū sint alchool, & tenuissimum quidquid ele-
men-

mentorū omnium, & astrorum est, fumo, vaporī,
 vento, & spiritui non immeritō æquiparari posse
 non ibo inficias. Fumus etenim vapor, ventus, & spi-
 ritus subtilissima sunt omnium quæ in mixtis repe-
 riri possunt. In his etiā latitat virtus illa entele-
 chiæ, ut ita loquar (si fieri ita permittatur chymico)
 totius mixti, quæ virtus cū sit ex natali sua stirpe *Quare vir-
 tus animæ
 insit sumis
 chymico-
 rum.*
 tenuis, & acutissima, elementorum crassitiem, &
 spurcitiem sequi non potest, nec his permisceri. Na-
 tura siquidem natura gaudet, & simile simili læta-
 tur contubernio idē fumos, ventos, vapores, & e-
 iusmodi mixtorum resolutiones sequitur illa virtus.
 Quæ quidem quamvis crassis, solidis, & duris et-
 iam reperiatur, non inde repugnantem sensum ex
 scriptorum meorum lectione colligere licet. Crassis
 enim sordidis, & duris, quibus inest virtus illa, te-
 nuitatem, & sublimitatem chymicam inesse faten-
 dum est, quōd pura, & homogenea tenuia, & subti-
 lia dicamus. Crassum, verō durum, & sordidum id *Crassum
 durum &
 sordidum
 chymici
 quid dica-
 tur.*
 omne, quod ab elementorum, & cœli compagine
 differt; hoc est, quod ab eorum semine distat, &
 interno eius calore tanquam aliquid heterogene-
 um, non fovetur, sed foras amandatur; illud in-
 quam omne dicimus crassum, & sordidum; illud
 verō tenue, & subtile, quod est ex natura, & essen-
 tia seminis elementorum, & cœli: etiā si soli-
 dum, & durum aliquando reperiatur aurum, a-
 damas, carbunculas, & alia multa, ut luna, &
 aurum chymicum, quod est unctiosa minera-
 lium substantia fixa. Quæ omnia, etsi solida sint, *Tenue, &
 subtile
 quid chy-
 mici dica-
 tur.*
 & dura. Attamen tenuitatis nomine, & subtilita-
 tis acumine donari merentur, quod homogenea
 sint, & pura unicæque elementorum semina coagu-
 lata. *Partes ho-
 mogeneæ
 sunt puræ
 elemento-
 rum semi-
 na coagu-
 lata, &
 permixta.*

Lapides autem alij multi eo nomine non dignan-
 tur,

*Maculae in
lapidibus
virtutem
obscuront.*

*Lapides
puri quan-
do gene-
rentur.*

*Lapides o-
mnes quasi
ratione fi-
ant à na-
tura.*

*Aristoteles
non optimè
interpre-
tatur de
generatio-
ne lapi-
dum.*

tur, quòd eorum omnes partes homogeneæ non sint, sed hæ heterogeneis multis partibus commisceantur, nec etiam sæpe sæpius supradicti integri reperiuntur homogenei, habent siquidem maculas internas plerumque, quæ eorum splendorem, & nitorem contaminant, & inficiunt, & virtutem etiam eorum internam diminuunt, quod forma eorum heterogeneis non gaudeat, imò ab ijs destruat, eaque evanescente, & languente virtutem, & energiam evanescere, & languere necesse est. Quod si in purissimum terræ locum spiritus mineralis deferatur, ibique aquam mineralem puram, nitidam, & ab omni terrena spurcitie deterfam invenerit, eaque minerali aqua coërceatur, fiunt ambo lapides tales, quales spiritus formator internus appetit sua intrinseca differentia. Aqua enim mineralis suo centro coërceat, & continet aliquid unctuosæ fixæ substantiæ, cujus ratione, & auxiliante illius vitali igniculo coagulatur, & aqua, seu humidum (quod unctuosæ fixæ substantiæ partes dissolutas continet) & spiritus, qui colorem, & formam secum habet lapidis producturi, & sic ambo, spiritus puta, & humidum aqueum supradictum, duritiem, & soliditatem tempore ducunt, & lapidescunt, non eo modo, eaque productionis via, qua asserit Philosophorum commune vulgus, quod Aristotelem naturæ genium inquit, ita docuisse ex concretione puta aqueæ substantiæ, nonnullisque alijs elementorum reliquorum admixtis, & unitis partibus, frigore exprimente, quod superfluum est humiditatis, aut calore evaporante illud ipsum humidum superfluum, & congelante reliquum, quod superest elementorum in lapides diversi generis secundum elementi puri, vel impuri prædominantis energiam. Quæ via, & methodus naturalis generationis lapidum omnium, etsi veri-

veritatem occultam secū habeat. Attamen ut communiter interpretantur Philosophi vulgares, erroris suspicionem habere meretur, quòd eorum interitus, & resolutio non respondeat ullo pacto præfatæ origini. In nostra verò via prorsus inter se conveniunt lapidum ortus, & eorum interitus. Hoc est, quæ in lapidum generatione, & ortu materialiter collocamus, eadem prorsus in eorum resolutione reperimus, & ex iisdem etiam substantiis, quas ex resolutione habuimus iterum de novo lapillos arte paramus, prioribus virtute, & substantia similes; sed multò lucidiores, & nitidiores, imò etiam efficacia, & virtute præstantiores, modò partes omnes naturales lapidum genus componentes ritè, & purè inter se uniantur, & servatis ponderibus permisceantur. Quod si aliquando, & sæpe sæpius à multis chymicæ artis sciolis lapides fiant, naturalibus quidem substantia similes, hoc est, quod habeant colorem, nitorem, soliditatem, & splendorem eundem cum naturalibus lapidibus: attamen virtutem, & proprietatem eandem; imò nec ullam habent, ratio in promptu est. Quòd hi lapides hac arte parati unicam tantum lapidum naturam substantialem, eamque excrementosam, & terrestrem habeant. Alias verò substantias, quæ formaliter lapidum omnium constituunt naturam, inscitia Chymicorum illorum evanescere necesse est, quod illas sapissimè non cognoscant; inde dum præ manibus habent eas, ipsas custodire nequeunt: at excrementosam, & terrenam eorum substantiam (quæ præ copia semper in resolutione, oculis & tactui subijcitur) in vitrum ducere sciunt, quod lapidem prædicant, qui tamen nihil nisi vitrum est, colorem tamen, nitorem, & soliditatem secum retinens lapidis resoluti, quod & spiritus mineralis aliquid in excrementis illis terreis semper resti-

Lapides iterum de novo possunt generari ex eis in partibus in quas resoluti fuerunt.

Lapides pretiosi communiter quæ ratione fiant à chymico.

*Smaragdus
quametho-
do fiat ex
ferro vel
cupro.*

*Rubinus ex
plumbo
quomodo
fieripossit.*

*Adamas
ex argento,
vel stanno
qua ratio-
ne fieri
possit.
Vitrū qua
ratione
malleabile
fiat.*

*Lullius lib.
de trans-
mutatione,
& alio lo-
co.*

loratur. Sic ex ferro, vel cupro extrahitur terrena substantia excrementosa summè viridis, quæ nihil spiritus cupri, vel ferri, vel unctuosæ eorundem substantiæ retinet. Quando verbi gratia ex his metallis arte Chymica lippis ferè, & tonsoribus notissima paratur vitriolum, ex quo deinde dum separatur eius spiritus, seu oleum acidum, & ex eius deinde capite mortuo separatur, solutione, & filtratione, sal purum, & nitidum; illud omne quod non est de natura illius salis, aquis non resolvitur; sed manet insolutum, fundumque petit hypostasis instar, viridèque summopere est, illud inquam ipsum est excrementum illud viride cupri, vel ferri, quod est terrena superflua excrementosa eorundem substantia, de qua parari possunt Smaragdi pretiosissimi naturalibus propemodum similes, modò id in vitrum violentissimo igne, & continuo ducatur; sic ex plumbo potest separari terrena sua excrementitia substantia à spiritu plumbeo, & unctuosæ eiusdem substantia purè vendicata, dum resolvitur plumbum in sua primaria elementa. Quæ quidem substantia in vitrum duci potest rubicundissimum rubini splendorem sibi surripiens, & speciem ferè naturalem; sic ex luna, stannoque adamantem ori posse non negandum est; si quis tamen alia acutiori utatur arte, & tria simul principia lapidum ritè conjungat, inveniet rem, lapide omni pretioso pretiosiore, vitrum omne in verum, naturalèque lapidem transmutabit: idque etiam vitrum, vel lapidem quemvis ductibilem reddet, non secus, ac metallum. Ratio huius mirabilis effectus est, quòd humidum radicale unctuosum lapidum omnium nulla ratione substantialiter differat, ab humido unctuosum metallorum, quod si copiosum sit, & à sicco terrestri, quod est excrementum terrenum

num superfluum affabrè vendicetur, ilicò unctile reddit corpus cui inest, inde dum infunditur pro-
 jectione in corpus lapideum, vel vitreum aliquod, connectit se cum unctuosò alio sibi simili, quod re-
 perit in vitro, vel alio corpore lapideo, ilicò que per-
 miscetur cum alio sicco terrestri prædominanti, suâque vitrosa humiditate, & glutine partes illas
 siccas, & friabiles inter se nexu adeò firmo com-
 pingit, ut seungi nequeant. Hinc dum malleis con-
 tunditur, ducitur potiùs, vel in longum, vel in la-
 tum, quàm in partes dissiliat separatas. Arcanum
 istud prima fronte arduum & difficile credi posset,
 verumtamen in rei veritate nihil in se continet mi-
 raculi, modo humidum istud unctuosum minera-
 lium habeamus purum putum ab omni sorde ex-
 crementorum abstersum, quod calcinatione, & a-
 quæ puræ, & limpidæ stillatione, solutione, tibi
 comparare poteris, nulla prorsus difficultate, nisi
 laboris summi assiduitate, & longo temporis in-
 tervallo: repeterem methodum extrahendi illud
 humidum unctuosum lapidum omnium, seu mi-
 neralium, & metallorum, nisi capitulis antea præ-
 scriptis fusè dixissem, eamque patefecissem. Nam
 locuti sumus de mercurio Philosophorum, & hu-
 mido radicali rerum omnium, tum in communi,
 tum in particulari. Illud ipsum humidum radicale
 lapidum clariùs, quàm dici potest Chymicis omni-
 bus, & Philosophis Hermeticis ostendi, digitò-
 que monstravi. Vnum est in tota rerum natura, in
 quo, ex quo, & circa quod fiant generationes o-
 mnes, & permutationes, & alterationes. Quod
 humidum radicale mundi, & mercurius mundi
 dici potest, quodque dividitur in tria genera se-
 cundum triplicem differentiam specificorum spiri-
 tum (qui illud informant) energiam, & virtutem
 qua-

*Unctuosum
humidum
radicale
ductile
facit lapi-
des.*

*Arcanum
ductile fa-
ciendi vi-
trum faci-
le est ad-
modum.*

*Illud ipsum
humidum
rad. calc.
est arcanum
præfatum.*

*Omnia ab
uno mate-
rialiter de-
pendent.*

*Illud unum
in tria di-
viditur
genera.*

*Vita in qui-
bus elemē-
torum pu-
ritatibus
consistat.*

*Motus in
vita neces-
sarius.*

*Cœli motus
unde.*

quatuor elementorū, huiusce universæ machinæ co-
lumnarū virtutes continentem: illa genera in quæ
tripartitur illud humidum, vulgaria sunt satis, puta
genus animale, plantale, & minerale, quæ tria gene-
ra etsi generalissima sint, & inde penitus inter se di-
stincta, & differentia, unicum tamen, & idē habent
sui ortus fundamentum. Quod si illud ipsum funda-
mentū in mineralibus actum vitæ producere non
possit, non inde meretur negari inesse pariter, & mi-
neralibus omnibus idem, & simile in substantia; at
illud ipsum humidum, quod inest animalibus &
plantis. Ratio in promptu est, quod actus vitæ num-
quam educatur ex mercurio mundi, seu humido ra-
dicali, nisi ignis purum, aut aëris, cæteris elemento-
rum puris præpolleant. Vita enim in præpollente
puro aquæ, vel terræ consistere non potest, quod
motus incapacia sint illa elementorū semina. Motus
autem vitæ nervis omni ex parte censerī meretur.
Quod si cœli moveantur, & non vivant, & igneam,
æthereamque puritatem in se coërceant, ut vitalem
illum actum habere per nos ipsos mereantur. Re-
spondemus motum cœli non esse ex intrinseco, hoc
est prædominantibus igneis, & æthereis puritati-
bus; sed ex extrinseco, hoc est vel ab Angelis, quam
sententiam non improbamus, vel ab spiritibus vo-
latilibus humidi, radicalis mundi, qui suo innato, &
naturalī motu omnia secum cōmovent: quam opi-
nionem tamquam conjecturalem damus; si enim o-
mnia elementa commovent: quidni cœlum etiam
movebunt? hinc cū motus forinsecus fiat, non in-
de colligere Zoilus potest cœlum vivere ex nostra
sententia, nec etiam ex eorum materiali substantia,
quam etsi igneam, & ætheream in nonnullis cœlis,
hoc est partibus cœlestibus fecerimus; non tamen o-
mnibus elementorum puritatibus præcellentes col-
loca-

locavimus; sed semper æquipollentibus terreis, & aqueis puritatibus compegimus, easque omnes fixas asseruimus; qua sola ratione argumentum Zoili eludere putamus. Habent ergo omnia creata unicam, & eandem materiam; si tamen sint aliqua quæ actum vitæ habent, alia verò nullum. Ratio ex antea dictis est colligenda, eaque mordicus asserenda. Mineralia siquidem circa quorum naturam tota controversia versari potest in animalia, & plantas permutari possunt; dum animalia, & plantæ ea ipsa mineralia, vel ut clariùs loquar, centrum mineralium, hoc est sal fixum, & purum & dulce mineralium accipiunt, vel assumunt in alimentum. Quod fieri non posset, nisi illud minerale centrum materiale haberet vitæ fundamentum, ex quo levissima alteratione adhibita à spiritalibus animalium, vel plantarum, educeretur actus perfectè vitalis, adaucta ignea, vel ætherea centri nostri substantia, & multiplicata ad sufficientem vitæ gradum spiritibus vitalibus, volatilibus externis, qui materiæ nostræ plantis, vel animalibus infusæ adveniunt & accurrunt, ut suis qualitatibus prægnantem constituent, & tandem mutetur in animal, vel in plantam, cui infusa fuerit hæc materia; sic lapis Philosophorum, & arcana omnia Chymicorum Hermeticorū, dum animalibus, vel plantis in alimentum communicantur, illicò animalia, & plantas vivificant, à morbis liberant cunctis, quod vitali turgeant nectare, hoc est substantia in qua sola vita radicari potest, modò levissimo vitali spiritu fecundetur. Vinctuosa quippe rerum substantia est unica vitæ radix, quæ in lapidibus metallis, mediisque alijs mineralibus copiosissima est. Inepta tamen ex sua originali macula ad vitam sustentandam, & labentem refocillandam, quòd multis terreis excrementis implicen-

*Materia
celi quibus
elementorū
partibus
constet.*

*Mineralia
in plantas
& anima-
lia qua ra-
tione per-
mutari
possint.*

*Lapis phi-
losophorū,
& arcana
chymico-
rum ali-
mēti sum-
mam vim
habent.
Vita in so-
la vinctuosa
substantia
radicatur.*

T

tur,

*Excrementa
que in
sunt mix-
ta, obtun-
dunt vitæ
substantia,
ne habeat
suas pro-
prias vires.*

*Methodus
brevis, qua
unctuosa
mina aliæ
substantia
fixa, & vo-
latilis pu-
rissima ex-
trahuntur
ab ipsis mi-
neralibus.*

*Aurum
chymicum
& aqua
chymica
unica ope-
ratione ha-
beri possunt.*

tur, quæ quamdiu ad sunt; tamdiu etiam vitæ igni-
culum ipsis intricatum mortuum ferè, aut saltem
admodum languidum conservant. Vt verò ab ipsis
excrementis unctuosam illam substantiam vitæ ra-
dicem penitus emunctam habeamus, id ipsum sæpe
sæpius in capitulis antea præscriptis demonstravi-
mus; ita ut si Lectori non sufficiant, quæ dicta sunt,
ut percipiat veram humidi ipsius radicalis præpara-
tionem, in præsentiarum nihil aliud Lectori dare
possum, quàm ut mineralia omnia cujuscumq; sint
generis calcinationibus multoties reiteratis com-
mittat vasis chymicis stillatorijs prius imposita, ut
una, eadèmq; operatione, & spiritus volatilis mine-
ralis eliciatur, & spiritus fixus, qui est humidum ra-
dicale fixum, seu materia unctuosa metallica, seu mi-
neralis, dum privatur volatili suo spiritu vendicetur
pariter ab excrementis omnibus, quæ naturali, & o-
riginali sui ipsius essentia repugnant tanquam he-
terogenea. Sic sola distillatione, quæ in retortis luto
munitis percommodè celebratur, & aquam nostram
chymicam, & aurum nostrum obtinebit, de quibus
puris & nitidis, unionem primam facere poterit, ut
ex illa conjunctione aurum sublimare possit, ex quo
deinde sublimato, septena sublimatione, unionem
secundam & ultimam cum sua aqua septena etiam
distillatione, ab heterogeneis suis partibus deterfa
celebrare non dubitabit, ut tandem Vulcano soli,
& tempori totum perficiendum coagulatione com-
mittat arcanum, de qua jam sola operatione ut
absolutum habeatur opus super-
est dicendum.

CAPVT

CAP. XXVI.

De Coagulatione seu Fixione in Comuni.

CHYMICVLORVM permulti differentiam maximā interesse contendunt inter coagulationem & fixationem. Fixa siquidem asserunt, quæ humidū radicale adeò permanens habent, ut nullis agentium viribus, & impetibus, in alienam permutari nequeat substantiam: coagulata verò ea ipsa quæ humidum secum continent labile admodum, ut mediocribus cedat agentium pugnis: eaq; philosophandi ratione. Aurum, vitrum, sales aliqui, & lapides nonnulli fixorum nomine donantur. Reliqua verò, ut plumbū, argentū, ferrum, cuprum, stannum, & argentum vivum, arborum omnium ligna, & plantarum folia, & succi, & mineralia permulta coagulatorum nomine dignantur. At quicquid sit, non moror eorum omnium circa horum nominum etymologiam querelas: Alchymia grammaticam miscere nolo, quod virum quærat Alchymia Philosophum prudentem & ingeniosum, & non grammaticum, qui vocabulorum scrinia non rerum quæritet. Itaque his missis hæc vocabula confundam, & unā simul jungam fixationem & coagulationem, præsertim in hisce ultimis capitulis particularibus, in quibus, dum humidum radicale fixum & volatile conjuncta sunt, & fixum omnino volatile factum, antequam volatile iterum fixum fiat, prius coagulari oportet, antequam ad perfectam & absolutam coagulationem, quam & alij fixationem dictitant deveniat. Et sic fixatio & coagulatio si multis ita placeant, separatæ operationes, in vasis nostris, in rei substantia ipsa conjunctæ, & in tempore separatæ reperientur: ut

Fixa quæ dicantur.

Coagulata quæ dicantur.

Fixatio & coagulatio parum inter se differunt nisi secundum magis & minus.

T 2

vide-

*Fixatio
quid.*

*Fixatio &
coagulatio
humorem
præsuppo-
nunt.*

*In princi-
pio arcano-
rum chy-
micorum
omnia a-
qua, in fine
verò pul-
vis.*

*Quaratio-
ne aqua
chymico-
rum corpus
fiat.
Substantia
cœtricius-*

videre licet ex ipsius operationis definitione seu descriptione. Etenim coagulationem seu fixationem dicere possumus: humidi radicalis puri volatilis, in permanentem substantiam radicalem unctuosam permutationem; quæ quidem permutatio adeò subito fieri non potest, quin quod est omnino volatile, antequam perfectissimè & absolutè figatur, transeat per mediocrem fixationem, quam nihil interest, coagulationem dictitare: Itaque different tantum secundum magis, & minus, coagulatio & fixio; quæ quidem operationes postquam unam definierimus, jam demonstrandum superest, qua ratione & occulta naturæ virtute fieri queat illa unica operatio quæ duas ratione temporis constituere potest. Nihil itaque fixari, coagulari, aut congelari potest, quin humidi portiunculas in se coërceat. Sonant enim hæc vocabula communiter mollis indurationem, & humoris occultationem. Ita ut in omnibus chymicis arcanis humidum reperiri actu necesse sit, antequam ad ultimam perfectionem devenire contingat: quamvis enim in fine omnia cinis & pulvis sint, in principio tamen aquam omnia fuisse oportet: ob id dixere sapientes: Visi corpora vertatis in non corpora, & incorporea faciatis corporea, nondum operis huius invenistis principium. Capitulis antea præscriptis docuimus, qua methodo omnia aquam fieri oporteret, ut hac mutatione excrementa omnia huius nostræ substantiæ, cum in aquam mutari non possint nostram, separata reperiantur. Iam verò capitulis sequentibus demonstrandum venit, qua methodo hæc aqua corpus fieri queat. Doctum est antea, multisque rationum momentis in animis Chymicorum inculcatum in centro cujuscumque rei latitare substantiam incorruptibilem omni ex parte, hoc est, nec igne, nec aqua, nec aëre, nec terra, nec

ra, nec mixtis & compositis agentiumque quorum-
cumque virtutibus adeò mutari facilem, quin sem-
per secum coërceat, virtutem & energiam mixti, ex
quo extracta est: hæc inquam substantia, postquam
vindicta fuerit à substantijs alijs, quæ non sunt suæ
naturæ & essentiæ, fixa admodum & permanens, si
aqueis substantijs æthereis & igneis volatilibus
suammetipsam naturam, & essentiam redolenti-
bus permisceatur, aqua tandem fit, & in ætheream
igneamque volatilem substantiam permutatur, ac-
tione prædominantis illius aqueæ substantiæ sui si-
milis, quia tamen naturali suomet instinctu ad sic-
citatem quandam, seu permanentiã quam & chymi-
ci philosophi fixationem dicunt desertur: inde est
quoddam coctione continua levi, & moderata fixa illa
substantia & permanens, centrum cujuscumq; mix-
ti in quo radicantur formæ, & virtutes omnes, pede-
tentim vincit omnem prædominantem suam humi-
ditatem, quæ ipsam aquam fecerat, sicque humidum
suum ligat & congelat, adaucta & multiplicata sua
naturali siccitate, externo igniculi continui fotu, ut
celeri motu, perveniat ad optatum naturæ suæ fi-
nem, quem omnino exoptat, tanquam sui ipsius ul-
timam perfectionem: ad quam cum absque artis ad-
miniculo devenire nequeat, non idèò arguendum
est impossibile fore. Videtur siquidem ad quan-
dam nullo artis adminiculo fixationem pervenire in
qua quiescit, & gaudet ut in lapidibus & metallis
perfectis, & tamen rite ad aliam perfectionem fixa-
tionem multò priori illa naturali fixatione, condu-
ci posse, ut patet dum ex calcinatis & incineratis
metallis, seu lapidibus, sal extrahitur, qui deinde o-
perationibus multis, & multo labore & industria
purus & nitidus factus, ad fixationem conducitur,
priori multò perfectionem: illa enim fixatio levissi-

*cumque
mixti est
inaltera-
bilis.*

*Spiritus
volatilis
fixæ sub-
stantiæ,
fixam sub-
stantiam
volatiliem
reddit.*

*Fixa sub-
stantia et si
soluta sit
cur iterum
figatur.*

*Humidum
radicale
naturaliter
tendit
ad fixatio-
nem.*

*Perfectio
ad sum-
mum con-
ducta, com-
municabi-
lis est.*

mis agentium impetibus & conatibus devincitur & solvitur in diversam oculis tantum substantiam. Hæc verò nullis commovetur actionibus, sed incommotus aqua, incommotus igne lapis existit, & semper sui similis, nisi alienis permisceatur substantijs, quas perficit virtute, & communicatione suæ perfectionis: quæ cum ultima sit, & absoluta facile communicabitur. Quæ enim ad summum perfectionis conductæ sunt, facili negotio cætera omnia, quæ naturali sponte id exoptant sola suæ substantiæ admixtione perficiunt, magis quàm si privata sint tali perfectæ substantiæ admixtione. Ratio in promptu est, quòd ea quæ simili conditione perfectæ sunt, plus perfectionis in se coërceant quàm indigeant ad sui conservationem. Hinc etsi communicent perfectionem quamdam sui ipsius, non ideò destruuntur, & pereunt ipsa, quamvis diminuunt suam perfectionem. Superstes adhuc perfectio sufficit ad mixti naturam perfectam constituendam, ut claret in projectione pulveris chymici super metalla imperfecta, & alia multa, quæ perfectionem naturalem, ad quam naturaliter devota erant, levissima illius pulveris admixtione adipiscuntur: etsi enim pulvis ille ad summum perfectionis conductus, in hac permixtione permutetur oculitus; nihilominus tamen centrum suæ substantiæ, non mutatur, sed quosdam gradus perfectionis amittit, hinc fit metallum perfectum, quod tamen antea visu, & alijs externis sensibus tale non apparebat, etsi centrum sui ipsius metallicum humidum radicale fuisset, & aurum verum ad illam perfectionem arte deventum.

*Fixatio est
symbolum
resurrectionis.*

Tantum est perfectionis in rerum fixatione de qua loquimur, ut symbolum futuræ vitæ complecti existimarint permulti Chymicorum: inde resurrectionem

nem

nem vocitarunt multis in locis, ut facultatem perfectionem multò inesse in his, quæ chymicam fixationem passa sunt, quàm in his quæ naturalem. Quemadmodum enim in prima rerum omnium generatione, omnia corruptioni obnoxia reperiuntur, lapides, plantæ, bruta, & ipse homo, firmam & ratam hanc naturæ legem subire coguntur, quòd infirmam & labilem habeant humidi radicalis coagulationem: Sic in secunda rerum generatione, ut ita loquar, in qua nihil nisi simplices substantiæ, & primæ elementorum radices, in corporibus humanis reperiuntur, nullus erit corruptelæ locus, ob firmam & stabilem, perennemque humidi radicalis coagulationem, quæ à summo chymicorum omnium, & primo, Deo nempe, humanis omnibus beatis corporibus purgatis & sepositis (non secus ac faciunt Chymici) omnibus tū animi tum corporis maculis celebrabitur. Quæ de causâ cum hæc prædicta, similitudinem quam maximâ inter se habeant, non erubuerunt antiqui Chymicorum, dum hieroglyphicis coagulationem chymicam depingere voluerunt, resurgentem ac triumphantem hominem lumine ac splendore undiquaque renitentem effingere, hæc siquidem inter se affabrè consonant. Et quisquis chymicam coagulationem oculis ipsis viderit, eiusque mirabilem ortum contemplatus fuerit, stupendamque ejus energiam & *divinitatem* expertus fuerit, absque fidei Romanæ ulla querela, dissidio ac difficultate penitus resurrectionem, beatamque adventantis sæculi vitam, futuram fore credet, hincque Deum qui cuncta gubernet, lumine quasi naturali admittere cogetur, & reliqua cuncta quæ fidei orthodoxæ Romanæ non repugnant, fateri non denegabit. Quis siquidem hominum rationis compos inveniri posset, qui dum mixtum aliquod ex cineribus

Ex fixatione arcæorum chymicorum futura vita, & Deus ipse declarantur.

*Mixtum
quaratio-
ne non mo-
riatur.*

*Seneca in
Epist.*

*Humidum
radicale in
centro suo
non pati-
tur ullam
corruptio-
nem, in
generatio-
ne produ-
ctum.*

*Aristoteles
multis in
locis.*

*Facultas
generativa
a forma
dependet.*

bus ipsismet suis renasci comperit, prædicta non fa-
teatur? Reviviscunt enim mixta omnia, quæ chymi-
cam nostram fixationem patiuntur, senectâ depo-
nunt & primi ortus, seu naturalis originis exuvias,
ita ut eorum mors, si ita loqui fas sit, generatio no-
va potius dici mereatur, quàm eorum ipsorū persi-
stendæ facultatis ultima extinctio. Nullū enim mix-
torum moritur, si mori, annihilari aut saltē extin-
gui interpretetur. Manent siquidem integra mixta,
quæ subeunt chymicas operationes, quamvis leves
alterationes & corruptiones accidentium quorum-
dam patiantur, non secus ac granum tritici, ac alia
ejusmodi, quæ terræ mandantur, ut germinet, ibi-
que putrescant & moriantur, necesse est, ut vivant:
Semina, etsi indita terræ putrescant, eorum tamen
radicalis substantia nullo pacto patitur in centro
sui ipsius, nisi quod accidentia quædam illi peculia-
ria, & propria commutantur, quæ illius germinatio-
nem & pullulationem retardabant, imò prorsus im-
pediebant, neque adhuc solum humidum illud, ra-
dicale substantiale, dum putrescunt semina ad ger-
minandum, ullam patitur suæ substantiæ corruptio-
nem & noxam. Quin imò & formam peculiarem
& propriam quam intus in centro sui ipsius fovet
& conservat, adhuc immotam retinet & illæsam, a-
lioquin enim granum tritici, aliæque rerum semina
dum putrescunt, ut germinet, nullam haberent
producendi sui similia facultatem, & energiam. Il-
la siquidem facultas, ut & aliæ omnes ab ipsa illæsa
forma dependent. Etsi enim veritas ipsa Christus
dixerit, nisi granum frumenti cadens in terram
mortuum fuerit, non germinabit, hoc de abso-
luta morte, hoc est de corruptione integra partiū
omnium substantialium humidi nempè radicalis, &
formæ, nunquam intellexit, sed sola corruptione acci-

accidentium terrestrium, quæ potiùs excrementa sunt, & naturæ impedimenta & onera gravia ipsius formæ, quàm aliquid quod conferat ad ipsius perfectionem: ita ut in ipsa corruptione & morte quæ patiuntur mixta quæque, ut generent sui similia, humidum radicale tantum & forma ipsius, cum innatis & ingenitis suis qualitatibus vindicentur ab excrementis terreis, aqueis, aëreis & igneis, quibus eorum purum conspurcatur, horumque excrementorum spoliatio, mors dici potest, quòd eà mixtum tale integrum permutetur, & in diversam numero substantiam transeat, illæsis tamen substantiis in specie, quæ substantiæ virtutem & energiam germinandi & pullulandi solæ conservant, quòd acuta rationis lancet trutinatum, non multum faceffit negotium Christianis Philosophis, & præsertim Chymicis, ut hinc desumant, resurrectionem humanorum corporum certissimè expectandam esse, ut jamjam dixi, quod in centro cujuscunque mixti, latitet substantia quædam incorruptibilis, quæ speciem suam illæsam conservet. Divinam tamen & supernaturalem esse credimus resurrectionem: hæc autem dicimus, ut quorundam Philosophorum et si Christianorum labilem fidem conjecturis quibusdam naturalibus refocillemus, ut dum naturalia discimus, supernaturalia & Deum ipsum tandè cognoscamus, in quantum potest animi humani imbecillitas. Ab operibus artifex quodammodo dignoscitur propter relationem quam inter se habent, cujus relationis ope & auxilio, si relatum unum aliquo modo cognoscatur, cognoscatur & aliud necesse est, ut postulat relatorum naturalium proprietates, et si inter Deum & creaturas nulla detur relatio propriè dicta, sed valde impropria: cujus ratione si in rebus naturalibus creatis, substantiæ

Excrementa impedimenta naturæ.

Excrementorum spoliatio mors est.

In centro mixti latet substantia incorruptibilis Deum esse demonstrans.

T 5

repe-

reperiantur incorruptibiles, & immortales etiam præter animam rationalem & Angelos, & cælum. Quis enim erit adeò mentis inops, quia Authorem & conservatorem harum substantiarum Deum esse immortalem incorruptibilem & æternum palàm prædicet, omnibus tanquam quid notissimum? Etsi perfecte & absolutè ejus essentia & natura dignosci nequeat, ab humano intellectu, nec ab alia intelligendi potentia, nisi divino favore, & sacro pneumate perfundatur. Quod cum nihil aliud sit quàm Deus ipse. Deus eo modo, Deum cognoscet, in humano intellectu, aut Angelico: non quod intellectus ex ejus natura peculiari, & propria absque adminiculo alterius naturæ perfectioris, eo ipso, in eam devenire queat infinitam notitiam. Definitum infinitum complecti nequit: si tamen infinitum ex definito cognoscamus, non admitto notitiam illam absolutam esse & perfectam, sed valde imperfectam & diminutam. Verumtamen notitiam semper esse asseram ignorationi collatam cõtumaci, & asserenti, Deum fore, ex creatis probari non posse; scibile modo admittatur notius & perfectius, ea sola ratione, jam cognoscitur, quàm si absolutè negetur: quæ negantur tanquam non esse admittuntur, & de his quæ non sunt, nulla datur scientia.

Deus ab humano intellectu nec ab alio potest absolute cognosci.

Deus quæ ratione possit cognosci.

Notitia Dei quæ ex ere tu habetur non absolutæ est sed valde diminuta.

Alchymia præstantia quod Deum demonstret esse operibus suis.

Adverte quæso Amice Lector quantum valeat Alchymia, salutem hominum super alias scientias, si Deum totius naturæ Authorem & conservatorem hominibus visibilem ferè, & sensibus perceptibilem demonstrare queat: hinc antiquitus inter fœlilitatis & veræ sapientiæ symbolum haberi facile crediderim sui ipsius notitiam: quod ex ea Deus in quo summum bonum collocare necesse est, cognosci queat. Apollo Delphicus etsi Cacodæmon & veri

& veri Dei juratus hostis, ut veram divinitatem sibi esse, hominibus illius sæculi inculcaret, templi sui valvis affigi & literis aureis depingi jussit, *ὡδοὶ θεοῦ*, cæloque delabi non incongruè excogitavit, tanquam notitia & conscientia, cæteris omnibus perfectior & sola & unica hominibus cælo delapsa, cujus comitatu iterum homines cælos petent, unde egressi sunt, modò id omne quod potest percipi, & disci ex ipsa scientia, & sui ipsius cognitione, per quam optimè observetur, & religiose custodiatur: & ut fateri cogeretur homo, seipsum noscens, Deum fore, cum quandam divinitatem sibi innatam fore hac inquisitione inveniret: quæ divinitas cum ortum & originem haberet, hinc statim colligeret homo, aliam esse oportere divinitatem æternam omni ex parte, à qua dependeret hæc humana divinitas: & ex simili & eadem meditatione verum Deum prædicaret, homo, illum ipsum dæmonem, qui in tali templo, & aliis ejusmodi, tantæ sapientiæ responsa dabat quod aliquādiu per multa sæcula, ob humanum lapsum verus Deus permisit, & passus est, donec tandem humanæ fragilitatis misertus est, ipseque verus & unus Deus, ab omnium similium errorum illuvie omnes homines eripuit & eduxit, luce sua vera, & propria, & capaci, ad illuminandum omnem hominem. Quòd si hæc sola corporea humana divinitas, quæ latitat in corporibus humanis, ex elementorum semine exurgens, Deum testatur, propter umbram quandam æternitatis, & persistendi actū, quem secum retinet, etsi varias patiatur corporis sui alterationes, & extrinsecas corruptiones; etenim etsi comburatur hominis corpus, in cineribus suis aliquid adhuc superest, quod humanum redolet; quod sufficit Creatori, ut hinc verum iterum homi-

*Notitia
sui ipsius
Deum fore
testatur.*

*Humana
divinitas,
cum origi-
nem habeat,
aliam dari
divinitatem
sine
ulla origi-
ne indicat.*

*Substantia
datur in-
corruptibili
in corpo-
ribus hu-
manis.*

*Resurre-
ctio nec est
creatio, nec
generatio.*

*Anima
rationalis
testatur
Deum esse.*

*Homo qua-
tenus divi-
nitatem a-
mulatur,
divinus ef-
se inde col-
ligitur.*

*Malum
homo non
querit nisi
sub specie
boni.*

hominem & eundem numero cum alia parte, ani-
ma nempe rationali, compingat: Resurrectio enim
nulla ex parte, creatio erit, vel generatio: hinc si
non creetur novum, aut generetur corpus huma-
num, aboleri omnino, & destrui, quamvis exterius
corrumpatur, non necesse est, sed intactum & illæ-
sum aliquid semper superesse, quod unitum & con-
iunctum alteri parti, humanæ naturæ, divinæ pror-
sus & immortalis, corpus humanum, hoc est homi-
nem absolutum constituat: Quod si inquam illud
elementale humanum, oculis vulgi, & sensibus cor-
ruptibile & mortale, adhuc habeat immortalitatē
quandā, & Deum ea ratione indicet, quid & quan-
tum commonstrare potest, altera pars humanita-
tis, quæ nullo pacto ex seminibus elementorum
est, sed prorsus ex Deo & divinitus unita, & con-
iuncta ad tempus aliquod, huic alteri parti, corpo-
reæ, elementali, ut simul hominem constituent,
qui hisce seminariis æternitatis constitutus, quæ
molitur & agit, æternitatis semen semper sapiunt
& redolent, quamvis in hoc alterabili, propter pec-
catum corporeo ergastulo coerceatur? Quicquid
enim Deus ipse perfectè & absolutè quærit & a-
mat, ipsemet homo improbo quodam labore, &
pervigili industria & studio incredibili adipisci, &
possidere conatur, gaudetque adeptis: Deus supre-
mum bonitatis ipsius culmen est, in eoque quiescit:
homo nihil nisi bonum expetit, & si malum ali-
quando expostulet, id non ratione mali, sed specie
boni, efflagitat & amat; ita ut quicquid hominem
allicere, & irretitum coërcere potest, aut bonum
esse, natura sua, aut saltem speciem boni habere ne-
cesse sit. Deus est suprema sapientia, homo sapien-
tiæ tantum favet, ut malit vitam cum morte com-
mutare, quam in stultitiæ scopulos, & impruden-
tiæ

tiæ offendere. Quòd si aliquando ex fragilitate sua in eos impingat, dolet & queritur, quod offenderit, id quod summis viribus effugere tétat: nemo mortalium demens haberi & stultus expostulat, sed mirum in modum prudentiam quærit, & efflagitat, tanquam ultimam naturæ suæ scopum & finem, cujus gratia nascitur, Deus est suprema virtus & energia, & unicus omnipotens: deperit homo regnandi & imperandi cupidine, & qui inter homines regnandi & imperandi scientia pollent & valent, inter eos heroes & dii habentur: Deus est suprema veritas, humanus intellectus verum solum quærit, reliquum contemnit, & respuit, si tandem aliquando falsum foveat, id nomine veri & pallio contegit, quod ita indutum falsum non distinguat. Nemo mortalium adeò infœlici aliorum aspectu natus reperiri potest, quin scientiam quærat, quæ sola in veritate consistit, quin doleat errandi & ignorandi inevitabilibus scopulis, Deus ubique est, & Jovis omnia plena sunt; ut omnia Deus coercet, homo ubique esse cupit, & ubi corpore adesse nequit, spiritu omnia secum coercere tentat intelligendi & concipiendi sua facultate. Deus est omnium author, gaudetque omnia agendi potentia & virtute: homo nihilo magis deperit, quàm producendi energia, nihilque magis miratur, & amat, quàm natos suos, & quicquid aliud ex illo oriri potest, si-ve sit magnum quid, si-ve infirmum, id omne quodcunque est tanquam suum, & producendi illius facultatis symbolum fovet, & diligit. Deus est immortalis & immutabilis, semper permanens: homo nihil magis quàm mortem fugit, ad immortalitatem omnibus tendit conatibus, tum longævæ productione vitæ suæ, tum natorum & filiorum suorum generatione, & cum hæc omnia, immortalitati expostu-

Homo stultitiam fugit.

Verè quærit homo, & falsum sub specie veri fovet.

Homo gaudet peribus suis.

Homo mortem fugit.

postulata non respondere queant, famam sibi querit, & gloriam, laudemque inter homines, quarum ope & adminiculo, in ore viventium, vivat in æternum.

*Homo etsi
virtutes nō
exerceat,
attamen in
aliis lau-
dat.*

*Homo ad
aliquem fi-
nē semper
tenet in
rebus suis.*

*Homo na-
turali in-
stinctu fer-
tur ad co-
gnitionem
sui ipsius.*

*Homo quic-
quid rari
habet ostē-
dere seu-
det.*

*Deū amu-
lari in om-
nibus ho-
minibus cona-
tur.*

Deus justitiam in omnibus rebus exactè exercet: homo justitiam discit, & notam diligit, tanquam præcipuam & unicam vitæ suæ columham, & qui vitiorum nebulis obcæcati eam negligunt, & contemnunt, eam tamen ipsam in aliis mirantur, & laudant. Est Deo certus & non mutabilis agendi modus, & certi denique fines: homini non dispari ferè methodo, inest inextinguibilis rerum suarum satagendum modus, persistit in eadem re peragenda, donec optatum viderit finem, nulla rerum suarum quas peragendas suscipit commotus difficultate, & nullo labore, etsi maximo vincitur & retardatur, quin tandem aut secundis, aut adversis fortunæ rebus finem quendam consequi valeat: Deus solus, vitam, ut ita dicam, si dici possit, verè vitalem, faustam, fœlicem, ab omni diro fortunæ telo liberam agit: deliciae autem secundæque fortunæ hominibus sunt suprema desideria: Deus seipsum contemplatur & nescit, homo totus incumbit notitiæ sui ipsius, & miratur suam naturam, eamque miratam omni studio, mirabiliorem facere conatur, tum virtute, tum scientia profunda, & paucis obvia, adepta, cæteris omnibus animantibus se præcellere, incredibili desiderio, patefacere nititur, hinc quicquid pulchri & rari, & supra reliqua animantia, notatu dignum habet, tum verbis, tum ornatu, & pompa qualibet demonstrare studet. Quicquid tandem est, aut excogitari potest maximi, & supra naturam, quod in summo rerum omnium Creatore cernere licet, ad id ipsum summis viribus, & conatibus tendit, & cupidis inhiat votis

votis homo. Quod modò prudenti animo, diligentissime quis pensitet, reperiet necessariò, hominem divinitatis supremæ symbolum præ se ferre, & firmiam esse Dei, & ex consequenti, Deum rerum omnium summum bonum dari debere, in rerum natura Creatorem omnium rerum & conservatorem, qui characterem divinitatis suæ quendam creatis omnibus suis incidit, ut tandem opera ipsa sua, ipsummet testarentur auctorem. Hæc Chymici Philosophi mente priùs excogitarunt, & deinde experientia ipsamet invenerunt. Nam fixum illud, quod in omnibus rebus reperitur, divinitatis supremæ characterem inustum continet, ideoque superius nos ipsi divinum quid nominavimus, divinitatisque nomine insignivimus; non quòd Deus illud sit, sed quòd in ea potissimum materia Dei inlucescat benignitas, & potentia, cum illa materia, purum naturæ sit, gaudetque Deus solo puro creaturarum suarum, ut ipsemet ipsamet est puritas. Quod omne capitulis subsequenter clariùs adhuc puro naturæ particulariter demonstrato manifestum dabitur omnibus.

Deum dari colligitur ex nomine.

Fixum est characterem divinum diximus.

Deus solo puro gaudet.

CAP. XXVII.

De Coagulatione Vegetantium.

V egetantia ortu primo suo nata sunt ex semine elementorum puro, in quod particularem vegetantium spiritum quendam specificum Deus indidit, cujus deinde spiritus ope & auxilio, similia producerentur vegetantia, quamdiu spiritus ille integer substantiæ, & viribus suis, in illo fixo permanere & persistere potest. Tunc enim temporis tantum, vegetantia cuncta, pullulandi virtutem, & germinandi facultatem habent, & persistunt in esse vegetantis: illud enim est fixum humidum radicale, & per-

Vegetantia unde originem habeant.

*Quamdiu
spirituosa
substantia
persistit in
vegetanti-
bus, tãdiu
& conser-
vantur eo-
rum vir-
tutes.*

*Spiritus
vegetanti-
um quid.*

*Vegetantia
eum habeant
spiritus.*

*Vegetanti-
um spiri-
tus dissi-
miles sunt
spiritibus
animaliũ.*

*Spiritus
animantiũ
qualis.*

& permanens centrum formæ, & animæ vegetantis, in quo radicatur ipsa forma : spiritus verò, de loquimur, est ætherea illa substantia, quæ ex purissima elementorum omnium, & subtilissima eorundem parte, quæ in aëre residet, & ex purissima itemque subtilissima alimentitii liquoris parte, conflatur, cujus ope & ministerio anima vegetans, suas agit facultates, hoc est, crescit & nutritur, & alimentum quod radicibus tanquam sanguisugis, ex terra fugit, singulis corporis sui partibus distribuit. Alimentum enim aqueum & terreum, quod omnibus terræ partibus, vegetantibus præsto est, non posset adeò subito, & continuo ferè motu, in altissimas & longinquas arborum quarundam partes devehì, nî spiritu quodam tenui & æthereo perfunderetur, ut ad quasdam arborum & vegetantium reliquorum partes deferri posset : vel enim pondere suo permaneret in radicibus vegetantium, vel deprimeretur ad centrum, & sphæram suam, vel crassitiæ suæ, & glutine imperceptibiles vegetantium poros permeare nequiret : hinc marcore maximo vita sua fungerentur, alimento privata vegetantia, nec unquam fructus ferrent : ideò certum est & verissimum vegetantia habere spiritus æthereos, ut eorum alimentum deferri valeat per omnes vastissimorum suorum corporum partes, eorumque anima fungi queat facultatibus suis, non secus ac animalia omnia habent spiritus æthereos & igneos, quibus eorum alimentum attenuatur, & anima suas agit energias : non tamen similes, & eosdem in substantia & gradibus caloris & ætheris habent spiritus vegetantia & animantia ; vegetantia siquidem imbecilliores habent spiritus, hoc est crassiores, & aquosiores, quàm habeant animantia : in animantium etenim spiritibus pollet ætheris & ignis purissima pars, cæteris

cæteris elementorum partibus, ideòque eorum forma præstantior multò est forma vegetantium, & energias habet quam multas, energijs vegetantium multo præstantiores. In spiritibus verò vegetantium pollet & præcellit ætheris & aquæ semen cæteris elementorum seminibus, unde facultates etiam habent multò inferiores, ipsis animantibus: aqueum enim semen ineptum est ad facultates subtiles & altas eliciendas, ex formarum potentiis, id enim solius caloris est & ætheris, aqua etenim frigidity sua & humiditate reprimat illas, imò extinguit omnino facultates & virtutes, quæ ex elemento ignis dependent. Hinc cum in tali vegetantium semine, aliquid adhuc ignis reperiatur, & ætheris, imbelletamen & flaccidum, & devinctum semine aquæ, cum non possit suas proprias & innatas ignis facultates elicere, ex potentiis vegetantium formarum elicit quasdam alias facultates mediocres, & suis propriis & innatis facultatibus multò inferiores: & hæc sunt germinandi, pullulandi, crescendo & nutriendi facultates, quæ maximæ sunt & validissimæ in vegetantibus, propter eorum semen aqueum quod in varias, maximas, grandes, & altas corporis moles facili negotio potest extendi & divaricari, tum copia sua, qua universa terra turget, cum facili corporis sui extensione, ex glutine innato suo, quod ex permixtione seminū aliorum elementorum obtinet.

*Spiritus
vegetantium
quales.*

*Cur planta
& arbores
in vastissi-
mā excre-
scant mo-
lem.*

Hæc omnia prædicta summopere pensitanda sunt Chymicis omnibus, ut fixationem nostram in vegetantibus perficere queant: sunt enim vegetantia cuncta, si ad hoc arcanum devehit contendat, resolvenda in fixam illam substantiam & spirituosam, de qua jam loquuti sumus, ex industria, ut perfectissimè cognosci valeant. Ad resolutionem enim

*Substantia
radicales
vegetan-
tium no-
tissima esse
debent chy-
micis.*

V

sub-

substantiarum incognitarum nunquam deveniet Chymicus, et si in sua arte peritissimus. Si enim eas ignoret, ignorabit earum qualitates, virtutes & temperamenta, quibus ignoratis inter resolvendum, substantiam earundem corrumpet & destruet, unde ad resolutionem nunquam deveniat; quia antequam ad eam perventum sit, totum annihilabitur, & in fumum abibit, quod peccatum celebre est Chymiculis quamplurimis, qui antequam cognoscant & sciant, quid sit Alchymia, operibus chymicis incumbunt difficillimis, & his ditescendi potissimum gula inhiant: At nimis alta quærunt stulti, at etiam stultos natura ipsa eludit, ipsos irridet. Itaque ne in hos calamitatis scopulos incidat chymicus, probe noscat oportet has omnes radicales vegetantium substantias, quibus per quam optimè notis, circa has pari methodo se gerere necesse est.

Sumat puram putam vegetantiū, spirituofam substantiam, eaque dissolvat, fixam eorundem substantiam pariter purā putā, & toties imbuat fixam illam substantiā spirituofa substantia, repetitis dissolutionibus, imbibitionibus, & distillationibus & ut uno verbo chymico totum dicam, coobationibus, donec fixa illa substantia sublimationi inepta, sublimetur, & volatilis fiat: hanc postmodum substantiam septenis saltem sublimationibus, elevatam, & cælum terrenum factam suscipiat, ceto & noto pondere, vitrōque impositam nitido & forti, oblongi colli, cum decuplo pondere spirituofæ substantiæ septena distillatione purificatæ, colloceat furno secreto philosophorum, ignique committat lento, & tempori donet ad custodiendum donec omnia fixa sint: ea methodo arcana vegetantium perficere poterit chymicus, eoque perfecto laudem, gloriam, & honorem Deo summo dicet,

*Methodus
vera, faciē-
di arcani
vegetan-
tium.*

cet, quod tot miranda & stupenda miracula, infimis naturæ rebus & corporibus incluserit: quæ quamvis in dies corrumpantur & putredini obnoxia sint; attamen in centro ipsius putredinis & corruptionis aliquid arte humana eliciendum dedit Deus, quod nullam putredinem sapit, imò divinum ferè quoddam est, immortalitatis & divinæ potentiae creatis omnibus infusæ, verum & unicum testimonium præ se ferens, ut alijs in locis superius demonstratum est. Ad hunc etenim scopum vergit potissimum Alchymia, ut ex rerum naturalium anatomia, partibus radicalibus earum penitissime notis, non solum intellectu, & ratione, at etiam visu, & tactu & gustu, hinc etiam clarissime cognoscatur rerum naturalium author. In his enim partibus magis elucet naturæ author, quam in effectibus earum partium, duro & tenebricoso elementorum corpore circumtectarum. Hoc infinitis rerum naturalium exemplis claret: homo siquidem quamdiu vivit, in suo corporis ergastulo, obscuras & occultas divinitatis suæ perfundit luces, nec nisi ratione, & fide percipi possunt. At post mortem, postquam durissimæ illæ, & obscuræ tenebrosæ corporis sui nubes, morte evanuerunt, qua tanquam in chymicis calcinatione, cæterisque chymicis operationibus, impura omnia separantur à puris: tunc enim temporis, si quis hominem cernere posset, & contemplari, quis esset adedò mentis inops, quin illicò divinitatem illam supremam quodammodo nosceret, percepta tanta, & mirabili & stupenda hominis divinitate, creata à suprema divinitate? Res etiam omnes aliæ naturales nisi corrumpantur & moriantur morte communi, hoc est separatione partium crassarum elementariû, quæ non sunt ex puro elementorum semine, persistunt & permanent

In his omnibus quæ corrumpuntur latet aliquid incorruptibile.

Ad quid vergat vera Alchymia.

Deus elucet magis in puris naturæ partibus quam in alijs.

Homo post mortem divinitatem suam clarissime ostendit.

Res omnes nisi moriantur non persistent.

*facere um-
bram divi-
nitatis &
symbolum
quod ha-
bent.*

*Actio om-
nis est tan-
tum pura
substantia.*

*Dissolutio
mixtorum
qua occa-
sione potis-
simū fiat.*

*Medica-
mēta chy-
mica cur
ceteris præ-
stantiora.*

nent in esse simplici sui ipsius, nec ullum internæ divinitatis suæ lumen effundunt, hoc est facultates nullas foras protrudunt, nisi in corruptione & morte, quam dixi: sive enim in medicamenta assumentur, virtutem non communicant nisi moriantur, sive in terram proiciantur, ad germinandum, & earum esse multiplicandum in quo potissimum divinitatis lumen elucere negandum minimè est, nequeunt absque morte, hisce fungi divinitatis suæ muneribus. Ratio in promptu est, quod actionis omnis virtus, sit puræ tantum substantiæ, non excrementi. Excrementa impediunt actiones, & extinguunt: ideo senectute omnia contabescunt & marcescent, quod in ea excrementa turgeant, & copia sua extinguant actiones omnes: hinc cum purum naturæ, ad multum tempus actionibus suis omnibus privari nequeat, ad agendum enim natum est, molitur separationem illarum partium excrementitiarum & moritur, ut morte tali, excrementis quam plurimis expoliatum iterum muneribus innatis suis & propriis fungatur: hinc conjectura certa colligendum est, imò demonstratione clarissima affirmandum medicamenta chymica, hoc est quæ secundum artem Spagyricam sunt præparata habere plus actionis & virtutis, quam reliqua, quæ nullam unquam mortem, hoc est excrementorum separationem passa sunt. Sed ut nata sunt ita porriguntur, & stomacho ingeruntur, adeo ut stomachus ejusque naturalis igniculus cogatur antequam virtute medicamenti frui queat, separationem illam & mortem prædictam nostram moliri, tentareque. At cum partes excrementitiæ quæ in quolibet mixto copia turgent, foras eiici extra corpus nequeant, adhærescunt parietibus stomachi, & carnosus & pinguis intestinorum partibus, hinc stomacho pariunt cibi fastidium

stidium in appetentiam ἀνορεξίαν & ejus species, ἀνορεξίαν & ἀσιτίαν, quæ cum calorem nativum ventriculi disperdere nata sint cruditates ingentes, & ἀπέξιας hinc oriri necesse est, & ex consequenti marcorem, & ἀτρώφιας singularum partium, cum ipsæ partes ex ventriculo, tanquam ex primo totius corporis, promptuario, nihil quod variis præparationibus futurum tandem queat esse alimentum capessere possint. Hoc clarissimè patet ex omnibus qui medicamentorum potionibus, singulis mensibus stomachum suum assolent, ut malo alicui quærant remedium, remedio malo ipso peiori: quippe malum in dies incurabile reddit, quod excrementis & gypso stomachi excrementum & gypsum addat. Subtilibus tantum & Spagyricè præparatis medicamentis huic malo succurrendum est, in his enim solis latet arcanum horum morborum, ut disputaturus sum in libris Therapeutices nostræ quos Deo dante in lucem dabimus: huc siquidem non morbi tractandi veniunt, sed medicamenta & arcana chymica, quæ cum temerè, & inconsultò à quibusdam Medicis nauci habeantur, imò tanquam venena pura, ab iatrico Pharmacopolio, & antidotario arceantur, ab iisdem: ex industria cum ipsis agendum est, eisque demonstrandum, purum naturæ nunquam philosophis ullis venenum fuisse, & naturæ inimicū, imò ipsum solum iatricæ facultatis proprium & unicum instrumentū, quo solo Medici veri uti debent & possunt, tum ad curandum, tum ad naturam intra sanitatis terminos conservandam: actionū enim naturalium energijs & potentijs id possibile creditur. Actiones verò illæ, quæcumq; sint medicamenti naturalibus insitæ, vel ipsius medicamenti temperamentū, vel ipsam formam substantialem consequuntur,

Morbi plurimi oriuntur in stomacho ex propinatione medicamentorum communium.

Stomacho laeso chymica medicamenta tantum potest mederi.

Medicamenta chymica non sunt arcanda ab antidotariis Medicis.

Purum natura morborum omnium unicum arcanum.

*Res omnes
pura impu-
ris praece-
lunt agen-
di poten-
tia.*

*Ingenium
humanum
quo subie-
cto puriori
coercetur
eo facul-
tates habet
potentio-
res.*

*In Angelis
& puris
substantiis
est mira-
bilis agendi
potestas
propter eo-
rum puri-
tatem.*

quin imò omnes sive sint manifestæ, sive occultæ ut ajunt à forma mediatè vel immediatè depèdent: forma etenim omnis facultatis, facultas omnis actionis principium & scaturigo censetur; etsi utantur temperamento tanquam instrumento, ad operandum. Actiones ergo à forma, actionum præstantia à nobilitate formæ, nobilitas formæ, à pura, & nitida elementorum compositione, quæ tanquam pyxide in inferiori mundo, seminali elementorum claustro detenta concluditur, & conservatur; sic inter res sublunares quæ puriorem naturam sunt substantiam & materiam, cæteris omnibus prænitent, ut claret ex homine, qui dum à puriori parentum semine ortum habeat, salubrior cæteris vivit, & intellectu ingenioque acutior habetur, non secus ac lumen quo nitidiori & politiori subjecto modo denso concludatur, eò magis augetur & splendet; ita ingenium humanum, quo puriori elementalium claustro coercetur, eò fortius splendoris sui radios effundit: sic cæli quoddam puriorem sublunaribus rebus nacti sint substantiam, fortiorem, nobilioremque iisdem sublunaribus habuerunt agendi virtutem. Quid si terminos physici egredi nobis liceat, & ad mundum intellectualem & Archetypum convolare, in quibus propter simplicis substantiæ puritatem agendi incredibilis virtus & energia experitur. Vnde medicamentorum facultates, sive à temperamento manifestæ, sive à forma substantiali occultæ ut dicitur à vulgaribus philosophis, dependeant, cum nobiliores aliæ alijs, & præstantiores, nostroque corpori convenientiores, per se nulla arte exterius operante reperiantur, id puræ, & nitidæ elementorum compositioni referemus, quam natura sola, nulla adjuncta arte, calore suo, purum ab impuro in

quan-

quantū potest separante, machinata est. Cum itaq;
 natura in separatione illius puri ab impuro, quam-
 plurimis hac in re renitentibus debilis admodum se
 habeat, ars fuit sagaci physicorū ingenio invēta, ut
 quod natura vergit, nulla difficultate dirigatur, cuius
 ope medicamenta, & reliqua hujus mundi inferioris
 corpora, ab omni elementorum spurcitie, vindi-
 carentur, quæq; præ facibus & excrementis emor-
 tua, & sterilia videbantur, viva aded fierent & præ-
 gnantia, ut germinēt, ac de se nova novis, & iisdem
 infinitis progenerent incrementis. Crassa enim illa
 terrestriq; mole spiritus vegetativus, velut carcere
 inclusus, impeditur quo minus suo fungatur offi-
 cio. Attamen si tali sepulchro liberetur, & ab omni-
 bus inquinamentis exolutus habeatur, sine dubio
 ubicumq; erit, sive in lapidibus, sive in metallis, sive
 in animalibus, aut vegetantibus virtutis suæ mira-
 biles effectus ostendet, neque vis generativæ, seu
 vegetantis facultatis extinguetur, imò vegetior effi-
 cietur. Quibus potissimum argumentis, & ocula-
 ris experientiæ exemplis, fateri compelli necesse est
 Spagyricam artem Medicinæ esse columnam arca-
 nis totius naturæ refertam quibus ignoratis, & me-
 diam totius naturæ partem ignorari contingit.
 Parcant mihi summorum Medicorum manes, qui
 scriptis suis, & tabellis ex industria compositis, Spa-
 gyricam artem inutilem imò & noxiam prædica-
 runt, & petulanti quodam susurro famam ejus cō-
 taminare studuerunt. At veritatem nullus eloquen-
 tiæ impetus disperdere, nec ullus verborum fluctus
 submergere potest; potest quidem eam obscurare,
 at nunquam ejus lumen penitus extinguere, quin
 tandem disruptis illis nubibus, ac dispersis, lumen
 effundat clarum. Sic purum istud naturæ, de quo
 loquimur, vitij naturæ & peccatis, in mixtione re-

*Alchymia
cur inven-
ta sit.*

*Spiritus
rerum om-
nium agē-
di est princi-
cipium.*

*Spagyrica
ars cur Me-
dicinæ co-
lumna.*

*Veritas
nullos ti-
met verbo-
rum flu-
ctus.*

*Puram na-
turam con-
taminat natur
at non ex-
tinguitur
omnino.*

V 4

rum

rum & compositione obumbratur. Attamen virtus eius, & lumen non omnino extinguitur. Quapropter chymici philosophi, ejus umbram discutere studuerunt ut ejusdem claro lumine, & radijs frui valerent, in fixatione & coagulatione ultima & absoluta arcanorum omnium id obtinuerunt, ut capitulis sequentibus clarum fiet.

CAP. XXVIII.

De Coagulatione Animantium.

Animantia unde oriuntur.

Vegetantium & animantium eadem radicalis materia.

Purum natura solum in alimentum & semen facere potest.

ANIMANTIA uti & vegetantia, ex primo elementorum semine nata esse comperimus. Illud enim semen ex quo immediatè fiunt, & progignuntur, ex hyle elementorum est. Si quis enim Philosophiæ chymicæ alumnus internam animantium, & immediatam conquirat materiam & substantiam radicalem corporis eorundem, non aliam inveniet, quam eam ipsam quæ alimentis animantium inhabitet, radicaliter infixam: ex alimentis siquidem quibus ad vitam sustentandam utuntur animantia, fit semen prolificum animantium omnium. Alimenta autem ex humido radicali, & puro naturæ, quod residet in vegetantibus & alijs desumuntur. Purum illud solum in alimentum faceere potest, & alimenti item purum & radicale in semen transire valet. Spiritus siquidem vegetativus & productivus in illo solo coerceri potest, absque illo varium est & inutile omne semen: purum autem elementorum omnium seu semen, quod & hyle multis in locis superius diximus, qua ratione transeat in purum & semen radicale vegetantium, ex quo deinde alimenta desumunt animantia, non est hujus loci repetere: nam superius tribus aut quatuor in locis clarissimè demonstravimus. Id ratum & firmum, & totius naturæ fundamentum credendum est, nec

nec ullatenus de eo dubitandum. Superest tantum nobis discutiendum qua ratione, & qua subtili & occulta naturæ facultate, illud purum vegetantium semen, quod superius ad generationem animantium inutile fecerimus, possit jam in animantium semen faceßere. Ad hoc naturæ arcenum penitus intelligendum, statuendum est, & ratum habendum, naturam ex se ipsa ad perfectiorem statum moveri, ignémque naturalem & vitalem ex se ipso & naturali propulsum actione, cætera elementorum pura, quæ ad vitam conferunt, vincere & separare, ita ut nî fortiori & validiori quodam agente impediatur, suum semper consequatur optatum: attamen semper illud conatur, si frustretur intento, non est naturæ suæ, sed impedientis validioris agentis casus. His itaque constitutis non est dubitandum, cum certò sciatur, rerum omnium semen ex purissimo elementorum singulorum semine simul mixto constare, differentiam verò (quæ in seminibus rerum inesse comperitur ratione mixtorum inter se differentium quæ hinc oriuntur) dependere ex diversis elementorum ponderibus & agendi potentijs & qualitatibus, quæ in semine illo elementaliter simul unitæ reperiuntur, in quo semine cum semper certus aliquis ignis feminis gradus reperiatur, & pondus & mensura & agendi facultas & energia insit permixta cum reliquis elementorum feminis gradibus, ponderibus, mensuris, agendi facultatibus & energijs: quamvis sit sæpissimè in inferiori multo gradu & pondere, cæteris omnibus elementorum seminibus, ut est in semine minerali & plantali: nihilominus cum corpus suum in quo concluditur varias patitur corruptiones & dissolutiones, depascit aliquid elementi vincentis, hoc est prædominantis gradus, & sic crescit pedetentim, & vincit

Quaratione purum naturæ vegetantium facile mutetur in purum naturæ animalium.

Semen rerum omnium ex semine mundi est.

In omni semine ignis aliquis gradus inest.

Gradus ignis qui est in unoquoque semine quæ ratione crescat.

V 5

cit

*Vegetan-
tium pu-
rum facili
negotio per
nutritio-
nem mu-
tatur in a-
nimantiū
purum.*

*Humidum
radicale
minerale
qua ratio-
ne trans-
eat in ve-
getantium
humidum.*

cit aliorum elementorum prædominantiū gradus, & prædominatur ipsemet cæteris alijs: ita ut semen quodaqueum fuerit, jamjam igneum comperiatur. Quod si in suis corruptionibus & dissolutionibus alteri semini igneo permisceri queat, citò permeat ejus substantiam, & fiunt ambo unum, quod citò cæteras elementorum qualitates & facultates prædominantes, vincit & superat: sic dum animantia vegetantibus vescuntur, vegetantium humidum radicale, quod est illud elementorum semen, de quo loquimur (& quod unicum alimentum esse potest) mutatur & transit in humidum radicale animantium, quod in corruptionibus seu dissolutionibus corporis sui, dum digeritur in stomacho animantium, & purum separatur ab impuro, spiritus animantium, qui totus animantis corpus permeat, & in singulis residet partibus, imò & in concavis animantium partibus, una cum aëre communi permiscetur. Spiritus inquam ille, cū igneus & æthereus sit, ut antea declaravimus, penetrat & permeat singulas vegetantis seminis, seu humidi radicalis, per digestionem dissoluti partes, ita ut permisceatur tunc temporis substantiæ igneæ & æthereæ, quæ ibi reperitur, in dissoluti illius partibus, & uniatur simul cum ea, & fiant ambo, unum, quod adventu spiritus animantis, omnium reliquorum elementorum gradus & pondera quæ insunt in tali radicali humido, superat & antecellit, & sic mutatione sui gradus in potentiolem, hoc est, in magis igneum & æthereum humidum radicale vegetantium, fit humidum radicale animantium. Pari ratione humidum radicale, minerale, quod ubique per singulas terræ partes dispergitur ad mineralium omnium nutritionem & generationem, si quodam casu in radices vegetantium indicat, radicēsque su-

gant

gant illud, fuctumque digerere queant, & in suas dissolvere partes, spiritus vegetantis, permeans partes dissoluti humidi mineralis, unitur parti aëreæ, & multiplicat ipsam: ita ut ceteras vincat & superet elementorum partes, & sic transeat in humidum vegetantis & semen, & ita natura suas agit permutationes. Quod si aliquando humidum aliquod radicale, minerale, aut vegetale incidat in stomachum animantis, aut in radices vegetantium, nec ullo pacto à facultate coëctrice stomachi, & digestiva radicis possit dissolui in suas partes, & permutari ita ut casu tali, veneno sit animanti, & morti vegetantibus, hoc non est ratione humidi radicalis mineralis aut vegetalis, secundum radicales & essentialiales internas suas partes, quæ nullo pacto venena esse possunt, sed propter alias partes heterogeneas humidi radicalis, quæ unà cum humido radicali permiscuntur, quæ cum nequeant à virtute coëctrice, aut digestiva domari & in suas partes dissolvi, ut hinc fiat separatio puri ab impuro, necesse est ut illud integrum manens, agat in aliud humidum radicale, ut ipsum in suam substantiam convertat, aut saltem ut mutua actione, in seipsa, aut passione, ambo permutentur in tertiam substantiam, & sic ambo sæpissimè destruuntur, & morti sunt sibi ipsis: id omne quamvis sæpe sæpius accidat, in rerum natura, non destruit Philosophiam nostram, quam antea posuimus de permutatione seminis vegetantium in semen animantium: nam quæ casu fortuito fiunt censenda non sunt necessaria naturalia. His itaque constitutis de humido radicali animantium natura ejus penitus indagata, superest ut arcanum illius, omni numero absolutum detur. In coagulatione & fixatione illius consistit tota ejus & perfecta virtus & energia: hæc autem coagulatione

*Venenum
qua ratio-
ne suas ex-
erceat vir-
tutes in ho-
mine & in
arboribus.*

*Venenum
secundum
partes ra-
dicales non
est vene-
num.*

*Lullius in
Theoria.
In coagu-
latione co-
sistit vir-
tus tota
arcani ani-
mantium.*

*Volatile &
fixum mu-
tuo egent
auxilio ut
purificen-
tur.*

*Bacchon.
Ignibus ar-
cana vires
acquirunt.*

*In anigma-
te Draconis
Ægyptio-
rum latet
secretum
magnum.*

latio non diversa fit methodo, nec facienda est, ab ea quæ in vegetantium coagulatione superiori capite à nobis descripta est, sed eadem penitus via, purum semper naturæ ab impuro separando, illudque purum cum duplici differentia reperiatur in mixtis omnibus, fixum nempe unum, & volatile alterum mutuo inter se auxilio, ut ad optatum naturæ finem deveniant: fixum enim nunquam arte ulla ab impuritatibus suis, & partibus heterogeneis vindicaretur, nisi volatilis auxilio, in partes distraheretur volatiles: & ex dracone reptili Hermetico, in draconem volatilem Ægyptiorum & aquilam Hermeticam transferret. Neque pari ratione, volatile purum naturæ altera pars radicalis mixti, coagulationem & fixationem, finem ultimum totius arcani habere posset, nisi fraterna fixi puri societate devinctum & amicitia, æternos pateretur ignes & flammæ, inter quas incredibiles illas & mirabiles naturæ suæ virtutes, & facultates acquirit, & in arcani naturam abit. Quapropter Ægyptiorum prudentissimi draconem volatilem, & draconem reptilem ambo in circulum junxerunt, ut arcani istius naturam ænigmate occultarent, ne in vulgus humidi radicalis fixi & volatilis, mutuam fraternitatem & operam propalarent. Dracones enim ambo appellantur à Chymicis omnibus, humida hæc duo radicalia: rationes verò quibus inducti sunt ad hæc potissimum nomina humidis istis radicalibus imponenda, tradidimus superiori capite de calcinatione animalium, & sympathiam patefecimus quam habet serpens, cum humido radicali, itaque non hinc repetemus: at tantum per transennam admonemus chymicos, ne fixationem animantium seu ultimum animantium arcanum attingant, quin ambo humida radicalia, pura puta habeant antequam conjungant simul, eo quod nisi
pura

pura sint, unionem reciprocam pati non poterunt; hinc erit fixatio impossibilis, & coagulatio firma & perfecta non erit, ut multoties in hoc opusculo diximus: excrementa siquidem impediunt perfectam & absolutam fixationem, ut patet in naturalibus mixtis, quorum humidum radicale, natura coagulationi tota indulgens, imperfectissimè vivit, & hinc imperfectissimè fixat, idèd levissimis agentium contrariorum impetibus dissolvitur mixtum in sua elementa, & subit mutationem, & corruptione sui esse. Quod non ita fieret si dura, & firma fixatione fuisset mixti partes radicales simul compactæ à natura, ut & compinguntur ab arte, in arcanis nostris peragendis, in quibus postquam ars, sedula industria partes radicales ab impuritatibus omnibus expurgaverit, tunc temporis facili negotio, dum partes radicales ab impuritatibus omnibus expurgaverit, tunc temporis facili negotio, dum partes radicales iterum conjunguntur natura firmam & absolutam rerum coagulationem & fixationem peragit: nihil enim tunc temporis est & reperiri potest, quod impediat perfectam & immediatam earum partium unionem, quin totis totæ permisceantur, & se penetrent, quod tamè ante separationem excrementorum fieri non poterat; quia excrementa, & partes illæ heterogeneæ, quæ separatæ fuerunt impediébant hanc immediatam unionem & partium radicalium permissionem. Quamobrem studeant Chymici Philosophi, separationi partium heterogenearum, si Chymici absoluti haberi cupiāt, diligentissimèq; penitent, totam Alchymiam nihil aliud esse quàm separationem puri ab impuro. Absque illa separatione, totum, quod in Alchymia reperitur, vanum est & inutile, nec ulla arcana possunt ex ea in lucem educi. Natura id nobis penitus commonstrat in generatione animalium: ad

Puritas & limpiditas partium radicalium semper præhabenda est in arcanis peragendis.

Quare adeo leviter mixta corrumpantur.

Cur arcana chymica difficillimè corrumpantur, & tamdiu perdurent.

Alchymia quid.

gene-

*Natura ad
generatio-
nem ani-
malium se-
men potius
sumit quā
aliquid a-
liud.*

*Ex aere à
facultate
vitale, spi-
ritus vite
attrahi-
tur.*

*Mutatio
ultimi ali-
menti re-
presentat
fixatio-
nem.*

generationem eorum non sumit partes quascūque animalis, nec nobiliores nec inferiores, non cor, non cerebrum, non hepar, non manus, non brachia, non pedes, nec ossa, nec carnem, nec sanguinem, sed semen, tenuissimam & subtilissimam partem, ac purissimam reliquarum omnium quæ in animali reperiuntur, cuius partis elaborationem ad eò satagit natura, ut si quis Chymicorum sagaciter introspiciat Alchymiam in ea elaboratione, naturam sedulo exercere reperiet. In primis alimenta omnis generis ori committit, ut inibi tanquam in mortarijs & pilis contundantur, hinc in ventriculum tanquam in vas aliquod chymicum protruduntur, ut percoquantur, digerantur, & in partes radicales dissolvantur; hinc protruduntur in intestina, ut inibi tanquam per filtrum percolentur, & transmittantur in puriorem multò quam antea substantiam. Venæ meseraicæ recipiunt illam substantiam ab excrementis crassis & impuris vindicatam, & in hepar veluti in pelicanum deportant, ut inibi continuo foco, hæc substantia circuletur, & circulatione illa in puriorem quàm antea transeat substantiam, hinc per venam magnam sublimatur in cor, ut parti alimentitiæ æthereæ (quæ ex aere magnetica vi quadam attrahitur à vitali nostra facultate) jungatur, & simul permisceatur, ut tali permutatione per arterias, veluti per vasa sublimatoria, in singulas universi corporis partes, undique per ascensum, & descensum sublimetur, sepositisque omnibus lutulentis recrementis, partibus tandem alendis jungatur, & in earumdem partium per nutritionem convertatur substantiam, ibique fiat ultima alimenti præparatio, in qua præparatione, dum mutatur alimentum, partim ipsam fixationem & coagulationem nostram animadvertere pos-

re possumus, & quàm sedula industria, natura ipsa studeat, & incumbat separationi puri ab impuro, antequam deveniat ad partium nutritionem & conservationem, quæ alia nova generatio dici potest. Nam natura in nutritione non secus ac in generatione, easdem observat vias & operandi rationes. Postquam siquidem semen ex ultima alimenti præparatione eduxit, & ex testiculis in uterum induxit, natura illicò in ipso utero separatorias molitur industrias, ut ex singulis puri partibus singulas & particulares effingat partes, confluentéque purissima alimentitij sanguinis parte, eas auget, & in molem certam & definitam, naturæ convenientem extollit. in arcanis Chymicis simili industria ars utitur, ut peculiariter sequenti capite demonstrandum erit.

*Nutritio
est nova
generatio.*

*Natura in
generatione
animalium
Spagyri-
cam exer-
cet artem.*

C A P. XXIX.

De Coagulatione Mineralium.

PER coagulationem & fixationem mineralium, uti in præcedentibus alijs capitibus, intelligimus partis utriusque puræ tam volatilæ & fixæ (quæ compositionem mineralium ingrediuntur) induratum unionem, & compactionem arte non natura paratam. Ad hanc enim fixationem perficiendam, ea ipsa fixatio quam mixtis omnibus natura primò induxit, dissolvenda est & destruenda, ut alia artificiosa celebrari possit: arte tamen & summa industria, hanc dissolutionem & mixti compositionis primæ destructionem celebrandam esse tunc admonuimus, primis de solutione capitibus. Periculum imminet tunc temporis, ne mixti radicales partes destruantur, & in alienam permutentur substantiam, nî cautè & prudenter & phy-

*Quid per
fixationem
intelligatur.*

*Quamvis
partes ra-
dicales in
operibus
chymicis a-
liquando
in aliam
permuten-
tur substā-
tiam, vir-
tutes habēt
insignes.*

*Partes mix-
torum per-
mutatæ
undenam
habeant
virtutes.*

*Genij Pla-
tonicorum
quales.*

*Alchymia
valde an-
tiqua.*

& physicè agatur cum illis. Quod si hoc contingat, partes ipsæ radicales, quamvis ad ultimā puritatem conducantur, & inter se simul putæ conjungantur, in hac iterata unione & fixatione, non observant primas mixti proprietates. Cum tamen natura, nec ars producant mixta, absque virtutibus quibusdam certis & peculiaribus ideò tale mixtum modò purum sit, & secundum leges omnes Spagyricæ artis fabricatum & compactum sit, mirandas habebit virtutes & energias, secundum proprietates & virtutes peculiare, quas in dissolutione ex spiritibus dissolventis, & destruentis mixtum contrahere necesse erit. Hos autem spiritus docuimus antea multis in capitulis, & demonstravimus quales nam sint, & undenam desumantur: horum spiritum mentionē non ego primus excogitavi, & in rerum naturā reperi non tantum mihi est vanitatis arrogandum. Pythagorici omnes ferè Philosophi & Platonici, horum spirituum in disquirendis naturæ arcanis meminerunt & recordarunt, geniosque vocarunt. Horum omnium philosophorum si quis philosophiam perlegat, & interpretari tentet, reperiet geniorum Platoniorum, & spirituum Spagyricorum eundem fontem, & scaturiginem: itaque ne mirentur quæ philosophi huiusce temporis philosophiam hanc, tanquam novam & inauditam, quia certè vetustissima est, & antiquissima, sed antiquorum involucris & ænigmatibus complicata infinitis, quorum ratione interpretes Spagyricæ artis ignari, aliam fecerunt philosophiam, quam miris ingenij humani subtilitatibus, in animos ferè omnium inculcarunt, & adeò radicitus infixerunt, ut aliam philosophiæ radicem admittere nequeant: omnia semina quamvis in animos multorum projiciantur sterilescunt & putrescunt potius quàm germinent. Eautrita siquidem

dem arbor peripateticæ philosophiæ non optimè, & ad unguem interpretatæ, prægrandis facta totum alimentum trahit, cæteri furculi propter tenuitatem, & recentem eorum pullulationem levissimis vanæ opinionis austris siccescunt. Nihilominus tamen invita quamplurimorum contumaci minervâ, hæc tandem philosophia caput exeret, & ignatorum sputis, & totius vulgi in eam ipsam inquinamentis, tanquam fimo & stercore, in immensam excrescet molem, fructus dulces & amœnos pariet, non fimi & stercoreis ingratam mephytem redolentes. Attamen ne horum querelæ à proposito me avertant meo, mineralium persequor arcanum. Quod cum potissimum in fixatione partium radicalium mineralium consistat, disputandum venit, qua methodo, & qua subtili artis industria, partes radicales mineralium puræ factæ, sint invicem conjungendæ & complicandæ ut fixentur, & quo pondere & qua proprietate & peculiari indicio puritatem earum partium cognoscere valeamus. Imprimis ergo summopere studendum est, ut volatilis mineralium partis radicalis copiam maximam habeamus, puram & putam & ab omni inquinamento liberam, quod septena distillatione obtinebis, & quod gustu, visu, & tactu percipies. Gustu primò dulci, acri, non secus ac si esset liquor malorum granatorum subdulcium, acriori tamen multo est, inest præter dulcedinem & acritudinem illam maximam, violentiâ quædam ignea in liquore illo, ut acetum sulphuris per campanam factum & rectificatum esse videatur, & quinta vini essentia multum temporis circulata, & spiritu sulphuris imprægnata: quod verò ad visum attinet, circa liquorem nostrum preciosissimum, liquor est perlucidus, tenacis,

Florere tandem Alchymiam sperat Author.

In fixatione consistit arcanum mineralium.

Quid prius in arcano mineraliâ necessarium sit.

Mercurius philosophorum quibus cognoscatur notus.

*Quibus no-
tu noscatur
sol physi-
cus.*

nacis, & glutinosæ substantiæ, syrupi crassissimi per-
similis, aut olei, per tactum autem pondus ejus gra-
vissimum percipimus, metallo siquidem dissoluto,
& in aquam redacto assimilatur. Postquam Spagy-
ricus Philosophus hæc omnia indicia in liquore
suo, è parte radicali volatili mineralium extracto,
perceperit, cognoscat ultra necesse partis radicalis
fixæ, qualitates peculiares, quibus ejus puritas &
perfectio cognoscuntur. In qua substantia fixa sive
terra, hoc granum debet seminari & implantari,
hoc est liquor ille & aqua mineralis debet putre-
fieri, & tandem fixari, & ambo fieri sulphur naturæ,
ex quo immediatè cum eadem aqua fit lapis ille
physicus & tinctura celeberrima Philosophorum:
hanc fixam radicalem mineralium partem puram
factam, & operi nostro idoneam percipimus multis
indicijs suæ perfectionis, & puritatis symbolis &
characteribus. Imprimis cum in dissolutione cum
aqua sua, suæmet substantiæ in aquam limpidam
post quietem summam non dantur ullæ feces in
fundo vasis, nec ulli atomi per mediam aquam
pervolant, & eius limpiditatem perturbant, sed cun-
cta limpida, claraque persistunt, adeò ut aqua ipsa,
intra poros nihil substantiæ solidæ coercere videat-
ur, nisi quod aqua rubea facta est. Secundo,
quod in dissolutione, aqua & terra ambo simul com-
misceantur, & impastentur simul, velut terra esset
gluten & gummi quoddam, & verum est gummi
illius aquæ. Tertiò, nullo stridore, nullaque inter
se vi facta ambo conjunguntur, & terra dissolvitur
in aqua sua pedetentim tenuissimo calore, veluti
glacies in aqua calida, aut butyrum in oleo calido.
Subsequitur pondus gravissimum tanquam metal-
lum perfectissimum: hæc omnia signa cum quis
Chymicorum percipiet, certus sit absque dubio
ullo,

utro, unionem partium radicalium mineralium tentare posse, nec frustra tentare si tentet. Ut autem hanc unionem & conjunctionem aggrediatur, & ad finem peroptatum conducat, pondus utriusque humidi radicalis notum habere oportet: humida siquidem pars, hoc est liquida, & formam aquæ referens, illa pars humida radicalis mineralis copiosior esse debet, tum quantitate & pondere, quàm substantia illa sicca, formam salis purissimi referens, quæ est altera pars humidi radicalis mineralium: copiosior autem esse oportet multiplici ratione. Imprimis, quòd si pars sicca præponderaret parti humidæ, corruptio non fieret ulla in arcano nostro, hoc est nigredo, quæ nisi fiat impossibilis est amborum humidorum conjunctio, & radicalis unio; unde nisi perfectè & physicè hæ partes inter se uniantur & jungantur, perit totum arcanum. Corruptio autem non fieret, quòd pars sicca, quæ naturam salis sapit, corruptionem nesciat ullam, tum propter siccitatem suam, tum propter formam sui ipsius coagulationem & partium unionem quàm recepit in sublimatione sui ipsius, beneficio cujus corruptioni resistit. Addam & ego quòd corruptio non fiat, nisi per humidum, actione cujus siccum dissolvitur, & in dissolutione corruptionem patitur, quòd humidi partes in sicci partes penetrent, & tunc temporis, datur actio humidi in siccum, quæ actio dari non potest, absque passione sicci, & ambo sine corruptione, quæ tendat ad novam generationem. Hinc certissimum est partem humidam præponderare debere parti siccæ. Quali autem & quanto pondere una alteri præponderare debet, de hac re inter se non conveniunt Philosophi Chymici: attamen quamvis diversa proponant pondera, ut multis in locis repe-

Pondus in genere mercurij volatilis.

Ratio cur copiosior esse debeat mercurius sale.

Corruptio, initium totius arcani dependet à mercurio.

De pondera certo cur non consentiant inter se auctores.

X 2

ries

Datur latitudo in pondere mercurij intra quā conservatur virtus productiva arcani physici.

In diversis ponderibus potest perfici arcanum.

ries passim in turba Philosophorum, in scala eorumdem, in Morieno, in Lullio, in Arthepio, & in alijs multis authoribus, nihilominus illi omnes etsi diversa proponant pondera non deludunt Lectores, nec irrident, quia in pondere & mensura arcani physici datur quædam latitudo ponderis & mensuræ, tum in prima & secunda operatione, quæ gradus permultos habet, intra quos conservatur pondus debitum & legitimum arcani physici, cum conservatione virtutis generativæ & productivæ: non secus ac in generatione animalium, in qua observari potest ab uno & eodem parente, in diversis horis & temporibus, diversa eijci spermatis prolifici pondera, & conjungi etiam eadem pondera diversa, cum diversis ponderibus spermatis alterius parentis; & tamen has omnes conjunctiones & copulationes feminum in utero quamvis pondere & mensura diversas, esse omnes prolificas comperimus. Pariter in conjunctione seminum metallicorum & mineralium in generatione arcani physici nostri, etsi varietas ponderum partium radicalium, quæ semen metallicum constituunt, proponatur ab authoribus Chymicis, non impedit hæc varietas generationem arcani, nec authores nostros accusat mendacij. In diversis enim ponderibus potest perfici arcanum nostrum, modo non excedant hæc pondera latitudinem ponderis arcani physici, intra quam conservatur virtus productiva illius. Latitudinem autem hanc existimo consistere posse intra limites unius ponderis partis siccæ, absolutè depuratæ & sublimatæ usque ad decem aut duodecim partis humidæ itidem depuratæ ad summum per septenas distillationes, absque ulla læsione virtutis generativæ, ita ut possit conjungi pondus unum partis terræ nostræ foliatæ, cum trinis saltem ponderibus, ad minus

minus partis humidæ, seu mercurij nostri, & ab
 his trinis ponderibus ad decem pondera humidæ
 partis cum unica parte partis siccæ, potest ritè fieri
 conjunctio & copulatio mercuriorum nostrorum
 absque ullo detrimento, nisi quòd dum humidæ
 partis decem sunt pondera, supra unum pondus
 partis siccæ, tardiùs fit coagulatio, seu fixatio arcani
 nostri: ita ut sint Philosophi qui asserunt se arca-
 num nostrum perfecisse intra duos menses, alij verò
 intra annum, alij intra duos annos: hi omnes nul-
 lum proferunt mendacium, quia brevis seu celer,
 longa seu tarda arcani nostri maturatio, dependet à
 pondere aquæ physicæ, quam dicimus nos, ad fa-
 ciliorem intellectionem partem humidam humidi
 radicalis mineralium. Arcanum verò totius ce-
 leritatis in peragendo arcano physico, consistit et-
 iam in mercurio, rubeo volatili, quæ est tinctura
 physica extracta ex sole nostro, hoc est ex sulphure
 naturæ, actione ignis in rubeum versò, quod si dis-
 solvatur cum aqua sua, mercurio solis seu ejus tin-
 ctura & sanguine imprægnato, trino ad minus pon-
 dere, & lenissimo igniculo continuo, ambo fove-
 antur in Athanore physico, intra duos menses vel
 celerius totum completur vel perficitur arcanum.
 Non mirandum ergo est, si Philosophi Spagyrici
 diversa tempora statuunt in perfectione arcani, quia
 singuli proponunt tempus, in quo ipsimet perfec-
 erunt. Quòd autem diversum fuerit pondus aquæ
 mercurialis, ita pariter diversum fuit tempus per-
 fectionis & maturationis arcani eorundem. Aqua
 etenim mercurialis cruda cum sit & incocta, & in-
 fixa & volatilis, nequit subitò coqui & fixari, sed in
 tempore, pepasimum & fixationem sui ipsius ac-
 quirat; quam tamen fixationem accelerat perpau-
 ca quantitas solis nostri physici, qui cum coctum sit
 & fi-

Latitudo
 ponderis
 qualis, &
 quanta esse
 possit.

Celer aut
 tarda ar-
 cæ ni per-
 fectionis à
 quo depen-
 dent.

Tempora
 varia in
 quibus per-
 fecerunt o-
 pus sum
 chymici
 varij.

Ut arcani
 physici
 celeriter
 perfe-
 ctæ agatur
 quid agen-
 dum.

& fixum, coquit & fixat celeriter partes crudas, & incoctas aquæ mineralis. Quod tamen non fieret nisi tempore nimis longo, si non esset. Sol noster, qui interno suo igne adiuvat internum alium ignem sui similem aquæ mercurialis ad fixationem celeriores. Ex sola autem aqua mercuriali posset quidem in longissimo tempore opus perfici, cum sit ejusdem substantiæ & naturæ radicalis cum sole nostro, & propterea posset tandem fixari & aurum fieri Philosophorum & tinctura eorum, propter internum sui ipsius ignem seu sulphur, quod fixationem illam naturali sponte molitur, hinc dixerunt Philosophi, *Est in Mercurio quicquid querunt Sapientes*, quod tamen de Mercurio tinctura Solis impugnato est intelligendum, quia talis mercurius est verus eorum mercurius. Aqua mercurialis propter humiditatem quam habet maximam crudam & volatilem non potest ita celeriter fixari nec propterea perfici, itaque nisi figatur (ut interni sui ipsius spiritus metallici, & minerales intra suamet substantiæ radicales partes concludantur & retineantur, ne in projectione & transmutatione metallica, æthera petant, & in auras avolent) inutilis est & inanis ferè, quia dum ipsa avolat in projectione, secum ducit spiritus metallicos, qui soli possunt perficere, complere, & absolvere metallicas substantias imperfectas, crudas & incoctas. Idèò absolute necessarium est, ut illa humiditas cruda, incocta & volatilis, quæ constituit aquam mercurialem, secumque coërcet spiritus metallicos, absolute & perfectissime coquatur & figatur, ut pariter cum ea coquantur & figantur spiritus metallici, qui in ea ipsa concluduntur. Hi enim soli sunt vita, & perfectio metallorum: hoc autem posse fieri sine auro numquam sum expertus, nec tempus vellem in ea experien-

*Spiritus
soli metal-
lici perfici-
unt arca-
num.*

perientia disperdere. Nam si sola aqua mercurialis intra vas aliquod spagyricum ad hoc arcanum peragendum & fovendum aptum concluderetur, & furno secreto Philosophorum, & igni eorundem daretur ad custodiendam & perficiendum, perficeretur quidem & absolveretur arcanum, at intra quot & quantum tempus (quia id numquam tentavi, nec aliquem tentasse ex antiquis ex eorum monumentis scriptum reperi) prorsus nescio; existimo tamen intra decennium fixationem debitam & absolutam fieri posse. Rationes quæ ad hoc suspicandum me compellunt sunt potissimum, quia singula pondera terræ fixæ supra decem pondera aquæ mercurialis annum constituunt, intra quem, decem illa pondera aquæ mercurialis fixationem nanciscuntur absolutam & perfectam. Itaque si unicum tantum pondus terræ nostræ, decem pondera aquæ mercurialis figat & coagulet intra annum: conjectura hinc certa, & peculiaris desumi potest, quod si nullum pondus terræ hujus adhiberetur & admisceretur aquæ nostræ, hanc non posse absolutè fixari & coagulari, nisi intra decennium. An tamen id absolutè verum sit, & conjectura prædicta certissima sit, asserere nolum: quòd in macrocosmo experientia oculari in dies cernere liceat, mercurium mundi, seu humidum vitale, ex quo res omnes fiunt & crescunt, coagulari in herbas, & plantas, & arbores, absque ulla prævia terræ suæ fixæ parte. Quod enim Archæus naturæ vitalis ignis minister, è centro terræ (ubi semina elementorum cum purissimo cœli, permixta fuerunt, ut generationes rerum omnium conserventur, & in sæcula à Deo constituta propagentur) sublimat & in altum ducit, volatile omnino est, nec ullas terræ fixæ partes habet, nisi in quantum terræ purum volatile, & aquæ,

Ex sola aqua mercuriali nō potest fieri arcanum.

Coagulatio a quibus dependat.

Multa in macrocosmo coagulantur absque terræ fixæ partibus ullis.

per ignem internum quem unitum secum habent, possunt tandem fixari & coagulari, ut diximus fieri posse in aqua ipsa mercuriali. Nihilominus illud ipsum volatile, quod è centro terræ ascendit in generationem rerum omnium, & nutritionem, in quibusdam peculiaribus locis fixatur & coagulatur intra unicum annum in plantam perfectam absque ulla prævia radice, aut prævio semine, in quibus latere & residere terræ fixæ mercurij mundi partes asserere possumus, in his omnibus naturæ mixtis, quæ radicibus aut seminibus vitam & nutritionem habent. At sunt quædam plantæ & ferè infinitæ quæ singulis annis in diversis terræ pagis absque radicibus ullis prævijs aut seminibus, sed ex solo mercurio mundi, cum spiritibus quibusdam peculiaribus, ad hanc peculiarem generationem natis, qui mercurium mundi, ita disponunt ut hoc particulare generet, & non aliud oriuntur & germinant: imò in plantis solis id non solum reperitur, at etiam animalia ferè quamplurima & infinita reperiuntur, & metalla & lapides, quæ omnia absque præsupposita materia veluti semine quodam particulari oriuntur, extra loca particularia, & propria generationi eorum. Qualia sunt ea omnia, quæ in media aëris regione generantur animalia, lapides & metalla, in quo loco nulla suspicio est, partem fixam mercurij mundi devenire posse, nisi volatilis omnino facta sit, quæ tunc temporis, eandem naturam & conditionem cum partibus terræ fixæ, quæ reperiuntur in aqua mercuriali, quæ quidem insunt aquæ mercuriali, nihilominus volatiles factæ sunt, & nihil habent fixi in sui centro, nisi quod interno vitali suo igniculo, tempore quodam ad fixationem duci possint: itaque si in plantis, animalibus, metallis & lapidibus substantia illa mercurialis, volatilis subito

Multa generantur absque semine prævio.

Animalia metalla, lapides & alia possunt generari in aëre absque prævia terræ fixæ parte.

subitò ducatur, aut saltem brevissimo tempore ad fixationem adeo firmam & constantem, ut in multa deinde sæcula durent, & protrahant ævū; quidni fieri poterit aquā mercurialem solam per se ipsam nullo alio externo adminiculo perfectionem suam & fixationem ultimam attingere posse? cum inter nos habeat Archæos seu Ministros suæ perfectionis, qui diu noctuque indefesso labore humidum sui tractant & coquunt, & ad perfectionem conducunt, & cum potissimum hi soli Archæi valeant ad fixationem peragendam: sunt enim spiritus salis, qui etsi soluti sunt, nihilominus unquam obliviscuntur ejus, ad quod agere nata sunt. Fixatio & coagulatio rerum omnium ab spiritibus salis dependet, & aqua Mercurialis physica nihil aliud est, in centro suæ substantiæ quàm spiritus salis mineralis; qui per mutationem aëris seu corporis aërei, in aquam aqua facti sunt. Hinc concludendum est, quod si aqua Mercurialis sola absque partibus ullis terræ fixæ subitam (hoc est brevissimo in tempore) non attingat fixationem ultimam & absolutam, non dependet hoc opus à mercuriali substantia pura & ab omni alieno excremento seu substantia vindicata, sed à substantia aquea quæ semper in vitis chymicis & arte omni substantiam mercurialem comitatur & fere distillationibus omnibus est inseparabilis, quia substantia illa mercurialis adeo calida est, ut appetat humidum aëreum, idque attrahat vi magnetica, quia attrahendo ipsum, attrahit secum substantiam mercurialem aliam similem sibi, quæ in aëre residet, & latitat, ex qua vivimus omnes; illa autem non potest attrahi quin aër simul trahatur, quod aër sit vehiculum illius. Aër autem citò mutatur in aquam, & illa aqua est, quæ chymici quamplurimi urinam infantis nostri vocant,

*Archæi
sunt spiri-
tus interni
qui humi-
dum radi-
cale guber-
nant.*

*Fixatio
unde de-
pendeat.*

*Vnde de-
pendeat tar-
ditas fixa-
tionis arca-
ni physici.*

*Aqua mer-
curialis ca-
lidiſſima
est.*

*Urina phi-
loſophorū
quid ſit.*

X, 5

carunt,

*Urina phi-
losophorum
impedit
celerem fi-
xationem.*

*Cur partes
terra fixæ
addantur
arcano
chymico.*

carunt, quam omni studio separandam jusserunt, ne egrotet infans, vel ne corrumpatur fetus noster: hæc aqua est quæ impedit & retardat fixationem nostram, quia heterogenea est, substantiæ mercuriali. Unde necessarium est, ut illa aqua pedetentim ab interno igne mercurialis aquæ depascatur, & consumatur, quod quidem citius fit per partes terræ nostræ fixæ, sed addantur mercuriali aquæ nostræ, cum sicciore sint, & calidiores, tanquam ab omni substantia aquea privata, hinc citius & velocius consumunt illam, & absorbent humiditatem cōjunctæ & copulatæ cum aqua mercuriali, quàm si aqua mercurialis sola coqueretur, ad arcanum nostrum absolvendum. Itaque addant chymici mercuriali aquæ, pondera nonnulla terræ fixæ nostræ, si cupiant citam videre arcani philosophici fixationem & coagulationem, & operis perfectionem quam Deo dante videbunt, si cum labore & industria eorum preces jungant divinas, quibus Deus omnia cacodæmonis opera, quæ huic operi intervenire solent, avertet.

C A P. XXX. & ultimum.

De Multiplicatione Arcanorum

*Lullius in
Theoria.
Quid per
multiplica-
tionem
intelliga-
tur.
Theoria phi-
losophorum
passim.
Multiplica-
tio arca-
norum in
quo consi-
stiat.*

PER multiplicationem arcanorum chymicorum intelligimus, arcanorum meliorationem in virtute & agendi potentia, & accretionem & augmentum in pondere, ejusdem omnino virtutis & facultatis. Unde multiplicatio perfectè sciri non potest, quin tota arcani Philosophici operatio perfectè teneatur & cognoscatur; consistit enim in reiteratione coctionis arcani nostri. Unde si in multiplicatione ejus, substantiam illius coqui necesse sit & oporteat, coctio illa fieri nō potest, quin partes omnes substantiales arcani nostri iterum dissolvan-

solvantur aqua mercuriali, & ita in crudeſcant admixtione ſubſtantia crude, quæ hac methodo crude factæ, & diſſolutæ, iterum diſtillari & ſublimari poterunt ut denuò purificentur amplius, & ſubtilitatem acquirant amplioſiorem, & penetrandi vim majorem, poſtquam coagulationem iterum adipiſcentur. Hinc Sole clariuſ eſt omnibus, multiplicationem fieri non poſſe, quin tota arcani noſtri methodus antea cognoscatur; nam reiterantur omnes operationes, in multiplicatione. Attamen non tantum temporis impenditur, & conſumitur in multiplicatione, ac in prima arcani noſtri operatione, eò quod ſpiritus metallici, & minerales, & ignis internus partis utriuſque copioſiſſimi ſunt in multiplicatione; unde citiuſ & velociuſ coquunt & perficiunt quicquid eſt crudi aquæ mercurialis quod fuit admixtum in diſſolutione lapidis. Copioſi autem ſpiritus minerales, & ignis internus utriuſque materiae, eò quod omnes hi qui erant in prima compoſitione, retenti fuerunt & coagulati in prima coagulatione, & jam in ſeconda adduntur novi ſpiritus novuſque ignis, beneficio aquæ mercurialis, quæ tota eſt ſpiritus mineralis & ignis, & ſi tertio, quarto, aut pluries diſſolvatur arcanum, & iterum coquatur & fixetur, tanto pluries multiplicabuntur ſpiritus & ignis naturæ, & creſcet eo modo agendi facultas & energia. Non in vanum & temerè dixere multi chymicorum vim agendi & poteſtatem arcani eorum in infinitum extēdi & intēdi poſſe, etſi limitata ſint & terminata rerum naturalium actiones realiter, & in rei eſſentia; nihilominus quatenus ſuſcipiunt magis & minus, & extenduntur corpora & intenduntur actiones eorum ultra terminos communes & aſſuetos naturæ, ideò chymici antiqui infinitam pro-

Multiplicatio arcanorum ſciri non poeſt, quin tota operatio ſciatur.

Aqua mercurialis qualis ſit.

Antiqui philoſophi cur dixere in infinitum extēdi poſſe arcanum.

*Omnia a-
ctio est à
forma me-
diante hu-
mido ra-
dicali.*

*A muta-
tione & al-
teratione
humidi ra-
dicalis de-
pendet al-
teratio &
mutatio
actio.*

proclamarunt arcanieorum vim & potentiam, non quod verè & actu talis esse posset, secundum naturam infinitæ actionis, sed dixerunt infinitam, hoc est maximam & maiorem communi & naturali agendi potestate: quamvis enim posset virtus & facultas agendi, & transmutandi arcani mineralium: in tantam intendi actionem, ut granum vnum illius pulveris infinitam ferè (respectu illius grani) argenti vivi quantitatem in aurum vel argentum converteret, non ideo foret ejus infinita virtus, maxima enim illa quantitas argenti vivi (etsi foret mare) finita est & terminata, esset quidem vis & potentia quàm maxima, & supranaturalis agentis communem efficaciam. Sit ergo ratum & firmatum inter Chymicos, virtutem & agendi energiam arcanorum eorum posse intendi ultra communes & vulgares actionis naturalis terminos, non in infinitam provehì actionem. Qua autem ratione id fieri possit, & qua peculiari naturæ secreta substantia jã perscrutandum venit. Scitur omnibus Philosophis Chymicis actionum omnium præstantiam à forma dependere, mediante calido, innato, & humido radicali, quo nititur tanquam instrumento ad operandum, & quo tanquam fulcro, persistit in rerum natura. Illud autem humidum radicale, quod est instrumentum actionum omnium, si alteretur, corrumpatur, vel omnino destruat, pari etiam alteratione alterantur, corrumpuntur, & destruuntur ejus actiones, quia eo alterato, vel immutato, vim paritur forma, imò eandem patitur immutationem: immutatur autem istud humidum radicale, tum ab externis agentibus contrariis, tum ab internis; externa agentia sunt omnia illa quæ vim habent, ejus temperamentum & crasim interturbare, qualia sunt calor, frigus, siccitas & humiditas, ad summum & su-

& supra naturæ servatricis terminos & limites, conductæ, qualitates, quarum actiones præter naturam solent id, in quod agunt, in aliâ mutare substantiam, & aliud inducere temperamentum, unde statim mutantur & destruuntur primi temperamenti actiones. Interna verò agentia quæ possunt eadem præstare, sunt etiam qualitates præter naturam, sed hæ qualitates non de foris sunt, sed ex intimo materiæ sinu, quæ cum invicem & in seipsas agere natæ sunt, quod earum ligamen, cujus ope concordēs fiunt tempore labatur, postulante ita ejus substantia labili, statim una qualitatū actionum præpolleret alteri, & ita cæteras omnes in pugnam pellicet, & ita corrui mixtum, donec mutua pugna inter se coeant, & pace inita ligamine substantiali ex elementorum materia convector, mixtū novum producant, quod tandiu durat, quandiu ligamen istud substantiale elementorum in suo esse, nulla substantiali ejus parte diminuta aut alterata, persistere potest. Ligamen autem istud quo vinciuntur qualitates, est quinta elementorum singulorum essentia, seu purum, quod ex se ipsis singulis, tãquã florem depromūt, & ad centrum terræ demandant ut misceatur, & fiat semen, ex quo res omnes, per Archæum naturæ, qui spiritus est formatrix rerum singularum, producuntur, quò vero purius & nitidius est illud elementale semen, eò longius durant res omnes quæ ex eo ortum habent, & fortiores habent omnes actiones quæcunque sint, quia forma vegetior, & robustior est in ipso ligamine puro & nitido, quàm in alio impuro & crasso, quod ex impuritate & crassitudine qualitates suas primarias elementales intemperatas habet: crassities quidem & impuritas humidi radicalis nequit esse sine aliquo intemperamento, quod intemperamentū cum

*Mixta
qua ratio-
ne nata
sint corru-
pti ob-
noxia.*

*Ligamen
quo vinci-
untur qua-
litates ele-
mentorum
qua est.*

*Archæus
naturæ
qua sit.*

*Virtus ve-
getior un-
de ortum
habeat.*

pecu-

*Impuritas
nequit esse
sine intem-
peramento.*

*Impuri &
crassi mix-
ti actiones
quare im-
becilliores.*

*Methodus
arcani per-
ficiendi re-
spectu mul-
tiplicatio-
nis.*

*Tyrius co-
lor qualis.*

peculiares habeat actiones, necesse est contrarias esse formæ innatæ & temperamento, hinc frangantur inter se necesse & debilitentur. Quapropter impuri & crassi mixti actiones imbecilliores multo erunt puri & nitidi mixti actionibus. Ideo Chymici Philosophi omnes, hæc animo perscrutantes & experientia tentantes, postquam arcana sua, ex mixtis simplicibus naturalibus perfecērunt, videruntque eorum arcana decuplo esse fortiora, in agendi virtute, quā simplicia mixta ex quibus extracta fuere: excogitarunt iterum eorum arcani simili tractare industria, ac simplicia mixta naturalia, ut iterum eorum puritatem & nitorem illius, ad supremum puritatis gradum eveherent, & ita omnium arcanorum virtutem multiplicarunt. Quod si facilius adhuc percipere & intelligere cupiant rerum chymicarum avidi, in eorum gratiam exemplum ob oculos ponam. Si in votis habeant arcanum verbi gratia minerale, agendi & transmutandi virtute, sibi ipsi una tantum vice præparato præcellere, habeant necesse est magnam quantitatem aquæ mercurialis puræ & nitidæ, & ad ultimum distillationis gradum devectæ, in ea dissolvant arcanum suum minerale, dissolutum putrefaciant, putrefactum dividant, divisum mundent omnino levissimis & subtilissimis sublimationibus & distillationibus, donec ad ultimum puritatis gradum deveniat. Sic mundatum uniant & jungant & coquant tandem coctione levi, donec aqua mercurialis deficcetur, & deficcatum arcanum coquant denuò, donec colores transferint omnes, & deveniatur ad ultimum & perfectum colorem, qui à Chymicis in Turba Tyrius appellatur, qui est Coccineus & Carbunculo similis: hac sola methodo & coctione virtus ejus centuplo erit vegetior, quàm prius esset. Si verò iterum

defic-

desiccatum arcanum in flores subtili sublimatione
 elevare queant, dissolutione prius facta, cum oleo
 Saturni nostri rubicundissimo, & coquant iterum
 ad ficcitatem, arcanum absolvent perfectissimum,
 cujus virtus millecuplo erit priori vegetior & po-
 tentior. Et sic de ceteris arcanis fieri oportet, ut vir-
 tus eorum multiplicetur. Quoties enim arcanum
 animantium in votis erit multiplicare, fixum salem
 qui extractus est ex capite mortuo sanguinis, dum
 flos salis ex sanguine animali sublimatur, habere o-
 portet purumputum nitidum, & ad colorem rubi-
 cundissimum devectum & cum spiritu animalis
 qui est flos salis ejus, per putrefactionem in aquam
 perlimpidam dissolutus, tincturam ejus extrahere,
 & cum hoc spiritu tincto, arcanum animale dissol-
 vere, & deinde coquere, ut figatur. De vegetantiū
 arcano pariter agendū erit, nec opus est tot repetiti-
 onibus uti. Arcanum n. animalium & vegetantium
 huic operi interposui in gratiam arcani mineralis,
 totū enim quod dixi de aliis arcanis similitudinariē
 & parabolicē dixi, ut referatur ad minerale arcanū,
 & ut aliquid secretæ operationis hinc colligatur
 ad perficiendum arcanum minerale.

*Oleum Sa-
turni qua-
le.*

*Arcani
animaliū
multiplica-
tio.*

*Arcani
vegetanti-
um multi-
plicatio.*

Quamobrem suscipiant hilari fronte hoc opus
 Lectores, & gratissimo quā poterunt animo, tan-
 quā unicum benevolentiæ meæ, in homines omnes,
 & præsertim Chymicos symbolū: Quod si aliquid
 rude, & demorosos non sapiens unguis in opere
 meo reperiatur, ingratum auribus Lectorum, qui
 dulcissimam tātum & electissimam linguæ Latine
 harmoniam audire sunt assueti, dent quaeso istud
 Philosopho, & quidem Chymico, cui non lici-
 tum est, pegaseium effundere melos, quod Musas
 colat severiores inter ignes, cineres & carbones &
 furnos

*Conclusio
totius ope-
ris.*

furnos educatas, tanquam Vulcani filias unicas, & alumnas carissimas. Hæc sunt quæ ex veterum dirutis monumentis, & invidia Chymicorum nonnullorum ænigmatibus intricata, & involuta in lucem edere mihi visa sunt, ut Chymia jam notiore facta, quid valeant ejus humeri, & ferre recusent, videant viri docti, ne amplius irrideant eam & contemnant: & ut etiam subsit ansa altius philosophandi chymicis omnibus, ut tandem perficiant opus, & ad intentum colliment scopum, in quorum gratiâ modò Deus sufficiens mihi concedat ævum utriusque; medicinæ Spagyricæ & Hippocraticæ theatrum in lucem dabo, in quo partes omnes medicinæ tum theoreticæ, tum practicæ, per ignem Vulcani chymici aderunt renovatæ: illibata tamen Hippocratis & Galeni doctrina, depressis Paracelsi vanitatibus, & irridendi superbia & procaci fastu. Et jamjam Myrothecium Spagyricum & Chirurgiam Spagyricam unâ cum Palladio Lectoribus offero, reliquâ brevi dabo tempore, in quibus omnibus miranda & stupenda legent naturæ miracula. Deo laus & gloria in perpetuas sit æternitates.

*Libros
quos pro-
mittit
Author in
lucem ede-
re.*

Authoris protestatio.

**Authoris
protesta-
tio ad Re-
ligionem
Romanâ.**

*Nefanda & impia vulgi de Medicis opinio quæ passim diffunditur, Medicos omnes esse & esse & absque religionis ullius vinculo, liberam aut potius brutalem degere vitam, me compulit, hunc Christianum operi meo imponere colophonem, quo omnibus universa terra populi palam erit, me Catholicam, Apostolicam Romanamque fidem, Ecclesiam & Religionem colere, venerari, ac bonorum omnium, vitæque meæ periculo ac dispendio defendere, tanquam salutis meæ & omnium mortalium unicum & verum propugnaculum. Quamobrem si quid in presenti opere in consulto contra ejusdem Ecclesiæ meæ sacra dogmata reperiri contingeret, abdicō, & veluti spurium abnego, & correctioni sacrosanctæ Ecclesiæ Romanæ, & usque doctorum lituris submitto, totumque ultimò Virgini Mariæ consecro, ac Deo Optimo Maximo acceptum refero, cui infinitas semper agam gratias, tanti me-
mor talenti.*

INDEX

INDEX IUXTA LITERA- rum ordinem Alphabeti, in Palladium Spagyri- cum locupletissimus.

A

A ceti spiritusuales. 117	Alchymia quare diffidentiam pa- riat. 202
Acetum qua ratione frigidū potius quam calidum. ibid.	Alchymia Deum demonstrat suis operibus. 78
Acetum unde habeat vim soluen- di. 116	Alchymia medicina columna. 362
Acetū & omphaciū idem sunt. 118	Alchymia qua ratione inuenta. 359. 361
Actio omnis est pura tantum sub- stantia. 298	Alchymia non damnanda. 46
Actio omnis est à forma. 322. & ib.	Alchymia cur divina. 86
Actio simplex unde oriatur. 251	Alchymia AEgyptiorum chara- cteribus occultata. 35
Adamas qua ratione fiat. 276	Alchymia veri Dei & futura vi- ta dat cognitionem. 93
Adeps in animali quid. 143	Alchymia sanctum piūque red- dit hominem. 78
Ad putrefactionem quod necessa- rium. 89	Alchymia etymologia. 5
Aëris necessitas ad vitam. 59	Alchymia quis inventor. 5
Enigma Mathematicum. 93	Alchymia omnia corpora mixta subjacent. 270
Enigmatis de Dracone & fratre suo explicatio. 101	Alchymia & natura compara- tio. 8
AEnigmaticus sermo de lapidis factione. 64	Alchymia difficultas. 79
AEstus aquarum qua ratione ad lunam referantur. 156	Alimentum qualecumque sit non est ex toto alimentum. 7
AEtherea substantia dulcedinis causa. 118	Anima humana ab hyle differt. 87
Alchymia quid. 307	Anima quid chymicè. 90
Alchymia unde dicta. 5	Anima brutorum & plantarum quid. 91
Alchymia circa aurum faciendum non tota versatur. 270	Anima rationalis qua ratione u- niatur corpori, non datur phy- sica ratio 85
Alchymia ad quid vergat. 297	Anima, spiritus, & corpus idem sunt
Alchymia valde antiqua. 310. & 374	

INDEX.

<i>sunt chymicè.</i>	89	<i>quibus fiat.</i>	114
<i>Anima in humido radicali continetur.</i>	90	<i>Animam rationalem qua coniecturam immortalem crediderint philosophi.</i>	91
<i>Anima cur dicta ignis & ather. ibid.</i>		<i>Animam rationalem fassi sunt antiqui immortalem.</i>	ibid.
<i>Anima rationalis supra naturam habet actiones.</i>	269	<i>Animam rationalem de foris advenire crediderunt antiqui.</i>	92
<i>Anima in brutis qualis & an distillari possit.</i>	90	<i>Animantia unde primo originem habeant.</i>	302
<i>Anima anima fouetur & retinetur.</i>	ibid.	<i>Anthei fabula explicatio.</i>	201
<i>Anima spiritus, & corpus qua ratione dissideant in materia chymica.</i>	113	<i>Apostoli cur sal terra dicti.</i>	112
<i>Anima quid academicè.</i>	245	<i>Aqua mercurialis qua putrefactione fiat.</i>	112
<i>Anima mundi quo claudatur subiecta.</i>	268	<i>Aqua mercurialis calidissima.</i>	319
<i>Anima actus præclari ex humorum subtilitate sunt.</i>	222. 220	<i>Aqua non madefaciens manus quid.</i>	141
<i>Animal omne Al. hymista.</i>	8	<i>Aqua mercurialis qua ratione corpus fiat.</i>	282
<i>Animal qua ratione fiat.</i>	258	<i>Aqua mercurialis ex quibus constet.</i>	321
<i>Animalia cur hyberno tempore magis appetant costum quam æstivo, præter aues.</i>	210	<i>Aqua mercurialis sola potest perficere aurum chymicum.</i>	317
<i>Animalia num calcinari possint.</i>	30	<i>Aquarum thermalium vires unde.</i>	179. 180. 181. ibid.
<i>Animalia cur non possint generari ex partibus eorum truncatis ut arbores.</i>	215	<i>Aquarum thermalium spiritus Vitrioli continentium vires.</i>	179
<i>Animalia cur pinguedinem suam inter cutem & carnem habeant præcipuè.</i>	144	<i>Arbores cur uno anno plus ferant fructus, quam alio.</i>	224
<i>Animalia perfecta cur non possint ubicumque generari.</i>	214	<i>Arbores cur æstivo tempore germinant.</i>	269
<i>Animalia undenam decidant cum pluvius.</i>	161	<i>Arbores cur non ferant fructus singulis temporibus.</i>	30
<i>Animalia & Vegetantia iisdem constantelementis.</i>	31	<i>Arbores cur moriantur rigore hyemis.</i>	164. & 210
<i>Animalia cur hyeme pinguisora.</i>	158	<i>Arbores cur verè moriantur.</i>	69
<i>Animalia cur omni tempore ferant fructus.</i>	219	<i>Arbores & planta cur in vastissimam molem excrecant.</i>	215
<i>Animalis & plantalis spiritus ex</i>		<i>Arbores multa cur steriles sint</i>	202

INDEX.

<i>toto hyberno tempore.</i>	164.	<i>Arcanum Vita summum.</i>	22
<i>Arbores & planta quo modo qua-</i>	209	<i>Arcanum diuersis ponderibus po-</i>	
<i>ter in anno possint fructus fer-</i>		<i>test perferri.</i>	314
<i>re.</i>	211	<i>Arcanum physicum ut celeriter</i>	213
<i>Arboribus cur hyeme decidant</i>		<i>peragatur.</i>	217.
<i>folia.</i>	16		269
<i>Arcana chymica cur potentissi-</i>		<i>Arcanum animale quale sit.</i>	270
<i>ma.</i>	251	<i>Arcanum ad canis radidi mor-</i>	
<i>Arcana chymica cur in infinitū</i>		<i>sum.</i>	180
<i>extendantur.</i>	388	<i>Arcanum philosophorum cur fu-</i>	
<i>Arcana chymica quare dicantur</i>		<i>sionem facilem habere necesse</i>	
<i>habere animam.</i>	90	<i>fit.</i>	206 224
<i>Arcana chymica cur tandiu per-</i>		<i>Arcanum ad morbos omnes su-</i>	
<i>durent.</i>	307	<i>nandos.</i>	180
<i>Arcana chymica ignibus & vires ac-</i>		<i>Archais natura quid sit.</i>	323
<i>quirunt.</i>	306	<i>Argonautica expeditio quo tem-</i>	
<i>Arcana chymica qua recta me-</i>		<i>pore fuit.</i>	6
<i>thodo multiplicentur.</i>	290	<i>Aristotelis stemma quale & quid</i>	
<i>Arcana chymica verbis doceri nō</i>		<i>indicer.</i>	78
<i>possunt.</i>	107	<i>Auri semē ex alio educitur quam</i>	
<i>Arcana qua ratione inter se mu-</i>		<i>ex auro.</i>	48
<i>tari possunt.</i>	39	<i>Auri faciendi certa methodus.</i>	45.
<i>Arcani animalis absoluta perfe-</i>			187
<i>ctio.</i>	262. 310	<i>Aurum nō crescit extra mineram</i>	
<i>Arcani Vegetantium fundamen-</i>		<i>suam.</i>	47
<i>tum.</i>	295	<i>Aurum qua ratione fieri possit.</i>	
<i>Arcani animalium Virtutes.</i>	216.		95
	218	<i>Aurum chymicum est perfectius</i>	
<i>Arcani Vegetantium faciendi & e-</i>		<i>auro naturali.</i>	135
<i>ra methodus.</i>	295	<i>Aurum naturale suam perfectio-</i>	
<i>Arcani Vegetantium declaratio.</i>		<i>nem aliis communicare nequit.</i>	
	207	<i>ibid.</i>	
<i>Arcani animalium & Vegetan-</i>		<i>Aurum chymicum & aqua chy-</i>	
<i>tium multiplicatio.</i>	204. 317	<i>mica unica operatione haberi</i>	
<i>Arcanorum chymicorum quali-</i>		<i>possunt.</i>	280
<i>tates & proprietates.</i>	218	<i>Author qua methodo arcana chy-</i>	
<i>Arcanorum omnium multiplicatio.</i>	399	<i>mica nouerit.</i>	79
<i>Arcanorum perfectio quid postu-</i>		<i>artem.</i>	ibid.
<i>let.</i>	212. 225	<i>Authoris promissio circa libros in</i>	
<i>Arcanum sanguinis quid & qua-</i>		<i>licem edendos.</i>	326
<i>le.</i>	83. 216	<i>Authoris protestatio circa fidei</i>	

I N D E X.

<i>Catholicam.</i>	<i>ibid.</i>	<i>necesse est, & quare ratione sunt</i>	
<i>Axungia & gumma unde fiant.</i>		<i>principia.</i>	74
189		<i>Chymica operationes qua ratione</i>	
		<i>confundantur.</i>	84
	<i>F.</i>	<i>Chymici conditiones per Hercu-</i>	
		<i>lem indicata.</i>	202
B <i>Alsum & ita quale.</i>	58	<i>Chymicis quid opus sit ad tinctu-</i>	
<i>Bonum est semper occultum.</i>		<i>ram faciendam</i>	53
203		<i>Chymicorum errores unde.</i>	24
		<i>Chymicorum fraudes.</i>	45
	<i>C.</i>	<i>Chymicorum felicitates.</i>	191
		<i>Chymicorum studia qualia esse de-</i>	
		<i>bent.</i>	202
C <i>Calcination quid.</i>	10	<i>in Cineribus latet fomes & ita.</i>	15
<i>Calcination cur fiat.</i>	18	<i>in Cineribus quid lateat.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Calcination Vera quot modis fiat.</i>		<i>Coagulata qua dicantur.</i>	281
20		<i>Coagulatio a quibus dependeat.</i>	
<i>Calcination quid sibi velit.</i>	<i>ibid.</i>	317	
<i>Calcination Violenta qua ratione</i>		<i>in Coagulatione cur lateant om-</i>	
<i>fiat.</i>	22	<i>nes operationes chymica.</i>	205
<i>Calcination cur Alcohol dicta.</i>	39	<i>Cottiones alimenti & varia sortiun-</i>	
<i>Calcination mineralium occulta.</i>	<i>ibid.</i>	<i>tur nomina.</i>	8
<i>Calcinationis objectiones.</i>	22	<i>Cælestes facultates in hominum</i>	
<i>Calcinationis character, & mer-</i>		<i>brutorumque ortu cur impri-</i>	
<i>curij qua ratione differant.</i>		<i>mantur tunc temporis in eorum</i>	
40		<i>corpus.</i>	248
<i>Calcinationis inest & is generat & ita.</i>		<i>Cæli motus unde.</i>	278
18		<i>Cæli qua ratione incorruptibiles.</i>	
<i>Calor prater naturam unde.</i>	81	199	
<i>Calor cælestis undenam habeat</i>		<i>Cælorum omnium motus cur desi-</i>	
<i>diversitatem agendi.</i>	258	<i>net post judicium.</i>	295
<i>Calx & cinis quid.</i>	10	<i>Cælum qua ratione terra miscen-</i>	
<i>Calx & ita & materia fixa & hu-</i>		<i>tur.</i>	58
<i>midum æereum ex quibus elici</i>		<i>Cælum ex qua materia creatum</i>	
<i>nequeant.</i>	50	<i>& cur elementis præniteat.</i>	
<i>Capitula varia cur constituentur</i>	197		
<i>in hoc opere cum unum suffici-</i>		<i>Cælum & astra, cur post judiciū</i>	
<i>at.</i>	107	<i>fulgebunt clarius.</i>	195
<i>Cedri & Pini & ejusdem generis</i>		<i>Cælum cur non fulgeat & plane-</i>	
<i>arbores cur ceteris longius du-</i>		<i>ta</i>	197. 295
<i>rent & folius hyeme non pri-</i>		<i>Cælum, planta, animal, & mine-</i>	
<i>ventur.</i>	18	<i>rale fit.</i>	200
<i>Chymica principia sensu per</i>		<i>Cælum quo modo factum sit à</i>	
		<i>D^o</i>	

INDEX.

Deo.	ibid.	Crudus & incoctum coquere non	
Cælum ex igneo spiritu. 179. 260.	potest.		137
201	Cuniculi cur singulis mensibus pa-		211
Cælum quæ ratione fiat terra, &	riant.		
terra cælum.	248		
Cælum in mixtis nunquam mori-		D.	
tur.	266		
Colores Varij in arcanis chymicis		D Amnati cur miseris omnibus	
unde oriuntur.	204	afficiantur.	77
Columbi fœdatici cur non pariant		Damnatorum pœna cur aterna	
singulis mensibus.	211	sint.	72
Cometa cur morbos & pestem præ-		Democritus quo tempore floruit.	
nuntient.	155	6	
Cometa cur sanitatem & fertili-		Demon quibus modis eludat ho-	
tatem terra aliquando denun-		mines.	241
ciant.	ibid.	Dei notitia, quæ ex creatis habe-	
Cometa cur bellum & mortem re-		tur diminuta est.	297
gum nuntientur.	ibid.	Deum ex anima rationali noſe-	
Cometa cur sterilitatem prænun-		runt antiqui.	92
tient.	ibid.	Deum esse ex quo colligatur.	260.
Cometa cur ardeant longo tem-	288		
pore.	ibid.	Deum esse testatur notitia sui i-	
Cometarum materia qualis	ibid.	psius.	287
Continuitas rerum omnium uade		Deum esse testatur anima ratio-	
ſit.	230	nalis.	40
Coralla & margarita cur dure-		Deum dari colligitur ex homine.	
ſcant in lapides extra centrum	293		
productionis ſui.	185	Deus non poteſt abſolute cognoſci.	
Corpora fugientia chymica qua-	288. 289		
lia ſint.	65	Deus ſolo puro gaudet.	293
Cor pinguedinem cur habeat.	144	Diana chymica qualis.	108
Corruptio cur cauſa generationis.		Diſtillatio quid.	148
75		Diſtillatio cur inſenta.	162
Corruptio quæ ratione inducatu.		Diſtillationis quæ ſubijciantur.	163
82	190		
Corruptio chymica à quibus fiat.		Diſtillationis characteris expli-	
94	catio.		162. 190
Corruptio eſt initium operis chy-		Diſtillationis utilitates.	ibid.
mici.	313	Dulcedinis cauſa & acetofitatis.	
Crasſum, durum, ſordidum quid	133		
chymicis dicatur.	273	Dulcedinis Solis cauſa, qualis.	
Cribratio & attritio cur in ſubli-			
matione perfectæ ſit.	206		

I N D E X.

E.

Elementa qua ratione concurrant ad sui corruptionem.

81
Elementa chymicorum qualia.

87
Elementa quibus mediis inſicem conuertantur.

146
Elementa ſimplicia meteora non conſtituunt.

151
Equæ an impragnari poſſint ſine coſtuequino.

97
Equi nobiles undenam igniti appareant.

150
Excrementa qua ratione inducât mortem.

81
Excrementa cur mors dicantur.

228
Excrementa impediunt Virtutes mixtorum.

F.

Facultas agendi unde dependeat.

253
Facultas generatiua à forma dependet.

282
Figura omnes à puncto dependet.

93
Fimius & ſtercora cur augeât fertilitatem.

257
Fixa ſubſtantia in Vegetantibus qualis, & qualis ſpiritus.

111
Fixa ſubſtantia rerum omnium eſſe ſoluta ſit, cur iterum fixetur.

193
Fixa materia cur lapidi faciendoadhibeatur.

211
Fixa qua dicantur.

281
Fixæ partes cur addantur archæ chymico.

Fixatio quid. 282

Fixatio eſt ſymbolum reſurrectionis. 284

Fixatio unde dependeat. 319

Fixatione chymica, futura Vita & Deus colliguntur. 285

Fixationis arcani chymici tarditas unde fiat. 201

Fixum rerum omnium cur diuinum. 310

Flores qua ratione conſeruari poſſint. 18

Flores ſunt ſublimationis naturalis ſigna. 206

Flores metallorum quales. 207

Flores omne naturale. ibid.

Flos in mineralibus qualis. ib.

Flos humanus qualis. ibid.

Fons Pyrenæus dictus la font ſtorbe undenam habeat aſtus ſuos. 156

Fons Pyrenæus Genenatus. 182

Fons cujus unda mutatur in lapidem. 185

Fons mutans ferrum in cuprum. 187

Fontes cur non aſtuent hyeme. 157

Fontes non ignibiles niſi appoſita materia. 182. 186

Fontes quorum unda inflammabiles. ibid.

Fontium aſtus maris & venti cur ad meteora ærea referantur. 159

Fontium Virtutes unde. 182

Forma quibus in ſubjectis facilius agat. 6

Forma indiuidualis non eſt communicatiua. 124

Forma pulchriores unde ſint. 82

Forma in centro elementorum æneſcunt. 87

Fumus

I N D E X.

<i>Fumichymicorum quales.</i> 52.277	<i>tas corporis.</i> 38
<i>Furni descriptio quo mercurius philosophorum extrahi potest facillimè.</i> 55	<i>Humido radicali mutato mutatur & actio.</i> 271
	<i>Humidum aeris quid sit in elementis.</i> 57
G.	<i>Humidum radicale quo modo fiat.</i> 267
G enera & species diuersa unde fiunt. 258	<i>Humidum radicale quid.</i> ibid.
<i>Generantur multa absque semine prauio.</i> 318	<i>Humidum radicale cur & artis dicatur nominibus.</i> 271
<i>Generatio rerum unde fiat.</i> 13	<i>Humidum radicale mundi imperceptibile est.</i> ibid.
<i>Generatio & corruptio quo pacto fiant.</i> ibid.	<i>Humidum radicale naturaliter tendit ad fixationem.</i> 284
<i>Generationes sunt in spermate elementorum.</i> 25	<i>Humidum radicale in centro suo non patitur corruptionem.</i> 286
<i>Generationum diuersitas unde.</i> 13	<i>Hyle quid & idem cum anima mundi.</i> 87
<i>Genij Platonis quales.</i> 309	I.
H.	I genis chymicus quid. 109
H ermes quo tempore floruit & Historia spectri arte demonis facti. 238	<i>Ilex quid sibi velit chymicè.</i> 224
<i>Hominis quale humanum bonum.</i> 191	<i>Impuri mixti actiones quare sint imbecillae.</i> 324
<i>Homo post mortem diuinitatem clarissimè ostendit.</i> 94	<i>Impuritas nequit esse sine intemperamento.</i> ibid.
<i>Homo nulla magica arte, in rerum brutum permutari potest.</i> 237	<i>In humido radicali animalium aer & ignis praecellunt.</i> 132
<i>Homo & omne viuens ex astris viuit.</i> 249	<i>In cineribus quid occulti lateat.</i> 10
<i>Homo stultitiam non quarit.</i> 290	<i>Influentia caelestes non sunt contraria arcanis Chymicis.</i> 247
<i>Homo non quarit malum nisi sub specie boni.</i> ibid.	<i>Iudicium Dei cur futurum.</i> 78
<i>Honor & gloria sunt inuidiae subiecta.</i> 9	L.
<i>Horologium seu gnomon ad loquendum amicis è longinquis terralocis.</i> 75	L ampades perpetuo ardentes unde fiant. 159
<i>Humiditas radicalis est peruen-</i>	<i>Lampyrides unde fulgeant.</i> 197
	<i>Lanugo fructuum cur copiosior in</i>

X +

amma.

INDEX.

Matc-

M.

274

241

64

ibid.

31

36

26

109

ibid.

130

I N D E X.

<i>Materia fixa qua ratione fixat.</i>	<i>Metalla transmutare in aurum facillimum est.</i>	134
115		
<i>Materia cœlestis qualisnam sit.</i>	<i>Metalla imperfecta postquam fusionem passasunt cur perfici nequeant.</i>	137
276		
<i>Mania effectus stupendi.</i>	219	
<i>Medicamēta chymica cur ceteris præstent.</i>	207	
<i>Melancholici cur longius viuant.</i>	<i>Metalla imperfecta in mineris cur perficiantur.</i>	206
100	<i>Metalla undenam fluant igne forti.</i>	231
<i>Mercurij philosophorum extractio</i>	<i>Metallica substantia cognitionis necessitas ad chymica arcana.</i>	
40. 55		
<i>Mercurij characteris explicatio.</i>	95	
133	<i>Metallorum sal qua ratione extrahi possit.</i>	50
<i>Mercurius Vulgi, qua ratione sit</i>	<i>senior mercurio philosophorum.</i>	
12	<i>Metallorum perfectio undenam dependeat.</i>	99. 136
<i>Mercurius philosophorum omnia</i>	<i>Metallorum essentia est vapor un-</i>	
<i>habet necessaria ad lapidem faciendum.</i>	<i>ctuosus.</i>	101
65. 93. 189	<i>Metallorum transmutatio ex characteribus eorum desumi potest.</i>	
<i>Mercurius, sal, & sulphur, quid apud chymicos.</i>	74. 140	134
<i>Mercurius est omne, quod quarunt sapientes.</i>	93. 106	
<i>Mercurius philosophorum qualis esse debeat.</i>	105	
<i>Mercurius Vulgi minerale est non metallorum propria materia.</i>	<i>Metallorum fuligo quid.</i>	136
142	<i>Metallorum characterum explicatio.</i>	206
<i>Mercurius Vulgi quid propriè sit, & sulphur.</i>	16.	
<i>Mercurius philosophorum qua ratione fiat ex elementis.</i>	146	
<i>Mercurius solus qua ratione constitui potest lapidem philosophorum.</i>	232	
<i>Mercurius est lator facultatis cœlestis.</i>	246	
<i>Mercurius philosophorum qua ratione in aquam cogi possit.</i>	255	
<i>Metalla imperfecta & monstrata qua ratione fiant.</i>	14	
<i>Metalla & mineralia verè & chymicè calcinari nequeunt.</i>	50	
	<i>Minerale & animal qua ratione fiat in hominis & in aëre.</i>	97
	<i>Mineralia cur calcinentur.</i>	40
	<i>Mineralia omnia lapidem philosophorum constituere nequeunt.</i>	
	<i>Mineralia qua ratione fiant ex mercurio philosophorum.</i>	95
	<i>Mineralia ex qua potestate mercurij mundi generentur.</i>	99
	<i>Mineralia qua vita viuant.</i>	100
	<i>Mineralia cur alimento non egent dum facta sunt.</i>	ibid.
	T S	Mi-

I N D E X.

<i>Mineralia cur cateris mixtis fri-</i>	<i>Natura qua ratione tentetur &</i>
<i>gidiora.</i> 223	<i>riis morbis.</i> 169
<i>Mineralia in plantas & animalia</i>	<i>Natura ab excrementis sua spon-</i>
<i>qua ratione permulentur.</i> 279.	<i>te non libentur</i> 187
<i>Mixta quo pacto inter se permu-</i>	<i>Natura in generatione animalium</i>
<i>rentur.</i> 15	<i>Spagyricam exercet artem.</i> ibi-
<i>Mixta ex alimenta interno qua</i>	<i>dem.</i>
<i>ratione corrumpantur</i> 24	<i>Natura absolute potest cognosci.</i>
<i>Mixta cur sequantur cæli virtu-</i>	272
<i>tes.</i> 264. 268	<i>Natura facit omnes operationes</i>
<i>Mixta quare corrumpantur ex na-</i>	<i>chymicas</i> 309
<i>tura sua.</i> 306	<i>Natura Sælle est à Deo</i> 14
<i>Mixtum qua ratione mori nequeat.</i>	<i>Natura finem ultimum nemo co-</i>
286	<i>gnoscit nisi Deus.</i> ibid.
<i>Monstra unde fiant</i> 14	<i>Natura omnes in Christo juncta</i>
<i>Mors terra qualis sit.</i> 32	<i>divinitus</i> 88
<i>Mors cur necessaria ad felicitatē</i>	<i>Nives, grandines, & similia me-</i>
<i>aternam habendam.</i> 72	<i>teora unde fiant</i> 26.
<i>Mors cum omnia dissolvat in ele-</i>	<i>Noctambulatorum effectus miran-</i>
<i>menta</i> 73.	<i>di</i> 221
<i>Mors unde</i> 81. 169	<i>Nomina lapidis philosophorum.</i>
<i>Mors & peccatum in mixtis quid</i>	66.
<i>fit.</i> 83	<i>Notitia Dei qua est ex creatis di-</i>
<i>Mors non à natura</i> 121	<i>minuta est.</i> 288
<i>Mors generalis unde colligi possit.</i>	<i>Nutritio est nova generatio.</i> 309.
249	
<i>Mortem sui nihil querit</i> 80	O
<i>Mortis necessitas unde.</i> 259	
<i>Motus in vita necessarius.</i> 278	<i>Oceanus cur solus astuet.</i> 158.
<i>Multiplicatio arcanorum quid sit</i>	<i>Oleum incombustibile unde</i>
320	<i>fiat</i> 166
<i>Mundus qua ratione sit animal.</i>	<i>Oleum Saturni chymici quale &</i>
245	<i>quid</i> 325
<i>Mundus cur in supremo judicio</i>	<i>Omnia undenam pereant.</i> 230 232
<i>comburendus.</i> 77.	<i>Omnia ex uno constant.</i> 86. 88. 98.
<i>Mundus constituitur spiritu, ani-</i>	277.
<i>ma, & corpore.</i> 93	<i>Operationes chymica qua ratione</i>
<i>Mundus ad similitudinem Dei fa-</i>	<i>confundantur</i> 183
<i>ctus.</i> 113	<i>Operationes Chymica omnes sub</i>
	<i>una completi possunt.</i> 106
	<i>Operis physici demonstratio.</i> 191.
	<i>Ortus, vita, generatio, conservatio</i>
	<i>& mors quid.</i> 80
	Partes

I N D E X.

P

P Artes solida qua ratione dicuntur habere in se semen.

47.

Perennitas & in mixtis unde sit.

89

Philosophia obscura adhuc & Gelamina tecta.

71.

Planeta cur nō fulgeant ex seipsis

197.

Planta & animalia imperfecta, cur possint generari ubiq. 214.

Planta & arbores in castissimam cur excrescant molem. 215

Plantarum alimentum & semen quale. 119

Plumbum adium tectis impositum nunquam perficitur in argentum. 137

Pondus mercurii & volatilis. 313.

Pondus auri physici in arcano cōficiendo. ibid.

Puella historia flammæ e capite pectine excutientis. 161

Pueri cur calidiores & viris. 364.

Pulmones, cerebrum, & ossa ex qua fiant materia 7

Pulvis tormentarius ex auro seu aurum tonans. 43

Pulvis philosophorum impalpabilis qua ratione fiat. 228

Purū natura extingui & disperdi non potest. 301

Purum natura morborum omnium arcanum 192

Purum tantum sublimandum. 193

Purum natura solum in semen & alimentum facit 320

Purum chymicum in quibus querendum. 194

Putrefactio artificialis. 82

Putrefactio quare in chym. sit

utilis. 103

Putrefactio quid. 70. 101

Putrefactio quid in chymicis operibus. 84

Putrefactio necessaria ad purificationem elementorum. 7

Putrefactio & coagulatio quare inter se cōueniant. 106

Putrefactionis varia nomina. 70.

Pyramis & triangulis n̄pud Platonem quid indicent. 93

R

R Ana qua ratione fiant. 77.

Renovatio rerum unde sit. 182

Resurrectio chymica quid. 86.

Resurrectio qua ratione possibilis in operibus chymicis. ibid.

Resurrectio non est creatio, nec generatio. 290

Ros qua ratione fiat, & qua ratione fecundet terram 116.

Ros quare penetret & solvat. ibid.

Rosa qua ratione singulis mensibus haberi possunt. 29

Rubinus quo modo fieri possit. 276.

S.

S Al fixus quid apud chymicos. 49. 132

Sal & metalla cur non corrumpantur. 94

Sal cur sit principium coagulationis & solutionis. 114.

Sale animalis curatur ulcera. 126

Salis chymici puri cōditiones. 83

Sancti & pii qua ratione fiunt scelerati 76

San-

I N D E X.

<i>Sanguinis arcanum qua ratione fiat</i>	33	<i>Solvens potest esse</i>	<i>frigidum</i> 8
<i>Sanguinis sal & ita thesaurus</i>	34	<i>humidum</i>	117
<i>Sanguinis oleum qua ratione purificandum</i>	ibid.	<i>Solutio quot modis sumatur.</i>	108
<i>Sanguinis arcanum quid valeat.</i>	ibid.	<i>Solutio quibus modis fiat.</i>	111. 132
<i>Sanguinis balneum Egyptiorum quale erat</i>	35	<i>Solutionis fundamentum.</i>	118
<i>Sanguinis arcani character qualis</i>	36 ibid.	<i>Spagyria unde dicta</i>	5
<i>Sapientia divina & humana in quibus consistat</i>	112	<i>Sperma duplex.</i>	25
<i>Saturnus apud chymicos quid dicet</i>	207	<i>Spirituum animalium extractio.</i>	119
<i>Semen quid</i>	47. 216	<i>Spirituosa metallorum substantia cur hyeme pauca.</i>	157
<i>Semen quo modo conservetur.</i>	28	<i>Spiritus etiam in cadaveribus resistant.</i>	120
<i>Semen unde fiat</i>	209	<i>Spiritus vini qua ratione fiat.</i>	84.
<i>Semen chymicum animalium, animal producere nequit</i>	313	<i>Spiritus qua ratione putrescant.</i>	83
<i>Semen fixum ubi reperitur</i>	98	<i>Spiritus alimentorum & elementorum constituunt humidum radicale.</i>	60
<i>Semen qua ratione sublimationi solum competat</i>	212	<i>Spiritus metallici perficiunt arcanum.</i>	316
<i>Semen qua ratione ex metallis educi queat</i>	47	<i>Spiritus sunt vita metallorum.</i>	179.
<i>Semen rerum omnium ex semine mundi est</i>	323	<i>Spiritus mundi qua ratione dividatur in genera & species.</i>	96
<i>Semen semper aliquid habet ignis</i>	ibid.	<i>Spiritus mundi proprietates.</i>	187.
<i>Senectus, juvenus quid sit.</i>	13	<i>Spiritus animantium quales & vegetantium.</i>	394
<i>Separatio in chymicis necessaria.</i>	104	<i>Spiritus mundi qua ratione fiat aqua.</i>	11
<i>Siccum terreum in metallis duplex</i>	41	<i>Spiritus vitalis cur & aëre solo, & ex alimentis solis fieri nequeat.</i>	59
<i>Similitudo inter methodum conficiendi lapidis & officium Christiani</i>	72	<i>Spiritus mundi quibus constet.</i>	199
<i>Smaragdus qua methodo fiat.</i>	276	<i>Spiritus qui non faciunt absq³ ope caloris quales sunt.</i>	84
<i>Sol qua ratione generet omnia</i>	26	<i>Spiritus mercurii quo tempore fiat.</i>	104
<i>Sol purus philosophorum & Luna quibus notis cognoscantur</i>	312	<i>Spiritus metallicus in aquam conversus quid sit.</i>	147
<i>Sol ex qua materia efformatur.</i>	197	<i>Spiritus specierum conservatores</i>	91.

Spiritus

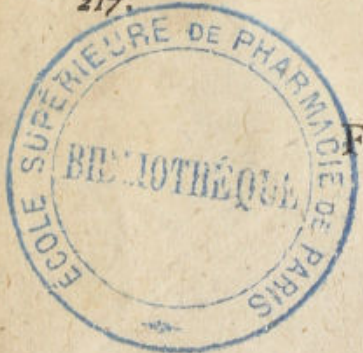
I N D E X.

<i>Spiritus Vita in quibus turgat.</i> 30. <i>Spiritus cur atomus dicatur.</i> 98. <i>Spiritus ardens in omnib. extra- hypotest.</i> 84 <i>Spiritus Vehiculum quale.</i> 60 <i>Spiritus solutionem chymicam fa- cit.</i> 114 <i>Spiritus Vita fixus quibus non in- sit.</i> 215. <i>Spiritus rerum quo medio distil- landi</i> 182 <i>Spiritus Volatilis fixa substantia quid valeat</i> 283 <i>Spiritus quid in genere.</i> 114. <i>Spiritus rerum qua ratione in ae- re sint.</i> 182 <i>Stella & planeta non habent dia- phanitatem.</i> 198 <i>Sterilitas universalis unde oria- tur.</i> 253 <i>Sterilitas hyeme unde dependeat</i> 158. <i>Sublimare qua ratione coagulare fit.</i> 205 <i>Sublimari omnia possunt.</i> 203. <i>Sublimatio quid.</i> 192 <i>Sublimatio quo modo fiat.</i> 219 <i>Sublimatio animalium qualis.</i> 212 <i>Sublimationis praeceptum inten- tum.</i> 228 275. <i>Sublimationis etymologia.</i> 190. 192. <i>Sublimationis rudimentum natu- rale quale.</i> 205. 206. <i>Sulphur commune ex quibus fiat.</i> 110. 189. <i>Sulphur metallicum quo modo ge- neretur in centro terra.</i> 140 <i>Sulphur metallicum quale.</i> 141 <i>Sulphur purum, pura metalla ge- nerat.</i> 141	<i>Sulphur Vulgare, philosophorum sulphur fieri potest, & qua ra- tione.</i> 144 <i>Sulphure physico habito nihil ferè superest in arcanis peragendis.</i> <i>Sulphuris natura generatio.</i> 106. <i>Supernaturalia nihil habent he- terogenei in se ideo potentissi- ma sunt.</i> 88
T	
T <i>Emperamentum innatum à quibus dependeat.</i> 268 <i>Tempus & hora non imponunt a- ctionem seu vim agendi in mix- tis</i> 247 <i>Terra mortua quid apud chymi- cos.</i> 85 ibi. <i>Terra centrum Vita est.</i> 171 <i>Terra post conflagrationem uni- versalem qualis namerit.</i> 194. <i>Terebter repetitum in turba quid indiceret.</i> 39. <i>Tinctura philosophorum princi- pia qua.</i> 42 <i>Trino numero omnia complican- tur.</i> 20. <i>Tyrinus color qualis.</i> 324	
V	
V <i>Egetantia humidum pingue habent nullum.</i> 203 <i>Vegetantia unde originem habe- ant.</i> 292. <i>Venenum qua ratione exerceat vires suas in homine.</i> 305 <i>Venenum ex partibus radicalibus non est Venenum.</i> ibid <i>Venticur dicantur educi ex the- sauris diuinis.</i> 102 <i>Ventus</i>	

I N D E X.

- Ventus & fumus est metallorum materia.* 145.
Ventus unde fiat. 154.
Ventus chymicus qua ratione convertatur in aquam. 101. 145.
Veritas nullos timet verborum fluctus. 219.
Vinari stipites quater in anno fructus ferentes. 208.
Vinitartarus qua ratione generetur. 84.
Vinum corruptum qua ratione redeat in pristinam substantiam. 19.
Vinum optimum cur non congelatur frigore. 263. 264.
Vinum a frigore in aquam mutatum. 163.
Virtus anima qualis insit. 273.
Virtus celestis quamvis descendat in hac inferiora. 246.
Vita quid sit. 92. 217.
Vita & sanitas idem sunt 30.
Vita in unctuosamateria solum radicitur 279.
Vita in quibus elementorum puritatibus consistat 278.
Vita brevis & longa ex quibus dependeat 261.
Vita longa unde sit 260. 268.
Vita & anima in qua substantia consistat 100.
Vita fomes in cineribus latet. 15.
217.
Vita perennitas unde. 257.
Vita perennitas in puro consistit. 217.
Vita fixus spiritus ad quid competit. 19.
Vita spiritus in vino copiosus. 167.
Vita perennitas quibus impeditur. 72.
Vitrioli virtutes. 181. 185.
Vitrioli crystallus aut corallus dulcis 161.
Vitriolum cur habeat propensionem ad cuprum. 185.
Vitrum qua ratione malleabile fiat 276.
Vmbra quid apud chymicos. 71.
Vnio quid. 232. 252.
Vnio vegetantium in quo consistat. 252.
Vnio vera à quibus impediatur 71.
Vnio quo modo sumatur. 235.
Vnio mineralium in quo consistat 252.
Vnio chymia cur virtutes mixtorum multiplicet. 234.
Vnionis omnia epitheta. ibid.
Vniversalia cur incorruptibilia. 125.
Vniversalia qua ratione existant individua. 121.
Volatile & fixum mutuo eget auxilio ut purificentur. 306.
Vrina philosophorum quid sit apud chymicos 319.
Z
Zona torrida undenam habeat fertilitatem suam. 255.

I N I S.

